

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ז'

הכתבת להשיג את הספר הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

* * *

בארץ ישראל
יבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקדוש - חסידי ברסלב

1129 .42nd st

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוצא לאור על ידי

מוסדות 'היכל הקדוש' חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שעל-ידי עמתת 'ישמח צדיק - קהלת ברסלב בגליל'
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א - הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קוי: 04-6656666 - פקס: 04-6656655

דאר אלקטרוני: info@breslevcity.co.il

אתר אינטרנט: www.breslevcity.co.il

* * *

להזמנת ספר זה והפרכים הקודמים:
'ברסלב סנטר' - המרכז לתשמישי קדשה ויוזאיקה הגדול בצפון
04-6650050

תְּכֵן הָעֵינַיִם

- הקדמה** יג
- תשלה** אֲנַחְנוּ גָרִים אֶצֶל חֲמוֹתַי בְּלִית בְּרִיחַה, וְחוֹשְׁשִׁים לְשֹׁכֵר
דִּירָה לְבַד טו
- תשלו** רְאִיתִי שֶׁתְּלוּ בְּכָל רַחְבֵי יְרוּשָׁלַיִם מוֹדְעוֹת לְבוֹא לְאוֹמֶן.
זֶה לֹא חֲלוּל הִי? יח
- תשלוז** בִּיצַד צְרִיךְ לְנַהֵג לְגַבֵּי שְׁמִירַת הָעֵינַיִם? כ
- תשלח** מַה דַּעְתּוֹ שֶׁל הָרֵב לְגַבֵּי תוֹפְעַת "הַחֲרָדִים הָאֲנוּסִים"? כב
- תשלט** יֵשׁ לִי זְמַן מְגַבֵּל לְלִמּוּד תּוֹרָה, בִּיצַד לְחַלֵּק אֶת הַזְּמַן בֵּין
הַלְמוּדִים? כה
- תשמ** הָאֵם בְּלִמּוּד מִסְפָּרֵי הָרֵב נֶחְשָׁבִים כְּתַלְמִידִים? כח
- תשמא** מֶאֵז שֶׁהִתְחַלַּתִּי לְהִתְבּוֹדֵד וְלִלְמַד כְּסֻדְרוֹן, עוֹבְרִים עָלַי
קְשָׁיִים וּמְשֻׁבָּרִים ל
- תשמב** לְבַתִּי קוֹרְאִים 'פִּינְיָא', וְהַגְרוּשׁ שְׁלִי מִתְעַקֵּשׁ לְאֵית אֶת
שְׁמָה 'פִּינְיָעִי' לג
- תשמג** קִנִּיתִי לְנֻכְדִים שְׁלִי מִחֹשֶׁב, כְּדֵי שֶׁיִּלְמְדוּ בּוֹ תּוֹרָה, אֵךְ
הוֹרִיחֵם מִתְנַגְּדִים לה
- תשדמ** הָאֵם לְדֹם וְלִשְׁתֵּק גַּם כְּשֶׁמְבַזִּים אוֹתִי בְּרַבִּים, וּמַעֲלִילִים
עָלַי שְׁקָרִים? לו
- תשמה** אֲשֶׁתִּי וּמִשְׁפַּחְתָּה מְבַזִּים אוֹתִי מֶאֵז הַחֲתֻנָּה, וְעַכְשָׁו
אֲשֶׁתִּי לֹא מוֹכְנָה שְׁאֲחָזֵר הַבֵּיתָה לט

תִּכְן הָעֲנִינִים

- תשמו** האם מתר ולא מספן לנסע לקבר רחל אמנו **מג**
- תשמוז** איך אפשר להתקרב לצדיק, ולקבל ממנו כל מה שאפשר
ברוחניות ובגשמיות? **מד**
- תשמח** התחייבתי לפני חדש למשפנתא, ועכשו אני בסכנת
פטורים מהעבודה **מו**
- תשמט** חברה הציעה לי בחור לשדוף, האם הוא מתאים לי או
לא? **מט**
- תשנ** נגמרו לי הכחות הפיזיים והנפשיים, מאחר שאינני
מוצאת את הזווג שלי **נ**
- תשנא** האם מתר לאשה לעבד בחברת אנשים שאינם שומרים
תורה ומצוות? **נב**
- תשנב** נפגשתי עם כמה בחורות, ואינני יודע מי מתאימה לי
יותר **נד**
- תשנג** אשתו של אחי ברחה מהבית עם הילדה והמצב
חמור **נו**
- תשנד** בכמה מקומות בש"ס כתוב שצריך ללמד בעיון. כיצד זה
מסתדר עם למוד בגרסא? **נח**
- תשנה** רצוני לעבר לישיבה גבוהה, אך הורי רוצים שתהיה לי
תעודת בגרות **סד**
- תשנו** קוראים לי 'שניר', האם להוסיף לעצמי שם נוסף? . . **סו**
- תשנז** התרגלתי והתמכרתי להסתפל הסתכלויות אסורות, איך
יוצאים מזה? **סט**
- תשנח** אחרי שמונה שנים של תשובה, אני במשבר גדול וחושב
לעזב את הדת **עא**
- תשנט** אבא שלי הוא גוי. האם לשמור אתו על קשר? האם
להראות לו את בני שנולדו? **עז**

תְּכַן הָעֲנָנִים

ה

תשס יש לי הרבה יסורים, ואני מרגיש שהקדוש־ברוך־הוא לא רוצה אותי **עז**

תשסא בעלי עבר גלות קשה, ומעולם לא הניח תפלין, האם לקנות לו? **עט**

תשסב אני נכשל באינטרנט, למרות שאני רוצה, מה לעשות? **פא**

תשסג אני עומד להתחתן, אך עדן אני נופל בכל פעם ונכשל בעברות **פג**

תשסד האם מתר לשמע שעורי קבלה שנמסרים בחוג לרבים? **פה**

תשסה איך אני אמור להתלבש בשבת, כשאני הולכים אל ההורים? **פז**

תשסו הרגלתי בפגם הברית מגיל קטנות, ואני מצליח להתנתק מזה **פט**

תשסז עברתי גלות קשה עם אבא שלי, ונסיתי לא פעם להתאבד **צב**

תשסח האם מי שמשתתף בסיום מסכת, נחשב לו כאילו גם הוא סיים בעצמו? **צד**

תשסט כל הזמן הבית שלנו מלא מריבות בין ההורים, ובין ההורים לילדים **צו**

תשע מה צריכים לכוון כשמזכירים שם הווי"ה, אדנות ויאלקים' לפי דעת רבנו? **צט**

תשעא בישיבה שלי מתנגדים לדרכו של רבנו הקדוש, ועושים ממני ליצנות **קא**

תשעב מה המקור לעשות סעדה בראש־חודש? **קג**

תשעג הגרוש שלי הִיה מְכָה אוֹתִי, וְכָעַת הוּא מְאַיִם לְהִתְאַבֵּד
אִם לֹא אֶחְזֹר אֵלָיו **קה**

תשעד בְּכָל פֶּעַם שֵׁיש מְרִיבָה בֵּינִי לְבִין חֲמוּזִתִי, בְּעָלִי עוֹבֵר לְצַד
הָאִמָּא שְׁלוֹ **קז**

תשעה הָאִם צְרִיכִים לְחַשֵּׁשׁ מִתְקִיפָה שֶׁל אֵיכָאן עַל אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל? **קיא**

תשעו בְּאִיזָה סֵפֶר מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ כְּדַאי לִי לְהִתְחִיל לְלַמֵּד? . . **קטו**

תשעז הַתְּגַרְשִׁתִּי לִפְנֵי תַשְׁעָה חֲדָשִׁים, וּמֵאַזְ בְּנוֹתִי וּגְרוּשֹׁתִי
סוֹבְלוֹת מֵאֵד **קיז**

תשעח לְבַתִּי קוֹרְאִים 'נַעֲמָה'. הָאִם צְרִיף לְשִׁנוֹת אֶת שְׁמָה? . . **קכ**

תשעט מָה אֲנַחֲנוּ וְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת, כְּדִי לְשַׁפֵּר אֶת מַצְבּוֹ שֶׁל אָבִינוּ
הַחוּלָה? **קכב**

תשפ מִדּוּעַ צְרִיכִים הַתְּבוּדוֹת כְּדִי לְהַגִּיעַ ל"זְכוּף הַמַּחִיו",
וְלֹא מִסְפִּיק לְחַשֵּׁב בְּעֲנִינֵי אֲמוּנָה? **קכג**

תשפא הָאִם אֶפְשֶׁר לְעַרֵף 'סְלִיחוֹת' בְּשַׁעָה שְׁתֵּים-עָשָׂרָה בְּלִילָה,
כְּדַעַת הַפּוֹסְקִים שְׁסוֹבְרִים שְׁזָהוּ זְמַן חֲצוֹת? **קכד**

תשפב מִדּוּעַ נוֹסְעִים לְאוּמוֹן בְּכָל שָׁנָה, הֲרִי מִי שֶׁנִּסַּע פֶּעַם אַחַת
זָכָה לְתַקּוּן? **קכו**

תשפג הָאִם מִתֵּר לְקִנּוּת דְּבָרִים בְּעִבּוּר הַתִּינוּק לִפְנֵי
הַלְדָּה? **קכז**

תשפד הָאִם רְאוּי לְשַׁמֵּר אֶת שְׁעָרוֹת הַזָּקוֹן שֶׁנִּפְלוּ כְּמוֹ שֶׁנִּהְיָו
כְּמָה צְדִיקִים? **קל**

תשפה אֲנִי לֹא מִסְתַּדֵּר עִם אִשְׁתִּי, וּמִפְּחַד שֶׁלְבִסוּף נֶאֱלָץ
לְהִתְגַּרֵּשׁ **קלא**

תשפו אֵיךְ אֲנִי יְכוֹל לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֵר שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף שֶׁמְשַׁתְּלֵט
עָלָי? **קלז**

תשפז חמותי מסכסכת ביני ובין בעלי, והבית שלנו נהרס קלו

תשפח הבן שלי התחיל לגמגם פתאם, ואינני יודעת מה לעשות קלח

תשפט אני מרגישה שהשם שלי מורחי מושך אותי לכווונים לא טובים קמ

תשצ ברצוני לשאל כמה שאלות לגבי הכתוב בספר 'פעלת הצדיק' קמא

תשצא מה שוה ההתבודדות של אדם, אם הוא נמצא בינדוי משמים? קמד

תשצב האם יש לחשש ללמוד בספריו של הרבי מליובאוויטש? קמז

תשצג האם יש טעם לבוא לציון רבנו ז"ל בשבת או חג, שהרי בימים אלו נשמות הצדיקים אינן בציונם קנ

תשצד גרושתי ומשפחתה מסיתים את בנותי נגדי, ולא נותנים לי לראות אותן קנג

תשצה קבלתי איומים מכמה אנשים שיחסלו אותי, ומאז אני חי בפתחים קנה

תשצו נכשלתי וראיתי סרטים לא טובים, ואני מאד מתחרטת קנז

תשצז פתחתי עסק, והשקעתי הרבה כסף, אבל העסק רק מפסיד, האם לסגור? קנט

תשצח לפני כמה חודשים הורי התגרשו, ומאז עולמי חרב עלי קסא

תשצט רבנו ז"ל אומר, שלכל אמה יש מדה מסימת. מהי המדה של כל אמה? קסג

תִּכְן הָעֲנָנִים

ח

- תת** האם "להחיות את עצמו בנקודות טובות" זו לא גאונה? **קסה**
- תתא** מה הזכות והשכר של אשה ששולחת את בעלה לאומן? **קסח**
- תתב** אין לי סבלנות לבעלי ולסובבים אותי. **קע**
- תתג** מדוע לא הגנה זכות התורה על עם ישראל בכל הגליות? **קעב**
- תתד** מהו שם המשפחה של רבנו ז"ל? **קעז**
- תתה** אני חש לא בנח למסר שעורי תורה, כי אני מרגיש לא ראוי **קעט**
- תתו** מה דעתו של הרב לגבי פנס הנשים ההיסטורי שנגערך בבני ברק? **קפא**
- תתז** כל הילדים שלנו סובלים צרות, ואנו ההורים רואים את הכל ויוצאים מדעתנו **קפז**
- תתח** כתוב, ש'לרבנו ז"ל היו נסיונות קשים בצעירותו. מה הפונה? **קצ**
- תתט** האם רבנו ז"ל שומע את בקשותינו, גם אם עומדים במרחק מציונו? **קצב**
- תתי** לאחרונה הכניסו בי ספקות בד"ץ של רבני, ואני נלחם להחזיק מעמד **קצד**
- תתיא** האם לשלח את ילדי ליתלמוד תורה, אף שבד"ץ צריכים לנסע דרך מקומות מסכנים? **קצט**
- תתיב** אין לי דבורים חדשים בהתבודדות, ומאד קשה לי ללמד גמרא **רא**
- תתיג** איך מקימים "ודוי לפני תלמיד חכם"? ומי נקרא "תלמיד חכם"? **רז**

תִּכְן הַעֲנִינִים

ט

תתיז התקרבותי לרב מְסִים והייתי תלמידו, ובגללו התגרשתי,
ועָשָׂו אֵין לִי כְלוּם **רז**

תתטו אשתי מתביישת מאד בסביבת נשים אחרות, ואין לה
בטחון עצמי **ריא**

תתטז נולדה לנו בת במזל טוב. האם לחסן אותה או
לא? **ריד**

תתיז אני כבר בת עשרים ושש, ורוצה להתחתן, האם לחכות
להצעה, או לפנות לשדכנית **רטו**

תתיח ההורים שלי עברו לעיר חלוצית והתחילו להתדרדר, מה
לעשות? **ריז**

תתיט מדוע אינני מתקדם בעבודת השם כמו כל השאר, ונשאֵר
באותו מקום? **ריט**

תתכ אני נפגשת תקופה ארכה עם בחור דתי, ואינני יודעת
אם להתחתן איתו או לא **רכג**

תתכא לאחרונה עושים מסבות לנשים דתיות עם מוזיקה
קצבית, יש בזה בעיה? **רכה**

תתכב אשתי אוהבת שמות מיחדים שאינם מזכרים בתנ"ך.
האם כדאי לקרוא לילדים בשמות האלו? **רכז**

תתכג כמה גרות אשה צריכה להדליק לכבוד שבת-
קדש? **רכח**

תתכד איך אפשר להנצל מצער התולעים בקבר? **רל**

תתכה איך אפשר לודא שהמשדכת שלי בריאה בנפש? **רלז**

תתכו האם להמשיך בלמודים באוניברסיטה או לעבר
למדְרשה? **רלה**

תתכז נהגתי בלי רשיון ועשיתי תאונה, ועומד להיות לי
משפט **רלז**

תתכח איך צריך להוכיח את בני משפחתי ותלמידי בצורה נכונה? **רלט**

תתכט כמה צריך אדם לצום כדי שיוכל לעלות למעלה מתקו? **רמא**

תתל התחנתתי עם אשתי, ועכשו קשה לי מאד לחיות אתה **רמד**

תתלא מה הנסח הנכון ומתי הגמן הטוב ביותר לומר תקון חצות? **רמו**

תתלב אני אברך כולל, ומשפחתי פועסת עלי, שאיני מביא פרנסה **רמח**

תתלג כיצד ראוי להתפלל בציון רבנו ז"ל – לבקש מהשם יתברך או מהצדיק? **רמט**

תתלד האם ראוי לקצר בתפלת תינוקות של בית רבן, כדי שיספיקו ללמד יותר? **רנב**

תתלה האם אפשר לסמוך על הכתוב בספרים של תלמידים, כגון: 'שיחות מוהר"א ש', וכדומה? **רנד**

תתלו האם אפשר לקנות ספרי רבנו להפצה מכספי מעשר? **רנו**

תתלז איך אפשר לנצל את החפשה לבלוי עם המשפחה מבלי לפל ברוחניות? **רנח**

תתלח יש לי בן אחד, והרופאים אומרים שלא אוכל להפקד שוב **רס**

תתלט לאשתי קשה מאד עם פסוי הראש, והיא רוצה להוריד אותו **רסב**

תתמ אין לי פרנסה, אין לי אשה, אין לי כלום. למה הכל הולך לי עקם? **רסה**

תִּכְן הָעֲנִינִים

יא

תתמא אִשְׁתִּי נִמְצְאָת כָּל הַיּוֹם אֶצֶל אִמָּא שְׁלָה, וְאָנִי מְרַגֵּישׁ
'צֹלַע שְׁלִישִׁית'. **רסח**

תתמב מִדּוּעַ מַעֲלַת הַהֶפְצָה גְדוֹלָה כֹּל־כָּדָ? **רעא**

תתמג מַה הַחֲדוּשׁ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל שֶׁאָמַר, שְׁצַרִּיכִים לְהִיּוֹת
מְקַרְבֵּ לְצַדִּיק, הֲרֵי כָּבֵר כְּתוּב "עֲשֵׂה לְךָ רַב"? **רעה**

תתמד כְּשֶׁהִתְחַלַּתִּי לַחְזוֹר בַּתְּשׁוּבָה הָיָה לִי קֵל, אֲבָל עַכְשָׁו קָשָׁה
לִי מְאֹד **רעז**

תתמה הָאֵם כְּדַאי לִי לְלַמֵּד בְּסִמְיָר שֶׁל בְּעֵלוֹת תְּשׁוּבָה, לְמַרּוֹת
שֶׁאָנִי חֲרָדִית מִבֵּית? **רפ**

תתמו כְּתִיב בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהֲרִ"ן: לְצַדִּיקִים יֵשׁ יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל,
בְּתַנְיָא: לְצַדִּיקִים אֵין יֵצֵר הָרַע בְּכָלֵל. אֵיךְ זֶה
מִסְתַּדֵּר? **רפב**

תתמז מַה דַּעְתּוֹ שֶׁל הָרַב עַל שְׁמִי 'גִּי'א? הָאֵם צָרִיךְ לְהוֹסִיף
שֵׁם? **רפד**

תתמח מִצִּיק לִי מְאֹד שֶׁאִמָּא שֶׁל בְּעָלִי מַעֲנִיקָה לוֹ תְּשׁוּמַת-לֵב
בְּלִי גְבוּל כָּל הַזְּמַן **רפה**

תתמט לְאַחַר אַרְבַּע פְּגִישׁוֹת, הִמְשַׁדֵּד שְׁלִי בִטֹל אֶת הַשְּׂדוּף,
וְעַכְשָׁו הוּא רוֹצֵה לְהִמְשִׁיךְ **רפז**

תתנ כִּיצַד אִשָּׁה צָרִיכָה לְהִתְנַהֵג וּלְהִתְקַדֵּשׁ לְפִי רַבְּנוּ
ז"ל? **רפט**

תתנא הָאֵם צָרִיךְ לְכוּן בְּשֵׁם אֲדֻנוּת "אֲדוֹן הַכֹּל הָיָה, הָיָה
וְיִהְיֶה", אוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּפִשְׁיטוֹת וּתְמִימוֹת לְלֹא
כְּבוֹנוֹת? **רצב**

תתקו הַכְּלָלִי **שיג**

**גַּם לָכֶם יֵשׁ שְׂאֵלָה?
עֲכָשׁוּ הַהֲדָמֹנוֹת הַנְּדִירָה
לְשֵׁאל שְׂאֵלָה וּלְקַבֵּל תְּשׁוּבָה -
אֶפְשָׁרִית!**

**בְּמִסְפַּר הַטֵּלְפוֹן שֶׁל
מְשִׁרְד הַקְּהֵלָה בִּיבְנֵאל -
04-6656666**

**אוּ בְדָאָר אֶלְקֵטְרוֹנִי -
info@breslevcity.co.il**

**אוּ בְאִתֵּר הָאִינְטֵרְנֵט -
www.breslevcity.co.il**

הַקְדָּמָה

הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַחֵלֶק הַשְּׁבִיעִי בְּסֵדֶרֶת "שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב". וְבוֹ מוֹפִיעוֹת שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּנוֹשָׁאִים שׁוֹנִים וּמְגוּנִים, הַנּוֹתְנוֹת מְעַנָּה לְתַהֲיוֹת וּסְפָקוֹת שֶׁל מַתְקַרְבִּים חֲדָשִׁים לְדַרְכָּהּ שֶׁל חִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב, וְכֵן לְתַלְמִידִים וְתִיקִים, אֲשֶׁר מְעַנְיָנִים לְדַעַת אֶת דַּעַתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב זי"ע, וְאֶת הַדְּרָךְ שֶׁלֵּמַד אוֹתָנוּ.

הַשְׁאֵלוֹת שֶׁהִגִּיעוּ מִכָּל רַחְבֵי הָעוֹלָם, נִשְׁלַחוּ לְלִשְׁכַת כְּבוֹד קִדְשַׁת מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א — הַצַּדִּיק מִיַּבְנָאֵל, אֲשֶׁר הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן בְּאִפְּן אִישִׁי, הַתְּשׁוּבוֹת אוֹצְרוֹת בְּתוֹכָן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיךָ לְהַחְזִיק מְעַמָּד בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל, בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִיךָ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם.

מֵאַמְצִים גְּדוֹלִים נַעֲשׂוּ עַל מְנַת לְהַגִּישׁ לְקוֹרְאִים אֶת הַסֵּפֶר בְּאִפְּן מְהֻדָּר וְאִיכוּתִי, וּבְלִבְנוֹ תַקְוָה, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בְּסֵפֶר הַזֶּה, יִהְיֶה וְיִחְיֶה אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד, וְיִמְצָא תְשׁוּבָה גַם לְשְׁאֵלוֹתָיו הַפְּרֻטִיּוֹת, כִּי לְמִירוֹת שֶׁהַמְּכַתְּבִים נִכְתְּבוּ בְּאִפְּן אִישִׁי לְשׂוֹאֵל, מֵיעֲדִים הֵם לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל.

על-ידי שאתה נוטל עצה מהרב, על-ידי-זה
תזכה לישועה

(ספר-המדות, אות עצה, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה, אלא על-ידי אמת...
ואי אפשר לבוא לאמת, אלא על-ידי
התקרבות לצדיקים, וילך בדרך עצתם.

(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו')

שְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב

תשלה.

אֲנַחְנוּ גָרִים אֶצֶל חַמּוֹתַי בְּלִית בְּרִיָּה, וְחוֹשְׁשִׁים
לְשֹׁכֵר דִּירָה לְבַד

שְׂאֵלָה:

מאת נסים: אָנִי נְשׂוּי וְאֵב לְשִׁלְשָׁה יָלָדִים. יֵשׁ לִי
חֻבוֹת שֶׁל 150,000 שְׁקָל. אָנִי חֵי אֶצֶל חַמּוֹתַי בְּגִלְל
מְצוּקָה בְּלִפְלִית. אָנִי רוֹצֵה לְשׁוֹכֵר דִּירָה, כִּי יֵשׁ מְתַחִים
בְּבֵית עִם הָאִשָּׁה, וְקוֹשֶׁה לְהַשְׁאֵר אֶצֶל חַמּוֹתַי, אֲבָל אָנִי
מִפְחָד שֶׁלֹּא אֶעֱמֹד בְּתַשְׁלוּמִים, מֵה הָרַב מִמְּלִיץ
לְעִשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר רְאָה, כ"ו אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל נְסִים, נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ו"ל הִזְהִירְנוּ מְאֹד מְאֹד מִחֻבוֹת, וְאָמַר (שיחות-הר"ן,
סימן קכב): 'שָׂאֵם לֹא הָיָה מִמֶּתִין בְּבִטְחוֹן לִישׁוּעַת הַשֵּׁם, כְּבָר
הָיָה אִישׁ נוֹסֵעַ וּמְטַלְטֵל כְּמוֹ כָּל הַנוֹסְעִים וּמְטַלְטְלִים עֲצָמָם
בְּשָׁבִיל הַפְּרָנְסָה כְּנֹהֵג עֲכָשׁוּ. וְהַפְּנֹה, כִּי אָמַר זֹאת לְעִנְיָן
הַנִּהְגָּת הַבֵּית בְּפָרְנְסָה וּמְלַבּוֹשִׁים וְשָׂאֵר צָרְכֵי הַבֵּית, שְׁעַל-פִּי-

רב חסר לאדם הרבה. כגון, לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו'. שצריכין להמתין לישועת השם ולבלי לדחק את השעה (ערוכין יג:) — למלא החסרון תכף-ומיד. רק צריכים להמתין עד ירחם השם. ואמר רבנו ז"ל על עצמו, שאם לא היה ממתין, כגון: כשהיה חסר לו איזה דבר, אם היה דוחק את השעה, שיהיה דוקא תכף, היה צריך ללוות לעצמו, ולהיות בעל חוב, עד שהיה מכרח להיות נוסע ומטלטל. כמו שאנו יודעים ענין הנוסעים, שהם מכרחים תמיד לסע על המדינה, מחמת שהם תמיד בעלי חובות, וענין זה צריכים לידע מאד.

וצריכים ללמד עצמו להרגיל את עצמו בזה מאד. פי לכל אדם חסר הרבה אפלו בעלי בתים ועשירים גדולים, מכל שפן מקבילים, אפלו החשובים והגדולים. וצריך לזה להסתפק במעוט ולהנהיג ביתו כפי השעה והזמן. ואם נדמה לו שצריך מלבוש או לאשתו ובניו, אף-על-פי שמכרח לו — אל ידחק השעה ללוות ולהקיף ולהיות בעל חוב, אף ימתין עד שיבוא עתו. וטוב לסבל דחק אפלו במזונות, וכל שפן במלבושים ודירות וכו', ולא להיות בעל חוב. ומוטב שיהיה בעל חוב לעצמו או לבני ביתו במלבושים מלהיות בעל חוב להחנוני או לאחרים. פי בכל עניני פירנסה צריכין להמתין עד שיבוא עתו, כמו שכתוב (תהלים קמה, טו): "עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו".

והנה מאחר שכבר נפלת בחובות גדולים מאד, העצה היעוצה לך קדם כל — להיות בשמחה, ולשמח את אשתך, ולהבטיח לה שאתה תצא מהחובות שלך, ובאמת איך זוכים לזה? אלא תעשה כל מה שביכולתך להתחזק להיות בשמחה, פי השם של פירנסה שהוא חת"ך היוצא מהפסוק (תהלים קמה,

(טז): פות'ח א'ת יד'יך, יוצא גם מהפסוק (דברים טז, טו): "והי'ת א'ך ש'מ'ח".

ולכן הדבר הראשון, אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לך, ומרים לך החיים ממנות, עם כל זאת, עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתפק יותר, ולכן הדבר הראשון — רק להיות בשמחה, ואם תאמר בפה יש לי לשמח? הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא): 'אין עני אלא מדעת', עקר העניויות תלוי בחסרון דעת, כי המאמין האמתית, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם לא מקבל מפה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה; האדם הזה הוא תמיד שמח. ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות ממון, סימן פג): 'אמונה הוא טוב לפרנסה'.

ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שגבראת יהודי, ו'שלא עשני גוי' כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת, תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה, ואל תחשב שאני מגזים... אלא זה בדיוק כך! ולכן תשתדל להיות מאד מאד שמח, ולא להשבר משום דבר, על-ידי-זה תזכה לגדלות המחין, ולאט לאט תוכל לשקם את עצמך, ולצאת מהצרה שנפלת אליה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשלו.

ראיתי שתלו בכל רחבי ירושלים מודעות לבוא לאומן. זה לא חלול ה'?

שאלה:

מאת שאול: שלום וברכה לכבוד מוהרא"ש שליט"א. יש לי שאלה גדולה, בימים האחרונים הדביקו בכל הרחובות בירושלים מודעות ענקיות, שייבאו לראש השנה באומן. האם זו דרך נכונה לעשות כן? ומאיפה לקחו את הדרך הזאת? האם זה לא חלול שם רבנו זכר צדיק לברכה? רציתי לדעת מהי דעתכם לגבי זה. תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ראה, כ"ו אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שאול, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

פלא גדול, שתכף-ומיד אתה פוסק שזה חלול השם... מה הרעש על שאחד תלה מודעות ענקיות, שייבאו על ראש השנה אל רבנו ז"ל לאומן? הלא רבנו ז"ל בעצמו בקש

שְׁנַכְרִיז וּנְפָרְסֵם לְכֻלָּם שְׂיָבֹאוּ אֵלָיו עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאָמַר (חז"ל מוה"ר"ן, סימן תג): 'הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהִיָּה פְּלֵא אֲצִלִּי, מֵאַחַר שֶׁהַמְקַרְבִּים שְׁלִי מֵאֲמִינִים לִי, וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקַרְבִּים אֵלָי, שְׂיִהְיוּ כָּלָם עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה אִישׁ לֹא יַעֲדֵר. כִּי כָּל הָעֲנִיָּן שְׁלִי הוּא רַק רֹאשׁ־הַשָּׁנָה. וְהִזְהִיר לַעֲשׂוֹת כְּרוּז, שֶׁכָּל מִי שֶׁסָּר אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ וּמִקְרָב אֵלָיו, יִהְיֶה עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה אֲצִלוֹ, לֹא יִחְסֵר אִישׁ. וּמִי שֶׁזִּזְכָּה לִהְיוֹת עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה, רְאוּי לוֹ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד. "אֲכָלוּ מְעַדְנִים וּשְׂתוּ מִמִּתְקִים, כִּי חֲדוֹת הַיּוֹי"ה הִיא מְעֻזָּכֶם", וְזֶה נֹאֵמַר עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה'.

הָרִי שְׁלֵף לְפָנָיִךְ, שְׂרַבְנוּ וְ"ל בְּעֻצְמוֹ בִקְשׁ שְׁנַעֲשֵׂה כְרוּז, שְׂיָבֹאוּ אֵלָיו בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, לֹא יִחְסֵר אִישׁ, וְזֶה שְׂאֵתָה קוֹרָא לְזֶה 'חֲלוּל הַשֵּׁם' וְכוּ', לְדַעֲתִי 'חֲלוּל הַשֵּׁם' הוּא מִי שְׂאוּמֵר שְׁנִקְרָא עַל שֵׁם רַבְנוּ וְ"ל, וְהוּא מֵתַנְגֵּד עַל הַנְּסִיעָה לְאוּמָן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲלֵא אוּמֵר שֶׁהַקְּבוּץ הוּא בְ"שׁוּל" וְכוּ' — זֶה חֲלוּל הַשֵּׁם גְּדוֹל מְאֹד, וְחֲלוּל שְׁמוֹ שֶׁל רַבְנוּ וְ"ל.

וְלִכֵּן בְּמָקוֹם שֶׁתִּשְׂאֵל שְׂאֵלוֹת בְּכֻלְלִיּוֹת עַל עֲנִיָּן הַפְּרָסוּם שְׁמִפְרָסְמִים, שֶׁכָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יָבֹא אֶל צִיּוֹן רַבְנוּ וְ"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹתֵר טוֹב תִּשְׂאֵל מֵאִיפָּה לּוֹקְחִים אֶת הָעֲזוֹת מִצַּח לּוּמֵר כִּי הַקְּבוּץ הוּא בְ"שׁוּל" וְכוּ', וְכֵן אִם הוֹלֵךְ לָךְ כָּל־כֶּף בְּחַיִּים הַמוֹדְעוֹת, לָמָּה לֹא תִשְׂאֵל בְּפִרְטִיּוֹת מֵהֵיכָן מִתָּר לְהַדְפִּיס כְּתָבִי פְּלִסְתֵּר עַל הַרְחֻבוֹת מִזֶּה עַל זֶה, וּמִזֶּה עַל זֶה וְכוּ', הָרִי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סָפָה כט): 'מְאוּרוֹת לּוֹקִין עַל כּוֹתְבֵי פְּלִסְתֵּר'; וְלִכֵּן בְּמָקוֹם לְחַפֵּשׁ מוּמִין אֲצֵל אַחֵרִים, תִּתְחִיל לְדַאֵג לַעֲצֻמְךָ וְכוּ', וְתִשְׂתַּדֵּל גַּם אֶתָּה לְבֹא אֶל צִיּוֹן רַבְנוּ וְ"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְגַם לָךְ יִהְיֶה תִקְוָן, בְּעֻזְרָתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְּלוֹתַי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשלו.

כיצד צריך לנהג לגבי שמירת העינים?

שאלה:

מאת יוסף: אל כ"ק הצדיק שליט"א. רציתי לדעת
כיצד צריך לנהג לגבי שמירת העינים?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר רְאֵה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה אֶל יוֹסֵף, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! אֵין עוֹד דְּבַר שְׁהוֹרַס אֶת הָאָדָם כְּמוֹ
שְׁמִפְקִיר אֶת עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה שְׁעוֹבֶרֶת בְּרָחוּב, עַד
כְּדִי כִּף שְׂזָה מְשַׁגֵּעַ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ', וְנַעֲשֶׂה מְשַׁגֵּעַ, פְּשׁוּטוֹ
כְּמִשְׁמַעוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים כח, לד): "וְהֵייתָ מְשַׁגֵּעַ מִמֶּרְאֵהָ
עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה", כִּי מִי שְׂאֵינֹ שׁוֹמֵר עַל הָעֵינַיִם שְׁלוֹ —
נַעֲשֶׂה מְשַׁגֵּעַ מִמֶּשׁ, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו'): 'שָׂרֵב הַמְּשַׁגְּעִים מְשַׁתְּגָּעִים רַק
מִחֲמַת תְּאֻרַת נְאוּף', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין מֵה):

'אין יצור הרע שולט אלא במה שענינו רואות'. ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק א', הלכה ה'): 'ליבא ועינא תרי סרסורי דחטא, אמר הקדוש-ברוך-הוא, אי יהבית לי ליבא ועינא, אנא ידע דאת לי'.

פי צריכים מאד מאד לשמור על העינים, לא להסתכל בראיות אסורות, שזה משגע את האדם לגמרי, ואמר החכם: "אין חוצץ בפני התאנה כעצימת העינים". ואמר: "אין לך אבר באברי האדם, שיגרם לו מכשול כמו העינים".

ולכן דע לך, שהבחירה בידיך, אם אדם מחדיר בעצמו אמתת מציאותו יתברך, ומרגיל את עצמו להסתכל בכל דבר על השכל שיש בכל דבר, שהוא החיות האלקות המחיה ומנהיגה את הדבר הזה, על-ידי-זה ינצל מראיות אסורות, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמב), שיש אריף אנפין דקלפה, שכל מקום שהוא רק מסתכל, הוא רק רואה נשים וכו', ומתהרהר אחריהן וכו', ויש אריף אנפין דקדושה, שכל מקום שמסתכל, הוא רק רואה אלקותו יתברך, ומדבק את עצמו בו יתברך.

ולכן הבחירה בידי אדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ק) 'לאחד ששאל אותו כיצד היא הבחירה, השיב לו בפשיטות, שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה — עושה, ואם אינו רוצה — אינו עושה' וכו'.

וכתב מוהר"ן ז"ל: 'ודבר זה הוא נצרך מאד לדעת, כי כמה בגי-אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-פן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה

תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה — עושה, והבן הדברים מאד'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשלה.

מה דעתו של הרב לגבי תופעת "החרדים האנוסים"?

שאלה:

מאת אליה: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. שמחתי לשמע שזכייתם להגיע לארץ-הקדש, ועוד יותר שמחתי לזכות להיות עם בעלי בשבת האחרונה בביבנאל, ולראות מעט מן הטיש של ליל שבת, אולם היה לי חבל, שלא יכולתי להכניס את בני בן החדשים, שיוכל לשמע קדשה של צדיקים חסידים של רבנו הקדוש, ולקבל קצת מאורו של הצדיק... בתקוה שתחוש בטוב תמיד, בעזרת השם, והחלמה מהירה. רציתי לשאל את הרב על תופעת "החרדים האנוסים" — כפי שפרסם לאחרונה, שהם אנשים חרדים, וברבם כבר מבגרים בעלי משפחות מרבות ילדים, שטוענים כי לפתע הפסיקו להאמין בקדוש-ברוך-הוא, וסטו לדרך לא טובה... איך זה יתכן שפתאום יקרה דבר כזה אחרי כל-כך הרבה שנים? וכיצד נתן לסייע להם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל אליה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

פלא גדול בעיני, שלא שמעתי מדברים כאלו בכלל וכו', ואולי זו תעמולה שעושים האפיקורסים, המינים, הזדים והמפקרים בכלי התשקורת שלהם וכו', להסית ולהדיח נגד החרדים לדבר ה' פדרפם הרעה.

עם כל זאת, אין זו קשיה כלל, כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (ברכות כט.): 'אל תאמין בעצמך עד יום מותך, שהרי יוחנן כהן גדול שמש בכהנה גדולה שמונים שנה, ולבסוף נעשה צדוקי'. וכן אמרו (חגיגה טו.), שאלישע בן אבויה שהיה מהד' יורדי המרכבה, ולבסוף יצא לתרבות רעה, ועשה את הכי גרוע, רחמנא לישזבן וכו', הרי שיש דבר כזה וכו'.

ולכן שלח לנו הקדוש-ברוך-הוא בדור הזה את רבנו ז"ל, שהוא תרופה לכל העולם פלו, כי מגלה את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונורא ונפלא מאד, עד שנפתח הפה של כל אדם לדבר אליו יתברך, ומרב התפללותו באין סוף ברוך הוא וכו', ולהשיג את רחמנותו יתברך וכו', ולכן יכול לרדת אל כל היורדים והנפולים והמשלכים בתאוותיהם ובמדותיהם הרעות וכו' וכו', ולהחזיר בהם התחזקות עצומה, להתחזק ולהחזיק מעמד בכל מה שעובר עליהם, כי בזה העולם עובר על כל אחד משברים וגלים וכו', מרב הצרות, היסורים, החלישות הדעת והעגמת נפש שעוברים

על כל אחד ואחד, וכן אנשים סובלים עניות ודחקות, שאמרו חכמינו הקדושים (ערוכין מא:): 'עניות מעברת על דעתו ועל דעת קונו'; ואמרו (שמות רבה, פרשה לא, סימן יב): 'אין בעולם קשה מן העניות, שהיא קשה מפל יסורין שבעולם, אמרו רבותינו, כל היסורין לצד אחד והעניות לצד אחד וכו', אמר לו הקדוש ברוך הוא לאיוב, מה אפה רוצה עניות או יסורין? אמר לו איוב, רבון העולם, מקבל אני עלי כל יסורין שבעולם, ולא עניות, כשאצא לשוק, ואין בידי פרוטה לקנות, מה אכל?' וכו'.

הרי שלף לפניך, שהעניות מעברת את האדם על דעתו ועל דעת קונו, ולא בחנם שבני אדם נחלשים ונופלים מהאמונה הקדושה... ולכן בא רבנו ז"ל אל זה העולם בדורותינו אלו, כדי לחזק ולאמץ ולשמח ולעודד את כל נשמות ישראל, שאל יתיאשו כלל, כמו שצעק בקול חזק ואמין (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח): 'גיוואלד! זייט אייך גישט מ'אש, עס איז גאר קיין יאוש פארהאנדן, אהה! אין שום יאוש בעולם כלל, אסור להתיאש בשום פנים ואפן, וזה הלמוד העמק שמלמד אותנו רבנו ז"ל, ואת הלמוד הזה צריכים לגלות ולפרסם לכל העולם כלו.

וזו מעלת הפצת מעינות החכמה חוצה, לגלות לכלם את דעת רבנו ז"ל, כדי לחזק ולעודד ולשמח את כל היורדים, הנפולים והמשלכים בתאוותיהם ובמדותיהם הרעות וכו'.

הקדוש ברוך הוא ירחם על נשמות ישראל, וכלם יינקו דובשא וחלבא מתורתו של רבנו ז"ל, שגם המשיח יכבש

שו"ת תשלט ברסלב כה

את העולם בדעתו, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו
בישועתו ותברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשלט.

יש לי זמן מגבול ללמוד תורה, כיצד לחלק את
הזמן בין הלמודים?

שאלה:

מאת אלגד: לכבוד הצדיק מיבנאל מוהרא"ש
שליט"א, שלום רב! יש לי זמן מגבול ללמוד תורה.
איך לחלק נכון את כמות הזמן בין למוד בספרי רבנו
ורבי נתן, לבין למוד בשלחן ערוך, רמב"ם וגמרא וכו'
וכו' מה צריך להיות היחס בין כל דבר ודבר? מתפלל
לרפואתך בעזרת השם ותברך. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אלגד, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

פעם בא אדם אחד אל הצדיק הקדוש, ראש בעלי
המוסר, רבי ישראל סלנטר ז"ע, ושאל אותו: אני מאד מאד
טרוד רב היום ורב הלילה בעסקים מסבכים וכו', ואין לי רק
רבע שעה עד חצי שעה ביום ללמוד, מה עלי יותר ללמוד,

מוֹסֵר אוֹ הַלְכָה? עֲנֵה וְאָמַר לוֹ הַצְדִּיק: תִּלְמַד מוֹסֵר, וְאֵז יתוּדַע לָךְ שֵׁישׁ לָךְ יוֹתֵר זְמַן מִרְבַּע שָׁעָה אוֹ חֲצֵי שָׁעָה וְכוּ'.

וְיִדוּעַ מַה שָּׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפד) לְאָדָם אֶחָד, שֶׁהִתְנַצֵּל לְפָנָיו, שָׁאִין לוֹ פְּנָאֵי לְלַמֵּד מִחֻמַּת שְׁעוֹסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן, אָמַר לוֹ רַבְּנּוּ ז"ל: אַף-עַל-פִּי-כֵן רְאוּי לוֹ לְחַטֵּף אֵיזָה זְמַן לְעֵסֵק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם. וְאָמַר, שֶׁזֶהוּ מַה שָּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת ל.א.), שֶׁשׂוֹאֲלִין אֶת הָאָדָם קְבַעְתָּ עֵתִים לַתּוֹרָה? קְבַע הוּא לְשׁוֹן גְּזֵלָה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (מִשְׁלֵי כב, כג): "וְקְבַע אֶת קוֹבְעֵיהֶם נִפְשׁ"; הֵינּוּ שֶׁשׂוֹאֲלִין אֶת הָאָדָם, אִם גּוֹל מִן הַזְּמַן שֶׁהוּא טְרוּד בְּעֵסְקָיו, אִם גּוֹזֵל מִהֵן עֵתִים לַתּוֹרָה, כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְחַטֵּף וּלְגַזֵּל עֵתִים לַתּוֹרָה מִתּוֹךְ הַטְּרִדָה וְהַעֲסָק דִּיקָא.

וְלִכֵּן הַשְּׁתַדֵּל נָא לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם קֶצֶת מִקְרָא מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ, פְּרָק מִשְׁנֵיּוֹת, וְדַף גְּמָרָא בְּסִדְרַת 'הַדָּף הַיּוֹמִי', וְהַלְכָה בְּשִׁלְחַן עָרוּף, וְקֶצֶת 'לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן' בְּסִדְרָן, וְקֶצֶת 'לְקוּטֵי-הַלְכוֹת' בְּסִדְרָן וְכוּ' וְכוּ' בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן תִּזְכֶּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', הַעֲקֵר לִהְיוֹת מְסֻדָּר עִם הַזְּמַן, כִּי כְּשֵׁישׁ לְאָדָם סֵדֵר, הוּא יְכוֹל לְהַסְפִּיק הַרְבֵּה מְאֹד.

וְלִכֵּן אַל תִּתְיַאֵשׁ, רַק תִּתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וְתִהְיֶה תְּמִיד שֶׁשׁ וְשִׁמַּח עַל נַעַם חֶלְקֶךָ, עַל אֲשֶׁר בִּנְחַל שָׁם חֶלְקֶךָ וּגּוֹרְלֶךָ, וְזָכוּר תִּזְכֹּר אֶת מַה שָּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה נט, סִימָן ב') עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי ל.א, כה): "עֵז וְהִדָּר לְבוּשָׁה וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן"; עֵז וְהִדָּר — לְבוּשָׁה שֶׁל תּוֹרָה. וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן — אֵימָתִי הִיא שׁוֹחֶקֶת? מִתֵּן שְׁכָרָה לְעֵתִיד לְבוּא.

וְכֵן אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה נב, סִימָן ג'): אֵימָתִי הַתּוֹרָה

משחקת למי שהוא עמל בה? ליום אחרון! הוי' ותשחק ליום אחרון'; כי אז, ביום האחרון של האדם, שלמד כל יום תורה, אפלו שעבר עליו מה שעבר, הוא שוחק מכל העולם כלו.

ולכן תקבע לעצמך שעורים קטנים מכל למוד בכל יום: מקרא, משנה, גמרא, שלחן ערוך, לקוטי-מוהר"ן ולקוטי-הלכות, ולאט לאט תצליח בדרךך, וכמו שאמר החכם מכל האדם (משלי יג, יא): "הון מהבל ימעט וקבץ על יד ירבה", אם אדם רוצה בפעם אחת ללמד הרבה — הוא לא ילמד כלום, כמו שאדם רוצה להיות עשיר בפעם אחת, לא תהיה לו אגורה שחוקה, מה שאין כן כשלומד בכל יום קצת, שזה "קובץ על יד — ירבה", שיזכה להגיע להרבה טובות בגשמיות וברוחניות, כי אי אפשר ללמד את כל התורה ביום אחד, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא פנחס יא): 'למה נמשלה תורה לתאנה? שרב האילנות, הזית והגפן והתמרה — נלקטין באחד, והתאנה נלקטת מעט מעט, וכך התורה, היום לומד מעט ולמחר הרבה, לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשתיים'.

וכן אמרו עוד במדרש (דברים רבה, פרשה ח', סימן ד'): 'הטפש הזה תמה, איך יכולים ללמד כל-כך הרבה? אמר רבי ינאי, למה הדבר דומה? לכפר שהיה תלוי באויר, טפש אומר: מי יוכל להביאו? ופקח אומר, לא אחד תלה אותו? מביא סלם או קנה, ומוריד אותו. כך, כל מי שהוא טפש אומר: אימתי אקרא כל התורה? ומי שהוא פקח, מהו עושה? שונה פרק אחד בכל יום ויום, עד שמסיים כל התורה בלה'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת זֶה, וְתִהְיֶה
הַכִּי מְאֹשֵׁר בְּחַיֵּיךָ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשמ.

הָאֵם בְּלִמּוּד מִסְפְּרֵי הָרֵב נֶחֱשָׁבִים כְּתַלְמִידוֹ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אָבִי שְׁלוֹם: שְׁלוֹם רַב. יֵשׁ לִי שְׂאֵלָה חֲשׂוּבָה
מְאֹד. שׁוֹחֲחֵתִי עִם חֵבֵר מֵהַיְשִׁיבָה, שְׁמַגְדִּיר עֲצֻמוֹ
כְּתַלְמִיד שֶׁל הָרֵב, וּבְשִׂיחָה אֵתוֹ נֶחֱלַקְנוּ בְּנוֹשָׂא מְסִיָּם.
אֶשְׁמַח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה בְּעֵנְיִךְ, מִשׁוּם שֶׁהַנוֹשָׂא מְאֹד
רְגִישׁ, וְטְמוּנָה בּוֹ סַפְּנָה גְדוֹלָה. אוֹתוֹ חֵבֵר טוֹעֵן, שֶׁהוּא
תַלְמִיד שֶׁל הָרֵב, וְכֹאשֶׁר שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ, שֶׁהֲרִי אֵין לוֹ
גִּישָׁה תַּמִּידִית לְרַב לְשָׂאֵל שְׂאֵלוֹת וְלְהַתְנַיֵּץ עִמּוֹ, מִדּוּעַ
לֹא יְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ אֵיזָה רַב, שֶׁהוּא יָכוֹל לְדַבֵּר אֵתוֹ,
שֶׁיְהִיָּה יוֹתֵר זְמִינִי? הוּא טְעֵן שֶׁמְסַפִּיק לוֹ שֶׁהוּא קוֹרֵא
בְּמִכְתָּבִים שֶׁהֵרֵב שֶׁלַח וְהִתְקַבְּצוּ לְסַפֵּר, וְשֵׁם הוּא
מוֹצֵא אֶת כָּל הַתְּשׁוּבוֹת שֶׁיְכוּלוֹת לְהִיּוֹת. הָאֵם הָרֵב
תּוֹמֵךְ בְּגִישָׁה כְּזוֹ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר רְאָה, כ"ז אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אָבִי שְׁלוֹם, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוֹ ז"ל אָמַר (לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"ב): 'פְּנִינֵי, שְׁכָלוּ

וּנְשַׁמְתוּ שֶׁל הַמַּחְבֵּר נִמְצְאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר שְׁלוֹ. וְלִכְּנֵן אִם אָדָם
מִתְמַיֵּד בְּסֵפֶר שֶׁל צַדִּיק בְּהַתְמַדָּה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד,
וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְקַיֵּם כָּל מַה שֶּׁנֶּאֱמָר שָׁם — נִחְשָׁב
כְּתַלְמִידוֹ, כִּי הוּא מִקְבֵּל תְּמִיד אֶת פְּנֵיו וְשִׁכְלוֹ וְאֶת נִשְׁמָתוֹ,
שֶׁטְמוּנִים וְגִנוּזִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר'.

הֵן אָמַת, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹתֵרִין, חֵלֶק א', סִימָן יט),
שְׁיֹתֵר טוֹב לְשִׁמְעַ מִפִּי הַצַּדִּיק, וְלֹא מִסְפִּיק מִהַסְפָּרִים וְכוּ',
עִם כָּל זֹאת לֹא בְּכָל פַּעַם יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְכָךְ, כִּי לֹא בְּכָל
פַּעַם יְכוּלִים לְהִיּוֹת אֲצֵל הַצַּדִּיק, וְלִכְּנֵן מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ
בְּתוֹךְ סִפְרֵי הַצַּדִּיק, וְלוֹמֵד אֶת סִפְרָיו הַקְדוּשִׁים, וּמְקַיֵּם אֶת
כָּל מַה שֶּׁנֶּאֱמָר שָׁם, הֲרֵי הוּא חָשׁוּב כְּתַלְמִידוֹ, וְזֶה בְּרוּר.

סִפְרֵי שׁו"ת 'אֲשֶׁר בִּנְחַל', נִכְתְּבוּ לְבַחֲוֵרִים וְלֹא-בָרְכִים
וְכוּ' וְכוּ', שֶׁכָּל אֶחָד הַפְּנָה אֶת שְׁאֵלוֹתָיו, דְּאִגוּתָיו וּבְעִיּוֹתָיו
וְכוּ', וְכָל אֶחָד קִבֵּל תְּשׁוּבָה כְּפִי בְּחִינַתּוֹ וְכְפִי יִרְיַדְתּוֹ וְכְפִי
נִשְׁמָתוֹ וְכוּ', וְלִכְּנֵן יֵשׁ כַּח גְּדוֹל בְּשׁו"ת 'אֲשֶׁר בִּנְחַל' לְעֹזֵר
לְכָל הַלּוֹמֵד בּוֹ, וְשֵׁם יִמְצָא מְרַגְּוֵעַ לְנַפְשׁוֹ לְכָל הַחִפְּזִין
לְהַתְחַזֵּק וְלְהַחְזִיק מֵעֵמֶד בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְעַד עַכְשָׁו
כָּבֵר נִדְפְּסוּ מְאֹד פְּרָכִים, וּבָהֶם לְמַעְלָה מְעֻשָּׂרִים וְשִׁלְשָׁה אֶלְף
מִכְתָּבִים, וְזֶה מְגִיעַ רַק עַד שְׁנַת תּשנ"ה, וּמֵאָז וְעַד עַכְשָׁו יֵשׁ
עוֹד מוֹכַנֵּים לְדַפּוּס לְמַעְלָה מִחֲמָשִׁים אֶלְף מִכְתָּבִים, בְּלִי שׁוּם
גְּזָמָא כָּלֵל.

וְלִכְּנֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיַּעֲזֵב בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מִכְתָּבִים, וְיִמְצָא
חֲזוּק עֲצוּם לְנַפְשׁוֹ הַשְּׁבוּרָה וְכוּ', וְכֵן יוֹצִיא מִשָּׁם עֲצוֹת
נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת עַל כָּל הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו.
וּמִי שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לְהַדְפִּיס כֶּרֶף אֶחָד מִשׁו"ת 'אֲשֶׁר בִּנְחַל', יִרְאֶה
נִפְלְאוֹת רַבּוֹת! כִּי הַסֵּפֶרִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ בְּסִיעֵתָא דְשְׁמַיָא,

כפי גדל התשוקה והכסופים של האנשים שבקשו עצות על
מה שעובר עליהם...

ולכן כל מי שנמצא באיזו צרה, אם יקבל על עצמו
להדפיס פרץ אחד משו"ת 'אשר בנחל', בודאי יראה נסים
נגלים!

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע
בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשמה.

מאז שהתחלתי להתבודד וללמוד כסדרון, עוברים
עלי קשיים ומשברים

שאלה:

מאת שאול: לכבוד הצדיק מיבנאל שליט"א השלום
והברכה. הקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם רפואה שלמה.
ברוך השם, אני מאד נהנה משו"ת ברסלב, וזוכים
להחכים יותר ויותר. אני מתענג בחסידות ברסלב,
וכן התחלתי להתבודד וללמוד כסדרון כמו שראיתי
בספרים שלכם, מאז עוברים עלי קשיים ומשברים
שלא היו לי לפני-כן, איך זה יכול להיות? האין זה
צריך להיות הפוך, שתבוא עלי ברכה גדולה?

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שאול, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אומר (שיחות ה"ן, סימן עט): 'מה שפשאדם מתחיל להכנס בעבודת השם יתברך, ולהתקרב אל הצדיק האמת, באים עליו הרהורים ובלבולים גדולים, זה כמו למשל פלי מים, שמתחלה נראה כאלו המים צלולים, ואחר-כך כששופתין ומעמידין המים אצל האש, ומתחיל להתבשל, אזי מתבלבלים המים, ומעלה הרתיחה כל הפסלת שהיתה במים, ועולה כל הפסלת למעלה. וצריך שיעמד אחד להסיר חולאת ופסלת המים בכל פעם. ומתחלה נדמה כאלו המים צלולים לגמרי, ואחר-כך נראה הפסלת שבמים העולה בכל פעם למעלה, ואזי כשמסירין בכל פעם חולאת ופסלת המים, אזי אחר-כך נשארים המים צלולים וזכים באמת כראוי.

כמו-כן ממש קדם שמתחיל האדם להכנס בעבודת השם יתברך, אזי הטוב והרע מערבין בו, ומחמת שהם מערבים מאוד, אין נראית הפסלת והרע שבו כלל, כי הם מערבים יחד לגמרי הרע עם הטוב. אף אחר-כך כשמתחיל להכנס בעבודת השם יתברך ומתקרב אל הצדיק האמת, אזי מתחיל להזדקף ולהתברר, ואזי עולה הפסלת והרע בכל פעם למעלה וכו', וצריך שיעמד אחד שיסיר ממנו חולאתו ופסלתו בכל פעם, ואזי ישאר אחר-כך זך וצלול לגמרי באמת כראוי [וזה נעשה על-ידי הצדיק האמת, שהוא רבנו ז"ל בעצמו]. ואמר אז, הנה אפשר להוציא הפסלת והרפוש

מיד מהאנשים שהיו בגשמיות מתחלה ונתקרבו להשם יתברך. אף מה יהיה, אם יהיה מוציא הרפש יוציא הרפש עם המוח, מאחר שמערב הפל יחד, על-פן ההכרח להיות מתון עד שיזדבך מעט מעט.

הרי שלך לפניך, למה פשאדם מתקרב אל רבנו ז"ל, מתחילים לעבר עליו כל מיני משברים וגלים וכו' וכו', פי עד עכשו היה מנח בשאול תחתית ומתחתיו, ולא היה יודע בכלל שהוא רחוק, אדרבה! הוא חשב שאין גדול ממנו וכו'.

ולכן ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז, ותתמיד בלמוד ספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך, ותראה איך שסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ותזכה להכלל באין-סוף ברוך-הוא, רק תמשיך להתבודד להקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשיטות גמורה, וכמו שגלה לנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן קנד), 'שהעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על-ידי ענין פראסטיק (פשיטות) שהיה מדבר הרבה, ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות, ועל-ידי-זה דיקא הגיע למה שהגיע'.

ואמר: 'אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר, שהיה מזדרז כל-כף בעבודתו, עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה, היה עושה ביום אחד).

והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת. ואמר: 'איי איי פראסטיק'.

גם אמר: 'שדבר עם כמה צדיקים גדולים, ואמרו גם-כן,

שלא הגיעו למדרגתם, כי אם על-ידי ענין פראסטיק — שעסקו בעבודתם עבודת השם יתברך בפשיטות גמורה בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל-ידי-זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשמב.

לבתי קוראים 'פייגא', והגרוש שלי מתעקש לאית את שמה 'פייגע'

שאלה:

מאת גליה: לכבוד הרב שלום וברכה, ראיתי באחת השאלות לגבי שם של ילדה, שעדיף שיהיה גם שם מהתנ"ך. לבתי קוראים טליה, ויש לה שם נוסף על שם הסבתא — פייגא. הגרוש שלי הוא שנתן לה את השם השני, והוא מתעקש לאית אותו פייגע עם עי. אני אף פעם לא הייתי מרצה מהשם הנוסף הזה, ואני מתעלמת ממנו, ובנוסף, למדתי את בתי לכתב עם א' בסוף ולא עם ע', כי יש לזה משמעות של פגיעה. רציתי לשאל את הרב: מה דעתו, אם השם טוב או לא? והאם יהיה עליה לשנות את שמה לכשתגדל? כי עכשו האבא שלה לא יסכים לשנות לה אותו. אני מברכת את הרב ברפואה שלמה, ויישר כח על כל ההתחסות.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל גליה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים מאד מאד לשמר אילו שמות נותנים לילדים, כי רב הצרות שסובלים, זה רק מחמת שנותנים לילדים שמות מצויצים מהאצבע וכו', ובזה הם מראים שאין לנשמה שום ערך, חס ושלום וכו', כי כתיב (בראשית ב, יט): "וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", כי השם של האדם זה כפי הנפש שלו.

ומובא מהצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק, זכותו תגן עלינו (נעם אלימלך, פרשת במדבר), 'שהשם יתברך ברוך הוא גזר בבריאת העולם, שיהא כף וכוף שמות 'ראובן', וכוף וכוף שמות 'שמעון', ועתה כשנתגלגל איזה אדם בעולם, ונותנין לו שם בשם צדיק אחד, שהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם-כן צדיק, מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון'.

שמה של אם רבנו ז"ל הוא פייגא עם א' דיקא ולא עם 'ע', ולכן אל תפחדי לקרא אותה כף עם א', ויש לה רשות לשנות את זה בתעדת זהות, כי את האמא.

חזקי ואמצי מאד, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שיהיה לך רק נחת ואשר בחיך.

שו"ת תשמג ברסלב לה

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשמג.

קניתי לנכדים שלי מחשב, כדי שילמדו בו תורה, אך הוריהם מתנגדים

שאלה:

מאת חזי: נתתי במתנה לבן שלי מחשב, וגם דיסק שיש בו תכנה ללמוד תורה. כל זאת כדי שנכדי ילמדו תורה בבחינת גירסא דינקותא. אבל ההורים (בני ואשתו) אינם רוצים להכניס מחשב הביתה עקב השקפות דת. לי נראה שזו עלולה להיות עברה של מניעת תורה מנכדי, ובסופו של דבר יצא שכרו בהפסדו. מה ידעת התורה מציעה בענין? האם אני צודק או ההורים?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חזי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מקרח להגיד לך, שאצריכים לרחק מהבית כל מיני מחשבים, ובפרט שזה מחבר לאינטרנט וכו', וזו מצוה

הבאה בעברה, הן אמת מצד אחד יכולים ללמד בו תורה: תנ"ך, ששה סדרי משנה וכל הש"ס וכו' וכו', עם כל זאת יכולים לפל גם בנוקבא דתהומא רבה, על ידי הפלי משחית הזה וכו', ורבים חללים הפיל הפלי משחית הזה וכו'.

מה אמר לך! היום יש קלפה עצומה שכובשת כל חלקה טובה, ומקדרת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הפלי משחית הנקרא מחשב ואינטרנט, אייפון, בלקברי וכו', שבוזה יכולים לראות כל מיני שקוץ, תעוב, ערם וזהו, ומאמללים את עצמם ואת הילדים וכו', ולכן העקר ראה לזרק מהבית את כל זה — אם יש לך דבר כזה, פי כף אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה.): 'אין יצר הרע שולט, אלא במה שענינו רואות'; ואמר החכם: "אין חוצץ בפני התאונה פעצימת העינים". ואמר: "אין לך אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול כמו העינים". ואני מכרח להגיד לך, שהרבה בתים נהרסו לגמרי, רק מפני שהיה להם מחשב אינטרנט בבית, ואף שזה נדמה פאלו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח, בשביל הפלי הארור הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו, רחמנא לישזבן.

ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב אינטרנט וכו' וכו', פי זה הורס את כל חלקה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול תחתית, רחמנא לישזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, פי ילד שלוקח פלי משחית כזה בתוך ידו וכו', הוא כבר נופל בשאול תחתית ומתחתיו, ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

שו"ת תשדמ ברסלב לז

בתפלתו שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשדמ.

**האם לדם ולשתק גם כשמבזים אותי ברבים,
ומעלילים עלי שקרים?**

שאלה:

מאת דן: כבוד הצדיק שלום. אנו מתחזקים ברוך
השם, מהספרים של הרב, ושומעים שעור בלקוטי
מוהר"ן בבית המדרש "היכל הקדוש" בני-ברק,
ומתחזקים מאד מהעצות של הצדיק.

רציתי לשאל: כתוב בספרים הקדושים: "עקר
התשובה — שישמע בזיונו? שתק וידים". ונשאלת
השאלה, מילא אם אדם בזה אותי ביני ובינו, בלא
נוכחות אחרים, בודאי שלשתק זוהי מעלה, ובכך
הוא עושה תשובה על כל חטאיו, אך אם אדם שומע
בזיונו ברבים, ומעלילים עליו גלילות שקר, ומספרים
עליו ספורי כזב, דברים שלא היו ולא נבראו, האם
גם במצב כזה עליו לשתק? שהרי השומעים יאמינו
למבזה, שהרי שתיקה כהודאה, ויכול להגרם מזה גם
חלול ה', שאנשים יאמרו אין עשן בלי אש, ובודאי
פלוגי עשה באמת חלק מהדברים שהמבזה טוען
ברבים. ואם כן יורה לנו הצדיק מה עושים במצב
כזה? האם לשתק כמו שכתוב בספרים, ואם יצא לעז
על המבזה, אז הפל מאתו יתברך, או שמא כדאי

לח שו"ת תשדמ ברסלב

לענות, בדרך ארץ כמובן, ואז יש חשש, שהמריבה
תמשך ותמשך. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שכתוב בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן תרו, סעיף א'): 'ואם הוציא עליו שם רע, אינו צריך למחל לו, עם כל זאת מפני לזות שפתיים, שלא יאמרו שתיקה כהודאה, אתה צריך להודיע את נקדתך, ויותר מזה אתה לא צריך וכו', ואם בכל זאת ממשיכים לבזות אותך, תקיים מה שאמר רבנו ו"ל (לקוטי מו"ק, חלק א', סימן ו): 'עקר התשובה ישמע בזיונו — ידם וישתק'.

ולכן אני מאד מבקש אותך, שלא תגיב ולא תענה ולא לעשות שום דבר, רק לשתק, ואמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות תפלה, סימן עז): 'כשתשמע חרפתך ושתתק, תזכה שיענה הקדוש-ברוך-הוא בקשתך'; ואמר (שם, אות מריבה, סימן פו): 'מי ששומע חרפתו ושותק, על-ידי-זה נתבטלות ממנו רבות רעות, שהיו ראויין לבוא עליו'; ואמר (שם, סימן כט): 'מי ששומע חרפתו ושותק — נקרא חסיד, והקדוש-ברוך-הוא שומר את נפשו'; ואמר (שם אות המתקת דין, סימן פד): 'על-ידי השתיקה נמתק הדין'. ואמר (שם אות אמונה, סימן טז): 'כשתחרפין אותך ואתה שותק, תזכה להבין תרוץ על קשיותיך, ותזכה לרוח בינה'.

אשרי מי שמרגיל את עצמו לשתק, ובפרט למחרך

וּמְבִיָּה אוֹתוֹ וְכוּ', וְאָמַרְתִּי רַמְזוֹ (תהלים קז, כ): "וְשָׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם", רָאשֵׁי תְבוֹת יִדְוִ'ם, הֶרְגַע שְׂאֵדָם שׁוֹלַח אֶת דְּבוּרָיו (הֵינּוּ שְׂאִינוּ מְדַבְּר), וַיִּרְפָּאֵם (פְּכַר יֵשׁ לוֹ רְפוּאָה, כִּי רַב הַצְרוֹת בָּאוֹת לְאָדָם מִחֲמַת רַבּוּי הַדְּבוּר, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), שְׁעַל-יְדֵי הַדְּבוּר שְׂאִינוּ צָרִיף — נִלְחָץ לוֹ הַמַּח, וְלִכְן כְּשֹׂאִינוּ מְדַבְּר, יֵשׁ לוֹ רְפוּאָה), וְעַל-יְדֵי-זֶה וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם (תַּחֲבֹטֵל כָּל הַשְׁחִיתוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַמְשַׁחֵת, וְלֹא פְדָאֵי אֶפְלוֹ לְהַתְחִיל לְהַתְעַרֵב עִם בְּנֵי-אָדָם מְשַׁחֲתִים).

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשמה.

**אֲשֶׁתִּי וּמִשְׁפַּחְתִּיהָ מְבַזִּים אוֹתִי מֵאִזְ הַחֲתָנָה,
וְעַכְשָׁו אֲשֶׁתִּי לֹא מוֹכֵנָה שְׂאֲחִזוֹ הַבֵּיתָה**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲבִיתִר: שְׁלוֹם רַב וְרְפוּאָה שְׁלָמָה. אֲנִי נְשׂוּי כְּמַעַט שְׁלוֹשׁ שָׁנִים. יֵשׁ לִי גִלְדָּה בַת תִּשְׁעָה חֲדָשִׁים וְאֲשֶׁתִּי כְּרָגַע בְּהַרְיוֹן. אֲשֶׁתִּי לֹא סוֹמְכַת עָלַי, וַיִּמְעַלְיָבָה אֶת מִשְׁפַּחְתִּי, הִיא תָּמִיד אוֹמְרַת שֶׁהַמְשַׁפָּחָה שְׁלָהּ הַבֵּיָאָה יוֹתֵר כֶּסֶף לַחֲתָנָה וְלֵארוּעִים וְלִקְנִיַת הַדִּירָה. מִזֶּה כְּשִׁנְתִּים וְחֻצֵי אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים שְׁבָתוֹת אֶצֶל הַהוֹרִים שְׁלָהּ, וְלֹא בְּבֵית שְׁלָנוּ בְּפֶרְטִיּוֹת, בְּטַעֲנָה

שְׁמֵשְׁעֵמָם לָהּ. היא ומשפחתה תמיד מדברים על העדה שלי (אני תימני והיא מרוקאית), ומטיחה עלי עלבונות. גם ביום חל היא נמצאת אצל אמא שלה מהבקר עד הערב. יכול להיות שאמה משפיעה עליה? אמא שלה היא הדומיננטית בבית, וכנראה היא לקחה דגמה ממנה. אני לא בטוח שאשתי קבלה חנוף דתי כראוי, מכיון שאמה חזרה בתשובה לפני שנים, ואביה עדין אינו שומר מצוות. כרגע אנחנו בהפסקה לפי דרישתה, כדי לבחון את המשך הנשואין.

אתמול היה "פצוץ", והיא לא רוצה שאחזר הביתה או להורים שלה, ואם אני אבוא היא תזמין משטרה (כך אמרה לי לפני כשבוע וחצי, ואימה שתעליל עלי עלילות, שאני מכה אותה). ואמרה, שאם אני רוצה לראות את הילדה, זה יהיה רק דרך הרבנות. אני בעלה, ואני מרגיש כמו נספח. תעזר לי, כבוד הרב, זה עולה לי בבריאות, אני לאט לאט יורד במשקל, ואני בדכאון מהמציב. תודה ומחכה לתשובתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אביתר, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בדרך כלל אני לא רוצה לשמע צד אחד וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ז:): "שמע בין אחיכם ושפטתם", אמר רבי חנינא, אזהרה לבית דין שלא ישמע דברי בעל דין קדם שיבוא בעל דין חברו, ואזהרה לבעל דין שלא יטעים דבריו לדין קדם שיבוא בעל דין חברו, ולכן מאד מאד קשה לי לענות רק לצד אחד, בלי לשמע את הצד השני וכו'.

עם כל זאת ארוץ בשורות אלו. בכלליות — על כל בני זוג לזכר, תכף-ומיד מחתנתם, את מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסה) ש'למעלה, קדם שהנשמות יורדות לעולם, הן נשמה אחת, וכאשר יורדות לזה העולם מתפצלות, הזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני לזקח זמן, כי יש המון עכובים, כמאמרם ז"ל (סנהדרין כב.): 'קשה וזוגו של אדם פקריעת ים סוף'; וכאשר מוצאים זה את זה ומתאחדים — זו השמחה הכי גדולה.

ובזה פרשתי את הברכה שמברכים בשבע ברכות: "שמח תשמח רעים אהובים, פשמחך יצורך בגן-עדן מקדם", הינו רעים אהובים הם הבעל והאשה, שצריכים לשמח כמו שהם היו אחד בגן-עדן מקדם לפני שירדו לזה העולם.

והזוג צריכים לכבד אחד את השני, ולהבין אחד את השני, ולדון אחד את השני לכף זכות, ועל-ידי-זה יגורו ביחד באהבה גדולה מאד מאד, שזה האשר הכי גדול בחיים, כשזוג חיים יחד בהבנה הדדית, ומקיימים מה שהתורה הקדושה צוטה אותנו (בראשית ב, כד): "על-כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד".

זוג שמתחתנים, צריכים לדעת, שהם כבר עצמאיים, ולא צריכים בכל פעם לרוץ אל אבא או אל אמא... כמו ילד או ילדה קטנה... זוג שמתחתנים צריכים ללמד איך לפתור בעצמם את הבעיות, ולא לרוץ אל ההורים בכל פעם, ואם הבית נבנה על יסוד כזה, אזי הזוג יסתדרו מאד, אבל אם אחד מבני הזוג אינו מקים את זה וכו', הוא או היא גורמים

שְׁלֵב־סוּף הַבַּיִת יתְפָּרַק! וְכֹל־כֶּף חָבֵל שְׁנוֹתָנִים לְהַסְמֵ"ךְ־מ"ם, שֶׁהוּא הַשֵּׁטֶן, לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַבַּיִת, וְלִשְׁבֹּר אֶת הַבַּיִת שֶׁבָנוּ בְיָזַע וּבְכָדָם.

וְלָכֵן רְאוּי שְׁלָכֵל זוּג יִהְיֶה שְׁכָל לְדַעַת אִיף לְהַסְתַּדֵּר יַחַד, מִבְּלֵי לְעַרְב אֶת הַהוֹרִים, כַּמּוּבָן שְׁלִבְעַל אָסוּר לְהִיּוֹת רִשְׁע מְרַשֵּׁע וְאִכְזָר עַל אֲשֶׁתּוֹ וְכוּ', וְכַמּוּ־כֵן לְאִשָּׁה אָסוּר לְהִיּוֹת מְרַשֵּׁעַת וְאִכְזָרִית עַל בַּעְלָהּ וְכוּ', אִם רוֹצִים הַצְּלָחָה בְּחַיֵּי נְשׂוּאִינָן, צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהֵם שְׂתַפִּים לְכָל דָּבָר, הֵן לְרוּחַ וְהֵן לְהַפְסֵד וְכוּ', אָסוּר לְזַרֵּק אֶת הָאִשְׁמָה אַחַד עַל הַשְּׁנִי, אֲלֵא שְׁנֵינוּ אֲשֵׁמִים אוֹ שְׁנֵינוּ הַצְּלַחְנוּ וְכוּ', תְּמִיד צְרִיכָה לְהִיּוֹת שְׂתַפּוֹת מְלֵאָה. וְעַל כָּלֵם — לְדוֹן אַחַד אֶת הַשְּׁנִי לְכַף זְכוּת, וְלִהְשַׁתְּדֵל לְהַרְגִיעַ אֶת הַמַּצָּב — לְפָנָי שְׂיוֹצֵא מִהַמְסֻלוֹל וְכוּ'.

אֲשֶׁרֵי הַזּוּג שְׁיִשׁ לָהֶם שְׁכָל, וְדָנִים אַחַד אֶת הַשְּׁנִי לְכַף זְכוּת, וְעוֹזְזִים אַחַד לְשְׁנִי, וְאִפְלוּ בַּמַּצָּבִים הִכִּי קָשִׁים הֵם מְשַׁתְּדָלִים לְהַקְל אֶת הָעַל אַחַד מִהַשְּׁנִי, זוּג כְּזֶה הֵם הִכִּי פְקָחִים וְהִכִּי מְאֻשְׁרִים, כִּי בְּאַמֶּת כָּל זוּג צְרִיף לְדַעַת, שְׁעַל כָּלֵם עוֹבֵר מֵהַשְּׁעוֹבֵר, כִּי סוּף כָּל סוּף זוּג חֲדָשׁ בָּאִים מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת שׁוֹנִים, וְעַד שְׂמַתְחַבְּרִים יַחַד וּמְבִינִים אַחַד אֶת הַשְּׁנִי לּוֹקֵחַ זְמַן וְכוּ', וְהַעֲקָר לֹא לְעַרְב אֶת הַהוֹרִים, רַק לְהַשְׁתַּדֵּל שְׁהַכֵּל יִשְׁאָר בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִצְלִיחוּ.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵי שְׁאֵנֵי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף תְּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשמו.

האם מתר ולא מספן לנסע לקבר רחל אמנו?

שאלה:

מאת משה: שלום לצדיק וברוך הבא לארץ הקודש.
האם מתר ולא מספן לנסע לקבר רחל אמנו עליה
השלום?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כלם נוסעים אל קבר רחל, ויש על הדרך שמירה גדולה, והקדוש-ברוך-הוא ששומר את נשמות ישראל, ישמר את כל אלו הבאים לקבר רחל להתפלל, שזה דבר גדול מאד מאד. ומובא בזהר (וישלח קעה.) על הפסוק (בראשית לה, כ): "ויצב יעקב מצבה על קבורתה" — אמר רבי יוסי, מאי טעמא? בגין דלא אתכסיא אתרה עד יומא דזמין קדשא בריהו הוא לאחיא מתיא. כמה דאתמר: "עד היום", עד ההוא יומא ממש.

רבי יהודה אמר, עד יומא דתהדר שכינתא בגלותהון דישראל בההוא אתר, כמה דאת אמר (ירמיה לא, טז): "ויש תקנה לאחריתך נאם הוי"ה ושבנו בנים לגבולם". ודא אומא דאומי לה קדשא בריהו הוא. וזמנין ישראל פד יתובון מן גלותא, לקימא על ההיא קבורה דרחל ולמבפי תמן. כמה דאיהי בכאת על גלותהון דישראל. ועל דא כתיב (ירמיה לא,

(ח): "בְּכִי יבאו וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילֶם" וגו'. וּכְתִיב (יְרֵמְיָהּ לֵא, טו): "כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלֹתָי". וּבִהֵיא שְׁעָתָא זְמִינַת רַחֲלִי דְאִיהִי בְּאַרְחָא לְמַחְדֵי בַהוּ בִּישְׂרָאֵל וְעַם שְׂכִינְתָא'.

וְאָמְרוּ (מִדְרַשׁ אַגְדָּה) עַל הַפְּסוּק (בְּרַאשִׁית לֵה, כ): "וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצְבָּה עַל קְבוּרָתָהּ", כָּל אֶחָד מֵהַבָּנִים שָׁם אָבֹן, שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה אָבִיבִים זֹז לְמַעַלָּה מִזֹּז, וְהָאָבֹן שֶׁל יַעֲקֹב הִיא עַל פְּלֹן, וּמֵהָאָבִיבִים הָאֵלוּ נִעְשְׂתָה אָבֹן אַחַת, וְזֹז מִצְבָּה עַל קְבוּרָתָהּ. וְכֵן אָמְרוּ (בְּרַאשִׁית בָּבָה, פָּרָשָׁה פֶּב, סִימָן י') עַל הַפְּסוּק (בְּרַאשִׁית לֵה, ט): "וַתָּמֶת רַחֲלִי וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה", מֵה רָאָה אָבִינוּ יַעֲקֹב לְקָבֵר אֶת רַחֲלִי בְּדֶרֶךְ אֶפְרַת? אֵלָּא צָפָה יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁהַגְּלוּת עֲתִידוֹת לְעֵבֶר שָׁם, לְפִיכֵף קָבְרָה שָׁם, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה מְבַקֶּשֶׁת עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (יְרֵמְיָהּ לֵא, יד): "קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רַחֲלִי מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ".

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂרָגִיל לְבוֹא בְּכָל פַּעַם אֶל קְבֹר רַחֲלִי אֲמֵנוּ, שְׁזָה דְבַר גְּדוֹל מְאֹד, וַיְכוּלִים לְפַעֵל שָׁם הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמָע בְּתַפְלֵתֵי שְׂאֵנֵי מְבַקֶּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף תְּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשמוז.

אֵיךְ אֲפֹשֶׁר לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק, וּלְקַבֵּל מִמֶּנּוּ כָּל מַה שְׂאֲפֹשֶׁר בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת?

שאלה:

מאת משה הדר: רצייתי לשאל, איך אפשר להתקרב לצדיק במאה אחוז, ולקבל ממנו כל מה שצריך ברוחניות ובגשמיות, בהתקרבות להשם יתברך, ולהגיע לתקון הנצחי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ראה, כ"ח אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה הדר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אָמַר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג): 'העקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר פי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי פרשת שופטים קנד): 'אפלו אומר לך על ימין שמאל וכו'. ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו פאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאָר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק'.

פי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות, ולכן תתמיד מאד בשיחות הר"ן ו'בחי מוהר"ן' שהן שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, ותשתדל לקיים בתמימות ובפשטות כל שיחה שבקש רבנו ז"ל, ועל-ידי-זה תהיה מקרב אליו.

העקר הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכל מה שאתה צריך תבקש רק ממנו יתברך, וכן תקבע לעצמך

שעורים פסדרן בתורה הקדושה בכל יום, במקרא, במשנה, בגמרא ובהלכה וכו' וכו', ואז טוב לך כל הימים. ועל כלם — תהיה רק בשמחה, ואל תחשב שזה בא בקלות, כי על זה אורב הסמ"ך-מ"ם יותר מהכל — לא להיות בשמחה, ולכן תמסר את נפשך רק להיות בשמחה, ותראה איך שיפתח לך המזל, ותזכה להכלל באין סוף ברוך הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשמח.

**התחייבתי לפני חדש למשפנתא, ועכשו אני
בספנת פטורים מהעבודה**

שאלה:

מאת יוסף: שלום וברכה לכבוד הצדיק. ראשית, אנו מתפללים לשלומכם, שתזכו לרפואה שלמה, ותזכו להנהיג את הקהלה הקדושה בניתר שאת וניתר עז, ולקרב את כל נשמות ישראל אל אבינו שבשמים. בשבוע שעבר הודיעו לנו הנהלת החברה בה אני עובד, כי המפעל נכנס להקפאת הליכים, ומעל ארבע-מאות עובדי המפעל מרחפת סכנת פטורים מידית. בעבורי אישית זה מגיע בדיוק חדש אחרי שרכשנו ברוך ה' בית, והתחייבנו במשפנתא גדולה. רצינו לבקש עצה

מהצדיק מה אפשר לעשות? וכן ברכה בעזרת השם,
תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ראה, כ"ח אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יוסף, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי ובריאותי,
יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך לרחמים
ולרצון לפני אדון כל.

חכמינו הקדושים אמרו (קדושין פב.): 'לעולם ילמד אדם
את בנו אמנות נקיה וקלה, ויתפלל למי שהעשר והנכסים
שלו, שאין אמנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן
האמנות, ולא עשירות מן האמנות, אלא הכל לפי זכותו'.

ולכן אל תפחד שיסגרו את המפעל, הקדוש-ברוך-הוא
בנדאי לא יעזב אותך, רק אתה תרגיל את עצמך לדבר אל
הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ולבקש הרבה ממנו
יתברך על פרנסה, כי מה שתפלה פועלת — שום דבר
בעולם אינו יכול לפעל. ואמרו חכמינו הקדושים (פתיבות טו:),
שכל אחד ואחד נותן הקדוש-ברוך-הוא פרנסתו בעתו, ולכן
אסור לך להכנס בלחץ, רק להתחזק להיות בשמחה תמיד,
ותראה שלא תחסר לך פרנסה.

ולכן תעשה כל מה שביכולתך להתחזק להיות בשמחה,
כי השם של פרנסה שהוא חת"ף היוצא מהפסוק (תהלים קמה,
טז): פותח א'ת ידיך, יוצא גם מהפסוק (דברים טז, טו): והיית'
א'ך שמ'ח.

ולכן הדבר הראשון — אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע, שמאד מאד קשה לך, ומרים לך החיים ממנות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתבך יותר.

ולכן הדבר הראשון רק להיות בשמחה, ואם תאמר: במה יש לי לשמח? הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך, שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא.): 'אין עני אלא מדעת', עקר העניות תלויה בחסרון דעת, כי המאמין האמתית, שמאמין שאין בלעדיו תברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז'): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם אינו מקבל מכה קטנה באצבע קטנה, אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה — האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות ממון, סימן פג): 'אמונה הוא טוב לפרנסה'.

ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שנובראת יהודי, ושללא עשני גויי פגווי הארצות, השמחה והאמונה הזאת, תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשמט.

חֲבֵרָה הַצִּיעָה לִי בַּחֹר לְשִׁדוּךְ, הָאִם הוּא מְתָאִים
לִי אִו לֹא?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רוֹנִית: לְכָבוֹד מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוּשׁ, שְׁלוֹם רַב
וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה. אֲנִי בַּחֹרָה דְּתִיָּה, וְחֲבֵרָה שְׁלִי
הַצִּיעָה לִי בַּחֹר מְסִיִּם שֶׁהִיא מְכִיָּרָה, שֶׁהוּא גַם-כֵּן
דְּתִי, וְלוֹמֵד בִּישִׁיבָה בִּירוּשָׁלַיִם. וְרָצִיתִי לְשָׂאֵל אֶת
הַצַּדִּיק, מָה הוּא אוֹמֵר לְגַבִּי זֶה, הָאִם הוּא מְתָאִים
אוֹ לֹא? תוֹדָה רַבָּה עַל הַתְּשׁוּבוֹת הַנִּפְלְאוֹת בְּאַתְרִי!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר רֵאָה, כ"ח אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל רוֹנִית תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תוֹדָה עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתְּ מַתְּפַלֵּלֶת עַל רְפוּאָתִי וּבְרִיאוֹתִי,
יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּתְקַבְּלֶנָה תְּפִלוֹתֶיךָ לְרַחֲמִים
וּלְרַצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

בְּעִנְיַן שְׂדוּכִים וְכו', אִי אֶפְשֶׁר סֵתֵם לְקַחַת בַּחֹר, מִפְּנֵי
שְׂחֲבֵרָה אֲמָרָה לָךְ וְכו', אֶת צְרִיכָה לְהַפִּיר אוֹתוֹ יוֹתֵר, וְלִרְאוֹת
אֶת הַמְּדוּת שְׁלוֹ, כִּי הָעֶקֶר הוּא הַמְּדוּת, כִּי בְּלִי מְדוּת, אָמַר
רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), אָדָם הוּא חִיָּה בְּדְמוּת
אָדָם.

וְלִכֵּן לִפְנֵי שְׂאֵת אֶפְלוּ מִתְחִילָה עִם שְׂדוּכִים, אֶת צְרִיכָה לְרֵאוֹת אֶת הַבְּחוּר, וְלִהְתְּרָשׁם מִמֶּנּוּ וְכוּ', וְלִבְקֵשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִוְלִיךְ אוֹתָךְ עַל דְּרוֹךְ הַנְּכוּנָה, כִּי הָעֶקֶר הוּא תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, לִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט.

הַכֶּפֶל הַדְּבָר, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יִשְׁכַּנֵּעַ אוֹתָךְ עַל בְּחוּר מְסִים... עַד שְׂאֵת בְּעֶצְמָךְ לֹא רוֹאֶה אֶת הַבְּחוּר, וְלֹא מְפִירָה אוֹתוֹ וְאֵת מְדוּתָיו וְכוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנ.

נְגַמְרוּ לִי הַכּוֹחוֹת הַפִּיזִיּוּם וְהַנְּפִשִׁים, מֵאַחַר שְׂאֵינְנִי מוֹצֵאת אֶת הַזּוּג שְׁלִי

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת צְפוּרָה: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הָרַב שְׂלִיט"א, שְׂהֵשֵׁם יִשְׁלַח לְרַב רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְאַרְיִכוּת יָמִים אָמֵן!
אֲנִי בַּחוּרָה בֵּת עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ, וְנִמְצֵאת כְּבָר הַרְבֵּה זְמַן בְּשְׂדוּכִים. נִפְגַּשְׁתִּי עִם בְּחוּרִים, שְׂחֻלְקָם עָנוּ לְשְׁלִילָה, וּבְחֻלְקָם מִהַמְקַרִּים אֲנִי לֹא רְצִיתִי, כִּי בְּאֵמֶת לֹא הִיְתָה הַתְּאַמָּה וּמְצִיאַת חוּ. יֵשׁ לְצִיָּן שְׂעֲשִׂיתִי הַמּוֹן סְגֻלוֹת וְהוּן לֹא הוֹעִילוּ, גַּם נִסְעַתִּי לְהַמּוֹן קִבְרֵי צְדִיקִים מִהַצְּפוֹן עַד הַדְּרוֹם וְהַתְּפִלְלָתִי, וְעַדִּין אֲנִי מִתְּפַלֵּלָת עַל זּוּג יוֹם יוֹם. הָרַב כְּבָר אֵין לִי כּוֹחוֹת פִּיזִיּוּם וְנְפִשִׁים

יותר, הם נגמרו. אני בסוף הכל רוצה להקים בית
בְּיִשְׂרָאֵל וְזֶה הַזְמַן!! עֲכָשׁוּ בְּכִיּוֹתֵי הַמּוֹן עַל הַזְּוִיג,
וְנוֹרָא קֶשֶׁה לִי, רַב חֲבָרֹתֵי נְשׂוֹאוֹת וְאִמָּהוֹת, רַק
מִלְרְאוֹת זֹאת הַלֵּב נִצְבֵּט לִי כֹל פֶּעַם מִחֲדָשׁ. אֲשַׁמַּח
שֶׁהֵרֵב יְבִשְׁרָנִי בְּבִשׁוּרָה מְשֻׁמַּחַת, אַחֲרֵי כֹל הַשָּׁנִים
הָאלוּ, וְגַם לְשַׁמַּח אֶת הוֹרֵי, וְכוּ לְקַבֵּל בְּרָכָה מִהֵרֵב
לְזוּיג וּפְרִנְסָה בְּכַבּוּד רַב.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישֵׁי לְסֵדֶר רְאָה, כ"ח אב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל צְפוּרָה תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הָאֲחֻלִּים וְעַל הַתְּפִלוֹת לְרַפּוּאָתִי.

צְעָרְךָ הוּא צֶעַר קֶשֶׁה מְאֹד, שְׂאֵת כְּבֹד בֵּית עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ

וְעֵדִין לֹא מוֹצֵאת אֶת בֶּן זוּגָךְ...

לְדַעֲתִי, אֵת בְּרִנְיַת יוֹתֵר מְדִי.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יבמות סג): 'נְחוֹת דִּרְגָא וְנִסְיָב

אִיתָתָא', צְרִיכִים לְרִדֵּת מִדְרָגָה, וְאִז מוֹצֵאִים אֶת הַזְּוִיג, כִּי

בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, בַּחוּר אוֹ בַּחוּרָה הֵם גְּאוּתָנִים וְכוּ', וְלֹא מִתְאִים

לָהֶם לְקַחַת אֶת זֹאת אוֹ אֶת זֶה וְכוּ'. הַבַּחוּר חוֹשֵׁב לְעֲצָמוֹ:

"הֲרִי אֲנִי הֵכִי חֲכָם וְהֵכִי יָפֵה וְכוּ', וְכִי אֲנִי אֶקַּח אֶת זֹו"?

וְהַבַּחוּרָה חוֹשֶׁבֶת לְעֲצָמָה: "הֲלֹא אֲנִי הֵכִי חֲכָמָה וְהֵכִי יָפֵה

וְהֵכִי מִשְׁפָּלֶת, וְכִי אֲנִי אֶקַּח אֶת זֶה"?

וְכָךְ הֵם מְסֻתּוֹכְבִּים וּמְחַפְּשִׁים אֶת הַזְּוִיג שְׁלָהֶם, כְּפִי

הַדְּמִיוֹן שֶׁנִּכְנַס בְּכֹל אֶחָד וְאַחַת, כְּאֵלוֹ מִי יוֹדֵעַ מַה הוּא, וְהֵם

מְצַפִּים שְׁיָבוֹא לָהֶם זְוִיג שְׁעֵדִין לֹא נִבְרָא... וְעַל-יְדֵי-זֶה

מחפשים וכו', ומסתובבים ויוצאים לפגישות — אולי אמצא את בחיר לבבי, שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחור או הבחורה מתכים עד שיולד זויג פזה, ובין כך הם לא קולטים, שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם: "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", עד שתופסים את עצמם, רואים שהם כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים, ונותנים לנו עצה (במות ג.ס): 'נחות דרגא ונסיב איתתא' — תרדו מדרגה, ואל תחזיקו מעצמכם כל-כך בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זויג שייתאים לכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשנא.

האם מתר לאשה לעבד בחברת אנשים שאינם שומרים תורה ומצוות?

שאלה:

מאת מורן: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א, שלום וברכה ורפואה שלמה למוה"רא"ש ולרבנית תחיה. רציתי לשאל: האם מתר לנשים לעבד בחברת אנשים, שאינם שומרי תורה ומצוות?

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר רְאָה, כ"ח אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל מוֹרֵן תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הָאֲחוּלִים לְרַפּוּאָה שְׁלָמָה.

בְּוַדַּאי זֶה לֹא צְנוּעַ שְׂאֵשָׁה תַעֲבֹד בֵּין חֲבוּרַת גְּבָרִים, וּמְכַל שְׂכָן שְׂאִינָם שׁוֹמְרִים תּוֹרָה וּמִצְוֹת. כִּי הַיּוֹם הַדּוֹר מְאֹד פְּרוּץ וְכוּ', וְלֹא חֲסִרִים מְשַׁחֲתִים וּמְגַנְלִים, וְלִכֵּן עֲדִיף לָךְ, שְׂתַמְצָאִי עֲבוּדָה בְּמָקוֹם צְנוּעַ בְּחֲבֵרַת נָשִׁים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אוֹתְךָ וְתַצְלִיחִי בְּחַיִּיךָ, וְתַהְיֶה לָּךְ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַע, כִּי אִם מִתְנַהֲגִים בְּצַנִּיעוּת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן שִׁפְעַע גָּדוֹל, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כִּפִּי הַצְּנִיעוּת.

רַק תַּהְיֶי בְּשִׂמְחָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ד), שְׂגַם חֲכָמֵי הָרוּפְאִים אָמְרוּ, שְׁפַל הַמַּחְלוֹת הָרַעוּת בָּאוֹת לְאָדָם רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן הַשְּׂמִחָה. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִתְאַמֵּץ בִּיָּתֶר שְׂאֵת וּבִיָּתֶר עֵז לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא רְפוּאָה לְכֹל. וְלִהְפֹּךְ — הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה מְבִיאֹת לְאָדָם אֶת כָּל הַמַּחְלוֹת. וְלִכֵּן הַכְרִיחִי אֶת עַצְמִךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי ב'): 'אִין הַשְּׂמִחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְּׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחְרָ'. וְלִכֵּן רְאִי לְחַטֵּף שְׂמִחָה וְלְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשָׁךְ עֲלֶיךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע

בתפלת, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשנב.

נפגשתי עם כמה בחורות, ואינני יודע מי מתאימה לי יותר

שאלה:

מאת אברהם: שלום רב. אני בן שלשים, שומר שבת ומנסה להתקדם ביהדות שלב שלב. אני לא נשוי, וכבר זמן רב שאני מנסה להתחתן, וזה לא מתקדם למשהו רציני, לפעמים מצדי ולפעמים מצד הבחורה. לפני חמשה חודשים הציעו לי בחורה, ומאז אני בקשר איתה, אבל אני לא מרגיש מספיק משיכה. מצד שני אני חושב על בחורה נוספת שהיננו בקשר כשנה לפני תקופה מסוימת, אך היא לא רצתה אז, וכנראה שעכשו היא יותר מעניינת. היא לא עושה הרבה ביהדות, אבל יש לה מדות טובות, והיא מוצאת מאד חן בעיני. יש עוד בחורה שאני בקשר איתה לפעמים בעבודה, והיא מוצאת חן בעיני, ויש בינינו כימיה טובה, וגם ביחס ליהדות זה נראה מתאים, ואני חושב שהיא גם מעניינת. אני מבלבל ואיני יודע איפה המזל שלי, ומה עלי לעשות. האם אפשר לעזר לי? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ראה, כ"ח אב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבְרָהָם, נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אתה צריך להחליט פעם ולתמיד — מה אתה רוצה?
 כי על-ידי רבוי השדווכים שמציעים לך וכו', ובכל פעם נדמה
 לך שזאת בשבילי וכו', ואחר-כך מציעים לך אחרת, ואתה
 מחליט שזאת בשבילי, וכך סובב חלילה כמו גלגל וכו'.

ולכן אתה צריך להחליט פעם ולתמיד, כי בחור צריך
 להתחטן לשם שמים.

ואני רגיל לומר הרבה פעמים לרווקים ולרווקות —
 חכמינו הקדושים אומרים (יבמות ג): 'נחות דרגא ונסיב
 איתתא'; צריכים לרדת מדרגה, ואז מוצאים את הזיווג. כי
 בדרך כלל, בחור או בחורה הם גאותנים וכו', ולא מתאים
 להם לקחת את זאת או את זה, וחושבים לעצמם: "אני הכי
 חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכמה, הכי
 יפה והכי משפילה וכו', אקח את זה?" והם מסתובבים
 ומחפשים את הזיווג שלהם כפי הדמיון שנוכנס בהם, כאלו
 מי יודע מה הם, והם מחיבים שייבאו להם זיווג משהו שעדין
 לא נברא, ועל-ידי-זה מחפשים ומסתובבים ויוצאים
 לפגישות — אולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס
 לכן עם שקים מלאים כסף...

ובשביל זה הבחור או הבחורה מחפים עד שיולד זיווג
 כזה, ובין כך הם לא קולטים שהזמן לא מחכה, כמאמר
 החכם: "הזהר מן הזמן, כי הוא אויב רע מאוד", ועד

שְׁתוּפְסִים אֶת עֲצָמָם, רוֹאִים שֶׁהֵם כְּבָר בְּגִיל שְׁלֵשִׁים וְכוּ', וּמָה עוֹשִׂים עֲכָשׁוּ? עַל זֶה בְּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה: 'נְחוּת דְרָגָא וְנִסִּיב אֵיתְתָּא' — תִּרְדּוּ מִדְרָגָה וְאַל תִּחְזִיקוּ מֵעֲצָמְכֶם כָּל-כֶּף בְּגִדּוּל וְכוּ', וְאֵז תִּמְצְאוּ בְּקִלּוֹת זְווג שְׂיִתְאִים לְכֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכְנִיס בְּךָ דַּעַת וְשִׁכְל, וְתִזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת זֶה בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְאֵז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנג.

אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אַחֵי בְּרָחָה מֵהַבֵּית עִם הַיְלָדָה וְהַמָּצָב
חֲמוּר

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֵיתָן: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק מוֹהֲרַא"ש. שְׁלוֹם וּבְרָכָה, בְּרִיאוֹת וְשִׂמְחָה. בְּרָצוֹנִי לְשָׂאֵל לְגַבֵּי אַחֵי. הוּא נְשׂוּי עִם יְלָדָה וְאֲשֶׁתּוֹ בְּהַרְיוֹן. הַמָּצָב שֶׁלָּהֶם לֹא טוֹב בְּכָלל בְּעֵנָן שְׁלוֹם-בַּיִת. יֵשׁ מְרִיבוֹת, חֲכוּכִים וְדַבּוּרִים עַל גְּרוּשִׁין. כְּבָר שְׁבוּעִים שֶׁהִיא גְּרָה אֲצֵל אִמָּא שְׁלָה, וְהוּא חֲזַר לְבַיִת שְׁלָנוּ. הִיא מְשַׁפְּעַת הַרְבֵּה מֵאִמָּא שְׁלָה, וְאֲנִי מֵאֵד דּוֹאֵג לְמָצָב. בְּבִקְשָׁה מֵהַצַּדִּיק, הָאֵם תּוֹכְלוּ לְכַתֵּב מֵה צָרִיד לַעֲשׂוֹת בְּמִקְרָה כְּזֶה, כְּדֵי שְׂאוּכַל לְהִרְאוֹת לְאַחֵי? כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר הַמָּצָב מִחֲמִיר, תּוֹדָה.

תשובה:

בְּצִוְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם תְּמִישֵׁי לְסֵדֶר רְאָה, כ"ח אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֵיתָן, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

כָּבֵר כְּתַבְתִּי לְאַחֶיךָ בְּאַרְיֵכוֹת, זוּג שְׂרוּצִים לְהַצְלִיחַ
בְּחַיֵּיהֶם, עֲלֵיהֶם לְדוֹן אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי לְכַף זְכוּת, וּלְכַבֵּד וּלְיַקָּר
אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי, וְלִהְיוֹת וּתְרַנִּים.

וְלִכֵּן כָּל זוּג צְרִיכִים לְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, אִם הֵם רוֹצִים
לְבָנוֹת בֵּית גְּאָמֶן בְּיִשְׂרָאֵל, עֲלֵיהֶם לְכַתְּחֹלָה לְהִיוֹת וּתְרַנִּים,
וּלְוֹתֵר אֶחָד לְשְׁנֵי, וְאִזּוּ אֵף פֶּעַם לֹא יִצְטָרְכוּ לְלַכֵּת אֶל שׁוּם
מִמְּחָה לְהַשְׁכֵּנַת שְׁלוֹם-בֵּית, כְּדֵי שֶׁהַשְּׁלוֹם יִשָּׂרָה בְּתוֹךְ בֵּיתָם.

הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה צְרִיכִים רַק שְׂכָל וְדַעַת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג.
וְהִיוֹת שְׂעֵדִין אֵין בֵּית-חַרְשֵׁת וְחֲנוּת לְיִצְוֹר וּמִמְּכָר שְׂכָל
וְדַעַת, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְכַוֵּן בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם בְּעַת
שְׁמַת־פְּלִלִים אֶת הַבְּרָכָה: 'אֲתָה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד
לְאָנוּשׁ בִּינָה וְכוּ', וּלְבַקֵּשׁ אִזּוּ עַל דַּעַת וְשְׂכָל, כִּי כִּף אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נְדָרִים מ.א.): 'דַּעַת קִנִּיתָ — מָה חֲסִרְתָּ, דַּעַת
חֲסִרְתָּ — מָה קִנִּיתָ; אִם יֵשׁ לְאָדָם דַּעַת — יֵשׁ לוֹ הַפֵּל,
וְאִם אֵין לוֹ דַּעַת — אֵין לוֹ כְּלוּם.

וְלִכֵּן כָּל זוּג צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל דַּעַת
וְשְׂכָל, וְאִפְלוּ הַשְּׂכָל הַיָּבֵשׁ אוֹמֵר: "שְׂצְרִיכִים לְהִיוֹת וּתְרַנִּים,
וְאִזּוּ הַשְּׁלוֹם שׁוֹרָה בְּבֵיתָ".

לְדַעַתִּי, שְׂיִבְקֵשׁ סְלִיחָה מֵאִשְׁתּוֹ וְיִשְׁלִים אֲתָה, וּבְכַפְרֵט
שֵׁשׁ לוֹ כָּבֵר בֵּת מִמְּנָה, וְעַכְשָׁו הִיא בְּהַרְיוֹן, לֹא כְּדָאֵי בְּשׁוּם

פְּנִים וְאֶפֶן לְהַתְגַּרְשׁ, רַק לְהוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ וּלְבַקֵּשׁ סְלִיחָה, וּמֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה לְהַשְׁתַּדֵּל לְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְאֵז הַכַּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנ"ד.

**בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת בְּש"ס כְּתוּב שְׁצַרְיָךְ לְלַמֵּד בְּעִיּוֹן.
כִּיצַד זֶה מְסַתְדֵר עִם לְמוּד בְּגִרְסָא?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נְרִיָּה מֵאִיר: לְכַבֵּד מְרַן הַגָּאוֹן הַקְדוּשׁ הוּד כְּבוֹד קְדוּשַׁת מְרַנָּא רֵא"ש בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלִיט"א. אֲמַנָּם לֹא זְכִיּוֹתִי עַד עֵתָה לְהַתְבַּשֵּׁם מֵאוֹר תּוֹרַתְכֶם וְדַבּוּרֵיכֶם הַמֵּאִירִים, מִחֲמַת יְדְעוֹת קְדוּמוֹת וּמִשְׁבָּשׁוֹת שֶׁהֵטִיפוּ לִי, אֵךְ מִשְׁנוֹכַחְתִּי בְּאוֹרְכֶם הַנִּפְלָא, שֶׁשְׁתִּי כְּמוֹצֵא שְׁלָל רַב.

עֵתָה נִפְשִׁי בְּשִׂאֲלָתִי, אוֹדוֹת סֵדֵר הַלְמוּד הַנוֹרָא שְׁעַרְכֶתֶם מִשְׁמָה דְרַבְנֵי הַקְדוּשׁ, וְכַלְשׁוֹנוֹ הַזֶּהב דְּאוֹר הָאוֹרוֹת: 'אֵין צְרִיכִים אֵלָא הָאֲמִירָה לְבַד', וְאִם כֵּן מֵהוּ שֶׁשְׁנִינֵי בְּפֶרֶק א' דְּבִרְכוֹת: 'אֲגַרָא דְשְׁמַעְתָּא סְבָרָא', וְכֵן בְּעוֹד הַרְבֵּה מְקוֹמוֹת בְּש"ס, שְׁצַרְיָכִים לְלַמֵּד בְּהִבְנַת הַעֲנָן. אוֹדָה לְכַבֵּדוֹ אִם יִתְיַחַס לְעֵלּוּב נִפְשׁ כְּמוֹנִי. וּבְצִאֲתִי מִן הַקְדָּשׁ אֶפְרָשׁ אֶת כְּפִי לְמְרוֹם, שֶׁיִּחַזַּק אֶת מוֹרְנוֹ וְרַבְנֵי שְׁלִיט"א בְּבִרְיוֹת גּוּפָא וְנִהוֹרָא

מְעַלְיָא, וְנִזְכָּה לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ וּמְלַכְנוּ (בן
מְלָכָה) בְּרֵאשֵׁנוּ, אָמֵן בֵּן יְהִי רָצוֹן.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבְּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָא רְאָה, כ"ט אָב
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גִּרְיָה מְאִיר, גִּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּוִדְאֵי אַף אֶחָד אֵינּוּ חוֹלֵק, שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד בְּעִיּוֹן
וְלִהְבִּין מַה שֶּׁהוּא לּוֹמֵד, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת ו:): 'אֲגִרָא
דְּשִׁמְעָתָא סְבָרָא'. וּפְרַשׁ רַש"י: 'שֶׁהוּא יִגַּע וְטוֹרַח וּמַחֲשָׁב
לִהְבִּין טַעְמוֹ שֶׁל דְּבָר'.

עַם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְדַעַת, שָׂרֵב בְּגִי-אָדָם בְּהַתְחַלָּה לֹא
מְבִינִים פְּלוֹם, וּמְפַנֵּי זֶה נִמְנָעִים מִלְּלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי
לְלַמֵּד בְּעִיּוֹן וְלִהְתַּעַמֵּק בְּכָל דְּבָר וְכוּ' — אֵין לְדַבֵּר סוּף!
אֲבָל בְּשָׁבִיל שְׂלָא כָּל אֶחָד בְּנוֵי לְזֶה וְכוּ', וַיֵּשׁ עֵתִים שְׂאָדָם
הוּא טְרוּד בְּכָל מִינֵי טְרֻדוֹת וְכוּ', בְּשָׁבִיל זֶה אֵינּוּ לּוֹמֵד כָּלֵל.

וְלִכֵּן בָּא רַבְּנוּ ז"ל וְגָלָה לָנוּ אֶת סִדְרֵ-דְרָךְ-הַלְמוּד
(שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו:): 'בְּעִנְיַן הַלְמוּד תּוֹרָה, שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד
הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל יוֹם, טוֹב לְלַמֵּד בְּמִהִירוֹת וְלִבְלֵי לְדַקְדָּק
הַרְבֵּה בְּלְמוּדוֹ, רַק לְלַמֵּד בְּפִשְׁטוּת בְּזְרִיזוּת, וְלִבְלֵי לְבַלְבֵּל
דַּעְתּוֹ הַרְבֵּה בְּשַׁעַת לְמוּדוֹ מְעַנֵּן לְעַנְיָן, רַק יִרְאֶה לְהִבִּין
הַדְּבָר בְּפִשְׁטוּת בְּמִקּוּמוֹ. וְאִם לְפַעְמִים אֵינּוּ יְכוּל לְהִבִּין דְּבָר
אֶחָד, אֵל יַעֲמַד הַרְבֵּה שָׁם, וַיִּנְיַח אוֹתוֹ הָעַנְיָן וַיִּלְמַד יוֹתֵר
לְהִלָּן. וְעַל-פִּי הָרַב יַדַּע אַחֲר־כֵּן מְמִילָא מַה שְׂלָא הִזָּה מִבֵּין
בְּהַתְחַלָּה כְּשִׁילְמַד כְּסִדְרָא בְּזְרִיזוּת לְהִלָּן יוֹתֵר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים פסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו — שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף, ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד, ויאמר פסדר בזריות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף — יבין אחר-כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על פונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.): 'לגמור ויהדר לספר ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שגאמר (תהלים קיט, ט): 'גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה', פי על-ידי רבוי הלמוד, שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על-ידי-זה יזכה לעבור כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמורם ולחזור להתחיל ולגמורם פעם אחר פעם. ועל-ידי-זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרוך עצה טובה מאד בענין הלמוד, פי על-ידי-זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמור כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר מאשר היה לומד בדקדוק גדול, פי זה מבלבל מאד מן הלמוד. וכמה בני-אדם פסקו מלמודם לגמרי על-ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשארו בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר ספרים כלם.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כח), 'שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה'.

וּבַאֲמַת אַתָּה צָרִיף לְדַעַת, שְׁהַסְדֵּר-דִּרְרָף-הַלְמוּד הַזֶּה מוּבָא בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, וְהִיא גְמָרָא מְפֻרָשֶׁת (עבודָה זָרָה י"ט): 'לְעוֹלָם לְגַרְסַי אֵינִישׁ וְהַדֵּר לְסַבֵּר, וְאָף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע מֵאֵי קְאָמְרִי. וּפְרַשׁ הַמְהַר"ל מְפֻרָאג זי"ע (חֲדוּשֵׁי אַגְדוֹת), וְכֵן הַחִיד"א זי"ע (פְּתַח עֵינַיִם), הֵינּוּ שְׂאֵמִירַת אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה תּוֹצֵרָף אֶת נִשְׁמַתּוֹ. וּבַאֲמַת אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר מֵעֲלֵת זֶה הָעֲנָן.

וְהֵרֵב הַקְדוּשׁ רַבִּי מִנְחָם מְעַנְדֵּל מְקַאצֵּק זי"ע אָמַר: "מִילָא עִם הַשֶּׁכֶּל יְכוּלִים לְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹת, כִּי אִם מִתְבּוֹנְנִים הֵיטֵב יְכוּלִים לְהַבִּין אֱלֻקוֹת, אֲבָל אֵיךְ גַּם הַגּוֹף הַגִּשְׁמִי שֶׁל הָאָדָם יִשִּׁיג אֱלֻקוֹת? זֶה אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אִפֶּן, אֲלֹא עַל-יַדֵּי דָף גְּמָרָא".

וְלִכֵּן תַּהֲיֶה חֲזַק בְּזֶה, כִּי דָף גְּמָרָא בֵּיוֹם זֶה הַחַיּוֹת שֶׁל הַיּוֹם, וְלִכֵּן תַּהֲיֶה עֲקָשׁוֹן בְּזֶה חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאִם אֶפְשָׁר לְלַמֵּד וְלַחֲזֹר אֶת הַדָּף עִם חֲבֵרוֹתָא — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

וְכֵן אָמְרוּ (שִׁבְתַּי סג.): 'אָמַר רַב כְּהֵנָא, כִּד הוּינָא בַר תַּמְנִי סְרִי שְׁנִין, וְהָוָה גְּמִירְנָא לִיָּה לְכוּלָּהּ הַש"ס, וְלֹא הָוָה יְדַעְנָא דְאֵין מְקַרָא יוֹצֵא מִיַּדֵּי פְּשׁוּטוֹ, עַד הַשְּׁתָא. מֵאֵי קָא מְשַׁמַּע לָן? דְּלִיגְמַר אֵינִישׁ וְהַדֵּר לִיסְבֵּר; וּפְרַשׁ רַש"י: 'דְּלִיגְמַר אֵינִישׁ — לְגַרְסַי שְׂמַעְתָּא מְרַבִּיָּה, וְאָף-עַל-גַּב דְּלֹא יָדַע לְכוּלָּהּ טַעְמִיָּה: וְהַדֵּר לִיסְבֵּר — טַעְמִיָּה'.

וּמוּבָא בְּזֵהר הַקְדוּשׁ (קְדוּשִׁים פה:): 'וַיִּמָּאן דְּתִיאֻבְתִּיָּה לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא אֲשַׁכַּח מָאן דְּיֹולִיף לִיָּה, וְהוּא בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְּאוֹרֵייתָא, לְעֵי בָּהּ, וּמְגַמְגֵּם בָּהּ, בְּגַמְגוּמָא דְּלֹא יָדַע. כָּל מְלָה וּמְלָה סְלֵקָא, וְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֲדֵי בְּהֵיָא מְלָה, וְקַבִּיל לָהּ, וְנִטַּע לָהּ סַחְרָנִיָּה דְּהָוָא נַחְלָא, וְאַתְעַבִּידּוּ

מאלין מלין אילגין רב רבין, ואקרון ערבי נחל, הדא הוא דכתיב (משלי ה, יט): "באהבתה תשגה תמיד".

[מי שיש לו רצון ללמד תורה, ולא מוצא מי שילמד אותו, והוא מרב אהבה לומד תורה, ומגמגם בלמוד ואינו מבין מה שלומד, כל מלה ומלה עולה למעלה בשמים, והקדוש-ברוך הוא שמח במלה ההיא, ומקבל אותם מלים, ונוטע מזה אילנות סביב על נחל העליון, ונעשים מאלו המלים שמגמגם בתורה, אפלו שהוא לא מבין — אילנות גדולים, ונקראים ערבי נחל, זה מה שפתיב (משלי ה, יט): "באהבתה תשגה תמיד"].

מכל זה רואים את מעלת האדם שזוכה אפלו לגמגם בתורה, איך שזה מאד מאד חשוב למעלה, ועל-כן תעשה לעצמך קביעות חזקה ללמד בכל יום דף גמרא, וזה יציל אותך מכל רע. ואני מאד מבקש אותך לטובתך הנצחית, שתציית אותי ולא תתחרט.

ולכן אף אחד אינו אומר שלא ללמד בעיון, אלא המציאות מראה, שרוב בני-העולם לא יכולים ללמד בעיון, ולכן לא לומדים אפלו חמש ורש"י מפרשת השבוע, ומכל שכן לא משניות, ומכל שכן וכל שכן לא גמרא וטור בית יוסף ושלחן ערוך וכו' וכו', ובין כך עובר יום אחר יום, הגה יום והגה לילה, הגה שבוע והגה חדש והגה שנה וכו', ולא למדו כלום, אבל ממש כלום שבכלום.

ולכן מי שהולך בדרך ועצה הזו של רבנו ז"ל, הוא לומד הן בבקיאיות, והן בעיון, והוא מצליח, פי אפה צריך לדעת, אשר ימינו כצל עובר, כמאמר ז"ל (בראשית רבה, פרשה צו, סימן ב'): "כצל ימינו על הארץ ואין מקנה" (דברי הימים-א

כט, טו) — 'וְהִלּוּאֵי כְּצִלוֹ שֶׁל כֶּתֶל אוֹ כְּצִלוֹ שֶׁל אֵילָן, אֲלֵא כְּצִלוֹ שֶׁל עוֹף בְּשָׁעָה שֶׁהוּא עָף, דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים קמ"ד, ד): "כְּצִל עוֹבֵר וְאֵין מְקוּנָה" — 'וְאֵין מִי שִׁיקוּנָה שְׁלֵא יָמוּת, הַכֵּל יוֹדְעִים וְאוֹמְרִים בְּפִיהֶם שֶׁהֵם מֵתִים'.

וְלִכֵּן אֲשָׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲלֵא בְּכֹל יוֹם לומֵד מְקָרָא, מְשַׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הִלְכָה וְאֲגָדָה וְכוּ' וְכוּ', וּבְכָר אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סִימָן ע"ו), מֵה שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם, עַד שֶׁאֵין הַיּוֹם מִסְפִּיק, דְּהֵינּוּ לְגַמֵּר בְּכֹל שָׁנָה ש"ס עִם הַרִי"ף וְהָרֵא"ש, וְאַרְבָּעָה שְׁלַחַן עָרוּף הַגְּדוֹלִים, וְכֹל הַמְדַרְשִׁים כָּלָם, וְכֹל סְפָרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְזֵהָר חֲדָשׁ, וְכֹל סְפָרֵי קַבְּלָה מֵהָאַרְיִז"ל, גַּם צְרִיכִים לְלַמֵּד אֵיזָה שְׁעוֹר בַּיּוֹם בְּקֶצֶת עֵיוֹן. וְעוֹד חָשַׁב הַרְבֵּה דְּבָרִים.

גַּם צְרִיכִים לומֵר תְּהִלִּים בְּכֹל יוֹם, וְתַחֲנוּנֹת וּבִקְשׁוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה. וְאִזּוֹ סֵפֶר הַרְבֵּה מְעַנֵּן זֶה שֶׁצְּרִיכִין לְלַמֵּד בְּמַהֲיֹרוֹת גְּדוֹלָה וּבְזֵרִיזוֹת, וְלִבְלֵי לְבַלְבַּל דַּעְתּוֹ בְּדַקְדּוּקִים הַרְבֵּה מְעַנֵּן לְעַנְיָן. וְהַדְּבָרִים הֵלְלוּ הֵם בְּדוּקִים וּמְנַסִּים.

גַּם לֹא הָיָה מְצֻנָּה לְחֹזֵר תַּכְּף עַל לַמּוּדוֹ, רַק רְצוּנוֹ תָּמִיד הָיָה לְלַמֵּד הַסֵּפֶר אוֹ הַפּוֹסֵק שְׁלוּמֵד כְּסֹדֵר מְרֵאשׁוֹ לְסוּפּוֹ בְּזֵרִיזוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן יִתְחִיל פְּעַם שְׁנֵי וַיִּגְמֹר אוֹתוֹ כֻּלּוֹ. וְכֵן פְּעַם אַחֵר פְּעַם, אֲשָׁרֵי מִי שִׁיקִים אֶת זֶה!

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שֶׁאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֵבָה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנה.

רצוני לעבר לישיבה גבוהה, אך הורי רוצים שתהיה לי תעודת בגרות

שאלה:

מאת מאיר: שלום לרב הצדיק מוהרא"ש שליט"א. רציתי לשאל את כבוד הרב: אני לומד בישיבה תיכונית, ועושים שם מבחני בגרות, אך נפשי חשקה בתורה, ואני רוצה ללכת לישיבה גבוהה. אני בכתה י"א, וההורים שלי רוצים שאמשיך בלמודים, כדי שאעשה בגרות, כי רצונם לקיים את מה שמוכחא בדברי חכמינו: "חייב כל אדם ללמד את בנו אמנות". ואלו אני רוצה ללכת לישיבה גבוהה כדי להיות יותר קרוב להשם יתברך ולצדיקים. ואני קצת קשור לחסידי ברסלב ולרבנו נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן מברסלב. מה הרב מציע לי לעשות, האם צריך להקשיב לקול הורי, ולהשאר בישיבה התיכונית, או לעבר לישיבה גבוהה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מאיר, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תאמין לי, אם יש לאדם חשק ללמד תורה הקדושה, ונכנסת בו תשוקה עצומה ללמוד, אזי תמיד ילמד, ולכן דבר זה אינו סותר כלל מה שההורים שלך מבקשים שתלמד גם

אֲמָנוֹת, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אבות ב, ב): 'יִפֶּה תִלְמוּד תּוֹרָה עִם דְּרָף אֲרָץ, שְׂיִגִיעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁפַּחַת עוֹן. וְכָל תּוֹרָה שָׂאִין עִמָּה מְלָאכָה, סוּפָה בְטֵלָה וְגוֹרֶרֶת עוֹן'; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת סג.): 'לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם אֶת בְּנוֹ אֲמָנוֹת נִקְיָה וְקִלְיָה'; וְאָמְרוּ (קְדוּשִׁין כט.): 'כָּל שָׂאִינוּ מִלְמַד אֶת בְּנוֹ אֲמָנוֹת, כִּאלֹו מִלְמָדוֹ לְסֻטּוֹת'.

וְלִכֵּן הַהוֹרִים שְׁלָף צוֹדְקִים, וְגַם אֶתָּה צוֹדֵק... וְלִכֵּן תִּמְשִׁיף לְלַמַּד בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, הִלְכָּה וְכוּ', וְתִמְשִׁיף לְלַמַּד גַּם אֲמָנוֹת כְּרֵצוֹן הַהוֹרִים שְׁלָף, וְתוֹצֵה לְשָׁנֵי עוֹלָמוֹת.

הַפֶּלֶל הוּא, שֶׁהֶעֱקַר תְּלוּי בְּרֵצוֹן, אִם אָדָם רוֹצֵה בְּאֵמֶת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְרַבֵּה בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים — וְשִׂיחָה בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מִיְהוּדָן, חֶלֶק ב', סִימָן כח): 'הַהִתְבּוֹדְדוֹת הֵיא מַעֲלָה עֲלִיוֹנָה וְגְדוּלָּה מִן הַכֹּל. דִּהְיִינוּ לְקַבֵּעַ לוֹ עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה אוֹ יוֹתֵר לְהִתְבּוֹדֵד לְבַדּוֹ בְּאִיזָה חֶדֶר אוֹ בְּשֻׁדָּה, וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ בְּטַעֲנוֹת וְאִמְתִּילָאוֹת, בְּדַבְּרֵי חֵן וְרֵצוּי וּפִיּוּס — לְבַקֵּשׁ וְלְהִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּקְרְבוּ אֵלָיו לְעַבּוֹדָתוֹ בְּאֵמֶת. וְתַפְלָה וְשִׂיחָה זֹו תְהִיָּה בְּלִשׁוֹן שְׁמֵדְבָרִים בְּהַ וְכוּ', וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ יִשִּׁיחַ וְיִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, הֵן חֲרָטָה וְהַשׁוֹבָה עַל הָעֵבֶר, וְהֵן בְּקִשְׁתַּת תַּחֲנוּנִים לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִהִיּוֹם וְלְהִלְאָה בְּאֵמֶת, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה כָּל חֵד לְפּוּם דְּרַגְוָה. וַיִּזְהַר מְאֹד לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְהִתְמִיד בְּזֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹם שְׁעָה מִיַּחֲדָת, וְשָׂאֵר הַיּוֹם יְהִיָּה בְּשִׁמְחָה.

וְהַנְהַגָּה זֹו הִיא גְדוּלָּה בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, וְהִיא דְרָף וְעֵצָה טוֹבָה מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי זֹאת הִיא עֵצָה

פְּלִיטָה, שְׂכוּלָת הַכֹּל. כִּי עַל כָּל מָה שְׂיַחְסֹר לוֹ בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם, אוֹ אִם הוּא רְחוּק לְגַמְרֵי מְכַל וְכַל מְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ — עַל הַכֹּל יִפְרֹשׁ שְׂיַחְתּוֹ וַיִּבְקֹשׁ מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאִפְלוּ אִם לְפַעֲמִים נִסְתַּתְמִין דְּבָרָיו, וְאִינוּ יְכוּלִים לְפַתַּח פִּיּוֹ לְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן זֶה בְּעִצְמוֹ טוֹב מְאֹד. דִּהְיִינוּ הִהְכֵּנָה שֶׁהוּא מוֹכֵן וְעוֹמֵד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְחָפֵץ וּמְשַׁתְּוֶקֶק לְדַבֵּר, אֶף שְׂאִינוּ יְכוּלִים, זֶה בְּעִצְמוֹ גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד, וְגַם יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לוֹ שְׂיַחָה וְתַפְלָה מְזִהָ בְּעִצְמוֹ. וְעַל זֶה בְּעִצְמוֹ יִצְעַק וַיִּתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁנִתְרַחַק כָּל-כָּף, עַד שְׂאִינוּ יְכוּלִים אֲפֻלוּ לְדַבֵּר. וַיִּבְקֹשׁ מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, שְׂיַחְמַל עָלָיו וַיִּפְתַּח פִּיּוֹ, שְׂיִוְכַל לְפָרֹשׁ שְׂיַחְתּוֹ לְפָנָיו.

מִי שְׂרָגִיל בְּזֶה — תָּמִיד יִמְצָא לְעִצְמוֹ עֲצוֹת אֵיךְ לְהִסְתַּדֵּר בַּחַיִּים, וְלֹא יַעֲזֹב אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא חַיִּינוּ וְאֵיךְ יִמְיִנוּ.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאִנִּי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדָּךְ תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנו.

קוראים לי 'שניר', האם להוסיף לעצמי שם נוסף?

שאלה:

מאת שנייר: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א,
אני מתפלל ולומד לרפואתכם — שתהיה לכם
בריאות איתנה תמיד.

ברוך השם, חזרתי בתשובה לפני כמה שנים, וכך
החיות שלי זה מקום. כשנולדתי, העניקו לי הורי את
השם 'שנייר'. אני רוצה להוסיף את השם 'ישראל',
האם השם הזה מתאים לי? מה עלי לעשות בפעל,
כדי להוסיף שם? האם להקפיד שיקראו לי גם בשם
שהוספתי יחד עם הקודם? האם ראוי שכל יהודי
ויהודיה שהשם שלהם בדוי אבל לא פסול, יוסיפו
שם על שם האבות או האמהות, נביאים ונביאות,
צדיקים וצדקניות בלי שיצטרפו לשאל אתכם, כל
אחד לגופו, איזה שם להוסיף, ואם הוא מתאים,
אלא פשוט שיבחרו ויוסיפו? תודה רבה לכם.

תשובה:

בְּצִוְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר רְאֵה, כ"ט אָב
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁנִיר, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הָאֲחוּלִים וְעַל הַתְּפִלוֹת שְׁאַתָּה מְתַפְּלָל
לְרַפּוֹאתִי.

בְּעֵינַי לְתַת שְׁמוֹת לְאָדָם — צְרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל זֶה מְאֹד
מְאֹד, כִּי הַשְּׁמוֹת הֵם כְּפִי שְׂרֵשׁ הַנְּשֻׁמָּה, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (בְּרֵאשִׁית
ב, יט): "וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", כִּי
הַשֵּׁם הוּא הַנְּפֶשׁ, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר לֹא לְתַת
שְׁמוֹת בְּדוּיִים לִילָדִים, שְׂאִין לָזֶה שׁוֹם עֲרֵךְ וְכוּ', כִּי צְרִיכִים

לְשֹׁמֵר מְאֹד אֵיזָה שֵׁם נוֹתְנִים לְיִלְדִים, כִּי כָפִי הַשֵּׁם כָּךְ נִמְשָׁכִים נִשְׁמַת וּמְזַל הַיְלָדִים, לְכֵן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְתַת שֵׁם אַחַר צְדִיק אוֹ אַחַד מִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאוֹת וְכוּ', שֵׁם תַּנְכ"י, כַּמּוּבָא מִהַצְּדִיק הַקְּדוּשׁ, הַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיץ' עֲנִסְק, זְכוּתוֹ תִּגְן עָלֵינוּ (נַעַם אֱלִימֶלֶךְ, פָּרַשַׁת בַּמִּדְבָּר): 'שֵׁהשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא גִזַּר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם, שְׂיֵהָא כָךְ וְכָךְ שְׁמוֹת 'רְאוּבֵן' וְכָךְ וְכָךְ שְׁמוֹת 'שְׁמַעוֹן'. וְעַתָּה, כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל אֵיזָה אָדָם בְּעוֹלָם, וְנוֹתְנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צְדִיק אַחַד שְׂיֵהָא כָּכָר בְּעוֹלָם, זֶה גּוֹרֵם לְאִישׁ הַלְּזָה שְׂיֵהָיָה גַם-כֵּן צְדִיק, מַחְמַת שְׁנַתְעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן'.

וְאִם כָּכָר נִתְּנוּ לְמִישֶׁהוּ שֵׁם בְּדוּי, הַעֲצָה הִיא, לְהוֹסִיף שֵׁם תַּנְכ"י כְּדִי שְׂיֵהָיָה לוֹ שֵׁם יְהוּדִי, שֵׁם שֶׁל צְדִיק וְצַדִּיקוּת, וְלֹא צָרִיכִים לְהוֹרִיד אֶת הַשֵּׁם הַבְּדוּי שְׁנַתְּנוּ לָהֶם וְכוּ', וִיכוּלִים אֲפֹלוּ לְהַמְשִׁיךְ לְקָרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁם הַזֶּה, הַעֲקָר שְׂיֵהָיָה לוֹ שֵׁם יְהוּדִי שֶׁל צְדִיק אוֹ צַדִּיקוּת, וְזֶה יִהְיֶה בַּתְּעוֹדַת זְהוּת שְׁלוֹ, וְכֵן בְּכַתְּבָה צָרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת הַשֵּׁם שֶׁהוֹסִיף.

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתַכְרִיחַ אֶת עֲצֻמָּךְ רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא רְפוּאָה — בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְכִשְׂאָדָם שְׂמִחַ — מִתְּרַחֶבֶת דַּעְתּוֹ, וִיכוּל לְהַחְדִּיר בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְתַּח פִּי לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ, אֲשֶׁר זֶה הַתְּעוּגָה הַכִּי גְדוֹל, וְטוֹעֵם טוֹעֵם עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכַמוֹ שְׁפָתוֹב (וַיִּקְרָא כו, יב): "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לְכֶם לְאֱלֻקִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעַם", וּפְרַשׁ רַש"י: "אֲטִיל עִמְכֶם בְּגַן-עֵדֶן כְּאֶחָד מִכֶּם, וְלֹא תִהְיוּ מְזַדְעָזְעִים מִמֶּנִּי" וְכוּ', אֵיזָה

תַּעֲנוּג נִפְלָא הוּא זֶה! שְׁאָדָם מְרַגֵּישׁ שְׂמָלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
וְהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלֻעְדֵיּוֹ נִמְצָא, וְהוּא יָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ וְתַבְרַךְ
פָּנִים אֶל פָּנִים.

וְאֵל מְדַרְגָּה זוֹ רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְהֵבִיא אוֹתָנוּ, וְלָזֶה זֻכִּים
עַל-יְדֵי תַקְרָף הַשְּׂמִיחָה. וְלָכֵן תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְּלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנז.

**הַתְּרַגְּלִיתִי וְהַתְּמַכְּרִיתִי לְהַסְתַּפֵּל הַסְתַּפְּלִיּוֹת
אֲסוּרוֹת, אֵיךְ יוֹצְאִים מִזֶּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חַיִּים: שְׁלוֹם לַצַּדִּיק מִיְּבִנְאֵל, הַשֵּׁם וְבָרַךְ אוֹתְךָ
בְּכָל טוֹב. הַתְּרַגְּלִיתִי לְהַסְתַּפֵּל עַל נְשִׁים וְהַתְּמַכְּרִיתִי
לָזֶה, עַד שְׂאֲנִי מְרַגֵּישׁ כְּמוֹ מְשֻׁעַ. עַל כָּל אִשָּׁה
שֶׁהוֹלֶכֶת בְּרַחוּב אָנִי מְכַרְח לְהַסְתַּפֵּל וְלַחֲשֹׁב עָלֶיהָ
מִחֻשְׁבוֹת מְגֻנּוֹת מְאֹד, שְׂאֲנִי מִתְּבַיֵּשׁ לְכַתֵּב. מֶה עוֹשִׂים
כְּבוֹד הַצַּדִּיק? אֵיךְ אֵצֵא מִהַדְּבַר הַזֶּה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם וְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֻדְרָא רְאָה, כ"ט אָב
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה אֶל חַיִּים, נְרוֹ וְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, שענין זה הוא פשוט שגוען שנדבק באדם, כמו שפתיב (דברים כח, לד): "והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה", כי מי שאינו שומר על העינים שלו, הוא נעשה משגע ממש, פשוטו כמשמעו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו), שרב המשגעים משתגעים רק מחמת תאות נאוף; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עב): "יש כמה בחינות ביצר הרע. כי יש בני-אדם נמוכים מגשמים, שהיצר הרע שלהם הוא גם-כן יצר הרע נמוף ומגשם. והרב, היצר הרע שלהם הם הדמים בעצמם, הינו הדם שבחלל השמאלי, שהוא בתקפו. ועקר הבלבולים שלהם, מעכירת ומבלבול הדמים.

ובאמת מי שיש לו דעת צח כל שהוא, היצר הרע הזה הוא אצלו שטות גדול ושגוען, ואין צריך שום התגברות לנצח אותו. ואפלו מה שנוחשב בעיני ההמון לנסיון גדול, כגון הנסיון של תאות נאוף, הוא אצלו שטות, ולא נחשב לו לשום נסיון כלל. כי מי שיש לו שום דעת, ויודע מעט מגדלת אדוננו הבורא יתברך שמו, כמה שפתיב (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי כי גדול הוי"ה ואדוננו מכל אלקים".

ואי אפשר להסביר את זה, לא בכתיב ולא בעל-פה. כי גדלת השם יתברך הוא רק לכל חד לפום מה דמשער בלביה, כמו שפתיב בזהר הקדוש (נראה קג:): "נודע בשערים בעלה" (משלי לא, כג) — 'לכל חד לפום מה דמשער בלביה. ומי שזוכה לשער בלבו את גדלת השם יתברך, בודאי אצל זה אינו נחשב שום דבר לנסיון, ואין צריך שום התגברות על זה'.

וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְהִרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ תָּמִיד לְהִכְנִיס בְּמַחַ
מַחֲשַׁבְתְּךָ אֶת אַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי שְׁתַּהֲיֶה רְגִיל
לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ, שְׂזוֹ הַתְּבוּדָרוֹת,
לְשִׁיחַ וּלְסִפּוֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי עַל-יְדֵי
רַבּוּי שִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, תִּזְכֶּה לְזַכֵּךְ אֶת מַחַ מַחֲשַׁבְתְּךָ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁתַּהֲיֶה רְגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
עַל-יְדֵי-זֶה תּוּכַל לְהִכְנִיס בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת
בְּלַעַדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וּבְמַחֲשַׁבָּה
זוֹ תָּמִיד תִּלְךָ, וְזֶה יִטְהַר אוֹתְךָ מֵהַכֵּל, כִּי כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל רַק
חֹשֶׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִדְבַק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וְנִצּוֹל מִכָּל רַע.

אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׂזוּכָה לְהִכְנִיס בְּמַחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ תָּמִיד, אֲשֶׁר
אֵין בְּלַעַדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּמְצִיר לְפָנָיו, אֵיךְ שֶׁהַכֵּל לְכָל הוּא
אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, אֲשֶׁר אֵין
עוֹד תַּעֲנוּג כַּתַּעֲנוּג הַזֶּה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנח.

אַחֲרֵי שְׁמוֹנֶה שָׁנִים שֶׁל תְּשׁוּבָה, אָנִי בְּמִשְׁבֵּר
גָּדוֹל וְחוֹשֵׁב לַעֲזֹב אֶת הַדָּת

שאלה:

מיאת דוד: לכבוד קדשת הצדיק שליט"א, שלום וברכה. אני בחור שחוזר בתשובה כבר שמונה שנים, ובתקופה האחרונה אני ממש שבור, עד כדי כך, שאני כבר חושב לעזוב את הדת, חס וחלילה. ומה שאני כותב לך עכשו, זה משום שאני לא רוצה לוותר על התורה, אבל אני כבר לא מוצא שום טעם, לא בתורה ולא בתפלה. אשמח אם הצדיק יתן לי הנהגות לעשות, כדי להתחזק ולחזור שוב פעם בתשובה. יהי רצון, שהשם יתברך יתן לכם רפואה שלמה וחיים טובים, אמן!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דוד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך! שישוד היסודות ביהדות הוא להיות רק בשמחה, עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שצריכים לחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקדות טובות, כי כל בר ישראל בודאי עושה טוב, ויש בו עוד מעט טוב, ואפלו הכי גרוע — יש בו טוב, וצריכים לדון את כלם לכף זכות, וכמו שצריכים לדון את הזולת לכף זכות, צריכים לדון את עצמו לכף זכות, ועל-ידי-זה יצא מהחשך הנורא שנפל לשם.

כנראה שעוברים עליך משברים וגלים, והעקר שאין לך אמונה בעצמך, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא):

כְּמוֹ שְׁצָרִיכִים לְהֶאֱמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא כּל כּוֹל, וְהַכּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן וְכוּ', כִּף אָדָם צָרִיף לְהֶאֱמִין גַּם בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַסֵּמ"ף-מ"ם שׁוֹבֵר אֶת כּל אָדָם, וּמְרַאֶה לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא אֵינוֹ שׁוֹה לְשׁוֹם דָּבָר וְכוּ'.

וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיף לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֲצָמְךָ רַק אֶת הַטּוֹב, וְעַקֵּר הַטּוֹב זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב הַיְיָ לְכָל"; אַתָּה צָרִיף לְזַכֵּר שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּתוֹכְךָ, וְהוּא אַתָּה, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ.

וְלִכֵּן רַק חֲזוּק וְאִמֵּץ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, שֵׁשׁ בָּךְ כָּל-כֵּף הַרְבֵּה טוֹב, וְאַפְלוֹ שְׁנֵדָמָה לְעֲצָמְךָ, שֶׁאַתָּה הִכִּי גְרוּעַ וְהִכִּי רַחוּק וְכוּ', זָכַר מָה שֶׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת נ"ג) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ז): "כִּפְלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ" — 'מֵאֵי רִקְתָּךְ? אֶפְלוֹ רִיקְנִין שֶׁבָּךְ מְלֵאִים מִצּוֹת כְּרָמוֹן'.

תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ הַמּוֹן טוֹב, וּבְזֶה רְאוּי לָךְ רַק לְשִׂמְחָה, וְאַמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ירוּשְׁלַמִּי בְּרֻכּוֹת, פָּרָק ט', הַלְכָה ה'): 'תִּגְי בְּשֵׁם רַבִּי מֵאִיר, אֵין לָךְ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מְאֵה מִצּוֹת בְּכָל יוֹם — קוֹרָא אֶת שְׁמַע וּמְבָרַךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ, וְאוֹכֵל אֶת פִּתּוֹ, וּמְבָרַךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ, וּמִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים שֶׁל שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה שְׁאָר מִצּוֹת וּמְבָרַךְ עֲלֵיהֶן. וְכֵן הִיָּה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אֵין לָךְ אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁאֵין הַמִּצּוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ — תְּפִלִּין בְּרֵאשׁוֹ, וּתְפִלִּין בְּזֵרוּעוֹ, וּמְזוּזָה בְּפִתְחוֹ, מִלָּה בְּכִשְׁרוֹ, אַרְבַּע צִיצִיּוֹת בְּטִלְתּוֹ מְקִיפִין אוֹתוֹ. הוּא שְׁדוּד אָמַר (תְּהִלִּים קי"ט, קס"ד): "שִׁבַּע בְּיוֹם הִלְלִיתִיךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ". וְכֵן הוּא אוֹמֵר (שִׁם ל"ד, ח): "חֲנֵה מְלֵאָךְ הַיְיָ סְבִיב לִירְאוֹ וַיַּחֲלִצֵם".

ולכן תשתדל מאוד מאוד לשמח עם כל נקדה ונקדה שיש
בך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתכנה בית נאמן בישראל,
ותהיה מישב בדתך, העקר הרגל את עצמך לדבר אל
הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אל
הקדוש-ברוך-הוא — זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו, אשר
אין לתאר ואין לשער כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום...

תשנט.

**אבא שלי הוא גוי. האם לשמר אתו על קשר?
האם להראות לו את בני שנולד?**

שאלה:

מאת תהלה: שלום רב למוהרא"ש, ותודה לך על
הזמן שאתה מקדיש, כדי לענות לכל-כף הרבה
אנשים, זה ממש למעלה מהטבע, שיש לך את הזמן
ואת כחות הנפש לחזק ולהעלות אל הקדושה את
השואלים והשואלות. ובכן תודה רבה לך על כך
שאתה מאיר לי את אור רבנו ואת אור התורה באפן
שקל לי להבין...

רציתי לשאל שאלה מעט מסבכת. אבא שלי גוי, וגר
בחוץ לארץ, נפגשתי אתו בגיל שבע-עשרה אחרי

במעט אחת-עשרה שנה שלא התראינו. לפני כשנתיים אני ובעלי חזרנו בתשובה, והתחלתי להתרחק מאבא שלי, לא לענות לשיחות, להתחמק ממנו וכוי. וכוי. הוא מאד נפגע, ועשה הכל על מנת לראות אותי. הוא בטוח שהמשמעות של לחזור בתשובה זה להכניס לאיזו פת, וכך נראית לו הדת היהודית מהצד. וגם המשפחה שלי היהודית חושבת, שנהייתי קיצונית פתאם כשהתחלתי ללבש חצאיות, ולשמור על טהרת המשפחה וכוי. בכל אפן, עכשו נולד לי ולבעלי במזל טוב, ברוך השם, ילד קטן וטהור, ואבא שלי רוצה לראות אותו, ואינני יודעת מה לעשות.

אני לא מרגישה שום קשר רגשי אליו בתור אבא, אבל אני גם לא רוצה שכשבני יגדל יחשב ש"הסתרתני" ממנו את סבא שלו, וינתחיל להתענג ולחפש אצלו, וילמד ממנו תרבות רעה, חס וחלילה... אשמח לשמע דעת הצדיק, מה עלי לעשות? ושוב להודות לו על הסבלנות הרבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל תהלה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם, את צריכה להיות מאד מאד חזקה באמונה פשוטה בו יתברך, ותשמחי עם בעלך, וביחד תבנו את הבית שלכם, כי (סוטה יז): 'איש ואשה זכו — שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות, פ"ק ט', הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת — שם הברכה מצויה, רק שיהיה

ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד. פי 'שלום', אמרו חכמינו הקדושים (שבת י'): 'זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא'. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום-בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

בנדאי כל הספור לא נעים ... עם כל זאת, אף שהאבא גוי, אם הוא רוצה כל-כף לראות את התינוק שנולד לכם — תנו לו לראות אותו וכו', ועל-ידי שמכבדים אותו, יבוא יום שהוא ירצה להתגייר.

צריכים רק לשמח מאד ולא להשבר משום דבר, ואדרבה! את צריכה להיות גאה שאת הולכת בבגדים צנועים, ובפרט שאת שומרת טהרת המשפחה, אשר אין למעלה מזה, וזו המעלה של בר ישראל יותר מהכל וכו', וזאת היא היחודיות של עם ישראל, שאנחנו חיים בקדושה ובטהרה וכו', רק תשתדלי מאד, שיהיה בינך לבין בעלך שלום ואהבה והבנה הדדית, ואז המשפחה תראה אף שיהודים חיים ביחד בדרך ארץ ועוזרים אחד לשני, וזה יקדש שם שמים בעיני כלם.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר אצלכם על הצד הכי טוב, רק לא להפגס בוכוחים עם אף אחד, פי צריכים להתגבל לקרב את כלם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תשס.

**יש לי הרבה יסורים, ואני מרגיש שהקדוש-
ברוך הוא לא רוצה אותי**

שאלה:

מאת שניר: אֵל כְּבוֹד הַרְבֵּי, שְׁלוֹם רַב! אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל
כַּמָּה שְׁיוֹתֵר לְהִתְחַזֵּק בְּהִנָּחַת תְּפִלִּין, שְׁעוּרֵי תוֹרָה
וּשְׁמִירַת שַׁבַּת מְדֵי פֶעַם. אֲנִי מִחְלִיט לְשָׁמֵר שַׁבַּת בְּאִפְסָן
קְבוּעַ, אֲבָל בְּאִים לִי הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסוּרִים. אֲנִי מְרַגֵּשׁ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינּוּ רוֹצֵה אוֹתִי וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ
מִמְּנִי, כִּי הוּא עוֹשֶׂה לִי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת. הֵייתִי
רוֹצֵה לְקַבֵּל עֲצָה מִהַרְבֵּי אֵיךְ לִפְעוֹל?

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרֵי רְאָה, כ"ט אָב
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל שְׁנִיר, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵתָה צְרִיף לְדַעַת, שְׁכַפְאֵשׁ אָדָם חָטָא, וּבִפְרִט בְּפִגְמֵי-
הַבְּרִית הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה וְכוּ' וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּנְכַסוֹת
בּוֹ מִחֻשְׁבוֹת שֶׁל הַבָּל, כְּאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-פּוֹעֵם עָלָיו וְשׁוֹנֵא
אוֹתוֹ וְלֹא צְרִיף אוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְהִמְחֻשְׁבוֹת הָאֵלוֹ בָּאוֹת לוֹ
מִרְבּוּי הַחֻטָּאִים שֶׁחָטָא וְכוּ'.

אֲבָל בְּאַמְת, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן וּמְרַחֵם עַל
בְּרִיּוֹתָיו וְאִם בְּנֵי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים אֶת גְּדוֹל הַרְחֻמָּנוּת שֶׁיֵּשׁ
לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כָּלֵם הָיוּ חוֹזְרִים

בתשובה אליו יתברך, אף הסמ"ך-מ"ם מחדיר בכל אחד, שידמה לו, שהקדוש-ברוך-הוא בכעס עליו, והפל הבל ורעות רוח, וכמאמרם ז"ל (שמות רבה, פרשה יב, סימן ג): 'בא וראה רחמיו של הקדוש-ברוך-הוא, אפלו בשעת כעסו רחם על הרשעים ועל בהמתם' וכו', עין שם. ואמרו (תנא דבי אליהו זוטא, פרק ו'): 'כיון שראה משה שמדתו של הקדוש-ברוך-הוא של חסד ושל רחמנות, מיד נתעטף ועמד בתפלה'. ואמרו (אותיות דרבי עקיבא): 'אמר הקדוש-ברוך-הוא, במדת הרחמים בראתי את העולם, ובמדת הרחמים אני מנהיגו, ועתיד אני לחדשו במדת הרחמים'.

מכל זה רואים את גדל רחמנותו יתברך על בריותיו, ולא כמו שהסמ"ך-מ"ם מכניס באדם כאלו הקדוש-ברוך-הוא נוקם בו ושונא אותו, ולא צריך אותו בכלל.

מחשבות אלו באות מחמת חטאיו המרבים של האדם, ובפרט כשפוגם בבגדו, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן לו): 'הוא מציר את האור לרע ולחשך' וכו' וכו'.

ולכן אפה צריך לקחת את עצמו בידו, ורק להיות בשמחה עצומה, שזכית להבראות מזרע ישראל, ותרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך — זו הצלחה נצחית, הצלחה פזו, שאין לתאר ואין לשער פלל.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותשמח אחרים, אשר אין מצוה יותר גדולה מזו, ואצלו יתברך מאד מאד חשוב כשבר ישראל שמח, ויותר חשוב ששמח את אחרים, ולכן תעשה כל מה שביקלתך תמיד לשמח את אחרים, וכך תהיה לה גם-כן שמחה, ואצלו יתברך שורה רק השמחה,

כמו שכתוב (דברי הימים א' טז, כז): "הוד והדר לפניו עז וחדנה במקומו". אשרי מי ששמח בעצמו, ואשרי ואשרי מי ששמח אחרים, ושכרו הרבה מאד בשמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום...

תשסא.

בעלי עבר ילדות קשה, ומעולם לא הניח תפלין, האם לקנות לו?

שאלה:

מאת פרחת: לצדיק שלום רב ורפואה שלמה, לך ולמשפחתך.

לפני כשלושה חודשים גליתי, שבעלי (שהוא אינו אדם דתי) לא עבר את טקס הבר-מצוה היהודי בגיל שלש-עשרה. אחותו ספרה, שלא הייתה להם אפשרות בתקופת העליה לארץ בשנת 1950 לעשות לו בר-מצוה. היום הוא בגיל ששים ושש. הסתבר, שאביו היה יתום, ונגדלו אותו בדואים לאחר שהוריו מתו בסופת שלג בלבנון. הבדואים לקחו אותו לעירק, ובגיל עשרים שלחו אותו שיחיה את חייו כיהודי. זו הסבה בנראה לתוצאות.

האם כדאי לקנות תפלין, למרות שהוא לא יודע מה זה, ולא נראה לי שירצה, בלי להגיד לו, ולהניח אותו?

בבית, או האם יש רעיון איך להציע לו? כי הוא עקשן
 ורגזן עד מאד... בתודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב
 ה'תשע"ב.

שלום רב אל פרחה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לך, שעם טוב פועלים הכל, ולכן מה טוב ומה נעים
 לקנות לו תפלין, ולשכנע אותו בדברי רצוי ואהבה וכו' וכו'
 — שניח תפלין, כי 'כל המניח תפלין זוכה לחיים' (מנחות
 מד.).

את צריכה לדון אותו לכף זכות, כי מספן, עבר ילדות
 מאד מאד קשה וכו' וכו', ולכן צריכים לדון אותו לכף זכות,
 ובאפן כזה יכולים רק לקרבו, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיהיו
 השמחה והנעים בתוך ביתכם, ואף פעם אל תריבו, תשתדלו
 מאד מאד שתהיה ביניכם הבנה הדדית, ואחד יחזק את השני
 וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
 בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
 מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תשסב.

אני נכשל באינטרנט, למרות שאיני רוצה, מה לעשות?

שאלה:

מאת אריה: לכבוד הרב הצדיק שליט"א. השם יתברך ישלח לכם רפואה שלמה וגמורה במהרה. ברוך הוא וברוך שמו, שייכלתם לנסע לארץ הקודש, ולעשות שם גדולות ונצורות, ברוך השם על רחמי וחסדיו, בן יעזר השם גם הלאה, אמן. ברצוני לשאל: לפעמים אני נכשל באינטרנט, אף שבדאי אין רצוני בכך בשום אופן. כמו־כן רצוני לבקש מהרב תקון על חטאות נעורים. יישר כח גדול! ותזכו עוד לעזר להרבה יהודים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אריה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה על האחולים ועל התפלות שאתה מתפלל על רפואתי ובריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן קסט): 'כשבר

ישראל שש ושמש תמיד, הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שומר אותו מפגם הברית'.

פי פגם הברית בא לאדם רק על-ידי עצבות ומרירות ודפאון וכו', ולכן ככל שאדם שש ושמש, בזה זוכה לתקון הברית, שהוא תקון המוח.

ולכן אני מאד מאד מבקש אותך, שתמסר את נפשך להיות בשמחה, ואף שאני יודע שזו העבודה הכי קשה לאדם, כי אין עבודה שבאה קשה לאדם כמו שמחה, כי טבע של אדם שנמשך אחר העביות והגשמיות, וכל-כך חבל! כי הנשמה מושכת רק לרוחניות, ששם מקור השמחה, והגוף סוחב ומושך רק לגשמיות, ששם מקור העצבות, המרירות והדפאון, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן קפט): 'עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות'.

ולכן אשרי אדם שיש לו שכל, וקולט תכף-ומיד, שהעצבות, המרירות והדפאון שגשקע בהם, נמשכים עליו מצד הטמאה, ולהפך כאשר ימשיך את עצמו אל השמחה, ולפקח את דעתו, זה בא מצד הקדשה. ולכן תראה מה לפניה, ותמסר את נפשך רק להיות בשמחה, ואז תזכה לתקון הברית בשלמות.

מה אמר לך? היום יש קלפה עצומה שכובשת כל חלקה טובה, ומקררת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הכלי משחית הנקרא מחשב ואינטרנט, איפון וכו', שבזה יכולים לראות כל מיני שקוץ, תעוב ערם וזהום, ומאמללים את עצמם ואת הילדים וכו', ולכן העקר ראה לזרק מהבית את המחשב והאינטרנט, והאיפון וכו', אם יש לך דבר כזה, פי כף אמרו חכמינו

הַקְדוּשִׁים (סנהדרין מה.): 'אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמָה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת'; וְאָמַר הֶחֱכָם: "אֵין חוֹצֵץ בְּפָנֵי הַתְּאֵוָה כְּעֵצִימַת הָעֵינָיִם". וְאָמַר: "אֵין לָךְ אֲבָר בְּאַבְרֵי הָאָדָם שֶׁיִּגְרַם לוֹ מְכַשׁוֹל כְּמוֹ הָעֵינָיִם". וְאֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לָךְ, שֶׁהַרְבֵּה בְּתִים נִהְרָסוּ לְגַמְרֵי רַק מִפְּנֵי שֶׁהָיָה לָהֶם הָאֵינְטֵרְנֵט בְּבֵיתָ, וְאִף שֶׁזֶּה נִדְמָה כְּאִלוֹ הַגְּזֵמָה וְכו', אֲבָל רַבִּים נִפְלוּ בַּפֶּח בְּשִׁבִיל הַפְּלִי הָאֲרוּר הַזֶּה וְכו', וְנִשְׁבַּר בֵּיתָם, וּלְבִסּוֹף הַתְּגַרְשׁוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

וְלִכֵּן אָסוּר בְּהַחֲלֵט שִׁיְהִיָּה בְּבֵית כְּלֵי הַמְּשָׁחִית הַלְלוֹ וְכו', וְכו', כִּי זֶה הוֹרֵס כָּל חֲלָקָה טוֹבָה שֶׁל הַיְהוּדוּת, וּמוֹרִיד אֶת הַיִּרְאָת שָׁמַיִם עַד הַשְּׂאוֹל תַּחְתִּית, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמָה גַּם שְׂמֵאֲבָדִים אֶת הַיְלָדִים, כִּי יֵלֵד שְׁלוֹקַח כְּלֵי מְשָׁחִית כְּזֶה בְּתוֹף יְדוֹ וְכו', הוּא כְּבָר נוֹפֵל בְּשְׂאוֹל תַּחְתִּית וּמַתְחַתֵּיו, וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְבַעֵר אֶת הַחֲמִץ הַזֶּה מִבֵּיתוֹ, וְאִזּוֹ הַשְּׂכִינָה תִשְׁמַר עָלָיו.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמַתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

תשסג.

אֲנִי עוֹמֵד לְהַתְחַתּוֹ, אֵד עֵדוֹן אֲנִי נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם
וְנִכְשָׁל בְּעֵבְרוֹת

שאלה:

מאת נאור: שלום רב לצדיק מוהרא"ש. לי ולבת זוגי יש כבר תאריף לחתנה, ובכל זאת אני מתסכל, כי אני נופל ונכשל בכל פעם מחדש. גם אחרי שאני מתודה ומצטער על חטאי — זה קורה שוב! כמו־כן היצר גדול ממני, ומנסה להכשיל אותי ואת בת זוגי, ואנחנו מפתחים שיקרה משהו שאסור. אנחנו בצער גדול, אנא תנעץ לנו מה לעשות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נאור גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חסדי השם יתברך שזכית להתארס, ובקרוב אתה הולך להתחתן, ולכן אתה צריך מאד מאד לשמור לא לפל בעברות חמורות וכו' וכו'. ולא בחנם שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לעשות הפסקה גדולה בין הארוסין לחתנה. רבנו ז"ל רצה שתכף-ומיד אחר הארוסין לעשות חתנה, ולא לחכות בשום פנים ואופן, ואצלכם רואים את זה ביותר, שאתם לא יכולים להשמר וכו' וכו'.

ולכן תשמרו מאד מאד, ותעשו כבר תאריף על חתנה, כדי שלא תכשלו בעברות חמורות, שהתוצאות מזה מאד קשות, כי אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פז), אשר מי שפוגם בברית, מאבד את בת זוגו וכו', ולכן תשמר מאד מאד על מעשיך וכו', ותשתדל מאד להתחתן במהירות האפשרית, ועל-ידי-זה תנצל מעברות חמורות.

רק חזקו ואמצו מאד להיות בשמחה, כמו שהזהירנו רבנו ז"ל על זה ביותר, ואמר (לקוטי מוה"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל פחו, כי כל המחלות הבאות על האדם, באות רק מחמת קלקול השמחה'.

ולכן צריכים למסר את נפשו להיות תמיד בשמחה, ונכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב'): 'אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום — שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום — מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם'.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלכם, פי אין טוב מזה. ועל-ידי שמחה מתרחב הלב, ויכולים אחר-כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנפלת על לבו עצבות ומרירות ודפאון, אבל כשמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם תמיד, שתהיה לכם הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנו — תשכילו ותצליחו.

המאחל לך שבת שלום...

תשסד.

**האם מתר לשמע שעורי קבלה שנמסרים בחוג
לרבים?**

שאלה:

מיאת צפורה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א!
ראשית, אני מוסרת ברכת רפואה שלמה ואריכות
ימים בטוב ובנעימים, אמן ואמן! מזה כשנתיים בני
לומד למונדי קבלה מפני מרצה בקבלה. הלמודים
מתקיימים במסגרות שונות וכן באינטרנט וכו'.
ובאמת אני רואה שנוי גדול במדותיו בעקבות הלמוד.
שאלתי היא, האם מתר ללמד 'קבלה לעם' בברכת
המשך שבוט טוב ומברך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב
ה'תשע"ב.

שלום רב אל צפורה תחנה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אף שכל הענין הזה הוא פלא על גבי פלא וכו', כי למוד
קבלה הוא גלוי אלקות בתכלית מדרגה עליונה וכו', ועל זה
צריכים קדשה וטהרה, כי אי אפשר ללמוד קבלה פשעדין
הוא רחוק מקיום מצוות מעשיות וכו', פי כף אמרו חכמינו
הקדושים (אבות ג, ט): 'כל שמעשיו מרבין מחכמתו —

חֲכָמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת, וְכֹל שְׁחֲכָמָתוֹ מְרַבָּה מִמַּעֲשָׂיו — אֵין חֲכָמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת'.

וְלָכֵן קִדְּם שְׁלוֹמְדִים קִבְּלָה — צְרִיכִים לְהִרְבּוֹת בְּמַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא, וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁלֹּא שׁוֹמְעִים אוֹתָם מְדַבְּרִים נֶגְד קִיּוֹם מַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, אֲזִי יְכוּלִים לְשָׁמַע אוֹתָם, אֲבָל בְּרַגַע שֶׁיִּדְבְּרוּ נֶגְד קִיּוֹם מַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהֵם מְדַבְּרִים אֶפִיקוֹרְסוֹת.

עַם כָּל זֹאת, אִם אֵת רוֹאֵה שֶׁהֵבֵן שֶׁלֶךְ מִשְׁתַּנָּה בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, עַל-יְדֵי הַלְמוּד הַזֶּה וְכוּ' וְכוּ', מַה בְּכַף, וַיַּעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּגְדֵּל יִרְאָ שָׁמַיִם אֲמַתִּי, וַיַּעֲשֶׂה לָךְ הַרְבֵּה נֶחֱת.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיֶּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

תשסה.

אֵיךְ אֲנִי אֲמוֹר לְהִתְלַבֵּשׁ בְּשֶׁבֶת, כְּשֶׁאֲנוּ הוֹלְכִים אֶל הַהוֹרִים?

שאלה:

מֵאֵת גְּבוּרֵי־אֵל: לְכַבּוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. רְצִינוּ לְשָׂאֵל אֵת דַּעַת הַצַּדִּיק, אֵיךְ אֲנִי אֲמוֹר לְהִתְלַבֵּשׁ בְּשֶׁבֶת כְּשֶׁאֲנוּ הוֹלְכִים אֶל הַהוֹרִים. בְּדַרְךְ כָּלֵל אֲנִי

הולך בבגדי שיראין של שבת — עם גרביים לבנות
וכו'. השאלה האם זה בסדר, כי באזור של ההורים
שלנו זה נראה מוזר, כי אין שמה חסידים. מה
דעתכם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב
ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גבריאֵל, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שזה ענין גדול מאד מאד ללבש
בשבת בגדים לבנים, ולכן ביבנאל מקפידים מאד ללבש
בשבת בגדים לבנים דיקא, כי מי ששובש בגדים לבנים
בשבת — מוחלים לו על כל עוונותיו.

ואמר הצדיק הקדוש רבי יצחק מדורהוביטש זי"ע, שאם
היו כלם לובשים בגדים לבנים בשבת, ובפרט בארץ ישראל,
היו מביאים את הגאלה.

ולכן אני מאד מבקש אותך, שגם אתה תלך עם בגדים
לבנים בשבת, אבל אף ורק כשאתה נמצא ביבנאל, כי
במקומות אחרים לא נוהגים ככה, ונראים כמו חתן בין
אבלים ... ובפרט אתה, שאתה הולך אל ההורים, ושמה
בכלל אין לבוש חסידי ... אזי תלך כמו שהם הולכים, כדי
לא לעורר מחלוקת וכו' וכו', ורחמנא ליבא בעי.

ואמרו חכמינו הקדושים (יומא פו.): "ואהבת את הנוי"
אלהיך" — שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא
ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו בנחת עם

הבריות, מה הבריות אומרות עליו? אשרי אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה, אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמד תורה, ראו כמה נאים דרכיו, כמה מתקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר (ישעיה מט, ג): "ויאמר לי עבדי אתה, ישראל אשר בך אתפאר", אבל מי שקורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ואין משאו ומתנו באמונה, ואין דבורו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו? אוי לו לפלוני שלמד תורה. אוי לו לאביו שלמדו תורה. אוי לו לרבו שלמדו תורה, פלוני שלמד תורה, ראו כמה מקלקלין מעשיו וכמה מכערין דרכיו וכו', עי' שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום...

תשסו.

הרגלתי בפגם הברית מגיל קטנות, ואיני מצליח להתנתק מזה

שאלה:

מאת קנדו: שלום לכבוד קדושת מוהרא"ש, שהשם ישלח לך רפואה עד ביאת גואל צדק. יש לי בעיה עוד מלפני שחזרתי בתשובה בענן פגם-הברית וראיות אסורות, ומאד קשה לי, עד שטוב מותי מחיי. בזמן האחרון התחלתי קצת בסדר דרך הלמוד, ונפילתי מזה, כי אני לא מצליח לצאת מהצרה הזאת של

פגם־הברית. ומה שפמחזיק אותי בתורה זה רק רבנו. אין לי לאן לפנות, ואין עוד תכלית אחרת. אבל עדין קשה מרב שהייתי רגיל בזה כמעט רב ימי נעורי. אנא כבוד הרב תעזור לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב־שבת־קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל קנודו, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות ועל האחולים לרפואה שלמה.

מה אמר לך! אתה צריך לזכר ולדעת, אשר פגם הברית זה פגם המוח, ותכף־ומיד כשאדם חוטא בפגם־הברית הוצאת זרע לבטלה, על־ידי־זה נחשף לו ונתבלבל מחו ודעתו, עד שמר לו מאד מאד, כי על־ידי שאדם חוטא בחטא המגנה הזה, הוא בורא קלפות ומשחיתים, כמאמרם ז"ל (ברכות ו): 'תנא, אבא בנימין אומר, אלמלי נתנה רשות לעין לראות, אין כל בריה יכולה לעמד מפני המזיקין, אומר אביי, אינהו נפיש מינן וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא. אמר רב הונא, כל חד וחד מינן אלפא משמאליה ורבבתא מימיניה'.

אדם שחטא בחטא של הוצאת זרע לבטלה, הוא ברא קלפות ומשחיתים לאלפים ולרבבות, שמסבבים אותו לימין ולשמאל וכו' וכו', ואין העין של האדם רואה אותן וכו', והם המצערים את האדם מאד מאד, ומזה בא, שאדם תמיד ממרמר ושורה בדכאון פנימי, ואומר: "טוב מותי מחיי" וכו' וכו'.

והנה רבנו ז"ל אָמַר (שיחות הר"ן, סימן יט): 'נְכַסְפְּתֵי מָאָד לְהַמְשִׁיף אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה, שְׂיִהְיֶה חַיִּיב אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְלַמֵּד כָּךְ וְכָךְ בְּכָל יוֹם וְלֹא יַעֲבֹר, וְכִיּוֹצֵא. וְאָמַר: שְׂאִפְלוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים הַרְחֻקִּים מִן הַקְּדוּשָׁה מְאֹד, שְׂנַלְפְּדוּ בַּמְצִיָּדָה רָעָה עַד שְׂרַגְלֵינָן בְּעֵבְרוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן, הַכַּח שֶׁל הַתּוֹרָה גְּדוּל כָּל-כָּךְ, עַד שְׂיִכּוּלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֵבְרוֹת שְׂרַגְלֵינָן בְּהֵם, חֵס וְשְׁלוֹם. וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֵק קְבוּעַ וְחַיִּיב חֻזֵּק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם כָּךְ וְכָךְ — יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לְצֵאת מַמְצְדָתָם הַרְעָה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה. פִּי כַח הַתּוֹרָה גְּדוּל מְאֹד'.

וּמִקְבֵּל בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, אֲשֶׁר 'כָּךְ וְכָךְ' שְׂהַזְכִּיר רַבְּנוּ ז"ל בְּדַבְרָיו הַקְּדוּשִׁים — זֶה סוֹבֵב עַל אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וּמִי שְׂמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לומר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אִפְלוּ שְׂבָא לוֹ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא הוֹרֵג אֶת הַיֶּצֶר הָרַע שְׁלוֹ, וְזוֹכֵה לְצֵאת מֵהַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מֵה שְׂבִיכְלֵתָךְ לומר ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אִפְלוּ בְּגֵרָסָא, שְׂזֶה דְּבָר גְּדוּל מְאֹד מְאֹד, עַד כְּדֵי כָךְ, שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדִין מ.ב.): 'בְּמִי אַתָּה מוֹצֵא מְלַחֲמָתָה שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שְׂיֵשׁ בְּיָדוֹ חִבְלֵי לֹת שֶׁל מְשֻׁנָּה'. וּמוֹבָא (מְדַרְשׁ תַּלְפִּיּוֹת), שְׂאֲשֶׁר בֵּן יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פֶּתַח שֶׁל גֵּיהֲנוֹם, וּמִי שְׂהִרְבֶּה לְלַמֵּד מְשֻׁנִּיּוֹת — אֵינּוּ מַנִּיחוֹ לְהַכְּנֵס שָׁם; וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִגְרַס בְּכָל יוֹם כַּמָּה וְכַמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, שְׂהוּא הַצְּלַחָה נְצַחִית, פִּי מְשֻׁנָּה אוֹתִיּוֹת נְשֻׁמָּה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתַתְחִיל לומר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְזֶה יוֹצֵיא אוֹתָךְ מֵהַרְגִּילוֹת הַרְעָה שְׂנַפְלֶתָ בָּהּ, וְתִזְכֶּה לְתַקוּן נִפְלָא מְאֹד.

ואם תזכה לנסע אל ציון רבנו ז"ל, ובפרט על ראש השנה, בודאי רבנו ז"ל יתקן אותך בתקון גפלא ונורא מאד, חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, כי שמחה היא תקון הברית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה. ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום...

תשסז.

עברתי ילדות קשה עם אבא שלי, ונסיתי לא פעם להתאבד

שאלה:

מאת שרה: שלום. אני די מבלבלת בתקופה האחרונה. עברתי ילדות קשה עם האבא, ואני לא מצליחה להמשיך לחיות כמו אשה נורמלית. נסיתי להתאבד לא פעם אחת. ואין אף אחד שמקשיב לי. אשמח לעצה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל שרה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת, שעל כל אחד ואחת בזה העולם עובר

מה שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת, יְסוּרִים, מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים וְכוּ'. וְעַקֵּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שְׂיָכוּל לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְאִינוּ נִשְׁפָּר מִשׁוּם דָּבָר, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְהִסְתַּוֵּבֵב שְׁבוּר וְכוּ', וּמְכַל שְׁפָן לְהַכְנִיס בְּעֲצָמוֹ מַחְשְׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֵבְדוֹת וְכוּ', כִּי זֶה לֹא פִתְרוֹן וְכוּ'.

אֲדַרְבֵּה! מִי שְׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיְסוּרִים וְרוֹצֵה לְהִתְאֵבֵד — בָּזָה הוּא מְרָאָה לְדַעַת, שְׂאִין לוֹ שׁוּם אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי כָּל זְמַן שְׂאָדָם חַי, הוּא יָכוּל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, וְלֹא רַק שְׂיָכוּל לְתַקֵּן, אֲלֹא יָכוּל לְהַפְּךָ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ לְטוֹב, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא פּוּ): 'גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה, שְׁבִשְׁבִיל יַחֲדֵי שְׁעֵשָׂה תְּשׁוּבָה, מוֹחֲלִין לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ'; וְלִכֵּן תַּקְחִי אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדֶּיךָ, וְתַחֲזִירִי בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֶלְיוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁזֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד כְּדֵי כָּף שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכוֹת לד:): 'בְּמָקוֹם שְׁבַעֲלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוֹלִים לַעֲמֹד'; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָא דְּרַב פְּהִנְא): 'גְּדוּל כַּחַה שֶׁל תְּשׁוּבָה, שְׁפִינֵן שְׂאָדָם מְהִרְהוּר בְּלִבּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיַּד הִיא עוֹלָה לֹא עַד עֲשָׂרָה מִלִּין וְלֹא עַד עֲשָׂרִים וְלֹא עַד מֵאָה, אֲלֹא עַד מֵהַלֵּךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רִקִּיעַ רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי, אֲלֹא שְׁהִיא עוֹמֶדֶת לִפְנֵי כֶּסֶף הַכְּבוֹד'.

וְהַסְמִיךְ מ"ם מְאֹד מְאֹד מְפַחַד מִבְּן אָדָם שְׁחוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, כִּי כִּיּוֹן שְׂאָדָם בָּא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפִלוּ שְׁהוּא עֲשָׂה עַד עֲכָשׁוּ מֵה שְׁעֵשָׂה, וּמִתְנַדָּה וּמִתְחַרְט עַל כָּל מֵה שְׁעֵשָׂה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֵר מְקַבְּלוֹ. וּמֵה שְׁעֵבֵר עָלֶיךָ עַד עֲכָשׁוּ וְכוּ', תְּשַׁכְּחִי וְתוֹצִיאִי מִדַּעְתְּךָ, וְתַתְּחִילִי לַחֲיוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים, כִּי יֵשׁ לְפָנֶיךָ עוֹלָם מְלֵא, שְׂאֵת יְכוֹלָה לְתַקֵּן, רַק לֹא לְהַכְנִס בְּיָאוּשׁ וּבִדְכָאוֹן וְכוּ' וְכוּ', וְתַשְׁכְּחִי מֵהָעֵבֵר

שְׁלֶךְ וְכוּ', וְתַעֲשֵׂי הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כִּי כִּף לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל — לְהִיּוֹת רְגִיל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִתְחִיל לְהַאִיר לָךְ הַמְּזֹל, וְתֵרְאֵי שְׂתֵהִיִּי הַכִּי מְאֻשְׁרֶת, אִם תִּרְגְּלִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה.

הַמְּאַחַל לָךְ חֲדָשׁ מִבְּרַךְ...

תשסח.

**הָאֵם מִי שְׂמִשְׁתַּתְּף בְּסִיּוּם מִסְכָּת, נְחָשֵׁב לוֹ
כְּאֵלוֹ גַּם הוּא סִיּוּם בְּעֲצָמוֹ?**

שְׂאֵלָה:

מַאֲת גִּיּוֹא: לְכַבּוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיטֵ"א. הָאֵם מִי שְׂמִשְׁתַּתְּף בְּאַרְוַע סִיּוּם מִסְכָּת אוֹ בְּסִיּוּם הַשִּׁי"ס, נְחָשֵׁב לוֹ בְּשָׂמִים כְּאֵלוֹ הוּא סִיּוּם מִמֶּשׁ, כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׂתַתְּף בְּסִיּוּם?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרָאשׁ-חֲדָשׁ אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גִּיּוֹא, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת זְכוּת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְלַמֵּד מִסְכָּת וּלְסִימָה, עַד כְּדֵי כִּף שְׂאֵמְרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׂבַת

ק"ח: 'אמר אב"י, תיתי לי, דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתיה, עבידנא יומא טבא לרבנן'; ומוכא (תקוני זהר, הקדמה י"ד): 'כל צדיק וצדיק אית ליה עולם בפני עצמו, וכל מאן דזכה להלכה חד גרית עלמא חד, כל שפן מאן דזכה למסכתא חדא, או לתרין, או לשתיין, דאתמר בהון "ששים המה מלכות", דכל מסכתא — מטרוניתא איהי בגרמא, ופאה איהו מאן דגרית לה בהאי עלמא'; מי שזוכה לסיים הלכה יורש עולם אחד, ומכל שפן מי שזוכה לסיים מסכת אחת או שתיים וכו', זוכה לקבל על כל אחת ואחת עולמות מלאים.

ולכן אשרי ואשרי מי שזוכה לעשות סיום מסכת, וזו סעדת מצוה, וכל מי שמשתתף בסעדת סיום מסכת, גם עליו נמשך אור גדול, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם, שזוכה לעשות סיום מסכת אחת.

ולכן אשרי מי שמשתתף תמיד בסעדת סיום מסכת, שזה דבר גדול מאד, והעקר שעל-ידי-זה תפגס גם בו תשוקה עצומה להתחיל מסכת ולסימה, שאי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם, שזוכה לסיים אפלו מסכת אחת, כי בזה הוא מכניע את כל הקלפות והסטרא אחרא שמסבבים אותו. כי 'מסכת' היא 'פת ס"מ', על-ידי למוד מסכת, הוא מכניע את הסמ"ך-מ"ם וגונדא דליה.

ולכן דורשי רשומות אמרו, אשר שמו הטמא הוא ס'יום מסכת אין לעשות, ובזה שזוכים לעשות סיום מסכת, מכניעים את הסמ"ך-מ"ם והפת שלו, שהם הקלפות והסטרא אחרא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתו שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך חודש מבורך...

תשס"ט.

כל הזמן הבית שלנו מלא מריבות בין ההורים,
ובין ההורים לילדים

שאלה:

מאת רות: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א. ראשית תודה רבה רבה מעמק הלב על השו"ת הנפלא, ועל כל מה שאתה עושה בעבורנו. אין בפי מלים מספיקות כדי לתאר את גדל הערכתי ותלותי בכתביך הנוראים ונפלאים, תודה. שהקדוש-ברוך הוא ירפא אותך ברפואה שלמה, וימלא כל משאלות לבך.

רציתי להתיעץ בנושא שמטריד אותנו כבר המון שנים. אני רואה, שהרב מזכיר המון את גדל מעלת כבוד הורים, ושה מראה ישירות על כבוד של הקדוש-ברוך-הוא. מאז שאני זוכרת את עצמי, הבית אצלנו מלא ריב וקללות וכבדות נוראה, בלאגן ואכזבה. כלם עם כלם. ההורים ביניהם, ההורים עם הילדים, הילדים בינם לבין עצמם... תהו ובהו. אני ממש מרחמת על ההורים שלי, שמגיעים למצב כזה קשה, הם עובדים וטורחים מלפנות בקר ועד הלידה והכל בשבילנו, ולבסוף הם רבים ביניהם, וגם אתנו, והם עצובים מאד, ובסוף היום אף אחד אינו שמח, כל הצדדים כבויים בנפשם.

אָנִי יוֹדַעַת וּבְטוּחָה שֶׁהֵם מוֹסְרִים אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְלֹא דוֹאֲגִים לְעֶצְמָם כָּלֵל, וְאֵין לִי שׁוּם תְּלוּנוֹת, חֵס וְחֶלְיָה, פְּשׁוּט כְּבֵר קִשָּׁה לִי לְשֵׂאת וּלְשַׁמֵּעַ אֶת כָּל הַנֶּעֱשֶׂה בְּבֵית. גַּם פִּיזִית כְּבֵר אֵין כַּח (אָנִי לֹא זוֹכֶרֶת אֶת עֶצְמִי מִתִּי הִיָּה לִי כַח...). הָאֵם יֵשׁ סְכוּי אוֹ מִשְׁהוּ שְׁנוּכֵל לְעִשׂוֹת כְּדִי לְשַׁפֵּר אֶת הַמִּצְבָּ? מַה יְכוּל לְעֹזֵר לָהֶם וְלָנוּ? אָנִי מִרְגִּישָׁה שֶׁאֲנַחְנוּ מְשֻׁפָּחָה טוֹבָה, וּבִרְוֵךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ לְהוֹרִים שְׁלִי יְלָדִים טוֹבִים וְנִכְדִים חֲמוּדִים, אָבֵל אָנִי מִתְפַּלֵּלֶת לְהַשֵּׁם, שְׁיִרְאֶה לָנוּ מַה נוּכַל לְעִשׂוֹת לְמַעַן שֶׁהַמִּצְבָּ יִשְׁתַּפֵּר, כִּי כִּרְגַע הוּא כְּבֵר בְּלִתי נִסְבֵּל! מֵאִיפֹה אֲמַצָּא כַחוֹת לְעֹזֵר בְּבֵית? לְסִדֵּר קִצְתִּי? לְשַׁמֵּחַ אֶת הַהוֹרִים? וּמַה יִּשְׁפֹּר אֶת הַהֶרְגָּשָׁה בְּבֵיתִי? אָנָּה, עֹזֵר לִי לְרֵאוֹת אוֹר וּלְצֵאת מִהַיָּאוֹשׁ. בְּתוֹדָה מֵרֵאשׁ וְכָל טוֹב!

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל רוֹת תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תוֹדָה רַבָּה מְאֹד עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻזִּים לְרַפּוּאָתִי.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן עז): 'כָּל הָעוֹלָם מְלֵא מִחֲלוּקוֹת. הֵן בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם וְכֵן בְּכָל עִיר וְעִיר. וְכֵן בְּכָל בַּיִת וּבַיִת בֵּין הַשְּׂכָנִים, וּבֵינָן כָּל אֶחָד עִם אֶשְׁתּוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ וּמִשְׁרָתוֹ וּבְנָיו. וְאֵין מִי שֵׁשִׁים עַל לְבוֹ הַתְּכֵלִית, שֶׁבְּכָל יוֹם יוֹם הָאָדָם מֵת, כִּי הַיּוֹם שֶׁעָבַר לֹא יִהְיֶה עוֹד, וּבְכָל יוֹם הוּא מִתְקָרֵב לְמִיתָה.

וְדַע שֶׁהַכֹּל אֶחָד. שֶׁהַמְּחַלְקֵת שֶׁבְּפִרְטוּיּוֹת בֵּין אִישׁ וּבֵיתוֹ,

וכיוצא, הוא גם-כן ממש המחלקת שבין המלכים והאמות. כי כל אחד מאנשי ביתו הוא בחינת אמה מיחדת, והם מתגרים זה עם זה, כמו שיש מלחמות בין האמות. וגם אפשר להפיר כל אחד מאיזה בחינה של אמה הוא, כי ידוע מדות האמות, שזה כעסן ורוצח, וכיוצא. וכמו-כן יכולים למצא בפרטיות בבני הבית. ואפלו אם אחד אינו רוצה לריב, ורוצה לישב בהשקט ושלום, עם כל זה, הוא מכרח להיות גם-כן בתוך המחלקת והמלחמות. כמו שנמצא בין המלחמות שבין המלכים והאמות, שנמצא לפעמים איזו אמה שרוצה לישב בשלום, ואין רוצה שום מלחמה, אדרבא! היתה מרצה להשתוות לחברתה כמה פעמים. עם כל זה חוטפים אותה גם-כן על כרחו בתוך המלחמה, שזה אומר שיהיה מצדו, וזה להפך, עד שגלחמים עמו גם-כן, כמו-כן ממש נמצא בפרטיות במלחמות הבית, כי האדם בעצמו הוא עולם קטן, ונכלל בו כל העולם ומלואו, מפל שפן האדם וביתו שגללים בהם כל האמות, ונלחמים ומתגרים זה בזה וכו'; עי' שם.

ולכן את לא יכולה לעשות שום דבר, רק תשתדלי, שמצדך לא תהיינה שום מחלקת ומריבות וצער ועגמת נפש להורים, רק את תעשי להם נחת רוח גדולה וכו'. ומה את יכולה לעשות כשכלם רבים וגורמים צער ויסורים ועגמת נפש להורים וכו', את צריכה לעשות בדיוק ההפך ממש, כי אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של מצנות כבוד אב ואם, עד כדי כך, שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פ"ק כו): 'כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי): 'חמורה שבתמורות — כבוד את אביך ואת אמך';

ואמרו (קרושין ל'): 'שְׁלֹשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָביו וְאִמּוֹ, בְּזִמְן שְׁאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָביו וְאֶת אִמּוֹ, אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלוֹ דְרַתִּי בִּיגִינֵיהֶם וְכַבְדוּנִי'; רואים מזה, אם מכבדים אבא ואמא — בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוּף תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לָךְ הַצְלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֵדֶשׁ מְבֻרָךְ...

תשע.

מַה צְרִיכִים לְכוֹן כְּשֶׁמְזַכְּרִים שֵׁם הַגּוֹי'ה, אֲדָנוֹת וְ'אֱלֹקִים' לְפִי דַעַת רַבֵּנוּ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נַחְמָן שִׁמְעוֹן: שְׂתַבַּח שְׁמוֹ שֶׁל מְלֶכֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, שְׂזַכָּה אוֹתֵנוּ לְהִתְקַרֵּב לְדַעַת רַבֵּי נַחְמָן מְבֻרָסָלָב. אֲנִי לוֹמֵד בִּישִׁיבָה לְצַעִירִים, וְרַצִּיתִי לְדַעַת מַה צְרִיךְ לְכוֹן בְּכָל פַּעַם שְׁמִזְכְּרִים שֵׁם הַגּוֹי'ה, אֲדָנוֹת אוֹ אֱלֹקִים לְפִי דַעַת רַבֵּנוּ נַחְמָן מְבֻרָסָלָב? אֲנִי שׁוֹלַח אֶת תּוֹדַתִּי מְרֻאָשׁ, וַיִּשֶׁר כַּח לְצַדִּיק וּבְרִיאוֹת אֵיתָנָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וְתַבְרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ-חֵדֶשׁ אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נַחְמָן שִׁמְעוֹן, נְרוֹ יֵאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מובא (חיי-מוֹתֵרֵן, סימן תיד): 'אָחַד שָׁאַל אֶת רַבֵּנוּ ו"ל עַל עֲנִין מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (אֵרַח חַיִּים, סימן ה') לְכֹנֵן בְּשַׁעַת אֲמִירַת ה' וְכו', הַשִּׁיב לוֹ: וּמַה חָסַר לָךְ כְּפִשְׁוֹטוֹ? אֲדַנִּי גָאֵט. כִּי עַל-יְדֵי הָאֲמִירָה בְּכֹונָה פְּשׁוּטָה זֹאת, מְחַיִּיבִים לְרַעַד יְדָיו וּרְגָלָיו וְכָל רַמ"ח אֵיבָרָיו וְשִׁס"ה גִּידָיו שֶׁל הָאָדָם.'

וְכַתֵּב מוֹהֲרַנְת"ו"ל: גַּם אֲנֹכִי שָׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ גַם-בֵּן בְּאוּמִין אַחַר סְעֻדַת עֲרֵבִית, וְנִשְׁאַרְתִּי עִמּוֹ לְבִדּוֹ אַחַר בְּרַכַּת-הַמְּזוּן. וַיֵּשֶׁב בְּשִׁתְיָקָה, אַחֲר־כֵּךְ עָנָה וְאָמַר בְּאִימָה וּבִירָאָה: גָּא גָא גָאֵט. הֵינּוּ שֶׁבִּתְחִלָּה דִּבֶּר כְּמִרְתַּת וּמְזֻדְעֻזַע לְהוֹצִיא שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּשִׁלְמוֹת, וְאָמַר רַק חֲצִי הַתְּבָה מִחֲמַת הַרְתַּת וְהִזִּיעַ. וְאַחֲר־כֵּךְ יָצָא מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ בְּאִימָה וּבִירָאָה גְדוֹלָה תִּבַּת 'גָּאֵט' בְּשִׁלְמוֹת כְּחֵץ מִיַּד גְּבוּר. וְכֹונָתוֹ הַפְּשׁוּטָה הִיְתָה, לְהַכְנִיס בְּנוֹ עֲצָם אִימַת הַבוּרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, שְׁרָאוּיִין לְרַעַד וְלַחִיל מֵאִימַת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמְּלֵא כָּל הָעוֹלָם וְעוֹמֵד עֲלֵינוּ תָמִיד. וְאִי אֶפְשֶׁר לְצִיר עֲנִין זֶה בְּכַתֵּב. אִף הַמְּבִין וְחַפֵּץ בְּאֵמֶת, יִבִּין מַדְעַתוֹ רְמֻזִים הַרְבֵּה עַל-יְדֵי-זֶה לְהַתְחַזֵּק בְּאֵמוּנָה שְׁלֵמָה בַּפְּשִׁיטוֹת, לְהֵאֱמִין שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהֵשֶׁם יִתְבַּרֵּךְ עִמָּנוּ וְאֶצְלָנוּ בְּכָל עֵת. שִׁים לְבָבְךָ הַיָּטִב לְדַבְּרִים הָאֵלֶּה בְּאֵמֶת, עַד שִׁימְשֶׁף אִימַתוֹ וּפְחָדוֹ עֲלֶיךָ.'

וְלִכֵּן לֹא צְרִיכִים לְכַלְכֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִשׁוּם דְּבָרִים אַחֲרִים, רַק לְהַתְפַּלֵּל בְּסִדּוּר, אֲשֶׁר הַשֵּׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ — מוֹפִיעַ בּוֹ בְּשִׁלְמוֹת. וּבַעַת שֶׁמְזַכֵּיר אֶת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, יִתְבוּגֵן בְּשֵׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא, שֶׁמְדַבֵּר כְּבִיכּוּל עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְזֶה יַכְנִיס בּוֹ יִרְאָה שְׁלֵמָה, שְׁיִירָא וַיִּפְחַד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁרִי מִי שִׁיכְנִיס דְּבָרִים אֵלּוֹ בְּתוֹךְ לְבוֹ.

שו"ת תשעא ברסלב קא

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך...

תשעא.

בישיבה שלי מתנגדים לדרך של רבנו הקדוש,
ועושים ממני ליצנות

שאלה:

מאת נתן: אני לומד בישיבה שבה מתנגדים לדרך של רבנו הקדוש, ועושים ממני צחוק וליצנות. תמיד מוצאים איזה ענין שקשור עלי, כדי לצחק על 'ברסלב', מה לעשות? אני לומד, ברוך השם, בהתמדה, אבל זה מאד מפריע לי, שעושים לי כך.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול
ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נתן, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי אם אתה יכול לעבר לישיבה אחרת, שבה אין מתנגדים על רבנו ז"ל — אין למעלה מזה! עם כל זאת עליך לזכור, שבכל מקום יש להסמך-מ"ם את השליחים

שלו, כדי להפריע לבחור או לאברך מלהיות מקרב אל רבנו ו"ל.

ולכן אתה צריך לזכר מה שכתב מוהרנ"ת ו"ל (לקוטי-הלכות, מעקה ושמינת הנפש, הלכה ד', אות ב'): עקר היהדות תלויה בהתחזקות, שהוא עזות דקדושה, שכל מי שמחזק את עצמו בכל פעם אפלו כחוט השערה, כמו-כן הוא נכנס בגבול הקדושה, כמו שפתוב (שמות טו, יג): "נהלת בעדף אל גוה קדשך", ומתקרב יותר אל התורה והתפלה ואל צדיקי אמת, וכל מה שזוכה לתורה ותפלה יותר, כמו-כן זוכה לעזות דקדושה יותר, וכן חוזר חלילה, עד שיכול לבוא למדרגות גבוהות מאד, לסוד נעשה ונשמע' הגבוה ביותר, אם יזכה לחזק ולאמץ את עצמו תמיד בכל עת, ולהיות 'עז פנמר' בכל הבחינות, כמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב); הינו שיהיה חזק מאד מאד, הן שיהיה לו עזות דקדושה כנגד גופו המגשם, שהוא עז פנים ביותר בענייני התאוות, והן שתהיה לו עזות דקדושה כנגד כל מיני עזי פנים שפדור, שהם כלל כל המונעים, המסיתים, המפתים והמטעים מדרך האמת לאמתו. ולהפך — להפך, חס ושלו, שעל-ידי חלישות הדעת כלשהו, יכול לפל בדעתו, ועל-ידי-זה יתרחק מהתורה ותפלה, וכמו-כן נחלשת דעתו יותר ויותר וכו', וכן חוזר חלילה חלילה וכו', עד שהרבה נפלו לגמרי על-ידי-זה דיקא.

ועל זה אמרו חכמינו הקדושים (קדושין ל:): 'בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו, ואלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו, ה'ה נופל בידו'; כי עקר התגברותו הוא להחליש לב האדם בתחבולותיו, ואלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזר בכל יום, לחזק לבנו בכמה מיני התחזקות, שחזקו אותנו צדיקי

האמת בתורתם ושיחתם הנפלאות והנוראות והעמקות מאד, היה מה שהיה, חס ושלום.

ולכן תשתדל להתחזק ולא לפחד מאף אחד, רק תתמיד בלמוד התורה הקדושה שעורים כסדרן, כמו שלמד אותנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן עו): ללמד כסדרן דיקא, ותעשה לעצמך קביעות בחמש ורש"י מפרשת השבוע, וכן לגרס הרבה משניות כסדרן, והרבה דפים גמרא כסדרן, והרבה סימנים שלחן ערוך כסדרן וכו'. וכן תתפלל לאט בכונה ובחיות ובדבקות את שלש התפלות, וזה יכניס בך עזות ועקשנות דקדושה, שלא תתפעל משום בריה שבעולם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חדש מברך...

תשעב.

מה המקור לעשות סעדה בראש-חדש?

שאלה:

מאת חיים: שלום רב. מהיכן המקור לעשות סעדה בראש-חדש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על למוד שלחן ערוך, ובפרוש אומר (שיחות הר"ן, סימן כט), שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום הלכה.

ולכן אתה צריך ללמד הרבה שלחן ערוך, ואז היית מוצא את המקור לזה.

מובא בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן תיט, סימן א'): 'מצוה להרבות בסעדת ראש-חדש; ומקבל מרבנו ז"ל, שסעדת ראש-חדש מסגל לבנים, ואמר על זה מוהרנ"ת ז"ל: אין אנו זוכרים אם זה מסגל למי שאין לו בנים, או זה מסגל למי שיש לו בנים, שיהיו לו בנים טובים. וסיים: ואני אומר — שזה מסגל לשניהם, הן לבנים והן לבנים טובים.'

ולכן צריכים להשתדל מאד מאד לטל ידים לסעדת קבע, ולאכל סעדת ראש-חדש, אם יכולים עם מגין אנשים — אין למעלה מזה. וכתב השל"ה הקדוש (מסכת פסחים, פרק גר מצוה, אות ג'): 'ומצוה להרבות בסעדה בראש-חדש כמו מועד, אתקש בתורה (במדבר י'): 'וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם' (טור ובית יוסף, ארח חיים, סימן תיט בשם ר' יושלמי ור' אבן עזרא). ובנביאים (ישעיה סו, כג): 'והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו, וכתוב (מלכים ב' ד, כג): 'מדוע אתה הלכת אליו היום לא חדש ולא שבת, וכתוב (הושע ב, ג): 'והשפתי כל משושה חגה חדשה ושבתה וכל מועדה, וכתוב גבי שאול (שמואל א' כ, כז): 'גם היום אל הלחם, והשיבו יונתן: זבח משפחה לנו' (שם שם, כט), וכתוב (שם שם, כז): 'ויהי ממחרת

החדש השני, שני ימים היה ראש-החדש. ובכתובים 'קרא עלי מועד' (איכה א, טו), ו'דרשינן מנה בפרק 'ביצד צולין' (פסחים עז). דראש-החדש אקרי 'מועד'. ואיתא בפרק קמא דמגלה (בירושלמי הלכה ד', וב"ר"ף): 'אבל סעדת פורים וסעדת ראש-החדש, אלמא דמצוה היא, דחשיב ליה בהדי סעדת פורים. ובפסקתא (דרב פהנא, פסקא כז): 'כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה ועד ראש השנה, חוץ מה שמוציא בימים טובים ושבתות וראשי חודשים כו'. ועוד מצאתי טעם אחר, משום שאמרינן בו הלל, וכתיב בו (תהלים קיח, כד): 'זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו'; עד כאן לשון השל"ה הקדוש.

הרי שלך לפניך, את גדל המעלה של הזוכה לעשות סעדת ראש-החדש.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לך חדש מברך...

תשעג.

הגרוש שלי היה מכה אותי, וכעת הוא מאים להתאבד אם לא אחזר אליו

שאלה:

מאת רות: התגרשתי מבעלי לפני שלש שנים, כי הוא היה מכה אותי באכזריות נוראה. פעם אחת גם שבר לי את היד, והייתי עם גבס תקופה ארבה, והיו כמה

פְּעָמִים שֶׁנִּפְתַּח לִי הָרֹאשׁ בְּגִלְלוֹ. לְאַחֲרוֹנָה, הוּא מְאִים
שָׂאם אָנִי לֹא אֶסְכֵּים לְחֹזֵר אֵלָיו הוּא יִתְאַבֵּד. מֵצַד
אֶחָד אָנִי לֹא רוֹצֵה אֶפְלוּ לְהִסְתַּכֵּל עָלָיו, אֲבָל אָנִי
חוֹשֵׁשׁת שֶׁהוּא בְּאֵמֶת יָשִׁים קוץ לְחַיָּיו. מֵה לַעֲשׂוֹת?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֹאשׁ-הַדָּשׁ אֱלוּל
ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל רוֹת תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּנֶרְאָה שֶׁשִּׁכַּחְתָּ כְּבֹר אֶת הַכְּאֲבִים שֶׁל הַמַּכּוֹת רִצַּח
שֶׁקַּבְּלֵת. וְכֵן שִׁכַּחְתָּ שֶׁהֲצַרְכָּתָּ לְלַכֵּת עִם גְּבוֹס עַל הַיָּד, כִּי הוּא
שָׁבֵר לָךְ אֶת הַיָּד וְכו', וְלָכֵן נִכְנָסָה בְּךָ רַחֲמָנוּת לְחֹזֵר אֵלָיו
וְכו', אֶת לֹא מְבִינָה שֶׁהוּא מְשַׁחֵק עַל הַמִּצְפּוֹן שֶׁלָּךְ, וּמְדַבֵּר
עַל הַרְגֵשׁ שֶׁלָּךְ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּבֹא מִצִּיעָא סב.):
'שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מְהֻלְכִין בְּדֶרֶךְ וּבִיָּד אֶחָד מֵהֵן קָתוּן שֶׁל מַיִם, אִם
שׁוֹתִין שְׁנֵיהֶם — מֵתִים, וְאִם שׁוֹתֵה אֶחָד מֵהֵן — מְגִיעַ
לְיִשׁוּב וְכו', עַד שֶׁבֹא רַבֵּי עַקִּיבָא, וְלָמַד "וְיָחִי אַחִיד עִמָּךְ",
חֲיִיד קוֹדְמִים לְחַיֵּי חֲבֵרְךָ.

הַמְדַבֵּר הוּא אוֹדוֹת שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, וְאֵין
מִסְפִּיק מַיִם אֵלָא לְאֶחָד וְכו', עִם כָּל זֹאת, אָמְרוּ "חֲיִיד
קוֹדְמִין" וְכו', מִכָּל שֶׁפֶן שֶׁהַגְּרוּשׁ שֶׁלָּךְ הָיָה פְּשוֹט רוֹצֵחַ,
שֶׁנִּתֵּן לָךְ מַכּוֹת רִצַּח כְּשֶׁרָק נִכְנָס בְּעַצְבִּים. וּכְבֹר פֶּתַח לָךְ אֶת
הָרֹאשׁ כְּמָה פְּעָמִים ... וְכֵן שָׁבֵר לָךְ אֶת הַיָּד ... לְמָה אֶת
מַחֲפֵה עֲדִין, שֶׁיִּרְצַח אוֹתָךְ? הַתְּגַרְשָׁתָם — זֶהוּ!

אֵל תְּבַלְבְּלֵי אֶת עֲצָמָךְ יוֹתֵר מִזֶּה. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתַּתְּחִילִי דֶף חֲדָשׁ בַּחַיִּים.

והוא מוסר השָׁכֵל, איך שִׁיכּוּלִים לַעֲבֹד עַל הַרְגֵשׁ שֶׁל
הָאִשָּׁה וְכוּ', הִיא קְבֵלָה מִכּוֹת רִצַּח וְכוּ', וְעַם כָּל זֹאת עֲדִין
יֵשׁ לָהּ סִפְקוֹת אִם לַחֲזֹר וְכוּ'.

כָּלֵל זֶה צְרִיכִים לַקַּחַת, אָדָם שֶׁבָא לְכַעַס וּרְצִיחָה כְּזוֹ,
עַד שֶׁמִּגְבִּיהַ יָדִים, וְנוֹתֵן מִכּוֹת רִצַּח לְאִשְׁתּוֹ, הוּא צָרִיף
לְהִתְאַשְׁפּוֹ בְּבֵית-חֹלִים לְחֹלִי נֶפֶשׁ! כִּי הוּא מְסַפֵּן לַחֲבָרָה.
וּכְבָר שֶׁמְעוֹ הַמּוֹן סְפוּרִים כָּאֵלוֹ, שֶׁהִבְעֵל הַשְׁתַּגַּע וְנָתַן מִכּוֹת
אֲכֻזָּרוֹת לְאִשְׁתּוֹ, עַד שֶׁהִרְג אֹתָהּ. וְלִכֵּן, לָמָּה צְרִיכִים לַחֲכּוֹת
עַד שֶׁהִמְשִׁיגַע הַזֶּה רִצַּח אֹתָךְ? עֲדִיף לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, וְשִׁלְּךָ
לְכָל הַרוּחוֹת וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלִיתִי שְׂאֵנִי מִבְּקִשׁ וּמִתְפִּיל לְבַעֲדֶךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיֶּה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֹדֶשׁ מְבָרֵךְ...

תשעד.

**בְּכָל פַּעַם שֵׁיִשׁ מְרִיבָה בֵּינִי לְבֵין חֲמוּתִי, בַּעֲלִי
עוֹבֵר לְצַד הָאֵמָא שְׁלוֹ**

שאלה:

מֵאֵת כְּנֻרַת: שְׁלוֹם לָכֶם. אֲנִי תוֹרְמֶת כָּל חֹדֶשׁ לִבֵּית
הַתְּבַשִּׁילִי, כְּדֵי שֶׁבְּעֻזְרַת הַשֵּׁם, אֲנִשִּׁים יֹאכְלוּ וְיִשְׁבְּעוּ.
וְגַם תְּרַמְתִּי עִכְשָׁו בְּעִבּוּר יוֹם זְכוּיוֹת עִם יָב שְׁלֹם
וּבְאֵמוּנָה חֲזָקָה.
רְצִיתִי לְבַקֵּשׁ מִכֶּם יַעוּץ וְעֻזָּה בְּדַבָּר שֶׁחֲשׂוּב לִי מְאֹד.

אני נשואה כבר שנתים, ברוך השם, ויש לי בת בגיל חצי שנה. הבטיחה היא, שביני ובין בעלי יש כל הזמן וכוונות ומריבות. אנחנו מאד אוהבים אחד את השני, אבל אנחנו רבים הרבה, וזה כואב לי ומתיש אותי. המריבות שלנו הן בעקר בגלל אמו, שמתערבת לנו הרבה בחיים, והוא מקשיב לה תמיד. כל פעם היא אומרת שאני לא מטפלת טוב ביולדה שלנו, וכל דבר שאני עושה הוא לא טוב. בעלי הוא איש טוב לב באמת, והוא מאד מכבד את ההורים שלו, הבטיחה היא, שפאשר קורה דבר כזה, הוא לא בצד שלי. אלא אוטומטית הוא מצדיק אותם, כי הוא מפחד מהם. כבוד מוהרא"ש! חשוב לי שתדע, שאני מאד מעריכה את בעלי, ומתפללת בשבילו בכל יום, מכינה לו אכל חם וטרי בכל יום כשחוזר מהעבודה. מטפלת בבת היקרה שלנו, מכבסת לו, מנקה את הבית, והוא באמת בעל טוב, אבל המריבות אינן מפסיקות. הוריו גרים בצפון רחוק מאתנו, ואנחנו בפר"ז. לעמית זאת, הורי גרים בפר"ז, ולכן אנחנו רואים אותם יותר, והם מאד עוזרים לי, כי בעלי, שיהיה בריא, רב הזמן בעבודה, ואני חייבת לפעמים קצת עזרה, כי בנוסף לעבודות הבית, אני גם עובדת במשרה מלאה בעבודה מחוץ לבית, והוא מתעצבן, שהם רואים יותר את הבת שלנו וההורים שלו פחות. אני מאד רוצה שנקנה בית ליד ההורים שלי, ואז העזרה תהיה קרובה אלי, והוא אינו רוצה, גם אמו לא רוצה שנעבר לשם מאותה סבה, שההורים שלי רואים אותה יותר והם לא, וגם על זה יש לנו מריבות.

בבקשה ממך, עזר לי, אני כבר אובדת עצות, ממש לא יודעת מה לעשות. נמאס לי לריב ולהתנכח כל הזמן, אני מרגישה כאלו כל מה שאני עושה אף פעם לא מספיק! בבקשה תענה לי, ותיעץ לי מה עלי לעשות. אני מאחלת לך הרבה בריאות וחיים ארוכים

וטובים, בעזרת השם, שתמיד תעזור לאנשי הקהלה
שלך. תודה רבה לך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול
ה'תשע"ב.

שלום רב אל פגרת תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את ובעלך צריכים להבין, שפלה וחרמותה אף פעם לא
תשתוניה, אלא תמיד החרמות תחפש חסרונות על הפלה וכו',
ויכולים להבין את זה פסיכולוגית, כי החרמות עושה לעצמה
חשבון: "עשרים שנה אני גדלתי בן... והנה באה ילדה,
ולקחה ממני את בני" ! וכך נבנית בלבה שנאה נגד הפלה
(אף שזו טפשות גדולה, כי סוף כל סוף עכשו היא תתחיל
לראות נחת, יהיו נכדים וכו', אבל זה הטבע המר, שאמא
מקנאת בפלה).

ומצינו בדברי חכמינו הקדושים (שבת כו.): 'ההיא חמתא
דהנה סניאה לה לכלתה, אמרה לה, זיל איקשיט במשחא
דאפרסמא, אזלא איקשיט. כי אתאי, אמרה לה, זיל איתלי
שרגא ! אזלא איתלא שרגא, אינפח בה נורא ואכלתה'.

[היתה חמות ששנאה את פלתה, וקנתה לה מתנה שמן
אפרסמון (מין בשם), והלכה הפלה וקשטה את עצמה עם
הבשם הזה, אבל זה היה מחמר דליק, וכשבאה אל חמותה,
אמרה לה: "בבקשה, פלתי ! הדליקי לי את הנרות". ותכף-
ומיד פשהדליקה אש — היא נאחזה באש ונשרפה כליל].

הרי שלף לפניך, שהחמות תמיד תמצא חסרונות בפלה,
עד שהיא מוכנה אפלו להרג אותה ...

ולכן כל בעל או כל אשה צריכים לדעת, שתכף-ומיד
כשהתחתנו, עליהם לזכור מה שפתוב (בראשית ב, כד): "על-כן
יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו, והיו לבשר
אחד", בודאי צריכים לכבד את ההורים משני הצדדים, כי
כבוד אב ואם מאד מאד חמור, אבל צריך להזהר שלא לערב
אותם בחיי הנשואין, ואם לזוג יהיה שכל, שמצד אחד לכבד
מאד מאד את ההורים, שזו מצוה גדולה מאד — לכבד את
שני ההורים, ומצד שני, לא לערב אותם בשום פנים בחיי
הנשואין, זוג כזה יצליחו מאד מאד, אבל אם לאחד מהם
לא יהיה שכל וכו', אזי תתחלנה להיות בעיות בחיי
הנשואין, ורבים התגרשו בגלל דברים כאלו.

ולכן עצה טובה לכל זוג שזכו להתחתן, שיהיו מאד
מאד שמחים ועלזים. כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א,
סימן רסה), שלמעלה, קדם שהנשמות יורדות לעולם, הן היו
נשמה אחת, וכאשר יורדות לזה העולם — מתפצלות, הנזכר
יורד דרך זוג הורים אחד, והנזכרה יורדת דרך זוג הורים
אחר. ועד שמוצאים אחד את השני לוקח זמן, כי יש המון
עכובים, כמאמרם ז"ל (פנהדרין כב): 'קשה זווגו של אדם
פקריעת ים סוף', וכאשר מוצאים זה את זה ומתאחדים —
זו השמחה הכי גדולה.

אבל הם צריכים מאד מאד לשמר, שלא לערב את
ההורים בשום פנים ואפן בחייהם הפרטיים וכו' וכו', אמנם
לשמע מה שיש להם להגיד, ולא להתחצף נגדם, חס ושלום
וכו', אבל אחר-כך ביניהם הם מסתדרים, וזה זוג בריא.

שו"ת תשעה ברסלב קיא

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך חדש מברך...

תשעה.

האם צריכים לחשש מתקיפה של איראן על ארץ ישראל?

שאלה:

מאת רועי: שלום וברכה למוה"רא"ש שליט"א. תודה רבה שאתם משפיעים עלינו חכמה ודעת בכל תחומי החיים דרך השו"ת הנפלא. מדברים לאחרונה כל הזמן על תקיפה מתכננת במתקני הגרעין של איראן. כלם מרגישים פחד באויר, ולא יודעים מה יהיה, כי האיראנים, ימח שמם, מאימים שישמידו את כל הנמצאים בארץ ישראל. האם צריכים לחשש? ומה עלינו לעשות, כדי להמתיק את הדינים מעל כלל ישראל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רועי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שכל זמן שיהיו תלמודי-תורה,

שְׁתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן יִלְמָדוּ בָהֶם תּוֹרָה, וְכֵן תִּהְיֶינָה יְשִׁיבוֹת, שְׁבַחוּרֵי חֲמֵד יִלְמְדוּ שֵׁם תּוֹרָה — אֵין מַה לְפָחַד כָּלֵל, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהַתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן לומְדִים, הִיא זֹאת אֲשֶׁר שׁוֹמְרֵת וּמַגְנָה עָלֵינוּ, כְּמֵאמָרָם ו'ל' (כִּלְה רַבְתִּי, פֶּרֶק ב'): 'בְּכֹל יוֹם מְלֹאֶךָ יוֹצֵא מִלִּפְנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחַבֵּל אֶת הָעוֹלָם, כִּינּוֹן שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתְּפֵל בְּתִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, מִיַּד נִהַפֵּךְ כְּעֵסוֹ לְרַחֲמִים'; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פֶּרֶשָׁה סוּה, סִימָן כ'): 'אָמַר רַבִּי אַבָּא בַר כְּהֵנָא, לֹא עָמְדוּ פִּילוֹסוֹפִין בְּעוֹלָם כְּבַלְעָם בֶּן בְּעוֹר וּכְאַבְגִּימוּס הַגֵּרְדִי, נִתְּכַנְסוּ כָּל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אֲצִלוּ, אָמְרוּ לוֹ: תֹּאמַר שְׂאֲנוּ יְכוּלִים לְהִזְדוּג לְאַמָּה זֹאת? אָמַר: לָכוּ וְחִזְרוּ עַל בְּתֵי כְּנָסִיּוֹת וְעַל בְּתֵי מְדַרְשׁוֹת שְׁלֵהֶן, וְאִם מִצְאֲתֶם שֵׁם תִּינוּקוֹת מְצַפְצָפִין בְּקוֹלָן — אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְהִזְדוּג לָהֶם, שֶׁכֶּף הַכְּבִיחָן אֲבִיחָן, וְאָמַר לָהֶם: "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב", בְּזִמְנֵי שְׁקוּלוֹ שֶׁל יַעֲקֹב מְצוּי בְּבֵתֵי כְּנָסִיּוֹת, אֵין הִידִים יָדֵי עֲשׂוֹ, וְאִם לֹא — הִידִים יָדֵי עֲשׂוֹ, אַתֶּם יְכוּלִים לָהֶם.

וְלָכֵן צְרִיכִים לְדַאֵג שְׂיִקוּמוֹ כַּמָּה שְׂיִוִּתֵר תִּלְמוּדֵי תּוֹרָה כְּכֹל עֵיר וְעֵיר, שְׁתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן יִלְמְדוּ תּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ שְׂמוּרִים מִהַפֵּל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין י"ד): 'כֹּל עֵיר שְׂאֵין בָּהּ מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת, אֵין תִּלְמִיד חָכֵם רִשְׁאֵי לְגוֹר בְּתוֹכָהּ'. כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמְרֵת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ (שַׁבַּת קִיט:): 'אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא בְּשִׁבִיל הַבַּל פִּיחָם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן'.

וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי אֵלוֹ שְׂמַעוּדָדִים וּמְחַזְקִים שְׂיִהְיוּ תִלְמוּדֵי תּוֹרָה וְיְשִׁיבוֹת, שְׂיִלְמְדוּ בָהֶם תּוֹרָה, שֶׁהִיא שְׂמִירָה עַל כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פֶּרָקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פֶּרָק לא): 'הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב, יַעֲקֹב

ביחוד השם, הקול קול יעקב, יעקב בהגיון תורה, והידים ידי עשו, בכל שפיות דמים ובכל מות רע, ולא עוד אלא כשמכריזין בשמים: "הקול קול יעקב" — השמים רועשין, וכשהם מכריזין בתחנונים: "הקול קול יעקב", וכל מי שהוא שומע ועושה חלקו עם הידים ידי עשו וכו'.

כלל זה צריכים להחדיר בנו, שעם ישראל הם עם רק בזכות התורה, והתורה הקדושה מגנה עלינו במשך כל הדורות, ולכן כל זמן שיהיה קול התורה נשמע, עשו וישמעאל לא יוכלו לעם ישראל בשום פנים ואופן.

והדבר השני, שמאד מאד חשוב להנצל מידי עשו וישמעאל, שלא תהיינה מחלוקות ומריבות בין נשמות ישראל, וכך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה לז, סימן י): 'רבי אומר, גדול השלום שאפלו ישראל עובדים עבודת פוכבים ושלום ביניהם, אמר המקום, פכ יכול איני יכול לשלט בהן, כיון ששלום ביניהם, שנאמר (הושע ד, יז): "חבור עצבים אפרים הנח לו", אבל משנחלקו מה הוא אומר (שם י, ב): "חלק לבם עתה יאשמו", הא למדת, גדול השלום ושוואה המחלקת; וכן הוא (תנחומא שופטים): 'אמר רבי אלעזר הקפר ברבי, גדול כח השלום, שבשעה שישאל עושין חבורה אחת, אפלו עבודת עכו"ם ביניהם, אין מדת הדין נוגעת בהם, שנאמר (הושע ד, יז) "חבור עצבים אפרים הנח לו", ובשעה שהן חלוקין — מדת הדין נוגעת בהן, שנאמר (שם י, ב): "חלק לבם עתה יאשמו".'

ודבר זה, אם לא זוכים, שבכלליות נשמות ישראל תהיה אחדות, על-פל-פנים בני תורה צריכים לשמר מאד על כבוד הדדי וכו', ולא לקטרג אחד על השני, ומכל שכן וכל

קיד שו"ת תשעה ברסלב

שְׁפָן חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה, צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד מִמַּחְלֻקוֹת, מְרִיבוֹת וּפְרוּדִים וְכוּ', כִּי הָאֲחֻדוֹת שְׂבִין בְּנֵי הַתּוֹרָה תִּצְלִי אֶת עִם יִשְׂרָאֵל מֵאִיּוֹם הָאִירָאֲנִים, יִמַּח שְׁמָם.

וְלִצְעָרְנוּ הֵרֵב, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוֹקֵד דִּיקָא בֵּין בְּנֵי תּוֹרָה וְכוּ', וְדִיקָא בֵּין חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה וְכוּ', נַעֲשׂוּ בֵּינֵיהֶם פְּרוּדִים גְּדוּלִים מְאֹד, עַד כְּדֵי שְׁנֵאת חֲנָם וְכַתְּבִי פְּלִסְתֵּר וְכוּ' וְכוּ', בְּשַׁעַה שְׁשֻׁכְחוּ, שְׁמַלְחַמַת הָעוֹלָם הָרֵאשׁוֹנָה וּמַלְחַמַת הָעוֹלָם הַשְּׁנֵיָה (לֹא תִקּוּם צָרָה פְּעַמִּים), הָיוּ רַק בְּגִלְל הַשְּׁנֵאת חֲנָם שֶׁהִיָּתָה בֵּין בְּנֵי תּוֹרָה וּבֵין חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה וְכוּ', וְלָכֵן דִּיקָא עֲכָשׁוּ הָיוּ צְרִיכִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִתְאַחַד יַחַד עַל-כָּל-פָּנִים בְּנֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי הַמַּעֲשֵׂה.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן יז):
'תָּנוּ דַעְתְּכֶם, שְׁלֹא תִשְׁנְאוּ זֶה אֶת זֶה, וְלֹא תִקְנְאוּ זֶה אֶת זֶה, וְלֹא תַחְרְחוּרוּ זֶה עִם זֶה, וְלֹא תִבְיָשׁוּ זֶה לְזֶה, שְׁלֹא יֹאמְרוּ מִלֵּאכֵי הַשְּׂרֵת לְפָנָי: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! תּוֹרָה שְׁנַתַּת לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אֵינָן עוֹסְקִין בָּהּ, וְהָרִי אֵיבָה וְקִנְאָה וְשִׁנְאָה וְתַחְרוּת בֵּינֵיהֶם'.

וְלָכֵן אֲשָׁרֵי אֱלוֹ הַבְּנֵי תּוֹרָה וְהַחֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה, שְׁמַשְׁתַּדְּלִים מְאֹד מְאֹד שֶׁיְהִיוּ בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְשְׁלֹא יִרְכְּלוּ אֶחָד עַל הַשְּׁנֵי וְכוּ', רַק שֶׁיְהִיָּה שׁוּרָה בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִצִּילוּ אֶת כָּלֵל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִכְּלִיוֹן, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

וְאִם לֹא זוֹכִים לְתַקֵּן דְּבָר זֶה אֲצֵל כָּלָם, עַל-כָּל-פָּנִים צְרִיכִים לְרֹאוֹת שְׁקִבּוּץ אֶחָד שֶׁל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יַחְזִיקוּ אֶת עַצְמָם בְּיַחַד, כִּי כִּף אָמְרוּ (זִהַר חֲדָשׁ גַּח): אִפְלוּ שֶׁיְהִיָּה

שו"ת תשעו ברסלב קטו

בית-הפנסת אחד, שתהיינה שם אהבה ואחדות, בזכותם תהיה הגאולה.

הלואי היו עובדים על נקדה אחת, שתהיה אחדות ואהבה בין נשמות ישראל, שדבר זה היה מציל את כלל ישראל מקליון, חס ושלום.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שימתקו כל הדינים מעל כלל נשמות ישראל, על-ידי פלא עליון, בזכות התינוקות של בית רבן שלומדים בתלמודי תורה, ובזכות בחורי החמד שלומדים בשיבות תורה הקדושה, כי רק בזכותם אנחנו חיים ומתקיימים.

המאחל לך חדש מברך...

תשעו.

באיזה ספר מספרי רבנו פדאי לי להתחיל
ללמד?

שאלה:

מאת נתנאל: התחלתי בחסדי השם ותברך, להתקרב לרבנו ז"ל. ושאלתי היא, באיזה ספר מספרי רבנו ז"ל פדאי לי להתחיל?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נתנאל, גרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך, שאתה מתקרב אל רבנו ז"ל, שפירוש גלה לנו (חיי-מוהר"ן, סימן שכב): 'איך האב מיך שוין מיינע איגן אויס גיקוקט אויף איטליכן באזונדער — בעיני כפר הסתכלתי על כל אחד בנפרד'; הינו על כל אחד ואחד שיתקרב אליו, ולכן ראוי לך לשמח מאד מאד בזה שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן קעז), 'שראוי לכם לשמח בהשם יתברך. ואף-על-פי שאין אתם יודעים מגדלת השם יתברך, ראוי לכם לסמוך עלי. פי אני יודע מגדלתו יתברך. והזכיר אז הפסוק (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי כי גדול הויה"ה וגו', גם ראוי לכם לשמח בי, מה שזכיתם שיהיה לכם רבי פנה.

על כל מקרב חדש להתמיד קדם הרבה בספרי "שיחות-הר"ן" ו"חיי-מוהר"ן", שבהם לקטו השיחות הקדושות שרשמן מוהרנ"ת ז"ל, וראוי לכל מקרב חדש להיות בקי בהם בעל-פה ממש, ולקיים את כל שיחה ושיחה של רבנו ז"ל כפשוטה.

וכבר אמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן שנח): 'שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו, יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו, כמו שאני רוצה (אזוי ויא איך מייז — איין גוטער יוד), אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה.

ומי שזכה לשמע שיחתו הקדושה מפיו הקדוש, הוא יודע זאת באמת ובכבוד. וגם אפלו עכשו, כשלומים דבריו הקדושים, יש להם גם-כן כח גדול לעורר להשם יתברך, לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו

ולשיחותיו הקדושות הנאמרות בכל ספריו הקדושים. כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלאה ונוראה מאד, ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך, לכל אחד לפי מדרגתו, יהיה באיזו מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד — יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו.

וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה, חס ושלו, באיזה מקום שהוא, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו — למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם באמת, אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות. אשרי מי שיאחז בהם'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לך חדש מברך...

תשעז.

התגרשתי לפני תשעה חדשים, ומאז בנותי וגרושתי סובלות מאד

שאלה:

מאת ארן: שלום רב. המצב הכלכלי שלי קשה ביותר, אני שקוע בהמון חובות. למרות שהפסקתי לעבד בשבת ואני מתחזק, המצב נהיה יותר קשה. אני גרוש

בְּתַשְׁעָה חֲדָשִׁים, וַיֵּשׁ לִי שְׁתֵּי בָנוֹת. אֲנִי לְבַד וְרוֹצָה
 לְהִתְחַתֵּן, וַיִּלְהַקִּים בֵּית בְּיִשְׂרָאֵל. בְּנוֹתַי בּוֹכוֹת, כִּי
 הִבְעַל שְׁגָרוּשְׁתִּי לְקַחָה בְּמִקוּמֵי מִכָּה אוֹתוֹ, וְאֲנִי בְקִשִׁי
 רוֹאָה אוֹתוֹ. בְּבִקְשָׁה עֲזָרוּ לִי, אֵינְנִי יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת,
 וְאֲנִי עֹלֹל לְשִׁים קָץ לַחַיִּי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרָאשׁ-חֲדָשׁ אֱלוּל
 ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַרְוֶן, גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אָסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּזָן, וְאֶפְלוּ בְּמַצְבִּים הַכִּי
 קָשִׁים, מוּבָא בִּיִּלְקוּט, שְׁלִשְׁלֹמָה הַמְּלִיךְ הִיְתָה טִבְעַת, וְעֲלִיָּה
 הָיָה חֲרוּטוֹת שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת, ג'ז"י, וּבְכָל פַּעַם שֶׁעָבַר עָלָיו
 אֵיזָה מִשְׁבֵּר, הִסְתַּפֵּל עַל הַטִּבְעַת וְחִיָּה, וּפַעַם שָׁאַל אוֹתוֹ
 עֲבָדוֹ: "מַה הַכּוֹנֵה שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלוּ?" עָנָה וְאָמַר שְׁלֹמָה
 הַמְּלִיךְ, שֶׁהֵן רֵאשֵׁי תְבוּת: ג'ם ז'ה י'עֲבֹר! זֹאת אוֹמְרָת, בְּכָל
 מִשְׁבֵּר הוּא נִזְכָּר שֶׁהַכֹּל עוֹבֵר וְכוּ', וְאִין צְרִיכִים לְהַשְׁבֵּר מִכָּל
 דָּבָר.

קֹדֶם, הִגְרוּשָׁה מִקִּבְּלַת כָּבֵד אֶת מִתֵּן שְׁכָרָה בְּצַדִּיהָ, בְּכָף
 שֶׁהָיָה שֶׁהִיא בְּחִרָה בּוֹ תְּמוּרָתָךְ — מִכָּה אוֹתָהּ.

בְּעֵנִין הַבְּנוֹת, עֲלִיף לְדַעַת, שֶׁבְּכָל גְּרוּשִׁין סוּף כָּל סוּף
 הַיְלָדִים חוֹזְרִים אֶל זֶה שְׁמִדְבָּרִים עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, זֹאת
 אוֹמְרָת, אִם הָאִשָּׁה מְדַבֵּרַת עִם הַיְלָדִים כָּל דָּבָר אָסוּר נִגְדָה
 אֲבִיהֶם שֶׁהִתְגַּרְשָׁה מִמֶּנּוּ, אוֹ לְהַפְּךָ — אִם הִגְרוּשׁ מְדַבֵּר עִם
 הַיְלָדִים כָּל דָּבָר אָסוּר נִגְדָה הָאִמָּא שְׁלֵהֶם — הִגְרוּשָׁה שְׁלוּ,
 לְבִסוּף הַיְלָדִים חוֹזְרִים אֶל זֶה שְׁמִדְבָּרִים נִגְדוּ, וְזֶה בְּרוּר!

ולכן אל תבלבל את עצמך, הבנות לבסוף תחזרנה אליך, רק שתהיה להן סבלנות.

תקח את עצמך בידך, ותתחיל להניח תפלין בכל יום, ותקפיד להתפלל את שלש התפלות בכל יום, ואם אפשר במנזן — מה טוב ומה נעים, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו:): 'כל הרגיל לבא לבית-הכנסת ולא בא יום אחד, הקדוש-ברוך-הוא משאיל בו'; הינו בזה שאדם רגיל לבוא להתפלל את שלש התפלות מדי יום ביומו, על-ידי-זה הוא ממשיך על עצמו השגחתו הפרטי פרטית, שהקדוש-ברוך-הוא משגיח עליו, ואם יום אחד הוא לא בא, כבר הקדוש-ברוך-הוא מתענין, כביכול, למה הוא לא בא? ומשלים לו את חסרונו וכו', הרי שמשתלם להתפלל במנזן, שעל-ידי-זה ממשיך על עצמו השגחה עליונה, ותראה שסוף כל סוף, אחר הרע יבוא הטוב, שיתהפך להן כל המזל לטובה, לא עושים קץ לחיים וכו', כי מפל צרה יכולים לצאת וכו'.

רק חזק ואמץ מאד! ואל תחלש דעתך כלל, הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ותראה, שסוף כל סוף תהיה להן ישועה גדולה, ותשקם את עצמך מחדש, ותהיה הכי מאשר בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה להן הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל להן חדש מברכה...

תשעה.

לבתי קוראים 'נעמה'. האם צריך לשנות את שמה?

שאלה:

מיאת אבישג: לצדיק מיבנאל, הרב שיק, שלום וברכה! הבת השניה שלי היא בת שלש-עשרה, וקוראים לה 'נעמה'. שמענו שהשם 'נעמה' לא טוב, ושאננו רב מסים מה הוא אומר, אותו רב אמר שנהליף לה מהר מהר את השם, כדי שלא תשלט בה רוח רעה וכו'. שאננו אותו לאיזה שם הוא מציע שנהליף, ואמר להחליף לה לשם 'אור' או 'דניאל', כי הם שמות טובים. היות ואנחנו משפחה חרדית, והשמות האלו ממש לא מתאימים למגזר שלנו. רצינו לשאל אתכם: לאיזה שם אתם מציעים להחליף, ואם בכלל צריך להחליף. תודה רבה על השו"ת המקסים!

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-החדש אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אבישג תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא צריכה לשנות את השם, כי חכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה, פרשה כג, סימן ג'), אשר נעמה היתה אשתו של

שׁו"ת תשעה בְּרִסְלָב קכא

נח, וְלָמָּה הָיָה קוֹרְאִין אוֹתָהּ נַעֲמָה? שֶׁהָיָה מַעֲשֵׂיָהּ נַעֲמִים.
וְכֵן אֵיתָא (מִדְּרַשׁ הַנֶּעְלָם בְּרֵאשִׁית): אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאֵי דְכִתְיִב
(בְּרֵאשִׁית ד, כב): "וְאֶחָת תּוֹבֵל קִיִּן נַעֲמָה", צִדְקַת הָיְתָה, וְנַעֲמִימָה
בְּמַעֲשֵׂיָהּ; וְאַף שֶׁיֵּשׁ מְאֻמְרִים לְהַפְּךָ וְכוּ', אָבֵל לָמָּה לְהַסְתַּכֵּל
עַל הָרַע כְּשִׁיכֻלִּים לְהַסְתַּכֵּל עַל הַטּוֹב?!

וּבְכָלֵל טוֹב מְאֹד לְשָׁמֵר עַל שְׁמוֹת, וְלֹא לְתַת אֶת הַשֵּׁם
'דְּנִיאל' לְבַת, כִּי שֵׁם דְּנִיאל זֶה שֵׁם שֶׁל בֶּן, וְזֶה מְאֹד מְסֻפָּן
לְתַת שֵׁם שֶׁל בֶּן לְבַת, וְכֵן הַשֵּׁם 'אוֹר' אֵינוֹ שֵׁם בְּכָלֵל...
וְצָרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד אֵיזָה שֵׁם נוֹתְנִים לִילָדִים, כִּי כְּפִי הַשֵּׁם
כֶּף נִמְשָׁכִים נִשְׁמַת וּמְזַל הַיְלָדִים.

לְכֵן מָה טוֹב וּמָה נַעֲמִים, לְתַת שֵׁם אַחַר צִדִּיק אוֹ אַחַד
מִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאֹת
וְכוּ', שֵׁם תַּנְכ"י, כְּמוֹבֵא מִהַצִּדִּיק הַקְּדוּשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ
מְלִיץ/עֲנֹסֶק זי"ע (נַעֲם אֱלִימֶלֶךְ, פֶּרֶשׁת בַּמִּדְבָּר): 'הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ
הוּא גִזַּר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם, שֶׁיְהִי כֶּף וְכֶף שְׁמוֹת 'רְאוּבֵן', וְכֶף
וְכֶף שְׁמוֹת 'שְׁמֻעוֹן', וְעַתָּה כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל אֵיזָה אָדָם בְּעוֹלָם,
וְנוֹתְנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צִדִּיק אַחַד שֶׁהָיָה כֶּבֶר בְּעוֹלָם, זֶה גוֹרֵם
לְאִישׁ הַלְזָה שֶׁיְהִי גַם בֶּן צִדִּיק, מִחֲמַת שְׁנִתְעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל
הַצִּדִּיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשָׁמֵר אֶתְכֶם מִכָּל רַע, וְתִרְוּוּ רַב נַחַת
דְּקַדְשָׁה מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲדָשׁ מְבָרַךְ...

תשעט.

מה אנחנו יכולים לעשות, כדי לשפר את מצבו של אבינו החולה?

שאלה:

מאת דודו: כבוד הצדיק מיבנאל, אני פונה אליך בעקבות מצבו של אבי. לפני כשנתיים גלו לו את המחלה בגרון, ונכון לעכשו המחלה התפשטה גם לראות. הרופאים לא מעודדים אותנו בקשר למצבו. אני מבקש מכבודו לברך אותו ברפואה שלמה, ולשאל — האם יש משהו, שאנחנו יכולים כמשפחה לעשות, כדי לתמוך ולשפר את מצבו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דודו, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין עצה אחרת, רק להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שיחוס וירחם על האבא, וישלח לו רפואה שלמה — רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ולהרבות בצדקה לזכותו.

העקר שכל בני המשפחה יחזיקו את עצמם ביחד, ויעשו נחת-רוח לאבא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע את תפלות ישראל, ישמע

שו"ת תשפ ברסלב קכג

בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך...

תשפ.

מדוע צריכים התבודדות כדי להגיע ל"זפוף המחיון", ולא מספיק לחשב בענייני אמונה?

שאלה:

מאת מעוז: שלום לכבוד מוה"רא"ש. רציתי לשאל, מדוע תמיד הצדיק כותב "שעל-ידי התבודדות זוכים לזבד את המחיון"; למה דוקא על-ידי התבודדות, ולא על-ידי מחשבות בענייני אמונה וכו', בבחינת מדה כנגד מדה? תודה רבה ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מעוז, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (אבות ג, ט): 'כל שמעשיו מרבין מחכמתו, חכמתו מתקיימת. וכל שחכמתו מרבה ממעשיו, אין חכמתו מתקיימת'; הינו אם משתמשים רק עם החכמה, שהיא המחשבה, על-ידי-זה אין פח לאדם לעמוד בנסיונות הקשים והמרים שעוברים עליו, מה שאין כן אם הוא עוסק

במעשים טובים, על-ידי-זה נטהר מח-מחשבתו שהיא חכמתו, ואמרו חכמינו הקדושים (פריחת ג): 'עקימת שפתיו הוי מעשה', ופרשו צדיקים, שזה סובב על תפלה, הינו כשאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שהוא מבהל ומבלבל וכו', ונמצא במדור הקלפות וכו', לבסוף יזכה לטהר את מח מחשבתו. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח): 'הדבור נקרא "אם הבנים", וכמו שהאם הולכת תמיד עם בניה, ואינה שוכחת אותם. כן הדבור הולך עם האדם תמיד. וזהו (ירמיה לא, יט): "כי מדי דברי בו זכור אזורנו", הינו שהדבור זוכר אותו תמיד, והולך עמו אפלו במקום הטנפת' וכו', עין שם.

נמצא, שהעקר הוא הדבור — לדבר הרבה עמו יתברך, ועל-ידי-זה מטהר את מח-מחשבתו, ואין עוד דבר שמדבק את האדם כל-כף אליו יתברך, כמו השיחה בינו לבין קונו, שזו התבודדות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך...

תשפא.

האם אפשר לערוך 'סליחות' בשעה שתיים-
עשרה בלילה, כדעת הפוסקים שסוברים שזהו
זמן חצות?

שאלה:

מאת אסף: שלום לכבוד הצדיק. אנו חנו לומדים ב'היכל-הקדש' בעיר אשקלון בכולל ערב מדי יום, ולומדים ביחד גמרא, הלכה וספרי רבנו. אנו רוצים לעשות מנון של סליחות בחדש אלול. ומכיון שזמן חצות הוא מאחר לצבור, רצינו לשאל, האם אפשר לעשות את הסליחות בשעה שתים-עשרה בלילה באופן קבוע, ולסמוך על הפוסקים שקבעו שנה זמן חצות? אשמח אם נקבל תשובה, תודה ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אסף, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יכולים לומר את סדר הסליחות בשעה שתים-עשרה בלילה, ואין מה לחשוש כלל.

רק תראו להתחזק יחד, ולהתמיד בלמוד גמרא בלילה, שנה תקוין גדול מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן ג'): כשאדם זוכה ללמד בלילה גמרא, על-ידי-זה נצל מקולות הסטרא אחרא, ומן מנגנים רשעים.

וכן תלמדו ביחד ספרי רבנו ז"ל, שאין למעלה מזה.

רק חזקו ואמצו מאד להיות בשמחה, ותכריחו את עצמכם רק להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה בין בגשמי ובין ברוחני, וכשאדם שמח — מתרחבת דעתו,

ויכול להחזיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך. ותכף פאשר מחזק את עצמו באמונה פשוטה, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, על-ידי-זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, פאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוכם, והייתי לכם לאלקים, ואתם תהיו לי לעם"; ופרש רש"י: "אטיל עמכם בגן-עדן כאחד מקם, ולא תהיו מזדעזעים ממני" וכו', איזה תענוג נפלא הוא זה! שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים.

ואל מדרגה זו רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, וזה זוכים על-ידי תקף השמחה, ולכן תמסרו את נפשכם להיות בשמחה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך...

תשפב.

מדוע נוסעים לאומן בכל שנה, הרי מי שנסע פעם אחת זכה לתקון?

שאלה:

מאת יוסף: לכבוד הצדיק שלום וברכה. ברצוני לשאל לגבי הנסיעה לאומן בראש השנה: אם רבנו הבטיח את הבטחתו הגדולה למי שיהיה אצלו אפלו פעם אחת, מה הענין לנסע בכל שנה ושנה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יוסף, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תכמינו הקדושים אמרו (ביצה טז): 'כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה', הינו שאז פותכים את התקציב לאדם על כל השנה, וכן אמרו (בבא בתרא י): 'כשם שמזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, כך חסרונותיו של אדם קצובין לו בראש השנה'. ולכן אשרי מי שמשתוקק כל השנה לבוא אל רבנו ז"ל לראש השנה, שהוא העורך-דין הכי הגדול בעולם, ועל ידו יכולים להמתיק את כל הדינים.

ולכן מאחר שכל שנה בראש השנה פותכים מחדש את התקציב לכל השנה, וכן דנים את האדם מה יהיה אתו על כל השנה וכו', לכן צריכים לנסע בכל שנה על ראש השנה אל הצדיק האמת, שהוא העורך-דין הכי גדול וכו', וימליץ טוב בעדינו, אשרי מי שזוכה לנסע בכל שנה אל ציון רבנו ז"ל באומן, כי כך אמר (חיי-מוהר"ן, סימן תה): 'הראש-השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע, שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש-השנה. לא מבעיא אתם, כלכם בנדאי תלויין

בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם פלו תלוי בראש-
השנה שלי'.

ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (ת"י-מוה"ר"ן, סימן
תו): 'שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא
היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אפן, אף-על-פי-כן
בראש-השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף-על-פי שבכל
השנה אפלו הוא בעצמו זכרוננו לברכה לא היה יכול לתקנם,
אבל בראש-השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. פי אמר,
שהוא עושה בראש-השנה ענינים ותקונים, אשר בכל השנה
גם הוא אינו יכול לעשות'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לי
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לי חדש מברך...

תשפג.

האם מתר לקנות דברים בעבור התינוק לפני
הילדה?

שאלה:

מאת שרה: לכבוד הצדיק. אני בהריון בחדש שמיני,
ורציתי לדעת, האם מתר לקנות דברים לתינוק לפני
שהוא נולד, כגון: מטה, בגדים, עגלה וכוי? האם יש
בזה בעיה? תודה רבה על הכל, רפואה שלמה,
ואריכות ימים ושנים וכל טוב.

תשובה:

בְּצִוְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרָא-שִׁיחֵדָּשׁ אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל שָׂרָה תַחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

נוֹהֲגִים שְׁלֵא לְקַנּוֹת שׁוּם דְּבָר לְתִינוּק קָדָם שְׁנוּלָד, כְּגוֹן: מִטָּה, בְּגָדִים וְעִגְלָה וְכוּ', מִפְּנֵי עֵינַי הָרַע.

אֵל תִּפְחָדִי! הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְתִלְדֵי בְקָלוֹת, הַרְגִילִי אֶת עֲצֻמְךָ לומר 'שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים', שְׁמַאד מְסַגֵּל לְלֶדָה קְלָה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, חֶלֶק ב', סִימָן כ'): 'עַל-יְדֵי הַזְכָּרַת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים יְכוּלִין לְהַבִּיא שְׁנוּי בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית'; כְּלוּמַר, לְשָׁנוֹת הַטָּבַע.

וְלִכֵּן טוֹב שֶׁתֹּאמְרֵי בְּכֹל פַּעַם אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַצְּדִיקִים שְׁאֵת יוֹדַעַת בְּעַל-פֶּה. כְּגוֹן: אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, מִשָּׁה, אֶהְרֵן, יוֹסֵף, דָּוִד, שְׁלֵמָה, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, רַבִּי יִצְחָק לִוְרְיָא אֲשַׁכְּנָזִי, רַבִּי יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם טוֹב, רַבִּי נַחֲמָן בֶּן פִּיִּיגָא מִבְּרֶסְלָב, רַבִּי נֵתָן מִבְּרֶסְלָב וְכוּ' וְכוּ', עוֹד כָּל מִינֵי שְׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים שְׁאֵת זוֹכְרַת — תִּהְיֵי רְגִילָה לְהַזְכִּיר אוֹתָם מְדֵי פַעַם, וְאַחֲרֵיכֶּךָ תֹּאמְרֵי אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, וְתִרְאִי שֶׁתִּלְדֵי בְקָלוֹת:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אֲבִי שְׁבִשְׁמַיִם! שְׁבִזְכוֹת הַזְּכָרַת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁהַזְּכָרַתִּי לְפָנֶיךָ, בְּזְכוֹת צְדָקָתְךָ, תוֹרַתְךָ וּמִסִּירוֹת נַפְשִׁי שֶׁהִיְתָה לָּהֶם בְּשִׁבְלֶךָ, שֶׁתַּעֲזֹר לִי לְהוֹלִיד בְּקָלוֹת וְלֹד בְּרִיא בְּחוֹשְׁיוֹ וּבְאִיבְרִיו, וְאַזְכֶּה לַעֲבוֹר אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקָלוֹת, וְתִסִּיר מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי עֵינַי הָרַע שְׁלֵא יִפְגַּע בִּי מִשׁוּם אָדָם בְּזָה

קל שו"ת תשפד ברסלב

העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים, שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת-רוח לפניך, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, ה' צורי וגואלי, אמן כן יהי רצון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצלחי.

המאחל לך חדש מברך...

תשפד.

האם ראוי לשמור את שערות הזקן שנפלו כמו שנהגו כמה צדיקים?

שאלה:

מאת עידו: שלום וברכה. שמעתי על צדיקים שנהגו קבד, ושמרו את שערות הזקן שנפלו מעצמן. האם גם לאנשים פשוטים ראוי לנהג כך, או שזה מנהג של צדיקים בלבד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עידו, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לנהג במנהג זה!

שו"ת תשפה ברסלב קלא

הן אמת, שהיו צדיקים שהחביאו את שערות זקנם בתוך ספר, אבל כבר חלקו על זה, כי אין זה כבוד לאגור שערות בספר קדוש.

העקר אל תבלבל את עצמך משום דבר, אלא תקבע עתים לתורה, ואל יחסר לך יום אחד מבלי למוד מקרא, משנה, גמרא, מדרש, שרק זה ילך לפניך ויציילך, כמאמרם ו"ל (שמות רבה, פרשה נב, סימן ג): 'אימתי התורה משחקת? למי ש הוא עמל בה ליום אחרון, הוי: 'ותשחק ליום אחרון'; כי אז ביום האחרון של האדם שלמד כל יום תורה, אפלו שעבר עליו מה שעבר, הוא שוחק מכל העולם בלוי.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה. ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חדש מברוך...

תשפה.

אני לא מסתדר עם אשתי, ומפחד שלבסוף
נאלץ להתגרש

שאלה:

מאת סעדיה: שלום כבוד הצדיק מוהרא"ש שליט"א.
אני אברך ולומד בכלל, אבל עוברים עלי משברים גדולים. אני לא מסתדר עם אשתי, ואני לא יודע מה לעשות. תנו לי עצה בבקשה, כי אני מאד מפחד,

קלב שו"ת תשפה ברסלב

שְׁלֵבסוף נְגִיעַ לְגְרוּשִׁין, וְכוּאב לִי מֵאֵד, כִּי יֵשׁ לָנוּ
חֲמִשָּׁה יְלָדִים.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ-חֵדֶשׁ אֱלוֹל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל סְעֵדִיָּה, נְרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְבִטֵּל אֶת הַיְשׁוּת, הַגְּדֵלוֹת וְהַגְּאֻנָּה שֶׁלָּךְ וְכו', וְכָךְ
תִּסְתַּדֵּר עִם אִשְׁתְּךָ. מַה זֹאת אוֹמֶרֶת שְׂאֵתָה לֹא מִסְתַּדֵּר עִם
אִשְׁתְּךָ? הֲרֵי בְּשָׂעָה שֶׁמְצַאֲתָם אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי וְעַמְדָתָם תַּחַת
הַחֲפָה, הַכֹּל הִיָּה בְּסֵדֶר, וְאֵהֲבָתָם אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי מֵאֵד,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לָכֶם חֲמִשָּׁה יְלָדִים מִתְּנוּת כְּאֵלוּ,
וְעַכְשָׁו אַתָּה כּוֹתֵב שְׂאֵתָה לֹא מִסְתַּדֵּר עִם אִשְׁתְּךָ, מַה זֶה צְרִיךְ
לְהִיּוֹת?!

וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צ'): 'וְזֶהוּ
שְׁשׁוּבְרִין כְּלִי חֶרֶס בְּשַׁעַת הַשְּׁדוּף, כִּי מְרַמְזִים לוֹ בְּזֶה שְׁנֵי
עֲנִינִים. הֵינּוּ שְׁמְרַמְזִין לוֹ: אִם הִיא אִשָּׁה רְעָה, תִּזְהַר לְבַל
תִּבְגַּד בָּהּ, רַק תִּקְבַּל בְּאַהֲבָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה אֵינְךָ רוֹאֶה פְּנֵי
גֵיהֲנוּם כְּנ"ל. וְאִם הִיא אִשָּׁה טוֹבָה, דַּע וּזְכֹר, כִּי יֵשׁ גֵּיהֲנוּם,
וְלֹא תִהְיֶה נִמְשָׁךְ אַחַר תְּאֻנָּתְךָ, וְתִקְדָּשׁ עֲצֻמְךָ כְּרֵאוּי, כִּי זְכוּר
תִּזְכֹּר שֵׁשׁ גֵּיהֲנוּם. וְכֹל זֶה מְרַמְזִין לוֹ עַל-יְדֵי שְׁבִירַת כְּלִי
חֶרֶס' וְכו', עִי'ן שָׁם.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּכָא מְצִיעָא נט.): 'לְעוֹלָם
יְהִי אָדָם זֹהִיר בְּאוֹנָאת אִשְׁתּוֹ, שְׁמַתוּךָ שְׁדַמְעָתָה מְצוּיָה

אונאָתה קרוֹבֶה'. ואָמרוּ (שם): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכבוֹד אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְשָׁבִיל אִשְׁתּוֹ, שְׁנֵאָמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טז): "וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בְּעִבְרוֹהָ". וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רַבָּא לְבַנֵּי מְחוּזָא, אוֹקִירוּ לְנִשְׂיֵיכוּ כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ' [כְּבָדוֹ וְתִקְרוֹ אֶת נִשְׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׂתַתְּעִשְׂרוּ]. וְכֵן אָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טט): 'עֲקַר הַעֲשִׁירוֹת בָּא בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה'.

מוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשׁ 'מְנוֹרַת הַמְּאוֹר' (גַּר ג' פָּל ל ו', חֶלֶק ד', פָּרָק א') וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: 'אִם הָאִשָּׁה נוֹהֶגֶת כְּרְאוּי, מְצוּיָה עַל בְּעֻלָּה לְכַבְדָּהּ וְלִשְׂמֻחָהּ, וְשֶׁלֹּא יִכְנִיעֶנָּה יוֹתֵר מִדְּאִי, וְזֶהוּ טוֹב לוֹ. גַּם יִזְהַר, שֶׁלֹּא יוֹנֶה אוֹתָהּ בְּאוֹנָאוֹת שֶׁלֹּא כְּדִין אוֹ בְּאוֹנָאֵת דְּבָרִים (דְּבָרֵי צַעַר), וְיִהְיֶה זֶהִיר בְּתַבּוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לְמַרְיָכָה עַל זֶה, וְאִם יִתְנַהֵג עִמָּה כְּרְאוּי, יִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וְהִשְׁכִּינָה תְּגֵן בְּעַדָּם, וְאִם יֵאֱהַבְנָה כְּגוֹפּוֹ — מְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כד): "וְהָיָה לְבִשְׂרֵךְ אֶחָד", שֶׁהֵיא צֹלַע מְצַלְעוֹתָיו, וְדָרְפוֹ לְחִזּוֹר אַחֲרֶיהָ וְלִפְסִיסָה בְּכָל דְּבַר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בְּמִסְכַּת גִּדָּה (לא:): 'שְׂאֵלוּ תִלְמִידָיו אֶת רַבִּי דּוֹסְתַאי בְּרַ יַנְאִי, מִפְּנֵי מָה אִישׁ מְחַזֵּר עַל הָאִשָּׁה, וְאִין הָאִשָּׁה מְחַזֵּרַת עַל הָאִישׁ? אָמַר לָהֶם: מְשַׁל לְאָדָם שֶׁאֲבָדָה לוֹ אֲבָדָה, מִי מְחַזֵּר עַל מִי? בְּעַל אֲבָדָה (שְׁנֵאָבָדָה הַצֹּלַע מִהָאִישׁ) מְחַזֵּר עַל אֲבָדָתוֹ, מִפְּנֵי מָה אִישׁ מְקַבֵּל פִּיּוּס, וְאִין אִשָּׁה מְקַבֵּלַת פִּיּוּס? זֶה מִמְּקוֹם שְׁנִבְרָא (אֲדָמָה רַכָּה סוֹפְגָת), וְזוֹ מִמְּקוֹם שְׁנִבְרָאֵת (עֲצָם קָשָׁה שֶׁל הַצֹּלַע שְׂאִינָה סוֹפְגָת). וְלָכֵן תּוֹרִיד אֶת הַגְּאֻנָּה וְהַגְּדָלוֹת שֶׁלָּהּ, וְכֵן תִּסְתַּדֵּר עִם אִשְׁתָּהּ, תִּהְיֶה וְתִרְןָ וְאִזּוּ תִצְלִיחַ בְּחַיֶּיהָ'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע

קלד שו"ת תשפו בְּרִסְלָב

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה. ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלח.

המאחל לך חודש מבורך...

תשפו.

איך אני יכול להתגבר על היצר של תאוות נאוף
שמשתלט עלי?

שאלה:

מאת חיים ליפא: אני מתחזק מאד מספרי הצדיק,
ושואב מהם הרבה כח. מה אני יכול לעשות שתאוות
נאוף משתלטת עלי, ונכשלתי כבר בכל העברות
שבעולם וכי, ואני שקוע בזה כל הזמן? איך אני יכול
לצאת מזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חודש אלול
ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים ליפא, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן יט): 'נכספתי מאד
להמשיך את העולם אל עשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד
ואחד ללמד כף וכף בכל יום ולא יעבר, וכיוצא. ואמר:
שאפלו אותם האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד, שגלכדו
במצודה רעה, עד שרגילין בעברות, חס ושלום, רחמנא

לצ'לן, רחמנא לישזבן, אף-על-פי-כן הכח של התורה גדול
 כל-כף, עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם,
 חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחייב חזק, ללמד בכל
 יום ויום כף וכף, יהיה איך שיהיה, בודאי יזכו לצאת
 ממצדתם הרעה על-ידי התורה. כי כח התורה גדול מאד.

וכל עקר מגמתו וחפצו היה תמיד רק לעבודות ועשיות
 של קדשה, בלי שום חכמות כלל, רק שנעסק תמיד בעשיות
 של קדשה בפשיטות, דהיינו להרבות בלמוד התורה, ולעשות
 מצוות הרבה בכל יום, ולהרבות בתפלה ותחנונים תמיד,
 והכל בפשיטות בלי שום חכמות כלל, והזהיר מאד להיות
 בשמחה תמיד, והרבה מאד לדבר עמנו מזה מענין שמחה.

ומקבל מאנשי שלומנו, אשר מה שמוכא בדברי רבנו
 ז"ל 'כף וכף', זה סובב על למוד משניות, שיהיה קבוע לומר
 בכל יום ח"י פרקים משניות, וזה יקרר את תבערת לבבו
 שבוער בתאות נאוף, רחמנא לישזבן.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מזהר"ן, חלק א', סימן לו): כשבוערת
 באדם תאות נאוף, עליו ללכת במקום שאין שמה בני-אדם
 ולצעק ע' קלין להקדוש-ברוך-הוא, ולבקש רחמים ותחנונים
 על עצמו, שיחוס וירחם עליו הקדוש-ברוך-הוא, שיזכה
 לצאת מהשגעון הזה שהוא תאות נאוף הבוערת בו כאש,
 וכן יהיה רגיל לומר את שני הפסוקים האלו: "שמע ישראל
 הויה"ה אלקינו הויה"ה אחד", "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם
 ועד" — בכזיה עצומה, וזה יקרר את תבערת המדונה של
 שבעים אמות שבוערת בו תאות נאוף. ודע לך, שרק תפלה
 ושיחה בינה לבין קונך יכולה להוציא אותך מהזבל הזה.

ולכן תקים את שניהם, הן ללמד ולומר בכל יום ח"י

פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְהֵן לְהַתְּבוּדָה אֲלֵיו יִתְּבַרְךָ, שֶׁהַתְּפִלָּה יֵשׁ לָהּ כַּח עֲצוּם מְאֹד, כְּמֵאמְרָם ו'ל' (תְּנַחֲמָא בְּשִׁלְחָה) כְּתִיב (יִשְׁעִיהָ מֵא, יד): "אֵל תִּירָאֵי תּוֹלַעַת יַעֲקֹב", לָמָּה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתּוֹלַעַת? לוֹמֵר לָךְ, מַה תּוֹלַעַת הַזֶּה אֵינוֹ מְכָה אֶת הָאֲרָזִים אֲלָא בְּפִיו, וְהוּא רַף וּמְכָה אֶת הַקָּשָׁה, כִּי אֵין לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אֲלָא תְּפִלָּה, שֶׁהַעֲכוּ"ם נִמְשְׁלוּ בְּאֲרָזִים, שְׁנֹאמֵר (יִחְזַקֵּאל לֵא, ג): "הִנֵּה אֲשׁוּר אֲרָז בְּלִבְנוֹן". וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים כט, ה): "וַיִּשְׁבֵּר הַיְי"ה אֶת אֲרָזֵי הַלִּבְנוֹן". וּכְשֶׁהֵן מִתְּגַבְּרִים עֲלֵיהֶם — חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְצוּעֵקִים וּמִתְּפַלְּלִין, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹנֶה לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּעַת צָרָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי, שְׁאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֵדֶשׁ מְבֻרָךְ...

תשפז.

**חֲמוּתֵי מְסַכְסַכְת בֵּינֵי וּבֵין בְּעָלֵי, וְהַבִּית שְׁלֵנוּ
נְהַרְס**

שאלה:

מאת רחל: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הַרַב. אֲנִי מְסַתְּדֶרֶת טוֹב מְאֹד עִם בְּעָלֵי, יֵשׁ בֵּינֵנוּ הַעֲרָכָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית, אֲבָל חֲמוּתֵי הוֹרְסֵת לִי אֶת הַבִּית. הִיא מְסִיתָה אֶת בְּעָלֵי נְגִדִי, וְתְּמִיד יֵשׁ לָהּ מַה לְהַעִיר עָלַי וְכוּ'. הַדְּבָר גּוֹרֵם וּפּוֹחִים בֵּינֵי לְבִין בְּעָלֵי, וְהַרְבֵּה מִתְּחִים וְעֲצָבִים. אֵיךְ נִפְטְרִים מֵהַצָּרָה הַזֶּה?

בְּצִוַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר שׁוֹפְטִים, ב' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל רַחֵל תַּחֲוִיה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אִמַּר לָךְ! זוֹ צָרָה צְרוּרָה שֵׁישׁ פְּמַעַט לְכָל פְּלֵה, שְׂאִין הִיא מְסַתְּדֶרֶת עִם חֲמוּתָהּ וְכוּ', וְזוֹ פְּשוּט מִחֲלָה מִצַּד הַחֲמוּת, שֶׁהִיא חוֹשֶׁבֶת שְׁבָאָה יְלֵדָה, וְלִקְחָה לִי אֶת הַבֶּן, שְׂאֵנִי נִשְׂאָתִי אוֹתוֹ תִּשְׁעָה חֲדָשִׁים בְּמַעֲזֵי וְהִנַּקְתִּי אוֹתוֹ וְכוּ', וְגִדְלָתִי וְטַפְחָתִי אוֹתוֹ וְכוּ', וְעַכְשָׁו בָּאָה אִיזוֹ יְלֵדָה, וְנִטְלָה לִי אוֹתוֹ וְכוּ'.

וְזוֹ מִחֲלָה שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיאָהּ מִהַחֲמוּת בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, עַד כְּדֵי כֹּף שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת כו): 'הֵהִיא חֲמֻתָא דִּיהוּה סְנִיאָה לָהּ לְפִלְתָּהּ, אֶמְרָה לָהּ, זֵיל אִיקְשִׁיט בְּמִשְׁחָא דְאַפְרִסְמָא, אֲזֵילָא אִיקְשִׁיט. כִּי אֶתְאִי, אֶמְרָה לָהּ, זֵיל אִיתְלִי שְׂרָגָא! אֲזֵילָא אִיתְלָא שְׂרָגָא, אִינְפַח בֵּהּ נוּרָא וְאֶכְלָתָה'.

[הֵיטָה חֲמוּת שְׂשֻׁנָּה אֶת פְּלָתָהּ, וְקִנְתָּהּ לָהּ מִתְּנָה שְׁמֹן אֶפְרִסְמוֹן (מִיֵּן בְּשֵׁם), וְהִלְכָה הַפְּלָה וְקִשְׂטָה אֶת עֲצָמָה עִם הַבְּשֵׁם הַזֶּה, אֲבָל הִיָּה זֶה מַחְמֵר דְּלִיק, וְכִשְׁבָּאָה אֶל חֲמוּתָהּ, אֶמְרָה לָהּ: "בְּבִקְשָׁה, פְּלָתִי! הַדְּלִיקִי לִי אֶת הַגְּרוֹת". וְתַכְּרַח־וּמִיד פְּשֵׁהדְּלִיקָה אֵשׁ — הִיא נֶאֱחָזָה בְּאֵשׁ וְנִשְׂרָפָה כְּלִיל].

הָרִי שְׁלָךְ לְפָנֶיךָ, שֶׁהַחֲמוּת מְסַגֶּלֶת אֶפְלוּ לְשִׂרְף אֶת הַכְּלָה וְכוּ',

וְלִכֵּן הֵי פִקְחִית, וְתִרְאִי לְהַשְׁלִים עִם חֲמוּתֶךָ, כִּי יוֹתֵר כְּדָאִי לְהִיּוֹת חֲכָמָה וְלֹא צוֹדְקָת... וְעַל-דִּי-זֶה יַחֲזוֹר הַשְּׁלוֹם

קלח שו"ת תשפח ברסלב

בבית שלך בשלמות. כי את צריכה לדעת, שפלה וחמותה אף פעם לא תשתוינה, וזה טבע רע שונכנס בדמיון של החמות, כאלו הפלה גנבה את הבן שלה וכו', ואם הפלה היא פקחית, ולא עונה לה שום דבר, על-ידי-זה תמיד ישרה השלום בינה לבין בעלה, כי סוף כל סוף זו האמא שלו, וכואב לו אם את תדברי עליה...

ולכן תהיי פקחית, ואל תדברי לפני בעלך נגד האמא שלו, אלא תשחקי את המשחק בשלמות, וכך הכל יסתדר על הצד הכי טוב. אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שאת מבינה למה אני מתכונן, ועל-ידי-זה תצליחי בחיי נשואיך. כי חבל לשבר את הבית בגלל החמות וכו', האמיני לי, שגם בעלך יודע שאת צודקת, אבל הוא לא יכול לדבר, כי זו האמא שלו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשפח.

**הבן שלי התחיל לגמגם פתאם, ואינני יודעת
מה לעשות**

שאלה:

מאת סיון: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני מבקשת
בבקשה ברכה ועצה בעבור בני, שפתאם התחיל

שו"ת תשפח ברסלב קלט

לגמגם, אינני יודעת מה לעשות. על צוארו הוא עונד
את הקמיע שלך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל סיון תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין גמגום, צריכים מאד מאד לשמר לא לדחוק את
הבן או את הבת, רק להעלים עין מזה, פי ככל שדוחקים
עליהם יותר, ומפיל שפן פשצועקים עליהם וכו' — הם
נכנסים בלחץ ובפחד ומגמגמים ביותר.

ולכן צריכים ללכת אתם מאד מאד בצורה קלה, ולקרב
אותם, ולדבר אתם לאט לאט, וצריכים הרבה סבלנות על זה,
פי בדרך כלל, כיון שההורים מאד מאד עצובים וכאובים על
הגמגום (והילדים, הרי אינם אשמים בכך) — הם מלחיצים
אותם מאד, וזה גורם לתופעה להחריף.

ולכן ההורים צריכים לעשות כל מה שביכולתם להקל
מהילדים, ולקרב אותם יותר ויותר, וזה יעזר מאד מאד
להתרפא.

ועל כלם, צריכים לשפוף תפלה לפניו יתברך, כי מה
שתפלה פועלת — שום דבר בעולם אינו פועל, כי התפלה
היא הצנור הממשיך את כל הישועות, ואשרי אדם שמרגיל
את עצמו להתפלל בכל יום על כל מה שמעיק ומציק לו,
ואז יהיה רואה נסים נגלים שיעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשפט.

אני מרגישה שהשם שלי 'מורן' מושך אותי
לכוונים לא טובים

שאלה:

מאת מורן: רציתי לשאל את מוהרא"ש לגבי השם
שלי 'מורן'. אני מרגישה שהשם שלי מושך אותי
לכוונים לא טובים, ורציתי לדעת האם להחליף את
השם?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל מורן תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לשם 'מורן' אין שום משמעות, ונמצא שפשוט אין לך
שם.

ולכן פדאי להוסיף שם, כדי שיהיה לך לכל הפחות שם
יהודי, אני נגד להוריד שם או להחליף שם, אלא צריכים
להוסיף שם, הן בתעודת זהות, ואם כבר נשואים — צריכים
להחליף את הכתבה, ולהכניס את השם שהוסיפו.

שׁו"ת תשצ בְּרִסְלָב קמא

כִּי בְּעֵינַי שְׁמוֹת צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, יט): "וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", כִּי הַשֵּׁם הוּא הַנֶּפֶשׁ. וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר לֹא לְתַת לִילָדִים שְׁמוֹת בְּדוּיִים, שְׂאִין לָהֶם שׁוֹם עָרָף.

מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים, שְׁתוֹסִיפִי אֶת הַשֵּׁם 'אָסְתֵּר', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מַגְלָה יג): 'אָסְתֵּר חוּט שֶׁל חֶסֶד מְשׁוּף עָלֶיהָ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָף תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשצ.

בְּרִצּוֹנִי לְשָׂאֵל כְּמֵה שְׂאֵלוֹת לְגַבִּי הַפְּתוּב בְּסִפְר 'פְּעֻלַת הַצְּדִיק'

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מִתְנַיָּה מֵאִיר: לְכַבּוֹד כְּבוֹד קִדְשַׁת מוֹהֲרַא"שׁ שְׁלִיט"א, רְצִיתִי לְשָׂאֵל כְּמֵה שְׂאֵלוֹת לְגַבִּי מֵה שְׁכָתוּב בְּסִפְר "פְּעֻלַת הַצְּדִיק":

א. מֵעֵינַי מֵה שְׁכָתוּב [פְּעֻלַת הַצְּדִיק עֲמוּד קס"ד-קס"ה, אוֹת רפ"ט]: "וּכְשֶׁהָאִיר הַיּוֹם בָּא ר' יִצְחָק אֶל רַבְּנּוֹ ז"ל, וְאָמַר לוֹ רַבְּנּוֹ ז"ל: 'שְׂיֵשׁ לוֹ חֲלִישוֹת הַלֵּב מְאֹד מִגְּדַל הַפְּחַד, כִּי אֲנִי רוֹאֶה בְּלִבִּי, שְׂאֵנִי עֹכְשׁוֹ בְּסִפְנֵה גְדוּלָּה, כִּי אֵין זֶה דְּבַר פְּשׁוּט. אַף-עַל-פִּי שְׂאִין אֲנִי רוֹאֶה מֵה הֵם עוֹשִׂים, אַף-עַל-פִּי-

כּוּ הַלֵּב רוֹאֶה" וכו'. הָאֵם עֲנִין זֶה שֶׁיֵּד לְמָה שֶׁכָּתוּב
 בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קל"ח: "כִּי עָקַר
 הָאֱלֹקוֹת בְּלֵב וְכו'... וְמִי שֶׁהוּא "בֵּר לְבָב" וְכו'... יוֹכֵל
 לִידַע עֲתִידוֹת, עַל-יְדֵי מָה שֶׁהֵלֵב אוֹמֵר לוֹ" וכו'!
 ב. וּבְרִשׁוּתְכֶם כְּבוֹד הָרַב, אֲשָׁאֵל עוֹד עֲנִין, מָה שֶׁכָּתוּב
 שֵׁם [נִפְעַלְת הַצְדִּיק עֲמוּד קִי"ז, אוֹת קפ"ב]: "וְכֹן אָמַר
 שְׂרוּצָה לְנִסְעֵ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיג חֲכָמָה עֲלֵאָה, כִּי
 יֵשׁ חֲכָמָה עֲלֵאָה וְיֵשׁ חֲכָמָה תַּתְּאָה. וְחֲכָמָה תַּתְּאָה יֵשׁ
 לוֹ כְּבֵר, וְעַד-כֵּן הוּא צָרִיךְ לְהַשִּׁיג חֲכָמָה עֲלֵאָה. וּבְשִׁבִיל
 זֶה הוּא נוֹסֵעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל". בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
 א', סִימָן ל', מְדַבֵּר מֵעֲנִין חֲכָמָה עֲלֵאָה וְחֲכָמָה תַּתְּאָה,
 אוֹלָם לֹא רְאִיתִי שֵׁם שֶׁיֵּשׁ שְׂיִכּוּת בֵּין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 לְהַשְׁגַּת חֲכָמָה עֲלֵאָה. אִם כֵּן מָה עֲנִין שֶׁל חֲכָמָה עֲלֵאָה
 אֲצֵל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְשִׁבִיל זֶה נִסְעֵ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל!
 בְּבִרְכַת תּוֹדָה רַבָּה וְהוֹקֵרָה!

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ב' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל מִתְנַיֶּה מֵאִיר, גְּרוֹ זָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קלח) עַל הַפְּסוּק
 (תְּהִלִּים כו, ח): "לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פְּנִי", פִּרְשׁ רַש"י:
 בְּשִׁלְיחוֹתָךְ. כִּי עָקַר הָאֱלֹקוֹת בְּלֵב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם עג, כו):
 "צוּר לְבָבִי", וְמִי שֶׁהוּא (שֵׁם כד, ד) "בֵּר לְבָב", בְּבַחֲיִנַת (שֵׁם קט,
 כב): "וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי", יוֹכֵל לִידַע עֲתִידוֹת, עַל-יְדֵי מָה
 שֶׁהֵלֵב אוֹמֵר לוֹ, שֶׁהוּא דְבָרֵי הַשֵּׁם מִפֶּשׁ. וְזֶהוּ "לֵךְ אָמַר לְבִי
 בְקִשׁוּ פְּנִי", לֵךְ בְּשִׁלְיחוֹתָךְ, כִּי מָה שֶׁהֵלֵב אוֹמֵר, הֵם דְּבָרֵי
 הַשֵּׁם מִפֶּשׁ.

וְכֵן מוֹבָא סְפוּר שְׁסַפֵּר רַבְּנֵי ו'ל (שיחות-הַר"ן, סימן ז'):
 'שְׁמַעְתִּי מַעֲשֵׂה מְזִקְנֵי רַבִּי נַחֲמָן הוֹרִידֵנְקָעֵר זי"ע, כְּשֶׁהָיָה
 עַל הַסְּפִינָה. פָּעַם אַחַת לֹא הָיָה לָהֶם לָחֶם, וְלֹא אָכְלוּ כִּמְהָ
 יָמִים, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְאִיזוֹ עִיר.

וְלֹא הָיוּ שָׁם יְהוּדִים רַק יִשְׁמַעְאֵלִים, וְלָקַח יִשְׁמַעְאֵל אֶחָד
 אֶת רַבִּי נַחֲמָן זי"ע, וְנָתַן לוֹ לְאָכֹל. וְהוּא כָּבֵר לֹא אָכַל כִּמְהָ
 יָמִים, וְנָטַל יָדָיו וּבְרַךְ בְּרֶכֶת הַמּוֹצֵיא. וְקִדְּם שֶׁהִתְחִיל לְאָכֹל
 בָּא לוֹ עַל מַחְשַׁבְתּוֹ (מְשַׁלֵּי כג, ו): "אֵל תִּלְחַם אֶת לָחֶם רַע עֵינַי",
 וּמַחְשַׁבּוֹת שָׁלְנוּ אֵינָם דְּבָר רִיק כָּלֵל (כֶּף אָמַר רַבִּי נַחֲמָן זְקַנִּי
 בְּסִפּוּרוֹ מַעֲשֵׂה זו). וְלֹא יָדַעְתִּי מֵה לַעֲשׂוֹת, כִּי כָּבֵר בְּרַכְתִּי
 בְּרֶכֶת הַמּוֹצֵיא. אֵךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה בְּדַעְתִּי לְמִנּוּעַ מִלְּאָכֹל
 כָּלֵל, מִחֲמַת הַמַּחְשָׁבָה הַזֹּאת. אַחֲר־כֵּן בָּא עַל מַחְשַׁבְתּוֹ
 (מְלָכִים-א' יז, ד): "וְאֵת הָעוֹרְבִים צוִיתִי לְכַלְכֵּלָךְ", וְאָז אָכַל.
 (וְאָמַר רַבְּנֵי ו'ל בְּעַת סְפוּרוֹ זֹאת, וְזֶה נִרְאֶה וְהוּטָב בְּעֵינַי
 מְאֹד, מֵה שֶׁהֶעֱמִידוּ עַל הַמַּחְשָׁבָה, שֶׁמִּסְתַּמָּא כְּשָׁבָא עַל
 מַחְשַׁבְתּוֹ כֶּף, בְּוִדְאֵי הוּא כֶּף בְּאַמְת), מְכַל זֶה רוֹאִים, שֶׁמֵּה
 שֶׁהִלָּב וְהַמַּח אֹמְרִים — זֶה מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, וּבְוִדְאֵי יֵשׁ קֶשֶׁר.

בְּעֵינַי חֲכָמָה עֲלָאָה וְכו', זֶה גְלוּי אֱלָקוֹת בְּתַכְלִית
 הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁמַאִיר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים,
 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): "אַרְץ אֲשֶׁר הַגּוֹי"ה אֱלֹקֶיךָ דּוֹרֵשׁ
 אוֹתָהּ תְּמִיד, עֵינֵי הַגּוֹי"ה אֱלֹקֶיךָ בֵּה מְרִשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית
 שָׁנָה", אָבֵל בַּחוּץ-לְאַרְץ, שָׁם מְאִירָה חֲכָמָה תַּתָּאָה בְּלְבוּשִׁים
 רַבִּים וְכו'.

אֵךְ מֵה שֶׁרַבְּנֵי ו'ל מְבִיא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן ל'), אֵינּוּ
 קָשׁוּר לְזֶה בְּכָלֵל, כִּי הַצְּדִיק הוּא זוֹכֵה לְחֲכָמָה עֲלָאָה לְהִיּוֹת
 דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא בְּטַל וּמְבַטֵּל לְגַמְרֵי בְּאֵין

קמד שו"ת תשצא ברסלב

סוף ברוך הוא, וכדי להעביר את זה אל התלמידים — הוא צריך להלביש שכל עליון אל שכל תחתון, מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון וכו', בלבושים שונים, עד שגם התלמיד יזכה להבין את דעת רבו.

אשרנו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שאנחנו יודעים מרבי אמת כזה, שמלמד אותנו איך לצאת מהחשך שנפלנו אליו וכו', ומאיר עלינו את אורו ותברך בגלוי רב ונפלא מאד, כדי שלא נתאש, והוא פותח לנו את פינו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשצא.

מה שוה ההתבודדות של אדם, אם הוא נמצא ב'נדוי' משמים?

שאלה:

מאת גלעד: שלום רב. כתוב "המקשה עצמו לדעת? הנה בנדיי". אז מה שוה ההתבודדות שאדם מתבודד, אם הוא נמצא בנדיי, הרי גם ככה התפלות לא עולות? אשמח לקבל תשובה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גְּלַעַד, גְּרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אתה צָרִיף לְדַעַת, שְׁאִין דְּבַר שְׁעוֹמֵד נֶגֶד תְּפִלָּה, כִּי תְּפִלָּה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ל', סִימָן ג'): 'בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ, שְׁאִין לָהֶם לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נָבִיא לֹא פָהֵן וְלֹא אוֹרִים וְתַמִּים, וְאִין לָהֶם אֵלָא תְּפִלָּה זֹו בְּלִבְדּוֹ, אָמַר דּוֹד לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, 'אֵל תְּבֹזֶה אֶת תְּפִלָּתָם', (תהלים קב, יט): "תִּפְתַּח זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן" — מִכָּאֵן, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבֵּל הַשְּׂכִימִים, "וְעַם נִבְרָא יִהְיֶה יְה", שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹרֵא אוֹתָן בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן יז) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ד, ז): "כִּי מִי גּוֹי גָּדוֹל, אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוֹבִים אֵלָיו כְּהַיְוָיָה אֱלֹקֵינוּ בְּכֹל קְרָאֵנוּ אֵלָיו", מַהוּ בְּכֹל קְרָאֵנוּ אֵלָיו?

אָמְרוּ רַבָּנָן, יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְאַרְבָּעִים יוֹם, מִמֵּי אֶתָּ לָמַד? מִמַּשָּׁה, דְּכָתִיב (דְּבָרִים ט, יח): "וְאִתְּנַפֵּל לְפָנַי הַיְוָיָה אַרְבָּעִים יוֹם" וְגו', וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְעֶשְׂרִים יוֹם, מִמֵּי אֶתָּ לָמַד? מִדְּנִיָּאל, דְּכָתִיב (דְּנִיָּאל י, ג): "לְחַם חֲמִדוֹת לֹא אֶכְלָתִי וּבִשָּׁר וַיִּיָּן לֹא בָא אֶל פִּי, וְסוּף לֹא סָכַתִּי עַד מְלֹאת שְׁלֶשֶׁת שָׁבָעִים יָמִים", וְאַחַר-כֵּן אָמַר (שם ט, ט): "אֲדַנְּי שְׁמַעַה אֲדַנְּי סְלַחָה" וְגו', וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְשִׁלְשָׁה יָמִים, מִמֵּי אֶתָּ לָמַד? מִיּוֹנָה, דְּכָתִיב (יּוֹנָה ב, א): "וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה" וְגו', וְאַחַר-כֵּן (פְּסוּק ב): "וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל הַיְוָיָה אֱלֹהֵיו מִמַּעַי

הדגה", ויש תפלה שנענית ליום אחד, ממי את למד? מאלהו, דכתיב (מלכים-א' יח, כא): "ויגש אליהו הנביא ויאמר וגו', ויש תפלה שנענית לעונה, ממי את למד? מדוד, דכתיב (תהלים סט, יד): "ואני תפילתי לך הוי"ה עת רצון", ויש תפלה שעד שלא יתפלל אותה מפיו — הקדוש-ברוך הוא יענה, שנאמר (ישעיה סה, כד): "והיה טרם יקראו ואני אענה".

ולכן אתה, זרק את השכל שלך לגמרי, ודע לך, שאתה לא יודע כלום וכו', רק תמשיך להתפלל להקדוש-ברוך הוא, כי אין למעלה מתפלה, שזה בוקע כל הרקיעים, ועקר שלמות בר ישראל, שהוא אינו עושה חשבון עם אף אחד וכו', הוא צריך לבוא בכל יום אליו? תברך בעקשנות גדולה, ולשוב בתשובה שלמה, והוא אינו מסתפל, שהוא כן בנדוי ולא בנדוי וכו', אני את אבי שבשמים אני עוזב בשום פנים ואפן, וזו נקראת תפלה עם אמת, ואז נכון לבו יהיה בטוח, שהכל יתקן בתכלית השלמות.

אקנה שתקים את כל זה, כי אין למעלה מתפלה והתבודדות, אשר רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן כה): 'ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על-כל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חזן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, עין שם.

הקדוש-ברוך הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

שו"ת תשוב ברסלב קמז

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשוב.

**האם יש לחשש ללמוד בספריו של הרבי
מליובאוויטש?**

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הצדיק שליט"א. יהי רצון
שהקדוש ברוך הוא ישלח לך רפואה שלמה. אני
לומד גם את ספרי חב"ד, ורציתי לדעת — האם יש
לחשש ללמוד בספריו של הרבי מליובאוויטש, שאני
אוהב מאד, והחשש שלי הוא, מחמת שכמה מגדולי
ישראל יצאו נגדו בחריפות וכו'. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אברהם, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים לרפואה שלמה.

פלא על גבי פלא שאתה שואל שאלה כל-כך טפשית
וכו', מי לא יודע ומי לא שמע את גדלתו של הרב הקדוש
מליובאוויטש זי"ע? אשר מסר את נפשו בשביל כלל נשמות
ישראל, והקים שלוחים ששלחם לכל קצוני תבל, שיעזרו

לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עֲבוּדְתוֹ עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ חוֹבֶקֶת עוֹלָם
וּמְלוֹאוֹ, מֵה שְׁלֹא קָדְמוֹ אֶף אֶחָד, פִּיּוּעַ דְּבַר זֶה וּמִפְרָסֵם
בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאַתָּה שׁוֹאֵל שְׁאֵלָה טְפָשִׁית כְּזוֹ — אִם
מִתָּר לְלַמֵּד בְּסִפְרִים שְׁלוֹ הַמְּלָאִים חֲדוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים
מְאֹד בְּנִגְלָה, בְּנִסְתָּר וּבַחֲסִידוֹת וְכוּ', וּמַחֲזִיקִים בְּאֻמוֹנָה
פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִין נוֹשֵׂא בְּעוֹלָם שְׁלֹא יִבְאָר בְּסִפְרֵיו
הַקְּדוּשִׁים וְהַנִּפְלְאִים.

לְדַעֲתִי, אַתָּה צְרִיךְ לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פְּגַם אֻמוֹנַת
חֲכָמִים, כִּי כִּף אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִמֵּן סא): כִּי
יֵשׁ כַּמָּה סִפְרִים עֲכָשׁוּ, וְגַם עֲתִידִים לִהְיוֹת עוֹד כַּמָּה סִפְרִים,
וְכֻלָּם צְרִיכִים לְהָעוֹלָם. וּבַתְּחִלָּה כְּשֹׁלֵא הִיָּתָה לוֹ אֻמוֹנַת
חֲכָמִים, אֲזִי הָיוּ כָּל הַסִּפְרִים אֲצִלוֹ כְּלֵא, כִּי הָיָה מְלַעִיג
עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קֹהֶלֶת יב, יב): "עֲשׂוֹת סִפְרִים הַרְבֵּה אֵין
קֶץ וְלִהְגַּ הַרְבֵּה" וְכוּ', דִּהְיֵנוּ שְׁמַלְעִיג עַל רַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וְאֲזִי
כְּלָם כְּלֵא אֲצִלוֹ. וּכְשֶׁשָּׁב בְּתִשׁוּבָה עַל זֶה, אֲזִי נִתְחַדֵּשׁ אֲצִלוֹ
בְּכָל פַּעַם סִפֵּר, כִּי חוֹזְרִים וְנִחַשְׁבִים אֲצִלוֹ כְּלֵא הַסִּפְרִים
שֶׁבַתְּחִלָּה הָיוּ בְּעֵינָיו כְּלֵא, וְהַכֵּל לְפִי הַמַּחֲלָקַת, כִּי הוּא
מִסְתַּכֵּל וּמִתְבּוֹנֵן בְּהַמַּחֲלָקַת, מִפְּנֵי מָה הֵם חוֹלְקִים כִּף, בְּאֵלוֹ
הַדְּבוּרִים, וְלֹא בְּאִפְּן אַחַר, וְשַׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְבּוֹנֵן אֵיךְ לְשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה, וְלִתְקֵן הָאֻמוֹנַת חֲכָמִים. כִּי מִשֵּׁם נִמְשָׁךְ הַמַּחֲלָקַת,
שַׁעַל-יְדֵי שְׁפָגַם בְּאֻמוֹנַת חֲכָמִים. וְלְפִי הַתִּשׁוּבָה, לְפִי
הַמַּחֲלָקַת, כֵּן הוּא חוֹזֵר וְשׁוֹב אֶל אֻמוֹנַת חֲכָמִים. וְכִמוֹ-כֵּן
נִתְחַדֵּשׁ אֲצִלוֹ סִפֵּר, כִּי חוֹזֵר וְנִחַשְׁבִים בְּעֵינָיו מֵה שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה
בְּעֵינָיו כְּלֵא. וְכֵן בְּכָל פַּעַם לְפִי הַמַּחֲלָקַת, כֵּן הַתִּשׁוּבָה, שֶׁשָּׁב
וְחוֹזֵר אֶל הָאֻמוֹנַת חֲכָמִים. וְכִמוֹ-כֵּן נִתְחַדֵּשׁ אֲצִלוֹ סִפֵּר אַחַר,
כִּי חוֹזֵר וְנִחַשְׁבִים בְּעֵינָיו עוֹד אֵיזָה סִפֵּר אַחַר, שֶׁבַתְּחִלָּה הָיָה
מְלַעִיג עֲלָיו, וְהָיָה בְּעֵינָיו כְּלֵא כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן שַׁעַל-יְדֵי

שו"ת תשצב ברסלב קמט

המחלקת נעשה ספר. וזה בחינת (איוב לא, לה): "נספר כתב איש ריבי", שעל-ידי ריב ומחלקת נעשה ספר וכו', עיין שם.

ובכר ידוע מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כח): 'ראוי לאדם שיעבר וילף בזה העולם בכל הספרים הקדושים, וללמד כלם, כדי שיהיה בכל מקום, כמו שנמצא השרים הגדולים, שהולכים ועוברים במדינות, ומוציאים הוצאות רבות על זה, כדי שיוכל אחר-כך להתפאר ולומר שהיה במדינות, כמו שדרך השרים להתפאר ולומר 'הייתי בורשא' וכיוצא בזה. כמו-כן ראוי שיהיה האדם בעולם הזה בכל מקומות הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא, שהיה בכל מקום, דהינו בכל הספרים הקדושים. ולעתיד בעולם הבא מזכירין אותו כל מה שלמד בעולם הזה; עיין שם.

ואני תמה, וכי דוקא בספרים של הרב הקדוש מליובאוויטש ז"ע אתה חושש ללמד? הרי עוד כמעט לא היה בעולם מזכה את הרבים כמוהו, ולכן כלף מהדמיונות והשטיות וכו', ותחזור בתשובה שלמה על פגם אמונת חכמים, ותכניס את עצמך ביתר שאת וביתר עז בלמוד מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה ואגדה, חסידות ומוסר, ואז תטעם טעם גן-עדן בזה העולם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשצג.

האם יש טעם לבוא לציון רבנו ז"ל בשבת או חג, שהרי בימים אלו נשמות הצדיקים אינן בציונם

שאלה:

מאת אביחי: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, אנחנו לא מפסיקים להתפלל עליכם, ויהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם רפואה שלמה ובריאות איתנה להמשיך במלאכת הקדש — להפיץ אור דעת רבנו הקדוש בעולם, ולקרב עוד נפשות אליו ותברך. הספרים והדבורים שלכם מאד מחזקים ומחדשים אותנו, תודה רבה על הכל!

ברצוני לשאל: הבנתי, שהרבה מאנשי שלומנו אינם נגשים לציון רבנו בראש השנה, מפני שהאר"י ז"ל כותב, שהצדיקים אינם נמצאים בציונם בימים טובים ובשבתות. האם זה נכון? אני שואל מפני שאני זכיתי לראות את הוד מעלתכם בן הולכים לציון רבנו אחר תפלת ערבית של חג.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אביחי, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לה על כל התפלות שאתה מתפלל בעבורי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שאזכה לשלם לה חזרה בשמחות.

הן אמת, שקך מובא מהאר"י ז"ל, שרק בערב ראש-חודש

ובחמשה-עשר בחדש נמצאות הנשמות בקברן וכו'. אבל אתה צריך לדעת, כי הצדיקים נפשם תמיד נמצאת בקברן, ולכן זה דבר גדול מאד להיות רגיל לבוא אל קברי צדיקים, אפלו במשך כל החדש, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קעג): 'על-ידי השתטחות על קברי הצדיקים, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות, אף-על-פי שאינו ראוי לכך'.

ומוהרנ"ת ז"ל מספר (שיחות-הר"ן, סימן קנו): 'כשהיה רבנו ז"ל באומן, שמע בביתו קול של הצועקים על הבית עלמין על קברי אבותם, שדרךם לצעק ולהתפלל שם בקול מר פנהוג. ופעם אחת שמע אשה אחת, שהיתה צועקת שם על קבר אביה: אבי, אבי, בקול מר מאד, ובתו של רבנו ז"ל היתה עומדת אצלו אז. ענה ואמר לה רבנו ז"ל: האשה הזאת צועקת בכונה היטב אבי, אבי, אבל אביה אינו בכאן כלל. ואמר אז, שטוב כשבאים על קברי אבות לומר למתים השוכנים סביב סביב לקבר אביהם ואמם, וכיוצא שבאים אליו, לבקש מהם שיודיעו לו, שבא בנם או בתם אליו. כי בודאי לא כל המתים נסתלקים ממקום קבורתם למקום שנטרדים, כי הרבה שרויים על קברם. על-כן טוב להודיעם, כדי שהם יודיעו לאביהם וכו'.

ואמר אז: אבל אצל הצדיק אין צריכים לחשוש על זה, שמא אינו שם. כי מיתת הצדיק היא רק כמו מי שיוצא מחדר לחדר אחר. והמשיך אז לבתו על עצמו: כמו שאני עתה בחדר זה, ואחר-כך אני יוצא מחדר זה ונכנס לחדר השני, וסוגר את הדלת אחרי. אם את תבואי אצל הדלת, ותצעקי: אבי, אבי וכו', לא אשמע דבריך? ! כדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים, שרמז לכל אחד ואחד כמה גדולה

המעלה של מי שיזכה לבוא על קברו הקדוש והנורא. פי
 בודאי ישמע דבריו, ויעזר וישיע לו בכל מה דאפשר וכו',
 עין שם.

ורואים בחוש, שבמרון אצל קבר התנא רבי שמעון בן
 יוחאי מתפללים שם בשבתות וימים טובים, ואין פוצה פה
 ומצפצף.

עליך לדעת, שבראש השנה, כל אנשי שלומנו בלי יוצא
 מן הכלל נגשים אל ציון רבנו ז"ל, ולא חוששים כלל, פי
 הרי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תה): 'הראש-
 השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע, שאין הדבר
 הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה,
 שאני יודע מהו ראש-השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי
 תליין בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי
 בראש-השנה שלי.'

ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי-מוהר"ן, סימן תו):
 'שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה
 באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף-על-פי-כן בראש-
 השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף-על-פי שבכל השנה
 אפלו הוא בעצמו, זכרונו לברכה, לא היה יכול לתקנם, אבל
 בראש-השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. פי אמר, שהוא
 עושה בראש-השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא
 אינו יכול לעשות.'

ועל-כן אין שום חשש לגשת בראש השנה אל ציון רבנו
 ז"ל, אדרבה! מי שיש לו שכל מבלה שעות על גבי שעות
 על יד ציון רבנו ז"ל בתפלה ותחנונים, שיעזר לו הקדוש-
 ברוך-הוא בזכות הצדיק הקדוש השוכן פה, פי בראש-השנה

שו"ת תשצד ברסלב קנג

הָאָדָם נִדוּן מֵה יְהִיָּה אִתּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, וּצְרִיכִים עוֹרֵף-דֵּין גָּדוֹל מְאֹד, שְׂיִמְלִיץ טוֹב בְּעֵדְנּוּ.

לְכֵן אֵין שׁוּם חֲשׁוֹשׁ לְגִשְׁת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן אֶת הַחַיִּים, שְׁנֹזְכָה לְהַגִּיעַ לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה תִּשְׁע"ג אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְנִפְעַל שָׁם שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה, שְׁנַת גְּאֻלָּה וִישׁוּעָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשצד.

גְּרוּשָׁתִי וּמִשְׁפַּחְתָּהּ מְסִיתִים אֶת בְּנוֹתֵי נַגְדִי, וְלֹא נוֹתְנִים לִי לְרֵאוֹת אוֹתָן

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נְתַנְאֵל: שְׁלוֹם וּבְרָכָה. אֲנִי גְרוּשׁ וְיֵשׁ לִי שְׁלֹשׁ בָּנוֹת, גְּרוּשָׁתִי לֹא נוֹתְנָת לִי לְרֵאוֹת אוֹתָן, וְהַמִּשְׁפָּחָה שְׂאֵלָה גַם מְסִיתָה אוֹתָן נַגְדִי, וְעַכְשָׁו הֵן כְּבָר לֹא רוֹצוֹת אֹתִי שׁוּם קֶשֶׁר. מָה אַעֲשֶׂה? נִשְׁאַרְתִּי בּוֹדֵד וּמָר לִי בַּחַיִּים.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ד' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נְתַנְאֵל, גְּרוּ נְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מאד מאד אני מבקש אותך, שתראה להתחזק, ולא להתיאש בשום פנים ואפן, תהיה חזק באמונה פשוטה בו יתברך, אשר הוא לא יעזב אותך, ויש לך עתיד גדול מאד, ואתה יכול עוד פעם להתחתן ולשקם את עצמך מחדש, ולבנות בית נאמן בישראל. אל תפנס בתוך עצמך, כי גדול אדוננו ורב להושיע.

בענין הבנות וכו', יש לי נסיון גדול, שכל אלו שהתגרשו, ומסיתים את הילדים זה נגד זה, הינו או הגרוש מסית את הילדים נגד האמא שלהם, או הגרושה מסיתה את הילדים נגד האבא שלהם, לבסוף הם מתקוממים ועוזבים את זה שהסית אותם, כי האמת יוצאת לאור. ולכן אל תענה לאלו שמסיתים את הבנות שלך נגדך וכו'.

אתה רק תברח אל הקדוש-ברוך-הוא, ותרגיל את עצמך לדבר בכל יום עמו יתברך, ויתבקש ממנו יתברך רחמים ותחנונים, שהבנות תחזרנה אליך, ותראה נסים ונפלאות שיקרו עמך, שלבסוף תהפך הגלגל, אלו שהסיתו את הבנות נגדך, הם יאבדו את הבנות וכו', כי הן תבאנה חזרה אליך וזה ברור, צריכים רק סבלנות, כי לפעמים זה יכול לקחת אפלו כמה שנים, אבל כל אלו שמסיתים את הילדים, הם אשר מפסידים.

ולכן חזק ואמץ מאד, ואל תבלבל את עצמך משום דבר, הן אמת אני יודע שזה כואב לך מאד מאד, איך עושים רשעות ואכזריות כזו נגדך, כי סוף כל סוף אתה האבא שלהם, ומסרת את נפשך בעבור גדולם וכו' וכו', עם כל זאת אני אומר לך, בזה שתשתק, ולא תלך למשפטים וכו' וכו', רק לברח אל הקדוש-ברוך-הוא בכל יום, ותרגיל את עצמך

שו"ת תשעה ברסלב קנה

לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ולבקש ממנו יתברך כל מה שאתה צריך, ותספר לפניו יתברך בפרטי פרטיות את כל מה שעובר עליך, אז תראה גסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא. ואל יקל בעיניך דבר זה, כי אצלו יתברך מאד מאד חשובה תפלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשעה.

קבלתי איומים מפמה אנשים שיחסלו אותי,
וימאז אני חי בפחדים

שאלה:

מאת אלישע: לכבוד הצדיק הקדוש מיבנאל. פמה אנשים רעים התלבשו עלי, וקבלתי מהם איומים שהם יחסלו אותי. מאז אני חי בפחדים, ואין לי לילה אחד שקט. אנא רחמו עלי, מה אפשר לעשות?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אלישע, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קנו שו"ת תשצה ברסלב

אל תפחד, ואל תפגס בלחץ, כי גדול אדוננו ורב להושיע, הקדוש-ברוך-הוא הוא בעל הבית של כל העולם כלו, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ולכן תתחזק, ואל תפגס בפחדים יתרים וכו'.

הנה חכמינו הקדושים ספרו לנו (גיטין ז): 'שלח ליה מר עוקבא לרבי אלעזר, בני-אדם העומדים עלי, ובדי למוסרם למלכות, מהו? שרטט וכתב ליה (תהלים לט, ב): "אמרת, אשמרה דרכי מחטוא בלשוני, אשמרה לפי מחסום בעד רשע לנגדי", אף-על-פי שהרשע לנגדי — אשמרה לפי מחסום. שלח ליה, קא מצערי לי טובא, ולא מצינא דאיקום בהו. שלח ליה (תהלים לז, ז): "דום לה' והתחולל לו" — "דום לה'", והוא נפילם לה' חללים חללים, השכם והערב עליהם לבית המדרש, והם פלים מאליהן. הדבר יצא מפני רבי אלעזר, ונתנוהו לגניבא בקולר'.

הרי שלך לפניך, שאם אחד מצער אותך, תקפיד מאד להתפלל בערב ובבקר בבית-הכנסת, והשונאים שלך יפלו נפילה אחר נפילה.

ליתר בטחון, תפנה אל המשטרה, והקדוש-ברוך-הוא השומר את עם ישראל, ישמר אותך מכל רע, ותזכה להנצל מכל שונאריך.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשצו.

נכשלתני וראיתי סרטים לא טובים, ואני מאד מתחרטת

שאלה:

מאת אתי: נכשלתני וראיתי סרטים לא טובים, ואני מאד מתחרטת, אני רוצה לשכת אותם, אבל הם לא יוצאים לי מהראש בשום אופן. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אתי תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

על כל דבר בעולם יכולים לחזור בתשובה, ואצלו יתברך מאד מאד תשובה תשובה, כי כן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד'): 'במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד'; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבא פהנא): 'גדול כחה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש-מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד'.

והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מיוחד מן-אדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שהוא עשה, ומתודה ומתחרט על

קנח שו"ת תשצו ברסלב

כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו. ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה כ', סימן יג): 'בלעם היה רשע ערום, וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי, אין רשות למלאך ליגע בו'.

בשביל זה הוא מסית את כל אדם: "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתנדות?" כי הוא יודע, שמי שחזר בתשובה ומתנדד להקדוש-ברוך-הוא, אין רשות למלאך המות ליגע בו; ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח): 'אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע — תשובה'.

ולכן תקבלי על עצמך לא להסתפל בזבל הזה, והקדוש-ברוך-הוא בודאי ימחל לך, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן מט): 'ידע, שעקר התשובה השלמה היא, כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערך מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה, זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה'.

ולכן יהיו לך עוד פעם נסיונות להסתפל בכל הזבל וכו', ובזה שתמנעי מהיום והלאה לא להסתפל בהם — זה עקר התשובה השלמה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשצז.

**פְּתַחְתִּי עֵסֶק, וְהִשְׁקַעְתִּי הַרְבֵּה כֶּסֶף, אֲבָל הָעֵסֶק
רַק מִפְּסִיד, הֲאִם לְסַגֵּר?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יִצְחָק: לְכַבֹּד קִדְשַׁת מוֹהֲרָא״שׁ שְׁלִיט״א. לִפְנֵי
כְּאַרְבַּעַת חֲדָשִׁים פְּתַחְתִּי בֵּית מֵאָפֶה בְּהִשְׁקָעָה שֶׁל
כֶּסֶף 130,000 ש״ח, וְהָעֵסֶק אֵינוֹ מְרוּיַח בְּכֻלּוֹ וְאֶפְלוּ
מִפְּסִיד. אֲנִי מִבְּקֹשׁ יַעֲזֶה מֵהַצְדִּיק, הֲאִם לְסַגֵּר אֶת
הָעֵסֶק, אוֹ לְהַמְשִׁיךְ בְּכֻלּוֹ זֹאת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ד' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יִצְחָק, גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה צְרִיף לְדַעַת, כָּל עֵסֶק שְׂאִינוֹ מְבִיא רוּחַ עַל-כָּל-פָּנִים
אֶפְלוּ שֶׁקֶל אֶחָד וְכוּ' — זֶה כָּבֵר לֹא עֵסֶק, מִכָּל שֶׁכֵּן שְׂזָה
רַק מִפְּסִיד וְכוּ', צְרִיכִים לְהִיּוֹת פְּקִחַ, וְתַכְף-וּמְיָד לְסַגֵּר אֶת
זֶה, לִפְנֵי שֶׁתְּפֹשֵׁט רִגְלֵךְ, וְתִכְנַס בְּחֻבוֹת עֲצוּמִים וְכוּ'.

אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, כִּי גְדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וּבְנִדְאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק חֲזַק
וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, שְׂזָה מְסַגֵּל לְפָרְנֶסֶה בְּנִקְלָה,
וְלִכְּנָן עֲשֵׂה כָּל מַה שְׁבִיכְלִתְךָ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי
הַשֵּׁם שֶׁל פְּרִנְסָה שֶׁהוּא חֲת"ךְ הַיּוֹצֵא מֵהַפְּסוּק (תְּהִלִּים קמ"ה, טז):
"פּוֹתֵחַ אֶת יַדֶּיךָ", יוֹצֵא גַם מֵהַפְּסוּק (דְּבָרִים טז, טז): "וְהִיִּיתָ
אִף שִׁמְח'".

ולכן הדבר הראשון, אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע, שמאד מאד קשה לך, ומרים לך החיים ממנות, עם כל זאת, עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתבך יותר.

ולכן הדבר הראשון רק להיות בשמחה, ואם תאמר: במה יש לי לשמח? הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך, שחכמינו הקדושים אמרו (נדרים מא.): 'אין עני אלא מדעת', עקר העניות תלוי בחסרון הדעת, פי המאמין האמתית, שמאמין שאין בלעדיו תתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא תתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כף, שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז'): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם אינו מקבל מכה קטנה באצבע קטנה, אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה — האדם הזה הוא תמיד שמח. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ממון, סימן פג): 'אמונה הוא טוב לפרנסה'.

ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שנבראת יהודי, ו"שלא עשני גוי" כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת, תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשצח.

לפני כמה חדשים הורי התגרשו, ומאז עולמי חרב עלי

שאלה:

מאת אנאל: לצדיק מיבנאל היקר, שלום רב. קדם כל
אני מאחלת לרב רפואה שלמה במהרה ואריכות
ימים.

אני נערה צעירה בת ארבע־עשרה, שכל עולמי חרב
עלי! אני מלאשת, שבורה ומרגישה אבודה ובודדה
בעולם! לפני כמה חדשים הורי התגרשו, ועברו
להתגורר כל אחד בנפרד. אין לי משג מה לעשות עם
עצמי. מצד אחד אני לא רוצה לעזב את אמא שלי,
אבל היא מתגוררת כעת בעיר חלונית, ומצד שני אני
לא רוצה לעזב את אבא שלי, שגם הוא עבר לעיר
חלונית. בקצור, אני לא יודעת לאן ללכת... אני רוצה
ללכת בדרך שלכם ושל רבי נחמן מברסלב הקדוש.
להורים שלי לא אכפת לאן אני אלך, לאבא או
לאמא. שלשה מהאחים שלי הלכו עם האמא, ואחות
אחת הלכה עם האבא.

מה כבוד הרב מנעץ לי לעשות? ועם איזה הורה
ללכת? אשמח מאד לקבל תשובה מה לעשות. תודה
רבה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אנאל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על האחולים לרפואה שלמה.

בִּוּדָאֵי הַצָּרָה שֶׁלָּךְ זֶה צָרָה נוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, כִּי כְּשֶׁהוֹרִים מִתְגַּרְשִׁים — זֶה חֲרָבָן לִילָדִים, כִּי הֵם אֲשֶׁר סוֹבְלִים יוֹתֵר מִכֻּלָּם וְכוּ', עִם כָּל זֹאת מֵאֲחֵר שֶׁהוֹרִים שֶׁלָּךְ כָּבֵד הִתְגַּרְשׁוּ וְכוּ', אֲזִי אֶת צְרִיכָה לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיָדִים וְלֹא לְהַשְׁבֵּר, אֲדַרְבָּה, מִזֶּה תִּקְחִי מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל אִיךְ אֶת תְּבֻנִי אֶת הַבִּיט שֶׁלָּךְ בְּצוּרָה כְּזוֹ, שֶׁתְּהִינִי בִּינִיכֶם אֲהָבָה וְהִבְנָה הַדְּדִית וְכוּ' וְכוּ'. הֶעֱקַר שֶׁלֹּא תִהְיִי שְׂבוּרָה, אִךְ שֶׁזֶה קָל לְהִגִּיד וְקִשָּׁה לְבַצֵּעַ, עִם כָּל זֹאת זֶה הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה... וְאִם תִּמְשִׁכִי אֶת עֲצֻמָּךְ אֶל הַצֵּעַר וְהֶעֱגַמְת נֶפֶשׁ וְכוּ', זֶה לֹא יָבִיא אוֹתָךְ אֶל שׁוֹם דָּבָר, רַק אֶל דִּכְאוֹן פְּנִימִי וְכוּ'.

אֶת מִצְדָּךְ צְרִיכָה לְקַיֵּם מִצְוַת כְּבוֹד אָב וְאִם, כִּי כֵּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְבִי אֲלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק כו): 'כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקִשׁ מִהָאָדָם רַק שִׂיכְבֵּד אָב וְאִם'; וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי): 'חֲמוּרָה שְׂבַח־מִוֹרוֹת — כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ'; וְאָמְרוּ (קִדְוִישׁין ל:): 'שְׁלֹשָׁה שְׂתַפִּין הֵן בְּאָדָם, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמוֹ, בְּזִמְן שֶׁאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמוֹ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלּוּ דְרַתִּי בִּינֵיהֶם וְכַבְדוּנִי'; רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁאִם מְכַבְּדִים אָבָא וְאִמָּא, בְּזֶה מְכַבְּדִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלִכֵּן אֲסוּר לָךְ לְהִתְעַרֵּב בִּינֵיהֶם, אֲלֵא כְּבִדִי אֶת שְׂגִיָּהֶם וְכוּ', וְאִךְ פֶּעַם אֶל תִּקְבְּלִי לְשׁוֹן-הֶרַע מִזֶּה עַל זֹאת, וּמִזֹּאת עַל זֶה, לֹא כְּדָאֵי לָךְ לְהִתְעַרֵּב, כִּי אֲסוּר לִילָדִים לְהִתְעַרֵּב בְּמַעֲשֵׂי הוֹרֵיהֶם!

אִם תּוֹכְלִי לְהַכְּנִס לְפָנִימְיָה חֲרָדִית — תִּצְלִיחִי מְאֹד, וְאִנִּי מְאֹד מְקוּוֶה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתּוֹכְלִי לְשַׁקֵּם אֶת

עצֶמֶךָ עַל אֶף שֶׁהִכָּאֵב מְאֹד מְאֹד גְּדוֹל, וְהִפָּצַע עֲדִין פְּתוּחַ וְכוּ', עִם כָּל זֹאת תַּעֲשֵׂי כָּל מֵה שֶׁבִּיָּדְךָ לֹא לְהַגְרֵר אַחַר הַמְּרִיבוֹת שֵׁשׁ בֵּינֵיהֶם וְכוּ', וְלֹא אַחַר הַלְשׁוֹן־הַרַע שֶׁנִּמְשָׁף בְּזֶה, אֶת צְרִיכָה לְהִיּוֹת נְטָרְלִית — לְאַהֵב אֶת שְׁנֵיהֶם, כִּי סוּף כָּל סוּף הֵם הַהוֹרִים שְׁלֶךְ, וּבִזְכוּת זֶה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לְבִנּוֹת בֵּית נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשצט.

**רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר, שֶׁלְּכָל אֵמָה יֵשׁ מִדָּה מְסִימָת.
מֵהִי הַמִּדָּה שֶׁל כָּל אֵמָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת תַּמָּר: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכָבוֹד קִדְשֵׁי הַצַּדִּיק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, הַצַּדִּיק מִיבְּנֵי־אֵל, בְּרַצוֹנִי לְקַבֵּל עוֹד פֶּסֶת שְׂכָל מַכְס. נֶאֱמַר בְּסִפְרֵ שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן ע"ז, שֶׁאֲפָשָׁר לְהַכִּיר כָּל אֶחָד מֵאֵיזוֹ בְּחִינָה שֶׁל אֵמָה הוּא, כִּי "יְדוּעִי" מִדּוֹת הָאֲמוֹת, שֶׁזֶה כְּעֶסֶן וְרוֹצֵחַ וְכוּצָא. הָאֵם תּוֹכְלוּ בְּבִקְשָׁה לְפָרֵט וְלָרֶשֶׁם כָּל אֵמָה וּמִדּוֹתֶיהָ, וּמֵהִיכֵן הַמְּקוֹרוֹת לָזֶה? כִּי כָּל מִי שֶׁשְּׂאֵלְתִי אוֹתוֹ — אֵינּוּ יוֹדֵעַ, בְּעוֹד שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל צָנָן בְּשִׁיחָה זוֹ — שֶׁהַדָּבָר "יְדוּעִי". אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ד' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל תַּמָּר, נִרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו'), שְׁתַּאֲנוֹת נֶאֱרָף זוֹ הַתַּאֲוָה הַכְּלָלִית שֶׁבֵּין כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁזוֹ תַּאֲוָה כְּלָלִית בֵּין לְאַמִּית וְכוּ' וְכוּ', וּבְזֶה כָּל הָאַמּוֹת שְׁקוּעִים וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כָּל אִמָּה יֵשׁ לָהּ מִדָּה מְגִנָּה אַחֲרֵת — זוֹ בְּתַאֲוֹת אֲכִילָה, זוֹ בְּרִצִּיחָה, זוֹ בְּאַכְזָרִיּוֹת, וְאֵלוֹ שְׁקוּטִים נִמְשָׁכִים רַק לְשְׁלוֹם... לְכָל אִמָּה וְאִמָּה יֵשׁ אֶת הַמִּדָּה שְׁלָהּ, וְזֶה יְכוּלִים לְכַדֵּק בְּאַנְצִיקְלוֹפֵדִיָּה שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְשֵׁם מְבֹאָר כָּל אִמָּה וְאִמָּה עִם הַקּוּלְטוּרָה שְׁלָהֶם וְכוּ'.

הַעֲקָר מֵה לָּנוּ לְהִתְעַנֵּן בַּמִּדּוֹת הַרְעוֹת שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ וְלִלְכֵת בְּדַרְכֵי אַבוֹתֵינוּ וְאַבוֹת אַבוֹתֵינוּ — לְהִיּוֹת רַחֲמָנִים וּבִיּוֹשָׁנִים וְגוֹמְלֵי חֲסָדִים, שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת ע"ט): 'שְׁלֹשָׁה סִימָנִים יֵשׁ בְּאוֹמָה זוֹ — הַרְחַמְנִים וְהַבִּיּוֹשָׁנִים וְגוֹמְלֵי חֲסָדִים. רַחֲמָנִים דְּכָתִיב (דְּבָרִים יג, יח): "וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ וְהִרְבֶּךָ", בִּיּוֹשָׁנִים דְּכָתִיב (שְׁמוֹת כ, יז): "לְבַעֲבוֹר תִּהְיֶה יְרָאתוֹ עַל פְּנֵיכֶם", גּוֹמְלֵי חֲסָדִים דְּכָתִיב (בְּרֵאשִׁית יח, יט): "לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בִּיתוֹ" וְגו', כָּל שֵׁיִשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה סִימָנִים הִלָּלוּ — רָאוּי לְהַדְבִּיק בְּאִמָּה זו'.

וְתִהְיֶה לָּאֵל, יֵשׁ לָנוּ לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נִקְדַּת יְהוּדוּתֵנוּ, וְשֵׁלָא עֲשֵׂנוּ גּוֹי כְּגוֹיֵי הָאַרְצוֹת, וְשֶׁקִּבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, שֶׁהִיא חֵינּוּ וְאַרְךָ יְמֵינוּ.

שו"ת תת ברסלב קסה

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תת.

האם "להחיות את עצמו בנקדות טובות" זו לא גאווה?

שאלה:

מיאת דן: כבוד הצדיק, שלום. ראשית אני מברך את הרב בבריאות איתנה, ושהשם יחזק את הצדיק ויתנו לו כח להמשיך ולעודד אותנו עד ביאת הגואל. רבי נחמן כתב בספר "לקוטי מוהר"ן", סימן רפ"ב, שאדם צריך לחפש בעצמו את הנקדות הטובות שלו, ולהחיות את עצמו בנקדות טובות אלו. האין זו מידת הגאווה? איך מבדילים בין גאווה שחז"ל שיללו אותה מכל וכל, לבין העצה החשובה של רבי נחמן, שיהודי צריך לשמח את עצמו בנקדות הטובות שלו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים לרפואה שלמה.

אתה צריך לדעת, פי על כל אדם בזה העולם עוברים משברים וגלים מבית ומבחוץ, ואין אדם שלא יעבר עליו משבר בחייו הפרטיים והפולטיים, זה מפרנסה ... וזה משלום-בית ... וזה מילדיו ... לא חסרות לאדם צרות משנות, והאדם נשבר לאלף שברים, עד שיש אנשים שמתנאשים לגמרי מחייהם וכו'.

וגם אלו שאינם מתנאשים מחייהם, על-כל-פנים נכנס בהם דכאון פנימי שמתרשלים מטוב אמתי ונצחי, שהיו יכולים לעשות וכו', ואליהם בא רבנו ז"ל, ומגלה להם (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), אשר צריך האדם לדון את עצמו לכף זכות, ולחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקדה טובה, פי איך יכול להיות שממיו לא עשה איזה טוב ... איזו מצוה ... ובזה שיחיה את עצמו יתרחב לבו ודעתו, ויחזר אליו יתברך.

אבל פה לא מדברים מאיזו גאונה וישות וכו', אנשים שבורים ורצוצים בגשמיות, שעוברים עליהם משברים וגלים, ברוחניות — שגכשלים ונופלים וכו', ואיך יש לאדם זמן ודעת ושכל, שתפנס בו ישות וגאונה וכו', הוא רק צריך להסתפל על הקפה של שרצים שמנחת מאחוריו, וכן על הצרות, היסורים, העניות והדחקות שמספכים אותו וכו', אזי איך כבר תפנס בו איזו מחשבה נפסדת של ישות וגאונה וכו', ואליהם בא רבנו ז"ל, ומגלה להם סוד נורא ונפלא מאד, איך בר ישראל צריך לחזק את עצמו עם כל הפחות — לא להיות שבור וכו', ויחטף כל מה שיכול בכל יום.

מובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קכה), ששאל אחד את רבנו ז"ל, איך יפרש לעצמו מהפסוקים, שדוד המלך, עליו

השלום, משבח את עצמו, כגון: "שמרה נפשי כי חסיד אני" (תהלים פו, ב), וכיוצא בזה. השיב לו: גם זה צריכים לפרש על עצמו, כי צריכין לדון את עצמו לכף זכות, ולמצא בעצמו איזו זכות ונקדה טובה, אשר בבחינת הנקדה טובה הזאת הוא בחינת חסיד, וכיוצא.

ואמר לו רבנו ז"ל: הלא אצל יהושפט כתיב (דברי־הימים-ב' יז, ח): "ויגביה לבו בדרך ה'", שברכי השם ועבודתו יתברך הגביה לבו קצת. עוד אמר לו רבנו ז"ל: הלא בבקר אנו אומרים בתחלה: 'מה אנו מה חיינו וכו'', ואנו מקטינים עצמנו מאד, ואחר־כך אנו אומרים: 'אבל אנחנו עמך בני ברייתך וכו'', שאחר־כך אנו מחזקים עצמנו ומרימים את עצמנו, ואנו מספרים את גדלתנו ומתפארים, שאנחנו עמו בני בריתו זרע אברהם, יצחק ויעקב וכו', כי כך צריכין להתנהג בעבודת השם, לחזק את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ולא להיות שבור בשום פנים ואפן, כי העצבות והמרירות והדפאון מביאים את האדם, שיפל אל נוקבא דתהומא רבה.

ורב רבם של בני־אדם שפורשים מהיהדות, רחמנא לישזבן, זה רק מחמת שהם מחזיקים את עצמם להכי גרועים, ונדמה להם, מאחר שכבר נכשלו במה שנכשלו וכו', מה כבר יועיל להם תשובה? או מה כבר יועיל להם לעשות מעשיו מצוות? מאחר שכבר נכשלו במה שנכשלו וכו', ועל זה בא רבנו ז"ל לחזק את כל בר ישראל — שידון את עצמו לכף זכות, ועל־ידי־זה יצא מפך חובה לכף זכות, ויזכה להתעלות בתכלית העליה.

ומוהרנ"ת ז"ל מתחיל את ספרו הקדוש והנורא "לקוטי־

קסח שו"ת תתא ברסלב

הלכות" עם הגלוי הנורא והנפלא הזה, שאדם צריך להתעורר מהשנה העמקה שישן ביאוש עמק וכו', על ידי שימצא בעצמו נקודות טובות, וכתב, שמשבח צדקנו יכבש את העולם עם דרך זו.

אשרי מי שיטה און קשבת אל רבנו ז"ל, ויקים את זה בתמימות ובפשיטות, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תתא.

מה הזכות והשכר של אשה ששולחת את בעלה לאומן?

שאלה:

מאת ימין: שלום לכבוד הרב, ותודה רבה על השו"ת הנפלא. רציתי לשאל: מה הזכות והשכר של אשה ששולחת את בעלה לאומן?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ימין תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ברכות יז): 'גדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש-ברוך-הוא לנשים יותר מן האנשים וכו', אמר לו רב לרבי חיא, נשים במאי זכין? באקרויני בנייהו לבי

בְּנִישָׁתָא, וּבְאַתְנוּיִי גְבַרְיֵיהּ בִּי רַבָּנָן, וּמְגִטְרָן לְגַבְרֵיֵיהּ עַד
דְּאָתוּ מִבֵּי רַבָּנָן'.

[בַּמָּה הַנְּשִׂים זֹכוֹת? בְּזֶה שְׁלוֹקָחוֹת אֶת הַיְלָדִים לַתְּלָמוּד
תּוֹרָה שֶׁיִּלְמְדוּ תּוֹרָה, וּמַחְכּוֹת לְבַעֲלֵיהֶן, שֶׁיַּחֲזִרוּ מֵהַכּוֹלֵל
שְׁלוֹמֵדִים שֵׁם תּוֹרָה].

נִמְצָא, שֶׁבְּזֶה שְׂאִשָּׁה שׁוֹלַחַת אֶת בַּעֲלָהּ לְנִסְעַ לְרַבְּנֵי ז"ל
עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲזִי הַשֶּׁכֶר שָׁלָה הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּדוֹל מִשְׁכָּרוֹ
שֶׁל בַּעֲלָהּ, כִּי הָרִי הִיא דוֹחֶכֶת אוֹתוֹ לְנִסְעַ, וַיִּפְעַל שֵׁם שָׁנָה
טוֹבָה וּמְתוֹקָה, וַיִּכְתְּבוּ לָהּ עַל שָׁנָה הַבָּאָה תִּקְצִיב גְּדוֹל וְכוּ',
וַיִּמְתְּקוּ מִמֶּנָּה כָּל הַדִּינִים, עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיּוֹן, כִּי הַצְּדִיק
הָאֵמֶת הוּא הָעוֹרֵךְ דִּין הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד
וְכוּ'.

וְלִכֵּן כָּל מַה שֶּׁתִּזְכּוּ לְטוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנָה
— הַכֹּל זֶה בְּזֹכוֹת הָאִשָּׁה, שֶׁשׁוֹלַחַת אֶת בַּעֲלָהּ אֶל צִיּוֹן רַבְּנֵי
ז"ל לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוֹמֵן, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׁדוֹחֶכֶת אֶת
בַּעֲלָהּ שֶׁיְהִיָּה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, וְאִזּוֹ תִתְחַלֵּק עִמּוֹ שְׂוֵה
בְּשְׂוֵה, וְעוֹד יוֹתֵר מִזֶּה וְכוּ'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלְתִּי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתב.

אין לי סבֵלנות לבעלי ולסובבים אותי

שאלה:

מאת שיראל: שלום כבוד הרב. אני צריכה עצה: אני לא רגועה, ואין לי סבֵלנות. אמנם אני חברותית, ומקשיבה לסביבה, אבל בתוך תוכי אני לא רגועה. כל־כך כואב לי שאין לי סבֵלנות לבעלי ולסובבים אותי, ולפעמים, אני גם תוקפת אותם בדבור. חשוב לציון, שאני מקפת חברות ומשפחה ובעל אוהב, אבל אני כל היום עם מחשבות שמטרידות אותי, ואני לא מוצאת מרגוע לנפשי. יש עצה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל שיראל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין עוד מדה יקרה שאדם צריך להגיע אליה כמו מדת הסבֵלנות, אשר זו המדה הכי יפה ונחוצה בחיי יום יום, וכמו שאמר החכם: "אין גבורה כהתאפקות", ואמר רבנו ן"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קנה), שלזכות למדת הסבֵלנות, שהיא אריכת אפים, שיהיה מאריך אף על כל מה שעובר עליו בגשמיות וברוחניות, אל זה זוכים על־ידי תקף האמונה, כי כשבר ישראל מחדיר בעצמו אמונה ברוחה ומזככת בו יתברך, יודע ועד, אשר דבר גדול ודבר קטן אינו

נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, על-ידי-זה יש לו כח הגדל וכח הצומח, ששום רוח רעה, ושום מקרה רע — לא יכולים לשבר אותו, כי על-ידי תקף האמונה זוכים למדת הסבלנות, שהיא המדה הכי יפה.

ולכן אני מאד מבקש אותך, שתתאזרי במדת הסבלנות, שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות ה, כב): 'לפום צערא אגרא'. ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לבעס וכו', אפלו שהיא נמצאת במדור הקלפות וכו', היא עולה עד עולם האצילות, שהיא בטלה לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות, ולא להפגס בכעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות, אשה צריכה לבטל את עצמה וכל כלה אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר ובשרי לזאת יקרא אשה, כי מאיש לקחה זאת". ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות כלפי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית.

וכן ראוי להתאפק בסבלנות גדולה מאד, ולא לדקר את הזולת עם מלים שהם יותר חדות מחצים חדים, כמו שכתוב (ירמיה ט, ז): "חץ שחוט לשונם, מרמה דבר בפיו, שלום את רעהו ידבר, ובקרבו ישים ארבו". ולכן תשתדלי מאד מאד לקנות לעצמך את המדה היקרה של סבלנות, ואמר החכם — "מי שאינו מושל בכעסו, אין שכלו שלם". ואמר — "בארץ אפים תנוח הנפש". כי אין עוד שלות הנפש לאדם, כמו כשקונה לעצמו את מדת הסבלנות.

רב הנשים אינן מעריכות את בעליהן שנתן להן הקדוש-ברוך-הוא מתנה בעל מעניק אהבה, שמשתדל מאד לעזור לאשה, ולבסוף האשה מרב עצבים שיש לה — מהפכת את הקערה על פיה, ומציקה לבעלה סתם ככה ... וממרת את חזיו וכו', ואמר החכם: "הפעסן הוא דומה לחיה מזיקה". ולכן אשרי מי שקונה לעצמו את מדת הסבלנות, ואינו נכנס בלחצים, שאז יזכה לחיים טובים ונעימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתג.

מדוע לא הגנה זכות התורה על עם ישראל בכל הגליות?

שאלה:

מאת חיים: כבוד הצדיק כתב באחת התשובות האחרונות, שאם נגבירו את למוד התורה, אין מה לחשש מהאיום האיראני. מדוע היום למוד התורה גג על עם ישראל ואין מה לדאג, כאשר ברוסיה ונרמניה וכו', ובמסעות הצלב, בחרבן ביתר ובכל הגליות של עם ישראל וכו', זכות התורה לא הצילה את עם ישראל, הרי היו מליונים שלמדו תורה, שלא עמדה להם תורתם וכו'.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים אברהם, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני כתבתי שני דברים: א. שגיבירו למוד התורה הקדושה, שיהיה בכל עיר תלמוד תורה לילדים וישיבה לבחורי חמד. ב. שתפסק המחלקת ושנאת חנם שיש בין עם ישראל, ובפרט בין בני תורה, ובין חסידים ואנשי מעשה.

והנה התשובה לזה כבר הקדימו חכמינו הקדושים, והם אמרו לנו את הסבה לכל הצרות והגליות, וכך אמרו (יומא ט:): 'מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים, אבל מקדש שני, שהיו עוסקין בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם, ללמדך, ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עברות: עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים'.

וזה כבר אלפים שנה, שאנחנו סובלים מהמחלה הזו שנקראת שנאת חנם, מסיתים ומדיחים אחד על השני וכו', חילונים נגד דתיים, בין דתיים בעצמם, בין בני תורה, בין חסידים ואנשי מעשה וכו', וכך זה הולך כבר מאז חרבן בית שני, אפלו שהיה אז הרבה תורה וקיום מצוות, עם כל זאת, הכל נחרב בשביל שנאת חנם והסתות אחד נגד השני ...

ועדין אנחנו לא נקיים מזה, מליונים מאחינו בני ישראל היקרים מפוז, קפדו את חיייהם במיתות משנות, מיתות אכזריות במשך כל הדורות מבני עשו ומבני ישמעאל, בכל

מיני רציחות, אשר הדעת לא יכולה אפלו לתאר, אל מה חיות בצורת בני-אדם יכולים לטבח ולהרג ולשרף וכו' וכו', אנשים, נשים וילדים חפים מפשע, בכל מיני מיתות משנות ואכזריות וכו', ותמיד שאלו למה? בשעה שחכמינו הקדושים אומרים, ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עברות: עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים, ועדין זה מרקד בינינו.

לפני מלחמת העולם הראשונה, היו כל-כף הרבה תורה וחסידים ואנשי מעשה וכו', אבל המחלוקות ושנאת חנם והדבורים שאחד דבר על השני, ושנא את השני, זה היה נורא ואים וכו', וכמו-כן לפני מלחמת עולם השניה גם-כן, היו כל-כף הרבה תורה וחסידים ואנשי מעשה וכו', אבל המחלוקות ושנאת חנם והדבורים שאחד דבר על השני, ושנא את השני, זה היה מבהיל על הרעיון מאד, ואף אחד לא למד לקח מהעבר... וממשיכים עם הקבוצות קבוצות וכו' וכו', וההסתות הפורעות אחד נגד השני וכו', שכחו את העבר הלא רחוק, מה שמליונים מאחינו בני ישראל היקרים קפחו את חייהם, אשר היו כלם חפים מפשע, אף אמרו חכמינו הקדושים (בבא קמא ס): 'כיון שנתנה רשות למשחית, אינו מבחין בין צדיקים לרשעים, ולא עוד אלא שמתחיל מן הצדיקים תחלה'.

וספרו לי הרבה אנשים שעברו את השואה, ואבדו את כל משפחתם בתאי הגז וכו' וכו', ועליהם עבר הגיהנום עלי אדמות. וכיון שהשתחררו בנסים נגלים, היו בטוחים שעכשו העולם ישתנה לגמרי למוטב, כבר לא תהיה שנאת חנם בין בני ישראל, וככלם יאהבו אחד את השני, ויעזרו אחד לשני, כי ראו מה הרוצחים האכזריים, החיות הפורעות על שתי

רגלים, מסגלים לעשות לגברים, נשים וילדים חפים מפשע, אזי מעכשו העולם ישתנה לגמרי, ולא ירצו לאכל אחד את השני...

והנה התחיל בדיוק ההפך, עוד פעם כמו שהיה קדם מלחמת העולם השנייה ומלחמת העולם הראשונה — שנאה, והסתות אחד על השני, פאלו פבר בטוחים שלא יקרה עוד פעם מה שקרה (לא תקום צרה פעמים).

קדם, ההסתות הפרועות של החלונים על הדתיים וכו', הם שכחו שהגרמנים, ימח שמם וזכרם, לקחו קדם את אלו הרחוקים מתורה ומצוות — אלו שלא היה להם צלם אלקים זקן ופאות, ושמרו שבת ואכלו פשר, אותם לקחו הראשונים, ואפלו אלו שהתבוללו בין הגויים — לא הועיל להם שום דבר בעת צרה, כי הם היו הקרבנות הראשונים מפפרסם דבר זה.

ולכן למה הם צריכים כל-כף להסית נגד הדת?! וכמו-כן המחלוקות והגזענות שהיו בין העדות של היראים והשלמים וכו', גם-כן לא עזר להם שום דבר, כי השנאת חנם אוכלת את הטוב ביותר.

ולכן אם אנחנו רוצים להנצל מפל האיומים, ומפל הגזרות הרעות וכו', ההכרח להפסיק את ההסתות הפרועות וכו', ומה קורה? שיש פתגם: "הפוך על הפוך", אלו הרודפים והמסיתים והמדיחים והזורעים שנאת חנם וכוותבי כתבי פלסטר וכו', הם צועקים שהם הנרדפים... ולכן אשרי האיש שאינו מתערב בשום מחלקת ומריבות, ומפל שכן וכל שכן שמתרחק מאלו שמדברים נגד גדולי וצדיקי ומנהיגי הדור, כי פבר אמרו חכמינו הקדושים (שבת קיט:): 'אמר רבי

יהודה, לא חרבה ירושלים, אלא בשביל שבזו בה תלמידי חכמים, שנאמר (דברי הימים ב' לו, טז): "ויהיו מלעבים במלאכי האלהים ובזוים דבריו, ומתעתעים בנביאיו עד עלות חמת הוי"ה בעמו עד לאין מרפא"; מאי עד לאין מרפא? אמר רב יהודה אמר רב, כל המבזה תלמידי חכמים — אין לו רפואה למכתו.

ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה לא, סימן טז): 'אתה מוצא שלא לקה קרח ועדתו אלא על שפשט ידו במשה ואהרן, וכן אנשי ירושלים לקו על שבזו הנביאים, שנאמר (דברי הימים ב' לו, טז): "ויהיו מלעיבים במלאכי אלהים", וכתוב (זרמיה ה, ג): "חזקו פניהם מסלע מאנו לשוב", לכך הזהיר הקדוש-ברוך-הוא על כבודן של זקנים ושל צדיקים.

ולכן צריכים מאוד מאוד להזהר לא לפגוע בתלמידי חכמים צדיקים ואנשי מעשה, שכל ימי חייהם עוסקים בתורה לשמה, לשם אל עולם, אין להם אלא ד' אמות של הלכה, והם רחוקים מכסף כרחוק מזרח ממערב, ולא מענין אותם שום דבר רק תורה ועוד פעם תורה ועוד פעם תורה, ולהרבות חילים לתורה וכו', כי הקדוש-ברוך-הוא תובע עלבונם וכו', ואף שרואים בהתחלה, שאלו הרשעים שרודפים אותם — מצליחים וכו', זה רק לפי שעה, אבל לבסוף נעקרים מן העולם באפן רע ומר מאד מאד וכו', וכו', ולכן אשרי האדם שמחבר עצמו ליראים ושלמים, צדיקים ועובדי השם אמתיים, והסימן האמתי של יראי השם וחושבי שמו — שונאי בצע! שהם מועטים מאד בעולם.

תאמין לי, שיש להאריך בזה עד כדי ספר שלם, אבל

שו"ת תתד ברסלב קעז

כדי לתרץ לך ולעוד אלפים, שקשה להם קשה זו, אמרתי לרוץ בשורותים אלו אליך ...

אלו שמסיתים ומדיחים נגד הזולת, חושבים שעכשו הם על הגבה... אבל בעת צרה, לא עלינו, כלם שוים! את החלונים לקחו לתאי הגז, והתעללו בהם באפן הכי משפיל, בדיוק כמו שעשו לחרדים לדבר השם, ולכן הגיע הזמן, שיפסיקו ההסתות הפרועות אחד נגד השני, כי זה לא יועיל ביום עברה כלל.

הקדוש-ברוך-הוא ירחם על עם ישראל, ויגאלנו כבר גאלת עולם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתד.

מהו שם המשפחה של רבנו ז"ל?

שאלה:

מאת שלמה: שלום וברכה לצדיק הנקר. רציתי לשאל מה שם המשפחה של רבנו ז"ל?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש בזה שתי גרסאות, אחת היא, ששם משפחת רבנו ז"ל היתה ברסלבסקי, והשניה, ששם משפחת רבנו ז"ל היתה הורידענקא, כף ספר לי הרב הקסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל, ששמע באומן מזקנים, שעוד הפירו את תלמידי מוהרנ"ת ז"ל (אבל זה לא כל-כף בטוח, וכן למאי נפקא מינה?).

העקר שבכל העקרים, ראה לציית את רבנו ז"ל בתמימות ובפשטות גמורה, לשוח ולספר את כל אשר עם לבבך אליו יתברך בכל יום ובכל שעה, שזה נקרא התבודדות, וכן תלמד שעורים כסדרן בתורה הקדושה, והכל בתמימות ובפשטות גמורה, כי אתה צריך לדעת, שהעקר בזה העולם הוא תמימות ופשטות, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יב): שעקר היתה הוא תמימות ופשטות, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן טו), שהוא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה. וזה בחינת (שמות לו, א): "כל אשר נתן הוי"ה חכמה בהמה", הינו שהוא חכמה לעשות עצמו כבהמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ה:): על פסוק (תהלים לו, ו): "אדם ובהמה תושיע הוי"ה" — אלו בני אדם שערמים בדעת, ומשימין עצמן כבהמה.

וכמו שאמר אסף (תהלים עג, כב): "ואני בער ולא אדע בהמות היתי עמך"; אשרי מי שזוכה להגיע אל מדת התמימות. וכבר ספר לנו רבנו ז"ל (ספורי-מעשיות, מעשה ט', מהחכם והתם) אל מה זכה התם וכו' שנעשה מיניסטר על כל המיניסטרים, צדיק על כל הצדיקים, עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל: ישמע

שו"ת תתה ברסלב קצט

בתפלת, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתה.

אני חש לא בנח למסר שעורי תורה, כי אני
מרגיש לא ראוי

שאלה:

מיאת שלמה: שלום וברכה לצדיק שליטי"א. אני
אוהב אותך מאד, ורוצה לומר תודה על כל מה
שאנחנו מקבלים ברוחניות ובגשמיות, ממש חסד
חנם. אני מוסר שעורי תורה מדי פעם, אך אני חש
לא בנוח, כי אני מרגיש לא ראוי. וגם חושש,
שהדברים שלי אינם עושים רשם אצל השומעים.
האם להמשיך במסירת השעורים?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה לא יכול לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך,
בזה שאתה לומד ברבים, ומזכה את נשמות ישראל, כי כך
אמרו בזהר הקדוש (תרומה קכח:): 'תא חזי, כל מאן דאחיד
בידא דחיבא, ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו

אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפאי סטרא אחרא. וגרים דאסתלק קדשא בריה הוא ביקריה. וגרים לקימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש פתיב: "בריתי היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא, וזכי לעלמא דאתי. כל מארי דינין, לא יכלין למידן ליה, בהאי עלמא ובעלמא דאתי. עאל בתריסר תרעי, ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא פתיב (תהלים קיב, ב): "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך". הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד. זרח בחשף אור לישרים וגו'.

מוהרנ"ת ז"ל כתב (תשי"מוהר"ן, סימן שכה): 'כששאלתי את רבנו ז"ל, אם אדבר עם בני אדם, השיב לי: כן, תדבר. שאלתי, אבל אני יודע מה עובר עלינו. השיב לי: אינך צריך לדעת. שאלתי: מה אני עוזר לו. השיב: מה זה נוגע אליך... והבנתי פונתו שרצונו לומר: 'דוא פועלסט יא' [אתה כן פועל].'

מזה רואים, שאדם צריך לדבר עם הזולת דבורי יראת שמים, דבורי אמונה והתחזקות, ואף שהוא לא יודע מה שעובר על הזולת, מה צריך להיות אכפת לו וכו'! אדם צריך ומכרח לדבר תמיד עם הזולת דבורי אמונה והשגחה פרטית, שזו מצוה גדולה מאד, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): כמו שמצוה להוליד ילדים, וזו המצוה הראשונה בתורה, כמו-כן הוא מצוה להוליד בני-אדם ברוחניות, הינו להחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין יט.): 'כל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו'.

שׁוֹ"ת תתו בְּרִסְלָב קפא

וְלִכֵּן רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לומר שְׁעוֹר בְּרָבִים, וְכַמוֹכֵן שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה עַל-פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁל סִפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע, וְסִפְרֵי מוֹסֵר וְכוּ' וְכוּ', וְלִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לומר מוֹסֵר לְבַנֵּי אָדָם, רַק לְחַזְקָם לְאַמְצָם, לְעוֹדְדָם וְלִשְׁמָחָם, שְׂאִין לְמַעַלָּה מְזֵה. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט): 'טוֹב הַכֹּל חֲפָצִים לְשִׁמְעַע'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאִנִּי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָף תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתו.

מה דעתו של הרב לגבי פנס הנשים ההיסטורי
שנערך בבני ברק?

שאלה:

מאת רבקה: רציתי מאוד לשמע את תות דעתו של הרב שליט"א, על הארוע ההיסטורי של פנס הנשים החרדיות, שנערך השבוע בבני ברק, ובו היו נוכחות הרבניות, נשות מנהיגי הדור, הן החסידים והן הליטאים, ודברו מענן מעלת הנשים ששולחות את בעליהן ללמד תורה וכו', האם שמעתם מזה? ומה דעתכם על זה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל רבקה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הרעיון הזה היה נפלא מאד, וחבל שלא יעשו את זה כמה פעמים בשנה, שתתאספנה יחד כל נשות ישראל, ודיקא נשות מנהיגי הדור, ונשות ראשי ישיבה, שיידרשו לפניהן, ויסבירו להן מעלת האשה שנותנת לבעלה ללמד תורה וכו', וחשיבות האשה ההולכת בצניעות וכו', ובכלל לעורר ולעודד את נשות ישראל, שהן תחזקנה את בעליהן שלא יתערבו בשום מחלקת שבעולם, כי לאשה יש כח אדיר להציל את בעלה מפל רע.

כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין קי) על הפסוק (משלי יד, א): "חכמות נשים בנתה ביתה" — זו אשתו של און בן פלת, "ואולת בידיה תהרסנו" — זו אשתו של קרח, כי בשעה שהיתה מחלקת על משה, יעצה אשתו של און בן פלת לבעלה: מה לך ללכת נגד משה וכו'? ומה אתה צריך להתערב וכו'? הרי בין כן אתה לא תהיה שום דבר ... יהיה או משה או קרח, אבל אתה לא תהיה כלום! אזי למה אתה צריך להתערב במחלקת הזו? וכך הצילה את בעלה, שלא ילך בעת שהתקומם קרח ועדתו נגד משה, ועל-ידי-זה נצל מלהבלע בתוף האדמה וכו'. רואים מזה, שלאשה יש כחות הנפש בלתי רגילים, היא לא יודעת איך לנצל אותם וכו', ולכן אשרי אלו שהמציאו את הפנס ההיסטורי הזה, ובודאי זה יעשה רשם גדול מאד מאד.

אשה צריכה לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא הבטיח לה

שו"ת תתו ברס"ל קפג

הבטחה יותר מהבעל, כמאמרם ז"ל (ברכות יז): 'גדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש-ברוך-הוא לנשים יותר מן האנשים וכו', אמר לו רב לרבי חיא, נשים במאי זכין? באקרוי בנייהו לבי פנישתא, ובאתנוי גברייהו בי רבנן, ומנטרן לגברייהו עד דאתו מבי רבנן'.

במה הנשים זוכות? בזה שלוקחים את הילדים לתלמוד-תורה שילמדו תורה, ומחכות לבעליהן שיחזרו מהכולל שלומדים שם תורה.

ולכן מי יתן, שפמה פעמים בשנה יהיה ארוע הסטורי בזה, ודיקא הרבניות, נשות מנהיגי הדור וראשי הישיבות, הן תופענה בפני קהל הנשים, קדם — זה יביא אחדות גדולה, שיראו שאין כבר מחלקת בין חסידים וליטאים, ואין כבר גזענות וכו', ודיקא פנוס לשם שמים בזה יביא את הגאולה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יא): 'בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים'.

ואם כבר מדברים מכנס של נשים... צריכים לדעת, שבשום פנים ואפן לא ימצא ולא יזכר שם אף גבר דרשן, אדרבה! דיקא הרבניות נשות מנהיגי הדור וראשי הישיבות, הן יכולות לפעל הרבה יותר וכו', וזה רעיון נפלא. ואשרי מי שארגן את הכנס ההיסטורי הזה למען שמו ותפודה, ומי יתן, שתהיה כבר אהבה ואחדות בין נשמות ישראל, וכיחד נהיה עומדים ומוכנים לקבל פני משיח צדקנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתז.

**כָּל הַיְלָדִים שְׁלָנוּ סוֹבְלִים צְרוּת, וְאָנוּ הַהוֹרִים
רוֹאִים אֶת הַכֹּל וְיוֹצְאִים מִדַּעֲתָנוּ**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֱלִישֶׁבַע: שְׁלוֹם רַב לְצַדִּיק. תּוֹדָה רַבָּה עַל
הַשּׁוּי"ת שְׁלָכֶם, זֶה מִמָּשׁ כָּל הָאֲנָרְגִיָּה שְׁלִי.
אֲנִי לֹא יוֹדַעַת מֵאִיפֹה לְהִתְחִיל, אֲנִי מִרְגִּישָׁה חֲסֵרֶת
אוֹנִים, עַד שֶׁאֲנִי חוֹשֶׁבֶת מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֵבָדוֹת. אֲנִי
יוֹדַעַת שֶׁאֲסוּר לְדַבֵּר כָּכָה, אָבֵל אֲנִי לֹא יְכוּלָה יוֹתֵר.
יֵשׁ לִי שְׁבַעָה יְלָדִים, אֲרַבְעָה מֵהֶם נְשׂוּאִים עִם יְלָדִים,
וְאֲנִי כְּבֶר סִבְתָּא. אָבֵל כָּל אֶחָד מֵהַשְּׁבַעָה יְלָדִים, עוֹבֵר
גִּיהֵנוּם עָלַי אֲדָמוֹת. אֲנִי וּבְעָלִי בְּצַעַר כְּזֶה, שְׂאִי אֶפְשָׁר
לְהִסְבִּיר, וְאֲנַחְנוּ בּוֹכִים בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, לָמָּה מְגִיעוֹת לָנוּ
צְרוּת כְּאֵלוּ, וְאֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְרְאוֹת אֶת הַסִּבָּל שֶׁל
הַיְלָדִים. זֶה אוֹכֵל אוֹתִי עַד שֶׁאֲנִי פְּשוּט יוֹצֵאת
מִדַּעֲתִי, אוֹלִי בְּכָל זֹאת יֵשׁ לְצַדִּיק אִיזוֹ עֲצָה בְּשִׁבְלִי?
מִחֲפָה לְתִשׁוּבָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ה' אֲלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֱלִישֶׁבַע תְּחִינָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּצָרָה, קָשָׁה מְאֹד לְנַחֵם
אוֹתוֹ... כִּי הַצָּרָה לְפָנַי עֵינָיו בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וּמָה כְּבֶר יְכוּלִים
לְהַגִּיד לוֹ? אֵינן לָךְ צָרָה? הֲרֵי הַצָּרָה הַזֹּאת לְפָנַי עֵינִי, וְאִיךָ אֲנִי

יכול להתעלם מהצָרָה הזו, שְׁאֵנִי רוֹאֶה יוֹם יוֹם, שְׁעָה שְׁעָה וְכוּ' וְכוּ'.

עם כָּל זאת, אֵת צְרִיכָה לְזָכֹר מֵה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רש"י מועד קטן כז:): 'כָּל הַנִּמְשָׁךְ אַחַר הַצֵּעֵר — הַצֵּעֵר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו'. רַבֵּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ דֶרֶךְ נִרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, מֵה שְׁעָשָׂה דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּעֵת שְׁעָבְרוּ עָלָיו צָרוֹת וְיִסוּרִים מְכֹל הַכּוֹוֹנִים וְכוּ', הֵן הַתְּקוּמָמוֹת נִגְדוּ מִבַּחוּץ, הֵן הַתְּקוּמָמוֹת נִגְדוּ בְּבֵית וְכוּ' וְכוּ', מֵה עָשָׂה אִזְ דָּוִד הַמֶּלֶךְ? בָּרַח אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָמַר לְפָנָיו יְתָבְרַךְ (תהלים ד, ב): "בְּקִרְאֵי עֲנִי אֱלֹהֵי צִדְקִי, בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי, חֲנֻנִי וְשִׁמְעַתְּ פִּתְלֹתַי" וְגו', וּפְרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה): 'מֵה פִתְאֵם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּעֵת צָרוֹתָיו שְׁעָבְרוּ עָלָיו מְכֹל הַכּוֹוֹנִים וְכוּ' (תהלים ד, ב): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי"? אֵלָּא שְׁאָמַר לְעַצְמוֹ, שְׁגַם אֶפְלוּ בַּצָּרָה בְּעַצְמָהּ, הַשֵּׁם יְתָבְרַךְ מְרַחֵב לוֹ.

וְכֵן צְרִיף כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְנַהֵג, שְׁבִתְקֶף צְרוֹתָיו וּמְרִירוֹתָיו שְׁעוֹבְרֵת עָלָיו מִבֵּית וּמִבַּחוּץ וְכוּ', מִצָּא אֵת הַהִרְחַבּוֹת שְׁעָשָׂה וְעוֹשָׂה עִמּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אִם יִסְתַּכֵּל הָאָדָם עַל חֲסָדֵי הַשֵּׁם יְתָבְרַךְ, יִרְאֶה, שְׁאֶפְלוּ בְּעֵת שֶׁהַשֵּׁם יְתָבְרַךְ מְצַר לוֹ — גַּם בַּצָּרָה בְּעַצְמָהּ הַשֵּׁם יְתָבְרַךְ מְרַחֵב לוֹ, וּמַגְדִּיל חֲסֵדוֹ עִמּוֹ, וְזֶה "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי", הֵינּוּ אֶפְלוּ בְּתוֹךְ הַצָּרָה בְּעַצְמָהּ, נִתְּתָ לִי הִרְחַבָּה בְּתוֹכָהּ, מִלְּבַד מֵה שְׁאָנּוּ מְצַפִּים שֶׁהַשֵּׁם יְתָבְרַךְ יוֹשִׁיעֵנוּ בְּקִרּוֹב מְכֹל הַצָּרוֹת, וְיִיטִיב עִמָּנוּ מְאֹד, אִף אֶפְלוּ גַם בַּצָּרָה בְּעַצְמָהּ מְרַחֵב לָנוּ; וְדֶרֶךְ זֶה הִיא נִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, שְׁאָדָם צְרִיף תָּמִיד, לְדַעַת, שְׁבִתְקֶף הַצָּרוֹת וְהַיִּסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, יֵשׁ בּוֹ גַם רַחֲמִים

והסודים, ואפלו שלא מבינים את זה תכף-ומיד, צריכים להאמין שמאתו לא תצא הרעה וכו', וכוונתו הכל לטובה.

וכך אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית, פרק א', הלכה ט):
 "בצור הרחבת לי", אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא, רבון העולמים! כל צרה שהייתי נכנס לה — אתה היית מרחיבה לי, נכנסתי לצרתה של בת שבע, ונתת לי את שלמה, נכנסתי לצרתן של ישראל, ונתת לי את בית-המקדש, הינו שבתקף הצרות והמיררות והבזיונות שעברו עליו וכו', מצא הרחבות בתוך היסורים שלו.

ולכן אני מאד מבקש אותך — השתדלי להרגע, אף שזה כואב מאד מאד, הצרות והיסורים שעוברים עליך מבית ומבחוץ, מי יודע ממה את מתפטרת על-ידי הצרות האלו?! ומי יודע אל אילו ישועות עוד תגיעי אם תחזיקי מעמד, כמאמרם ו"ל (תנחומא עקב): 'כל המצטער בתחלתו נח לו בסופו, ואין לה מצטער בתחלתו יותר מאברהם, וכן יצחק וכן יעקב שגצטערו בנערותם' וכו', ולכן עצתי, שתרגילי את עצמך לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, ולבקש ממנו שתברך רחמים ותחנונים — שישחוס וירחם עליך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (שבת קלט): 'אם באה על אדם צרה לא יצוח — לא למיכאל ולא לגבריאל, אלא להקדוש-ברוך-הוא בעצמו'. העקר, תמצאי הרחבות בתוך הצרות שלך, אז תראי ישועות גדולות.

מהרנ"ת ו"ל האריך בזה מאד, וכתב (לקוטי-הלכות, פלאי בהמה, הלכה ד', אות ד'), שאדם צריך להרגיל את עצמו לתת תודה והודאה תמיד להקדוש-ברוך-הוא על החסדים והרחמים גמורים שעושה עמו, ואף שבין כך עוברים עליו

משברים וגלים, צרות ויסורים ומרירות ומכאובים, עד שפבר אין לו כח לסבל וכו', עם כל זאת, אדם צריך להרגיל את עצמו קדם לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא על החסדים שעשה אתו עד עכשו, וזה יצילו מכל רע וכו', ובאמת זו הדרך של הודאה ותודה היא דרך נפלאה מאד, להתקרב על ידה להשם יתברך, מכל מקום שהוא וכו', פי העולם הזה מלא צרות ויסורים ויגונות, כמו שפתיב (קהלת ב, כג): "פי כל ימיו מכאובים וכעס", וכתיב (איוב ה, ז): "פי אדם לעמל יולד"; (שם יד, א): "קצר ימים ושבע רגז". ואין טוב בעולם פי אם התורה, פי (אבות ו, א): "אין טוב אלא תורה".

ומעצם הצרות והיסורין והמניעות שבזה העולם, קשה וכבד על האדם להתקרב לעבודתו יתברך, ואפלו להתפלל ולהתחנן ולפרש צערו לפני השם יתברך, גם-כן קשה מאד, מחמת רבוי המניעות והיסורים שאוטמים את לבו, עד שאינו יכול לפתח את פיו, ולא להתקרב לשום עבודה תמה, פאשר יודע כל אחד ואחד הכבדות שיש עליו, בכל פעם ופעם בכל יום ויום וכו'. ועל-כן עצה גדולה לזה, שבכל פעם יזכיר לעצמו את כל הטובות האמתיות והנצחיות שעשה השם יתברך עם אבותינו ועמנו, עם כל אחד ואחד בפרטיות. והעקר מה שזכה להיות מזרע ישראל בכלל מקבלי התורה, והבדילו מן התועים בדרכי המחקרים והפילוסופים וכו' הנהוגים עכשו בעולם הזה. פי כל אחד ואחד מישראל, אם יסתכל היטב על כל מה שעבר עליו מעודו, יראה ויבין חסדי השם וטובו ונפלאותיו עליו בלי שיעור. כמו שאנו אומרים שלש פעמים בכל יום בשמונה עשרה: "נודה לך ונספר תהלתך על חיינו וכו', ועל נסיד שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת וברק וצהרים" וכו'.

וּכְמוֹ שְׂאוּמְרִים בְּנִשְׁמַת': "אלו פיננו מלא שירה פים וכו' אין אנו מספיקין להודות לך השם וכו' על אחת מאלף, אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות, נסים ונפלאות שעשית עם אבותינו ועמנו".

הַכֵּל, שְׁשֵׁהָאָדָם רוֹאֵה גִדְל צְרוּתוֹ בְּגוּף וְנֶפֶשׁ וּמְמוֹן, שְׁהוּא רְחוּק מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּעֵצְמוֹ, וְגַם בְּפִרְנֶסָהּ וּבְגוּף יֵשׁ לוֹ גַם-כֵּן יִסּוּרִין, וְכֵן סוּבַל צְרוּת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים מִלִּדְיוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁשְׂכִיחַ בְּרַב הָעוֹלָם, וְאֶפְלוּ כְּשִׁבְאַה עָלָיו אִיזוֹ צָרָה מִמֶּשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא צָרִיף לְבַל יִתְבַּלְבַּל לְגַמְרֵי מַחֲמַת הַצְּרוּת וְהִיִּסּוּרִין, חֵס וְשְׁלוֹם. רַק בְּכָל עֵת וְעַת בְּפֶרֶט בְּעַת צָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, יִתֵּן עֵינֵי לְבוֹ וְיַדְעֵתוֹ לְהִסְתַּכֵּל וְלְהִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב עַל חֲסֵדֵי הֶשֶׁם וְטוֹבוֹתָיו, שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ עַד הַנְּהָ.

כִּי כָּל אָדָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּכֵלֵל יִשְׂרָאֵל, וּמֵנִיחַ טְלִית וְתַפְלִין בְּכָל יוֹם, וּמֵיחַד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ פְּעַמִּים בְּכָל יוֹם יוֹם, רְאוּי לוֹ לִתֵּן הוֹדָאָה וְתוֹדָה לְהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם יוֹם עַל עֲצָם חֲסֵדוֹ וְטוֹבוֹ יִתְבָּרַךְ עָלָיו, שֶׁזָּכָה לְהִיּוֹת בְּכֵלֵל יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלֵי הַתּוֹרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁכָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ, כְּמָה טוֹבוֹת נִפְלְאוֹת בְּפֶרֶטִיּוֹת שֶׁגָּמַל הֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם. וְצָרִיף לְהִרְגִיל אֶת עֲצְמוֹ לְהוֹדוֹת וְלְהִלָּל לְהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לְבוֹ נְכוֹן בְּטוֹחַ, שֶׁגַם עֲתָה הֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ לֹא יִסִּיר חֲסֵדוֹ וְטוֹבוֹ מֵאַתּוֹ, וְיַחֲזֹק אֶת לְבוֹ לְצַעֵק וְלְהִתְחַנֵּן לְהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּצְיִלְהוּ גַם עֲתָה מִכָּל הַצְּרוּת וְהִיִּסּוּרִין, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים קח, יא): "מִי יִבְלַנִּי עִיר מִבְּצָר מִי נַחֲנִי עַד אֲדוֹם", הִינּוּ שְׁמֵי שְׁעוֹר לִי עַד הַנְּהָ וְנַחֲנִי עַד אֲדוֹם, הוּא יוֹבִילֵנוּ עִיר מִבְּצָר גַם-כֵּן.

וְזֶה "מְהִלֵּל אֶקְרָא ה'" — שְׁטַרְם שְׁאֲנִי קוֹרָא אֵלָיו
 יתְבַרְךְ עַל צְרוּתִי, אֲנִי מְהִלְלוֹ וּמְשַׁבְּחֹו עַל הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים
 שְׁעָשָׂה עִמִּי עַד הַנְּהָה, כִּי דִיְקָא עַל-יַדֵּי-זֶה אֲנִי יְכוֹל לְקָרוֹתוֹ
 וְכוּ', עֵינִ שָׁם בְּאֲרֵיכוֹת.

וְאֵת זֶה כָּתַב מוֹהֲרַנ"ת ז"ל לְכָל מְרִי גַפְשׁ שְׁעוֹבְרִים
 עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי צְרוּת וְיִסּוּרִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ וְכוּ', וְכוּ',
 שְׁלִמְדוֹ מִדּוֹד הַמְּלֶךְ, אִיךְ שְׁבַתְקֶךָ הַצְּרוּת וְהַיִּסּוּרִים שְׁלוֹ
 הַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וּלְבִסּוּף הַרְחִיב לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְגַמְרֵי.

וְלִכֵּן תִּקְחֵי אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדִים, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל
 לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יְבוֹא הַטּוֹב, וְתִרְאִי
 יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁהַכֹּל
 יתְהַפֵּף לְטוֹבָה, אַף שְׁנִדְמָה לָךְ עֲכָשׁוּ, שְׁזֶה דְּבָר בְּלִתי
 אֶפְשָׁרִי, כִּי מֵרַב הַצְּרוּת שְׁלָךְ, גְּדָמָה לָךְ, שְׁאֵף פַּעַם לֹא תִצְאִי
 מִזֶּה. עִם כָּל זֹאת אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב
 לְהוֹשִׁיעַ, עִם תְּפִלָּה אֲמִתִּית — הַכֹּל יתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְתִרְאִי
 יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק אַל
 תִּתְיַאֲשִׁי מִתְּפִלָּה, וְאִז תִּרְאִי יְשׁוּעָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
 בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לָךְ
 הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתח.

**כתוב, שְׁלַרְבְּנוּ ז"ל הֵיוּ נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים בְּצַעֲרוֹתוֹ.
מַה הַפְּנֵה?**

שאלה:

מֵאֵת אַבִּיחִי: שְׁלוֹם רַב. קָרָאתִי בְּסֵפֶר 'פְּעֻלַת הַצַּדִּיק', וְגַם נִדְמָה לִי שֶׁזֶה כְּתוּב בְּסֵפֶר 'שְׁבַח־הַר"ן', שְׁלַרְבְּנוּ הָיוּ נִסְיוֹנוֹת כְּשֶׁהָיָה בְּגִיל מְאֹד צָעִיר, וְגַם בְּקֶשׁ נִסְיוֹנוֹת, וְהָיָה גְבוּר וְכָבֵשׂ תַּאֲוֹתוֹ. הָאֵם הָיוּ אֵלּוּ נִסְיוֹנוֹת, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, אוֹ דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים לְפִי מַעֲלַת וִיקָדְשֵׁת רַבְּנוּ שְׁשִׁיזָה לְצַדִּיקִים? אֲשַׁמַּח לְתַשׁוּבָה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ה' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבִּיחִי, גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַנְּסִיוֹנוֹת הָיוּ כְּפִשׁוּטוֹ וְכוּ', וְהָיָה בְּכַתֵּב יָד סֵפֶר הַנְּסִיוֹנוֹת, וְשֵׁם הָיוּ סְפוּרִים מִדְּהִימִים אֶת גְּדֹל הַנְּסִיוֹנוֹת שְׁעָבְרוּ עַל רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל יְדוּעַ שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ קָרָא אֵלָיו אֶת הַנְּסִיוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹכָא (שְׁבַח־הַר"ן, אוֹת טז), שֶׁהָיוּ לוֹ כְּמָה וְכְמָה נִסְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים וְנוֹרְאִים מְאֹד בְּתַאֲוָה זוֹ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּפֶרֶט וְכוּ', כִּי בִימֵי נַעֲרֻיּוֹ מִמֶּשׁ, בְּעַת רְתִיחַת הַדְּמִים הָיוּ לוֹ כְּמָה וְכְמָה נִסְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים שֶׁל תַּאֲוָה זוֹ, עַד אֵין מִסְפָּר, אֲשֶׁר הָיָה בְּיָדוֹ לְמַלְאֵת תַּאֲוֹתוֹ, וְהָיָה בְּסַפְּנָה

שו"ת תתח ברסלב קצא

גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד, אִךָ הִיא גְבוּר חֲזָק וְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וְכַפָּה תֵאָוֶתוּ, כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים.

וְאִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִיא מִתְרַחֵק עֲצָמוֹ פַּעַם שְׁנִית לְבָרַח מִהַנְּסִיּוֹן, רַק אֲדַרְבֵּה! הִיא חֲפִץ בְּנִסְיוֹנוֹת, וְהִיא מִתְפַּלֵּל לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיִזְמִין לוֹ נִסְיוֹנוֹת. כִּי הִיא חֲזָק בְּדַעְתּוֹ, שְׂבוּדָאֵי לֹא יִמְרֹד כִּנְגַד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי אִיךָ אֶפְשָׁר שְׂיַעֲשֶׂה עֲבָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וַיַּעֲבֹר עַל רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִם לֹא שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מְשַׁגֵּעַ, חֵס וְשְׁלוֹם, בַּעַת הַזֹּאת.

אָבֵל מֵאַחַר שְׂיִהְיֶה לוֹ אֵיזָה שְׁכָל בְּעֵלְמָא בַּעַת הַנְּסִיּוֹן, בְּוֹדָאֵי יוֹכֵל לַעֲמֹד, לְפִי גְדֹל חֲזָק לְבוֹ, שְׂהִיא חֲזָק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְאֹד, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן בַּעַת שְׂבָא עָלָיו הַנְּסִיּוֹן, הִיא בְּסִכְנָה גְדוּלָה מְאֹד, וְהִיא צוֹעֵק לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ מְאֹד, עַד שְׂזָכָה לַהֲתַגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וְלַהֲנַצֵּל. וְאִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִתְרַחֵק עֲצָמוֹ מִהַנְּסִיּוֹן פַּעַם אַחֲרַת, אִף-עַל-פִּי שְׂבִשְׁעַת הַנְּסִיּוֹן הִיא קָשָׁה עָלָיו מְאֹד.

וְכֵן הִיא כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, הִרְבָּה מְאֹד עַד אֵין שְׁעוֹר. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִיא בְּעִזּוֹ, וְזָכָה לַהֲתַגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וְלִשְׁבֵּר תְּבַעֲרַת הַמְדוּרָה שֶׁל תַּאֲוָה הַכְּלִלִית הַזֹּאת, וְהִיא קְדוֹשׁ גְּדוּל מְאֹד מְאֹד בְּפִרְיִשׁוֹת תַּאֲוָה זוֹ בְּפִרְיִשׁוֹת גְּדוּלָה, וּבִקְדוּשָׁה גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד.

וְאָמַר, שְׂהַבְעַל-דְּבָר רְצָה לְהַנִּיחַ לוֹ הַכֹּל, רַק שְׂהוּא יוֹתֵר לוֹ דְּבָר אַחַד. וְהוּא אָמַר, לְהַפֵּךְ שְׂהוּא נִיחַ הַכֹּל, רַק אוֹתוֹ הַדְּבָר אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַנִּיחַ מִלְּשִׁבְרוֹ. דְּהֵינּוּ שְׂהַבְעַל-דְּבָר הִיא מְרַצָּה לְהַנִּיחַ לוֹ שְׂיִשְׁבֵּר כָּל הַתַּאֲוֹת, רַק שְׂהוּא יוֹתֵר לוֹ דְּבָר אַחַד, מִן הַסֵּתֶם הֵינּוּ הַתַּאֲוָה הַכְּלִלִית — תַּאֲוַת נְאוּף, שְׂעַקֵּר הַיִּצְרֵר הָרַע הוּא בְּתַאֲוָה זוֹ. אָבֵל הוּא אָמַר לְהַפֵּךְ, שְׂהוּא נִיחַ

קצב שו"ת תתט ברסלב

לו הכל לבלי לשברו וכו', רק זאת התאנה רוצה לשברה לגמרי, וזכה לזה בתכלית השלמות וכו', עין שם.

כמוכן שנה לא שיף לנו קטני ערך — מוחות קטנים וכו', כי אנחנו צריכים לברח לגמרי מדברים אלו, ולא לבוא לידי שום נסיונות כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ת.ט.

האם רבנו ז"ל שומע את בקשותינו, גם אם עומדים במרחק מציונו?

שאלה:

מאת מעוז: שלום למוהרא"ש. הצדיק כתב באחת התשובות, שכשיש הרבה אנשים על הציון באומן, אפשר לעמד בצד ולהתפלל. אבל איך יתקיים מה שרבנו אמר, שפטירת הצדיק היא רק כמו שהוא עבר חדר, ואפשר לדבר ליד הציון והוא שומע. אם נעמד רחוק, איך ישמע את בקשותינו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מעוז, נרו ואיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אתה צריך לדעת, שהצדיק אחר שנסתלק מזה העולם הגשמי והחמרי, הוא מוריד את גופו הגשמי, אז נמצא יותר בזה העולם מאשר בחייו, כמוכא בזהר הקדוש (אחרי ע"א): 'תגינון, צדיקא אף על גב דאתפטר מהאי עלמא, לא אסתלק ולא אתאביד מפלהו עלמין, דהא בכלהו עלמין אשתכח יתיר מחייו. דבחייו אשתכח בהאי עלמא בלחודוי, ולבתר אשתכח בתלת עלמין, וזמין לגבייהו, דכתיב (שיר השירים א, ג): "עלמות אהבוך" — אל תקרי 'עלמות' אלא 'עולמות'. זכאה חולקיהוין; הינו כן בחיים חיותו הוא מלבש בגוף גשמי, וגוף גשמי צריך להיות במקום אחד, כי אם הוא פה הוא לא שם וכו'.

אבל כשמוריד את גופו הגשמי, אזי נמצא בכל מקום, יותר מבחייו, כי נפשו, רוחו ונשמתו מתחברות יחד, והוא נמצא בשלשה עולמות, יותר מבחייו, ולכן איפה שרק עומדים סמוך ונראה אצל ציון הצדיק, זה ממש שהוא אצל הצדיק, ולכן בכל מקום שרק תעמד בציון רבנו ז"ל — אתה נמצא אצלו, ואפלו שאתה רחוק מאה מטר או מאתים מטרים וכו' וכו'.

וכך הוא בל"ג בעמר אצל הציון של רבי שמעון בן יוחאי, שמרב דחק האנשים שבאים אז להשתטח ולשמח בהלולא קדישא של התנא האלקי רשב"י זי"ע, קשה מאד להדחף פנימה ולעמד ליד מצבת קבורתו... ולכן, עלינו לדעת, כי גם אם עומדים רק סמוך ונראה, חשוב כמו שהוא נמצא ממש אצל הצדיק, וזה ברור.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתזכה להיות אצל רבנו ז"ל

על ראש השנה, ותקבל ממנו את כל התקונים, ובפרוש גלה לנו (סי' מוה"ז, סימן תה): 'הראש-השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע, שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה שאני יודע מהו ראש-השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש-השנה שלי'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתי.

לאחרונה הכניסו בי ספקות בדרך של רבנו, ואני נלחם להחזיק מעמד

שאלה:

מאת רחמים: לכבוד הרב האהוב, שלום רב. יהי רצון שהשם ישלח לך רפואה שלמה, ויחזק אותך בבתחלה.

לאחרונה הכניסו בי, לצערי, ספקות בדרך של רבנו בכך שאמרו לי דברים כגון: שרבנו לא כתב את היתקון הכללי, כי אם רבי נתן, והראיה, שמספר האותיות שביתקון הכללי שנה בגימטריה ל"רבי נחמן צדיק האמת". וכו' אמרו לי, שרבנו ז"ל אמר שכל התורה (החמש) אינה יכולה להכיל את תורתו. והדבר תמויה, איך אפשר להגיד דבר כזה? אני מאד אוהב את ברסלב... ולא עוד, אלא שדוקא דרך 'ברסלבי' התחלתי לחזר בתשובה, ואני עוד נלחם להמשיך את דרכי כחוזר בתשובה. לכן אם תוכל לענות, ולחזק אותי שוב בדרך של רבנו

שו"ת תתי ברסלב קצה

— אודה לך מאד. ועוד אבקש מכבוד הרב, שיתפלל עלי שוב, שיפרדו ממני המונעים והמעכבים, כדי שאצליח לחזור בתשובה שלמה להשם יתברך, ולא לפל שוב אל עברות. אוהב אותך מאד, תודה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רחמים, גרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על כל האחולים והברכות והתפלות לרפואתי.

אתה צריך לדעת, שרבנו ז"ל הוא נשמה פללית, והוא מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כלו, כי הלמוד שלו שיף לכלם — בלי יוצא מן הכלל, כי הוא נשלח לדור הזה כדי להציל את כל הדור הזה והדורות העתידים וכו', ולצערנו הרב, לא חסרים מחות עקמים המלאים נאוף, שקוץ, תעוב וזהוים וכו' וכו', ולכן תולים כל מיני בוגי וסרוגי ושיחות של שקר על רבנו ז"ל, ולכן לא צריכים להתפעל משום שיחה שנוגדת את תורתנו הקדושה, כי צריכים להבחין תכף-ומיד בשקר ובכזב הזה, ולא ליחסה אל רבנו ז"ל, חס ושלום, ורק אלו מחות פגומים המציאו את השיחות האלו וכו'.

רבנו ז"ל בא לעולם לחזק ולעודד ולשמח את כלל נשמות ישראל, ואת כלל העולם כלו, וכן מעורר ומחזק להתמיד בלמוד התורה הקדושה, ולהיות בכל מקומות התורה הקדושה (עין שיחות-הר"ן, סימן כח). וכן נתן לנו סדר-דרך-

הלמוד, שאפלו מי שקשה הבנה, יכול לזכות לעבר ולהיות בכל מקומות התורה הקדושה (עין שיחות הר"ן, סימן עו).

ולכן חצוף הוא מי שממציא כאלו שיחות, שהן נגד התורה הקדושה, ועוד אומר אותן בשם רבנו ז"ל, רחמנא לישזבן, מדעות כאלו, בר מינן.

וצריכים להזהר מאד מאד לא לקבל שום שיחה מאף אחד, אם זה לא מדפס בספרי "שיחות הר"ן" או "חי" מוהר"ן", או "ימי מוהרנ"ת", צריכים לדעת שהכל שקר וכזב, אם זה, חס ושלום, נוגד את התורה הקדושה, ואת הידיעה הזו צריך לדעת כל בעל תשובה וכל מקרב חדש, פי בקלות יכולים לבלבל את המחזות הקטנים וכו', פי היום יש גם בתוך ברסלב כל מיני אנשים, אשר קפה של שרצים תלויה מאחוריהם, פי עדין לא נקו את עצמם מהעבר הלא כל-כף מזהיר שלהם ... והנה הם כבר נעשו ראשים, ומדברים עם אחרים ... ועליהם אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים!?

ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו, פי עדין הראש שלהם מלא מותרות וצואה וכו', ובפרט כשחולקים על ספרים המגלים את אמתת מציאותו ותברך, שעל זה אמרו חכמינו הקדושים (ערובין כא): 'הלועג על דברי חכמים, נדון בצואה רותחת', הינו שעולה בראשם מותרות וצואה. ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לקבל שום שיחה או שום הנהגה הנוגדת את תורתנו הקדושה, פי רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לנטות מהשלחן ערוך פי הוא זה, ומכל שפן

צריכים מאד מאד להזהר, שלא לדבר שטיות על חשבון רבנו ז"ל, רחמנא לצלן.

ועתה אענה לך מה ששאלת בענין ה"תקון הכללי", ראוי לך לעיין ב'שיחות-הר"ן' (סימן קמא), אשר שם מספר מוהרנ"ת ז"ל באריכות איך שנתגלה "התקון הכללי", וכן הוא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ר"ה, וכן הוא בחלק ב', סימן צ"ב — מגלה רבנו ז"ל את ה"תקון הכללי" בפרטי פרטיות, איך שזה תקון גמור מאד לפגם-הברית ולמקרה לילה, אזי איך יכולים לומר שטיות כאלו?

ובכלל עליך לדעת, שכל אלו שמשתמשים עם גימטריות וחשבונות וכו' — אפלו אלו שכבר מגלים אילו רמזים, שמזמור זה נגד ספירה זאת, ומזמור זה נגד ספירה זאת — הכל הבל ורעות רוח, פי גלה לנו רבנו ז"ל, שאף אחד לא ידע מהתקון הזה מקדם, ואמר בפרוש, שהיו צדיקים שרצו להגיע אל התקון הזה ולא הצליחו, ולי עזר הקדוש-ברוך-הוא להגיע אל השלמות וכו', ולכן מה שיך לומר את כל אלו הגימטריות והראשי תבות, והחשבונות וכו' — הכל הבל ורעות-רוח, דמיונות גדולים, פי איך יעזרו אנשים בדור הזה לתלות בוקי וסרוקי על סוד ה"תקון הכללי", שלא נתגלה מעולם וכו', ואיך יכולים אנשים פגומים וכו', שעדין לא נקו את עצמם מחטאת הנעורים שלקחם וכו', לומר אילו רמזים או סודות... וכו', על ה"תקון הכללי", אין זאת אלא שהכל דמיון אחד גדול מאד.

עלינו לקבל מרבנו ז"ל את התמימות והפשיטות, שבה כבר כלול הכל, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), שעקר הנהדות הוא תמימות ופשיטות, ואמר (שיחות-הר"ן,

קצה שו"ת תתי ברסלב

סימן טו), שהוא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה. וזה בחינת (שמות לו, א): "כֹּל אֲשֶׁר נָתַן הוֹי"ה חֲכָמָה בְּהֵמָה", הינו שהוא חכמה לעשות עצמו כבהמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ה:): על פסוק (תהלים לו, ז): "אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ הוֹי"ה" — אלו בני-אדם שערמים בדעת ומשימין עצמן כבהמה.

וכמו שאמר אסף (תהלים עג, כב): "וְאָנִי בְעַר וְלֹא אָדָע בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עֲמֹף"; אשרי מי שזוכה להגיע אל מדת התמימות. וכבר ספר לנו רבנו ז"ל (ספורי-מעשיות, מעשה ט' — מהחכם והתם) אֵל מַה זָכָה הֵתָם וְכוּ', שנעשה מיניסטר על כל המיניסטריין, צדיק על כל הצדיקים, עיין שם.

אשרי מי שמקים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות, ואומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים, בלי שום חכמות והשכלות כלל, אלא רק מפני שרבנו ז"ל צוה כן, וכן מתבודד ומתפלל ומסיח ומספר את כל לבו להקדוש-ברוך-הוא בלי שום חכמות והשכלות כלל, שזה עקר השלמות של תפלה והתבודדות — להשליך את השכל המדמה שלו, ומדבר עמו יתברך בלי שום חכמות והשכלות כלל.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן קנד): שעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על-ידי ענין פראסטיק (פשיטות) — שהיה מדבר הרבה. ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות, ועל-ידי-זה דיקא הגיע למה שהגיע.

ואמר: "אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה..." (כלומר שהיה מזדרז כל-כך

שׁו"ת תתיא בְּרִסְלָב קצט

בְּעִבּוּדְתוֹ, עַד שְׁמָה שְׁהִיָּה עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשָׁנָה כְּלָה, הִיָּה עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד).

וְהִיָּה מִתְנַעֲנֵעַ מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעִבּוּדָה שֶׁל פְּרָאסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת) בְּאַמֶּת, וְאָמַר: "אִי, אִי, פְּרָאסְטִיק"...

גַּם אָמַר, שְׁדַבֵּר עִם כַּמָּה צַדִּיקִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ גַם-כֵּן שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמִדְרַגָּתָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנִיָּן פְּרָאסְטִיק, שְׁעָסְקוּ בְּעִבּוּדְתָם — עִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּהַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הִגִּיעוּ לְמָה שְׁהִגִּיעוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתיא.

הָאִם לְשַׁלַּח אֶת יְלָדֵי ל'תְּלִמוּד תּוֹרָה', אִף שְׁבִדְרָךְ צְרִיכִים לְנִסְעַ דְּרָךְ מְקוֹמוֹת מְסַפְּנִים?

שְׁאַלְהָ:

מֵאֵת לָאָה: לְכַבּוֹד קַדְוֶשֶׁת הַצַּדִּיק מוֹהֲרַא"שׁ הַקְּדוֹשׁ, שְׁלוֹם וּבְרַכָּה! יְהִי רְצוֹן שְׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְכֶם בְּרִיאוֹת שְׁלֵמָה, חֻזְקָה וְאַיְתָנָה, וְתוֹכּוּ לְרִאוֹת רַב נַחַת וְשִׂמְחָה מִכָּל עַמְלֵכֶם הַקְּדוֹשׁ.

בְּרִצּוֹנִי לְהַתְּנַעֵץ עִמָּכֶם בְּעֲנִיָּן שְׁחָשׁוּב לָנוּ מְאֹד. יֵשׁ לִי שְׁנֵי בָנִים שְׁיָחִיו, בְּגִיל שֶׁל 'תְּלִמוּד-תּוֹרָה'. הָאֶחָד בֶּן

שש וְהֶאָחַד בֶּן שְׁמוֹנָה. חָשׁוּב לָנוּ מְאֹד שֶׁיִּלְדִינוּ יִלְמְדוּ בְּתִלְמוּד תּוֹרָה. בִּישׁוּב שְׁבוּ אָנוּ מִתְגוֹרְרִים אֵין 'תִּלְמוּד-תּוֹרָה', אֶף יֵשׁ בֵּית-סֵפֶר בְּרוּחַ תּוֹרֵנִית, כִּף שְׁמֻצִיאוֹת שֶׁל לְמוּד בְּתִלְמוּד תּוֹרָה מִצְרִיכָה נְסִיעוֹת לִישׁוּבִים סְמוּכִים.

חָשׁוּב לְצִיָּן, שְׁאָנוּ גָרִים בְּאִזּוֹר הַשְּׁטָחִים, דְּבַר שְׁמַעְמִיד אֶת הַדְּרָכִים בְּחֻזְקַת סִכְנָה. מַה גַּם, שֶׁלְּאֶחָד מֵהַיְלָדִים אֵין הַסְּעוֹת מְסֻדְרוֹת לְתִלְמוּד תּוֹרָה, אֲלֵא אֲנַחְנוּ מְסִיעִים בְּדְרָכִים עֲצָמָאִיות (אֲנָשִׁים שְׁנוֹסְעִים לְפוּן, וְכדוּמָה). בְּרֻצוֹנִי לְשֵׁאל וּלְהַתְיַעַץ עִם הַצַּדִּיק: הָאֵם לְמִסֹּר אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּבְכָל זֹאת לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַתְאֲמֵץ שְׁהֵיִלְדִים יִלְמְדוּ דוֹקָא בְּתִלְמוּד-תּוֹרָה, עַל אֶף הַקְּשֵׁי שְׁפָרוּךְ בְּנְסִיעוֹת? אוֹ שְׁנַתָּן לְהַכְנִיסָם לְבֵית-הַסֵּפֶר שֶׁל הַיִּשׁוּב, לְפָחוֹת אֶת הַקָּטָן מִבֵּין שְׁנֵיהֶם, וְלֹא לְהַטְלִיל בְּדְרָכִים? אוֹדָה לְצַדִּיק עַד לְמָאד, אִם יַעֲנֶה לָנוּ עַל שְׂאֵלָתֵנוּ, שְׂכָה בּוֹעֶרֶת לָנוּ, בְּפֶרֶט עֲכָשׁוּ שְׁאָנוּ נִמְצָאִים בְּתַחֲלַת שְׁנַת הַלְמוּדִים.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ה' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל לְאֵה תַחֲוִיה.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל הַדְּרָכִים, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשְׁלַי בְּנְכוֹת, פֶּרֶק ד', הַלְכָה ד'): 'כָּל הַדְּרָכִים בְּחֻזְקַת סִכְנָה'; וּבְפֶרֶט בְּמִקוֹם מְגוּרֵיכֶם — לְהַסִּיעַ בְּכָל יוֹם יְלָדִים מִישׁוּב לִישׁוּב — זֶה מְאֹד מְאֹד מְסַכֵּן (יִשְׁמֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִכָּל מִינֵי אַסוּנוֹת).

שו"ת תתיב ברסלב רא

וְלִכְּנֵן עֲדִיף שְׁהִילָדִים יִלְמְדוּ אִיפֹה שְׂאֵתֶם גְּרִים, וְלֹא לְטַלְטֵל אוֹתָם בְּדַרְכֵיכֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵר אֶת עִם יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַר אֶתְכֶם מִכָּל רַע, וְתִרְוּ רַב נַחַת דְּקִדְשָׁה מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתיב.

אֵין לִי דְבוּרִים חֲדָשִׁים בְּהַתְּבוּדוֹת, וּמֵאֵד קֶשֶׁה לִי לְלַמֵּד גְּמָרָא

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גּוֹלָן: לְצַדִּיק שְׁלוֹם. אֲנִי מֵתְבוּדָד כְּבָר חֲדָשִׁים בְּרַצִּיפוֹת, וְעַדִּין לֹא נִפְתַּחִים לִי הַדְּבוּרִים, וְיֵשׁ לִי אוֹתָם דְבוּרִים כָּל הַזְּמַן. וְאֲנִי מְדַבֵּר בְּעֶרְךָ עֶשֶׂר דִּקּוֹת, וְיִשְׁאַר הַזְּמַן שׁוֹתֵק, וְזֶה מֵאֵד מִיֵּאֵשׁ אוֹתִי. בְּנוֹסָף, קֶשֶׁה לִי בְּלִמּוּד הַגְּמָרָא, וְאֲנִי לֹא מַצְלִיחַ לְהַבִּין, לְמִרְוֹת שְׂאֲנִי מֵתְמִיד כְּבָר כַּמָּה חֲדָשִׁים בְּלִמּוּד. אֲשַׁמַּח לְעֵצָה, תּוֹדָה וְכָל טוֹב.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ה' אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל גּוֹלָן, גֵּרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

דַּע לָךְ, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְדַבֵּר אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, צְרִיכִים קִדְּם לְזַרֵּק אֶת הַשִּׁכּוֹל הַמְדַמָּה שְׁלוֹ, כִּי תִפְלֶה זֹו אֲמוּנָה,

וְאִמּוּנָה אִי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג, אֲלֵא כְּשׁוֹרְקִים אֶת הַחֲכָמוֹת
הַמְּדַמּוֹת שְׁלוֹ, וְלֹדַעַת, שְׁלֵא יוֹדְעִים כָּלֵל, רַק לְדַבֵּר בְּתַמִּימוֹת
וּבִפְשִׁיטוֹת עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּאֶשֶׁר יִדְבַר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְלִסְפֹּר
לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת
וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל.

וּכְבָּר אָמַר רַבְּנּוּ וַ"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קנ"ד), שְׁעָקַר מֵה
שְׁהִייעַ לְמַדְרַגְתּוֹ, הוּא רַק עַל-יְדֵי עֲנִיָּן פְּרֶאסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת)
— שְׁהִיָּה מְדַבֵּר הַרְבֵּה. וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְאָמַר
תְּהִלִּים הַרְבֵּה בִּפְשִׁיטוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ לְמָה שְׁהִייעַ.

וְאָמַר — "אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ שְׁהִשָּׂם יִתְבַּרְךָ יַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי
מֵה שְׁאֲנִי עֲתָה, דְּהֵינּוּ חֲדוּשׁ כְּזֶה, הֵייתִי עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד מֵה
שְׁעֲשִׂיתִי בְּשָׁנָה כְּלָה" ... (כְּלוֹמַר שְׁהִיָּה מוֹדְרִז כָּל-כַּף
בְּעִבּוּדְתּוֹ, עַד שְׁמָה שְׁהִיָּה עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּשָׁנָה
כְּלָה, הִיָּה עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד).

וְהִיָּה מִתְנַעֲנַע מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעִבּוּדָה שֶׁל פְּרֶאסְטִיק
(פְּשִׁיטוֹת) בְּאֵמֶת, וְאָמַר: "אִי, אִי, פְּרֶאסְטִיק" ...

גַּם אָמַר, שְׁדַבֵּר עִם כְּמָה צְדִיקִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ גַם-כֵּן
שְׁלֵא הִגִּיעוּ לְמַדְרַגְתָּם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנִיָּן פְּרֶאסְטִיק, שְׁעָסְקוּ
בְּעִבּוּדְתָם — עִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בִּפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה
בְּהַתְּבַוְדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא
הִגִּיעוּ לְמָה שְׁהִייעַ.

וְהִנֵּה אֶתָּה אוֹמֵר, שְׁאַחַר עֶשְׂרֵי דַקוֹת אֵין לָךְ מֵה לְדַבֵּר
וְכוּ', הַעֲצֵה הִכִּי קִלָּה וְהִכִּי טוֹבָה, לְדַבֵּר עַל-פִּי סֵדֵר הָא' ב',
הִינּוּ א' — אֲמוּנָה, אֲמֶת, אֲכִילָה, וְכוּ' וְכוּ', לְבַקֵּשׁ שְׁתִּהִיָּה
לוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכָּת, שְׁיִחְזִיק בְּאֵמֶת לְאֵמֶתָה, וְלֵא יִטְעָה

אֶת עֲצָמוֹ, שְׂיֵהִיָּה זְהִיר בְּמָה שְׂאוּכַל, שְׁלֵא יִהְיֶה בְּזָה שׁוּם פְּקָפוּק, וְכִךְ יִבְקַשׁ עַל-פִּי כָּל אוֹתוֹת הָא' ב', וְאִזּוּ יִהְיֶה לוֹ הַמוֹן מֵה לְדַבֵּר.

בְּעֲנִין לַמּוֹד גְּמָרָא גָּתָן לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עֲצָה (שיחות-הר"ן, סימן עו), שְׁקָדָם יִתְחִיל לֹזְמֵר אֶת הַלְמוֹד אֲפֵלוּ שְׁלֵא מִבִּין, וְיֵאמֵר דָּף אַחַר דָּף מִהֲתַחֲלַת בְּרִכּוֹת עַד שְׂיִסִּים, אִזּוּ יִתְחִיל מִסְכַּת שִׁבְתָּ עַד שְׂיִסִּים, וְאִזּוּ יִתְחִיל מִסְכַּת עֲרוּבִין עַד שְׂיִסִּים וְכוּ', וְזֶה מֵאָמֵר מִפְּרָשׁ (עבֹדָה וְרָה יט): לְעוֹלָם לִיגְרִים אִינִישׁ וְאִף עַל גַּב דְּמִשְׁכַּח, וְאִף-עַל-גַּב דְּלֵא יִדַע מֵאֵי קָאָמֵר; וְאִין מְלִים לְהַסְבִּיר לָךְ מֵה זֶה שְׂיֵהוּדֵי זוֹכָה לְדַפְדָּף בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, אֲפֵלוּ בְּאִמְרָה בְּעִלְמָא עַל-כָּל-פְּנִים, אִיף שְׂהוּא, יֵשׁ לוֹ שְׂיִכּוֹת אֶל הַגְּמָרָא, וְכָל זְמַן שְׂיֵהוּדֵי מְקַשֵּׁר אֶל הַגְּמָרָא, הַסְּמ"ך-מ"ם וְנוֹקְבָא דְלִיָּה אִינָם יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דְּבָר, כִּי הַסְּמ"ך-מ"ם יִתֵּן לְאָדָם לְלַמֵּד אֶת הַכֹּל, אֲבָל לֹא גְמָרָא.

וְכֵן מוֹבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (קְדוּשִׁים פּה:): 'וּמֵאֵן דְּתֵאוּבְתֵיהָ לְמַלְעֵי בְּאוּרִיָּתָא, וְלֹא אֲשַׁכַּח מֵאֵן דְּיֹולִיף לִיָּה, וְהוּא בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְּאוּרִיָּתָא, לְעֵי בָּהּ, וּמְגַמְגֵּם בָּהּ, בְּגַמְגוּמָא דְּלֵא יִדַע. כָּל מְלָה וּמְלָה סְלֵקָא, וְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֲדֵי בְּהֵיָא מְלָה, וְקַבִּיל לָהּ, וְנִטַע לָהּ סְחָרְגִיָּה דְּהֵהוּא נַחְלָא, וְאִתְעַבִּידוּ מֵאִלִּין מִלִּין אִילָנִין רַבְרַבִּין, וְאִקְרוּן עַרְבֵי נַחַל, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב (מְשַׁלִּי ה, יט): "בְּאֵהֲבֵתָהּ תִּשְׁגָּה תְּמִיד".

[מִי שְׂיֵישׁ לוֹ רְצוֹן לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְאִינוּ מוֹצֵא מִי שְׂיִלְמַד אוֹתוֹ, וְהוּא מְרַב אֲהַבָּה לִוְמַד תּוֹרָה, וּמְגַמְגֵּם בְּלְמוֹד, וְאִינוּ מִבִּין מֵה שְׁלוּמָד, כָּל מְלָה וּמְלָה עוֹלָה לְמַעְלָה בְּשָׂמִים, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂמַח בְּמְלָה הֵיָא, וּמְקַבֵּל אוֹתָם מְלִים, וְנוֹטַע מְזָה אִילָנוֹת סְבִיב עַל נַחַל הָעֲלִיּוֹן, וְנַעֲשִׂים מֵאֵלוּ

המלים שמגמגם בתורה, אפלו שהוא לא מבין, אילנות גדולים, ונקראים ערבי נחל, זה מה שפתיב (משלי ה, יט): "באהבתה תשגה תמיד".

מכל זה רואים את מעלת האדם, שזוכה אפלו לגמגם בתורה, אשר זה מאד מאד חשוב למעלה, ועל-כן תעשה לעצמך קביעות חזקה ללמד בכל יום גמרא פסדון, וזה יציל אותך מכל רע. ואני מאד מבקש אותך, לטובתך הנצחית — שתציית אותי ולא תתחרט, ואל תתיאש, כי על-ידי רבוי האמירה בגמרא, לבסוף יפתח לך המוח, ותבין פשוטן של דברים, שתוכל ללמד עם רש"י ועם תוספות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתיג.

איך מקימים "ודוי לפני תלמיד חכם"? ומי נקרא "תלמיד חכם"?

שאלה:

מאת יוסף: שלום למוהרא"ש שליט"א. מאחר ולרבים מאתנו יש עוונות קטנים וגדולים, ונדוע שהודוי דברים משחרר את העוונות שחקוקים על עצמותינו, השם יצילנו. ברצוני לשאל: האם יש חיוב להתודות דוקא לפני תלמיד-חכם, כמו שכתוב

בתורה ד', או שאפשר לפעל אותה פעלה גם באשר
מתודים לפני השם ותברך? ואם צריכים להתודות
לפני תלמיד-חכם דוקא, אז איך יודעים מי נקרא
'תלמיד חכם'?

שמעתי בשם ר' נתן שאמר, שהכונה בתורה הוא היא,
להתודות לפני רבנו עצמו בלבד. אם-כן יוצא לפי
דברי ר' נתן, שאין אפשרות לקים ודוי דברים לפני
אדם חי כלל! אשמח לבאור הסגיה. בברכת תודה
והודיה והערכה על מסירות נפשו של הצדיק העוסק
בפדיון נפשות.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יוסף, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את מעלת האדם הזוכה להתודות
בכל יום מחדש לפניו ותברך, שזה עקר התשובה, כמו שכתב
הרמב"ם (הלכות תשובה, פרק א', הלכה א'): 'כל מצוות שבתורה,
בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן, בין
בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו — חיב
להתודות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה, ז): "איש או
אשה כי יעשו וגו', והתודו את חטאתם אשר עשו" —
זה ודוי דברים, ודוי זו מצות עשה, כיצד מתודים? אומר:
"אנא השם, חטאתי עויתי פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך,
והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה".
וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה
— הרי זה משבח'.

ואמרו חכמינו הקדושים (תורת כהנים בחקמי): 'אמר

הקדוש-ברוך-הוא, שְׁמִידָה שֶׁהֵם מְתוּדִים עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, מִיָּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם, שְׁנֵאמַר (ויקרא כו, מ): "וְהִתְוַדוּ אֶת עֲוֹנֵם וְאֵת זֵוֹן אֲבוֹתֵם בְּמַעַלְם אֲשֶׁר מָעַלוּ".

וְלִכֵּן זֶה דְבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִתְוַדּוֹת בְּכָל יוֹם לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי רַבְּנֵנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד), שֶׁהַעֲוֹנוֹת שֶׁל אָדָם חֲקוּקִים עַל עֲצֻמוֹתָיו, וְכִדִּי שֵׁיִצֵּא מֵעֲצֻמוֹתָיו — צָרִיף וְדוּי דְבָרִים.

בְּעֲנֵן וְדוּי דְבָרִים לְפָנָיו הַתְּלִמִּיד חָכֵם וְכוּ', הַמוּבָא בְּמֵאמְרֵי הַנ"ל, הַסְּבֵרְתִי אֶת זֶה בְּהַסְּבֵר נְכוֹן בְּפִרוּשֵׁי "שְׁפַת הַנַּחַל" עַל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" — קָחָהוּ מִשָּׁם, וְאַצֵּל אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִקְּבָל, וְכֵן הוּא בְּסֵפֶר "פְּרָפְרָאוֹת לְחַכְמָה" עַל תּוֹרָה זוֹ, שֶׁזֶה שִׁיף כְּשֶׁבָּאִים אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנֵנוּ ז"ל — מְתוּדִים שָׁמָּה עַל הַעֲוֹנוֹת שֶׁעָשׂוּ וְכוּ', וְזֶה וְדוּי דְבָרִים לְפָנָיו הַתְּלִמִּיד חָכֵם.

רְאֵה לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשְּׂמִחָה, כִּי אֵין דְבַר יוֹתֵר חָשׁוּב כְּמוֹ שְׂמִחָה, וְכַל-כֵּף קָשָׁה לְאָדָם לְהַגִּיעַ לְמִדַּת הַשְּׂמִחָה יוֹתֵר מִכָּל הַעֲבוֹדוֹת הַכִּי קְשׁוֹת, קַל יוֹתֵר לְצוּם וּלְסַגֵּף אֶת עֲצֻמוֹ עִם סְגוּפִים קָשִׁים וּמְרִים — הָעֵקֶר לֹא לְהִיּוֹת בְּשְׂמִחָה.

וְלִכֵּן עַל שְׂמִחָה צָרִיכִים מְסִירוֹת נַפֶּשׁ גְּדוֹלָה, וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תנחומא שמיני ב'): 'לְפִי שָׂאִין הַשְּׂמִחָה מִמִּתְּנָת לְאָדָם, לֹא כֹל מִי שֶׁשְּׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחֵר, וְלֹא כֹל מִי שֶׁמִּצַּר הַיּוֹם מִצַּר לְמַחֵר, לְפִי שָׂאִין הַשְּׂמִחָה מִמִּתְּנָת לְאָדָם, וְאִם תִּהְיֶה בְּשְׂמִחָה, כֹּל הַחַיִּים שֶׁלָּךְ יִלְכוּ כְּבֹר בְּצוּרָה אַחֲרֶיךָ לְגַמְרִי, כִּי תִזְכֶּה לְיִשׁוּב הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): 'מִזֶּה שֶׁבִּגְיֵ-אָדָם רְחוּקִים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מִחֲמַת חֶסֶד יִשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין יִשׁוּב

הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה, ואז תזכה לגדלות המחין, וכבר לא יחסר לך שום דבר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתיד.

**התקרבותי לרב מסים והייתי תלמידו, ובגללו
התגרשתי, ועכשו אין לי כלום**

שאלה:

מאת נפתלי: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני מתבייש לספר, אך הייתי מקרב אליכם בעבר, עד שהפתי רב אחד שגם אותו אתם קרבתם, עד שהפתי להיות רב ומנהיג בעצמו. הלכתי אחריו, ונהיית תלמיד שלו, ועכשו אני רואה שזו היתה טעות נוראה, כי לבסוף אבדתי את אשתי וילדי בגלל שהוא הסית אותי להתגרש. עכשו, אחרי שנתים שאני הולך אחריו, אני רואה שהחיים שלי מרסקים לגמרי, והוא לא עזר לי בכלום. אני כבר לא מתפלל, ובקשי מניח תפילין, לא מקפיד על פשרות, וממש נפילתי מבחינה רוחנית וגשמית, אין לי כבר אשה, והילדים רחוקים ממני, בלי תורה ותפלה. מה לעשות עכשו? איך אפשר להחזיר את הגלגל אחורה, ולחזור להיות כמו שהייתי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נפתלי, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צר לי מאוד לומר לך, שאף פעם לא היית מקרב אלי וכו', כי אם פן היית מקרב אלי — לא היית בורח, ועדין היו לך את אשתך וילדיך, ובמשך השנתיים האלו שהלכת ממני, היית יכול לסיים פעמים את חמשה חמשי תורה, על-ידי שהיית לומד בכל שבוע פרשת השבוע 'שנים מקרא ואחד תרגום' עם פרוש רש"י, וכן היית זוכה לסיים לכל הפחות כמה עשרות פעמים ששה סדרי משנה, וכמה מאות דפים גמרא, וסימנים שלחן ערוך וכו' וכו'.

ומפל שפן שהיית מתפלל בכל יום במנין את שלש התפלות: שחרית, מנחה, ערבית, והיית מרויח רכבות פעמים אמירת 'אמן', 'אמן יהא שמיה רבה', קדשה ו'ברכו' וכו'.

רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קנג): 'מי שמקרב את עצמו אל הצדיק, וקרבתו אינה בתמימות, על-ידי-זה נתהפך אחר-כך לרודף; כן היה עם ההוא שמאשפות הגבהתי אותו וכו', והוא ישב על הרצפה ברחובות בני-ברק עם צלחת ובקש נדבות, עד שהיום כבר נעשה מפרסם וכו', ואתה לא היחידי, אלא מה שאני יודע עוד תשעה אברכים התגורשו מנשותיהם, ואמלל אותם, כי הוא מדבר גדולות וכו'.

וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן צח) מהות האדם נפרת על-ידי התקרבותו, כשרואים למי הוא מקרב;

כי אם אחד מדבר סתם באויר וכו', ואף שחושבים שזה עמק עמק ... אבל אם נעקרים ממצוות מעשיות, ועוד מאבדים את האשה והילדים — צריכים לדעת שהכל שקר גמור ומלא דמיונות וכו', ועליהם ועל כמותם אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים?

ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו, כי עדין הראש שלהם מלא מותרות וצואה וכו', ובפרט כשחולקים על ספרים המגלים את אמתת מציאותו יתברך, שעל זה אמרו חכמינו הקדושים (ערוכין כא): 'הלועג על דברי חכמים נדון בצואה רותחת', הינו שעולים בראשם מותרות וצואה וכו', כי רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שלא לנטות מן השלחן ערוך כי הוא זה, ומכל שכן צריכים מאד מאד להזהר, שלא לדבר שטיות על חשבון רבנו ז"ל וכו', ובפרט שההוא הסית אותך להתגרש מאשתך, ולעזב אותה ועם הילדים ביחד — אין לך שקר יותר גדול מזה.

אין לי מה ליעץ לך, אלא לחזור בתשובה שלמה, ותחזר אל אשתך, אם היא תרצה לחזור אליך וכו' וכו', העקר לבקש תמיד ממנו יתברך, שיזכה לברור וזכוף המדמה, ושאף אחד לא יוליך אותו שולל, כי על זה צריכים הרבה הרבה תפלות, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כה), שהיום צריכים לקרא ליצר הרע "כח המדמה", שהוא עובד על בני-אדם, כמו שקרה אצלך וכו', וכמו שקורה לעוד אברכים, שמוליכים אותם שולל עם לשונות של קבלה, ונשארים קרחים מכאן ומכאן, ומאבדים את ימיהם ושנותיהם.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן ו'): 'היצר הרע

דומה, כמו מי שהולך ורץ בין בני אדם, וידו סגורה, ואין אדם יודע מה בתוכה. והוא מרמה בני-אדם ושואל לכל אחד: מה אני אוחז? ולכל אחד נדמה כאלו הוא אוחז מה שהוא מתאנה. ועל-כן הכל רצים אחריו כי כל אחד סובר שיש בידו מה שהוא חפץ וכו'. ואחר-כך הוא פותח את ידו, ואין בה כלום וכו', כמו-כן ממש היצר הרע, שהוא מרמה כל העולם כלו, והכל רצים אחריו, ומרמה לכל אחד ואחד, עד שנדמה לכל אחד ואחד כאלו יש בידו מה שהוא חפץ, כל אחד כפי שטותו ותאנתו, ואחר-כך בסוף הוא פותח את ידו, ואין בה כלום, כי אין מי שימלא תאנתו אצלו.

וכן הוא גם אצל רבנים — אדם רץ אחר מישהו ימים ושנים וכו', והוא מכור אליו לגמרי וכו', ונדמה לו שישועתו תלויה ברב זה וכו', וההוא עובד עליו, ומוריק לו את הכיסים וכו', או מהפנט אותו לגמרי, ומוציא ממנו כסף, ולבסוף ההוא פותח את היד, ורואה שהכל כלום וכו', וסתם בליתי את הימים והשבועות והחדשים והשנים הכי טובות שלי בימי חיי, ומאומה אין בידי וכו' וכו', אבל זה פאשר מתעורר, שמגלה שעכשו זה כבר מאחר...

ולכן פשאדם מתקרב אל איזה רב, יהיה מי שיהיה, צריך תמיד לזכור מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): 'את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד מאד'; אם לא מקבלים מהרב תכף ומיד את מה שהוא צריך, צריכים לדעת שהוא חי בדמיון ובטעות גדולה וכו', ומה צריך אדם? שכל ודעת, ועקר הדעת והשכל הוא (דברים ד, לה): "אתה הראת לדעת, כי הו' הוא האלקים, אין עוד מלבדו", שיחדיר בו אמונה פשוטה בו יתברך, וילמד אותו איך מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, שזה יש לו תכף ומיד

ביד, "ומה שביד בטוח", כי למדתי אצל הצדיק הזה איך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולדעת, שאני עצמאי, ואין לי אף אחד בזה העולם — רק את הקדוש-ברוך-הוא, ורק הוא יתברך יכול לעזור לי, וכן הרב צריך להכניס בו תשוקה עצומה ללמד תורה הקדושה.

ולכן צריך לזכר — "מה שביד בטוח", אם אני התחלתי ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא וכו', בזכות הרב הזה, ולא החסרתי יום אחד מבלי למוד תורה הקדושה וכו', אזי עלי לדעת — "מה שביד בטוח", וכן אם הרב מוסר את נפשו שיהיה אצלי שלום-בית ביני לבין אשתי, צריכים לזכר — "מה שביד בטוח", ואם, חס ושלום, לא מקבלים את זה מהרב, צריכים לדעת שהכל דמיון גדול מאד, ולבסוף יפתח את הדי, ויראו שאין ביד שום דבר, וסתם רצתי אחריו ימים ושנים, ואבדתי את שנותי היקרות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתטו.

**אשתי מתבישת מאד בסביבת נשים אחרות,
ואין לה בטחון עצמי**

שאלה:

מאת חיים: שלום למוהרא"ש שליט"א. אשתי

מתבייטת ללכת בין נשים, כי היא תמיד חושבת שהן מסתכלות עליה או מדברות עליה. חסר לה בטחון עצמי, ותמיד כשהיא בסביבת נשים אחרות, היא מסמיקה מבושה ונכנסת ללחץ. איך מטפלים בבעיה שפזו? אשמח לקבל עצה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שופטים, ו' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שהכל תלוי בדרך, כי אדם מכרח לחזק ולעודד ולשמח את אשתו, יש הרבה אנשים שסובלים ממחלה זו — שגדמה להם שכל אחד מסתפל עליהם ומדבר מהם, וצריכים להוציא את זה מהם, כי הדמיון הורס את האדם לגמרי, וזו פשוט מחלה, כמאמרם ז"ל (ירושלמי שבת, פרק יד, הלכה ג): על הפסוק (דברים ז, טו): "והסיר הווי"ה ממך כל חלי" — זה הרעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כח, מח): "ונתן על ברזל על צוארך" — זה רעיון, הינו מהו העל הכי קשה המטל על האדם? אלו הם הרעיונות והדמיונות שמשככים אותו, כי מרב עוונותיו ובפרט של פגם הברית, הוא נמצא בלחץ תדירי, ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות של הבל ושל פחדים וכו', מה יעשה לו זה? ומה יעשה לו ההוא? ובאמת אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו.

ולכן מצוה עליך לדבר הרבה עם אשתך, ולהוציא אותה מזה, והעצה הכי קלה, שתלך עמה לטייל דוקא בין הבריות,

כדי שלאט לאט תתרגל להוכח ולהבין, שבאמת אף אחת אינה מסתכלת עליה, ולא מדברת ממנה...

ואם אמנם אמת זה לא קל, אבל אתה צריך לקחת את הענינים בידיך — לחזק ולאמץ ולעודד אותה, ובכלל אל תדבר מזה, רק תעשה את זה טבעי, שאתם הולכים לטייל, וכך לאט לאט יצא ממנה הדמיון הזה.

אסור לצחק ממנה, ומכל שכן לא לפניה וכו', אלא עליך לדעת, שזו פשוט מחלה, אבל יכולים להתרפאות מזה, ויש אנשים שסובלים מזה, ולכן אל תהיה שבור, אלא תשתדל בכל מיני אפנים שבעולם לעזור לה; והעקר אל תקמץ במחמאות.

וגם ישנם גברים שסובלים ממחלה זו — שמתבישים מאנשים, ולא רוצים לצאת החוצה, כי נדמה להם שכלם מסתכלים עליהם, וכלם מדברים מהם, ובאמת אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות נאוף, חלק ב', סימן יד): 'מי שעוצם עיניו מראות ברע, על-ידי-זה נצול מבזיונות'; וזו עצה נפלאה מאד, כשאין אדם מסתכל על הזולת, על-ידי-זה הוא לא רואה שמדברים עליו או מבזים אותו וכו'.

ובכלל, אדם צריך להרגיל את עצמו שלא להתפעל מהזולת, ולא להסתכל על מה שהזולת מדבר עליו, ואז יחיה חיים טובים, נעימים ומאשרים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלית.

המאחל לך שבת שלום...

תתטז.

נולדה לנו בת במזל טוב. האם לחסן אותה או לא?

שאלה:

מאת תמר: שלום וברכה. נולדה לנו בת ל"מזל טוב", ורציתי לשאל את דעתו של הצדיק: האם צריכים לעשות חסונים לתינוק? הרי השם ברא את האדם בריא, ולמה צריכים להכניס בגוף כל מיני רעלים של החסון? תודה לכם על הכל, אני מחכה כל יום לתשובות, זה נפלא, זה יפה, זה ישר ולענון. תודה ושוב תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שופטים, ו' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל תמר תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד עוד בנמיו, שהתינוק יקבל את החסונים כשהוא עדין תינוק, ואפלו בחרף (ששם היה הקר תחת האפס), עם כל זאת אמר, שזה פקוח נפש, וחיבים לתת לילדים את החסונים, ובפרט עכשו שהרפואה התפתחה יותר ויותר, בודאי צריכים לקיים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשטות, ולא להיות חכם בעיניו, כי יש חסונים נגד שתוק ונגד שאר מיני מחלות וחלאים רעים וכו', ולכן צריכים מאד

מאד להקפיד על זה.

הקדוש-ברוך-הוא ישמר את ילדי ישראל מכל מיני מחלות ונחלאים רעים, וימשיך להם את הבריאות השלמה.

המאחל לה שבת שלום...

תתיז.

אני כבר בת 26 ורוצה להתחתן. האם לחכות להצעה או לפנות לשדכנית?

שאלה:

מאת שרה: לכבוד הצדיק שליטי"א. יהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה. רציתי לקבל עצה בענין שדוכים. אני בת עשרים ושש, ומאד רוצה לצאת לשדוכים. אני מרגישה שאני יותר מוכנה, ויודעת מה אני מחפשת, הבעיה היא, שכמעט ואין לי הצעות. אני מתפללת ומתבודדת על זה כל יום. נמאס לי כבר להיות בבית, אני מרגישה שאני יוצאת מדעתי. ההורים לא מבינים אותי, ואני ואמא שלי לא הכי מסתדרות, ואני לא רוצה לריב איתה, אף-על-פי שזה קורה כמעט כל יום. אני משתדלת לא לענות, אבל זה קשה לי מאד. השאלה שלי, האם כדאי לפנות לשדכנית? כי אני מאד רוצה להתחתן, ולא כי אני כבר רוצה לברח מהבית, אלא אני מרגישה שאני מוכנה כבר להקים בית משלי, ולצאת מבית הורי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ו' אָלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׂרָה תַחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּשׂוּאוֹת חֵן עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻלִּים לְרַפּוּאָה שְׁלָמָה.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁבִגִיל עֲשָׂרִים וְשָׁשׁ, מִזְמַן הָיִית
צְרִיכָה לְהִתְחַתֵּן. וְאֶת צְרִיכָה לְזִכּוֹר מֵה שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (יְבָמוֹת ג.ט): 'נְחִית דְּרָגָא וְנָסִיב אִיתְתָּא', אֶת צְרִיכָה
לְרַדֵּת דְּרָגָה, וְאֵז תִּמְצָאִי אֶת הַזְּוִיג שְׁלָךְ; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל
בַּחוּרָה הִיא גְּאוּתָנִית, וְלֹא מִתְּאִים לָהּ לְקַחַת אֶת זֶה אוֹ אֶת
זֶה. וְחוֹשֶׁבֶת לְעֲצָמָה: "הֲלֹא אֲנִי הִכִּי מִצְּלַחַת, חֲכָמָה
וּמִשְׁכִּילָה, וְכִי מִתְּאִים שְׁאַקַּח אֶת זֶה"? וְכֵן הִיא מְסִתּוּבָבֶת
וּמְחַפֶּשֶׁת אֶת בֶּן הַזְּוִיג שְׁלָהּ כְּפִי הַדְּמִיוֹן שְׁנֹכְנֵס בָּהּ, כְּאִלוּ מִי
יודֵעַ מֵה הִיא? וְהִיא רוֹצֶה שְׁיָבוֹא אֵלֶיהָ זְוִיג מְשֻׁהוּ שְׁעֲדִין
לֹא נִבְרָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְחַפֶּשֶׁת וּמְחַפֶּשֶׁת, וּמְסִתּוּבָבֶת וְיוֹצֵאת
לְפָגִישׁוֹת רַבּוֹת וְשׁוֹנוֹת, שְׁמָא תִּמְצָא אֶת בְּחִיר לְבָבָה שְׁיָבוֹא
אֵלֶיהָ עַל סוּס לָבֵן עִם שְׂקִים מְלֵאִים כֶּסֶף וְכו'.

וְכִינֵן שֶׁהַבַּחוּרָה מְחַכָּה עַד שְׁיִוָּלַד זְוִיג כְּזֶה, וּבֵינן כֵּן הִיא
לֹא קוֹלָטֶת, שֶׁהַזְּמַן אֵינּוּ מְחַכָּה, כְּמֵאֲמַר הַחֲכָם: "הַזְּהַר מִן
הַזְּמַן, כִּי הוּא אוֹיֵב רַע מְאֹד", וּבָיּוֹם מִן הַיָּמִים הִיא תוֹפֶסֶת
אֶת עֲצָמָה, וְרוֹאֶה שֶׁהִיא כְּבָר בְּגִיל שְׁלוֹשִׁים... וְמָה עוֹשִׂים
עִכְשָׁו? עַל זֶה בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה (יְבָמוֹת
ג.ט): 'נְחִית דְּרָגָא וְנָסִיב אִיתְתָּא' — תְּרַדִּי מְדֻרְגָה, וְאַל

תחזיקי מעצמך כל-כף גדולה וכו', ואז תמצאי בקלות בן זוג שיתאים לך.

ולכן תקחי את עצמך בידיך, ותתפללי להקדוש-ברוך-הוא, שימציא לך את בן זוגך, שהוא משרש נשמתך, ואל תהיי בררנית, ותראי שבקרוב מאד תמצאי את בן זוגך, ותבני בית נאמן בישראל, רק לא להתיאש ולא להכנס בלחץ, ומפל שפן לא לריב עם האמא, רק תהיי חזקה בעצמך, שתתקן-ומיד פשיבוא בן זוגך תתחתני לשם שמים, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשכילי ותצלחי.

המאחל לך שבת שלום...

תתיח.

ההורים שלי עברו לעיר חלונית והתחילו להתדרדר, מה לעשות?

שאלה:

מאת אודליה: למוהר"א"ש הקדוש, שלום וברכה ורפואה שלמה! עד עכשו היינו משפחה חרדית רגילה, ועכשו הכל קרס, ההורים שלי עברו לגור בעיר חלונית לגמרי, שנו את הלבוש שלהם, וגררו אחריהם את כל האחים והאחיות שלי. אני לא רוצה ללכת אתם מטעמים ברורים ומובנים, ואני לא יודעת מה

לַעֲשׂוֹת עִם עֲצָמֵי, כִּי מֵאֵד מֵאֵד כּוֹאֵב וְקֹשֶׁה לִּי.
אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה. תּוֹדָה רַבָּה עַל הַכֹּל.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַ שׁוֹפְטִים, ו' אָלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אוֹדְלֵיהַ תַּחֲוִיהַ.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה עַל הָאֲחוּלִים לְרַפּוּאָה שְׁלָמָה.

אָדָם צָרִיף לְחַיּוֹת עִם עֲקָרוֹן בְּחַיִּים, וְלְחַיּוֹת חֲזֵק עִם
הָעֲקָרוֹן שְׁלוֹ — לֹא לְהַחֲלִיף אֶת הָעֲקָרוֹנוֹת בְּשׁוּם פְּנִים
וְאֶפֶן, וְזֶה מֵרָאָה אֶת חֲזֵק הַלֵּב וְאֵת הָאֲמֶת שֶׁנִּמְצְאָת בּוֹ.

וְלִכֵּן אִם אַתָּה חֲזָקָה בְּעֲצָמֶיךָ, אֵל תִּפְחָדִי מִשׁוּם דְּבָר,
וְתַעֲמִדִי חֲזֵק עַל הָעֲקָרוֹן שְׁלֶךְ, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יוֹלִיף
אוֹתְךָ עַל הַדֶּרֶךְ הַנִּכּוֹנָה, רַק צָרִיכִים לֵב חֲזֵק וְלֵב אֲמִיץ, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי־מוֹתֵרֵן, חֵלֶק א', סִימָן רמט): 'עֲקָר הַגְּבוּרָה
בְּהֵלֶב, כִּי מִי שֶׁלְּבוֹ חֲזֵק, וְאִינוֹ מִתְיָרָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם
דְּבָר, יָכוֹל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרְאוֹת וְלִכְבֹּשׁ הַמְּלַחְמוֹת, עַל־יְדֵי
חֲזֵק וְתַקְּףָ לְבוֹ שֶׁאִינוֹ מִתְיָרָא, וְרִץ לְתוֹךְ תַּקְּףָ הַמְּלַחְמָה, וְזֶה
בְּחִינַת (אֲבוֹת ד', א): 'אֵיזֶהוּ גְבוּר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יְצָרוֹ', וְזֶה בְּחִינַת
גְּבוּרַת שְׁמִשׁוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שׁוֹפְטִים יג, כה): 'וַתַּחֲלֵ רוּחַ ה'
לְפַעְמּוֹ בְּמַחְנֶה דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֲשֶׁתָּאֵל', שֶׁבְּאוֹתָם
הַמְּקוֹמוֹת צָלְחָה עָלָיו רוּחַ הַשֵּׁם. וְלִבֵּשׁ גְּבוּרָה, דִּהְיִנּוּ שְׂבָא
לוֹ חֲזֵק וְתַקְּףָ גְבוּרָה בְּלֵב, וְעַל־יְדֵי־זֶה עָשָׂה גְבוּרוֹת נוֹרְאוֹת'.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר על הצד הכי טוב, ואת תהיי חזקה עם הנקדה שבלבך, והכל יבוא על מקומו בשלום.

המאחל לך שבת שלום...

תתיט.

מדוע אינני מתקדם בעבודת השם כמו כל השאר, ונשאר באותו מקום?

שאלה:

מאת תמר: שלום וברכה לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש שליט"א, הצדיק מיבנאל. כבר למעלה מעשר שנים שאני מנסה לחזור בתשובה, ולקבל על עצמי על מלכות שמים, ולעבד את השם? ותברך ברצינות, לעמל ולטרומ ואף להתנגע בקדש, לשבר תאוות, ולעבד על המדות, ולהוציא מהפח אל הפעל את כל העצות של רבנו ז"ל, להיות איש מעשה! אבל בפעל עדן עוד לא התחלתי. אני קובע עתים לתורה בכל יום, אך עם כל השנים האלו נשארתי רק עם רצונות, שממש שלא מספקים אותי, כדגמת שיחה י"ד בספר שיחות-הר"ן — אני רוצה לקים בפעל דיקא. אני רוצה לגדל פאות, להיות לבוש עם חליפה, להתפלל שלש תפלות במנון, להתבודד בכל יום, לקים את כל השלחן ערוך וכי וכי, וגם יש לי רצון וחשק לעבר לגור ביבנאל, אני רוצה, ורוצה, ורוצה, ורוצה, אבל בפעל אינני עושה שום השתדלות רצינית. כלום!

מה הבטיחה אצלי? היכן היראת שמים שלי? איפה אמונת החכמים שלי? המון אנשים תכף-ומיד שמגלים את האמת, תכף מגדלים פאות וזקן, נכנסים לישיבות וכוללים, מתפללים שלש תפלות, מתחננים וכו', ואני עדין נשארתי כפי שאני — אדם חסר בטחון, מפנם, שאנו וטפש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר שופטים, ו' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל תמור, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם אתה רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, הדבר הראשון שאתה צריך לקנות לעצמך — זו מדת השמחה, כי כל הצרות, היסורים, המרידות וההרפתקאות שעוברים על האדם, הם רק מחמת חסרון השמחה, כי אם אדם תמיד בשמחה — זוכה לישוב הדעת, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): 'מה שבני-אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין להם ישוב הדעת? כי אינם בשמחה. ולמה אינם בשמחה? מפני שלא מוצאים בעצמם את הנקודות הטובות שיש בהם'.

והנה מוהר"ן ז"ל אמר (לקוטי-הלכות, תרומות ומעשרות, הלכה ג', אות ב'): 'באמת על-פירב העקר מה שאין האדם מתקרב להשם יתברך ואינו חוזר בתשובה להשם יתברך. אף-על-פי שהמניעה מחמת התגברות תאנת הגוף, אבל גם זה היא מניעה גדולה מלהתקרב להשם יתברך, הינו רבוי תבערת

הלב להשם יתברך שבוֹעַר חוץ מהמדה, כי בּוֹדַאי אִם נִתְפַס אִיזָה אָדָם שֶׁהוּא בְּכָלֵל יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹא נִזְרָקָה בּוֹ אֶפִיקוֹרְסוֹת וּמִינּוֹת, אִם נִשְׁאֵל אוֹתוֹ, אִם הוּא חֲפֵץ בַּתְּשׁוּבָה לַחֲזוֹר לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, בּוֹדַאי הִכַל יִשְׂיבּוּ פֶה אֶחָד, שְׂרוּצִים מְאֹד מְאֹד לְשׁוֹב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמִתְגַּעְגְּעִים לָזֶה מְאֹד מְאֹד יָמִים וְשָׁנִים. וְגַם אִם נִשְׁאֵל אוֹתוֹ — אִם רוּצָה לַעֲשׂוֹת אִיזָה דְבָר בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּדֵי לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּגוֹן: לְלַמַּד דָּף גְּמָרָא אוֹ לַתֵּן פְּרוּטָה לְצַדָּקָה, אוֹ לִילָף לְטַבֵּל בַּמִּקְנָה, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה מְדַבְּרִים הַמְקַדְּשִׁים אֶת הָאָדָם, בּוֹדַאי יִשְׂיב בָּפֶה מְלֵא: "הֵן, כִּי בּוֹדַאי אֲנִי מְרַצָּה לַעֲשׂוֹת בְּכַפְלִים מֵהֵנָּה". וּבִלְבַד שְׂיוֹעִיל לִי, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁכֵּל זֶה אֵינוֹ מוֹעִיל לִי, לְפִי עֵצָם רַבּוּי הַפְּגָמִים וְהַחֲטָאִים שֶׁפָּגַמְתִּי נִגְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ! וּמַחֲמַת זֶה שֶׁנִּדְמָה לוֹ, שֶׁכֵּל זֶה לֹא יוֹעִיל לוֹ, עַל-כֵּן אֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלָל.

עֵינַי שֶׁם בְּאַרְיִכוֹת, אֵיךְ שֶׁמְסַבִּיר, שֶׁאָדָם לֹא מְאַמֵּין, שֶׁעַם פְּרוּטָה לְצַדָּקָה — מְדַבֵּיק נִשְׁמָתוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְעַל-יָדֵי טְבִילַת מִקְנָה, הוּא מְטַהֵר אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְעַל-יָדֵי דָף גְּמָרָא הוּא מְמַשִּׁיף עַל עֵצָמוֹ כֹּל הַחֲסָדִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מְרַב חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין, נִדְמָה לְאָדָם שֶׁכָּבֵר לֹא יוֹעִיל לוֹ כֹּל אֵלּוֹ הַדְּבָרִים, כִּי הוּא נִפְל כֹּל-כֵּף בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, עַד שֶׁאָבֵד מְנוּס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ וְכוּ' וְכוּ'.

וְלָכֵן אִם תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה — תִּתְרַחֵב לָךְ דַּעְתְּךָ לְגַמְרִי, וְתִתְחִיל לְרֵאוֹת אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בָּךְ, וְתִשְׂמַח עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֶׁאַתָּה יְכוֹל לָקֵם בְּכָל יוֹם, כִּי כֵף אֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת נו.) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ז): "כִּפְלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ" — 'מֵאֵי רִקְתָּךְ? אֶפְלוֹ רִיקְנִין שֶׁבָּךְ מְלֵאִים מִצּוֹת כְּרָמוֹן'.

תהלה לאל, יש לה המון טוב, ובזה ראוי לה רק לשמח, ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק ט, הלכה ה): 'תני בשם רבי מאיר, אין לה אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום — קורא את שמע ומברך לפניו ולאחריו, ואוכל את פתו ומברך לפניו ולאחריו, ומתפלל שלש פעמים של שמונה-עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר, אין לה אדם בישראל, שאין המצוות מקיפות אותו: תפלין בראשו, ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהלים קיט, קסד): "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקה". וכן הוא אומר (תהלים לד, ח): "חנה מלאך הני"ה סביב ליראיו ויחלצם"; אם תרגיל את עצמך לילך בדרך זה, תהיה איש כשר מאד.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך רק להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה בין בגשמי ובין ברוחני, וכשאדם שמח — מתרחבת דעתו, ויכול להחדיר בעצמו אמונה פשוטה, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, על-ידי-זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, פאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים, ואתם תהיו לי לעם", ופרש רש"י: "אטיל עמכם בגן-עדן כאחד מכם ולא תהיו מודעעים ממני" וכו'.

איזה תענוג נפלא הוא זה! שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים.

וְאֵל מְדַרְגָּה זוֹ רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְהֵבִיא אוֹתָנוּ, וְלָזֶה זֹכִים
עַל־יְדֵי תַקָּף הַשְּׂמֵחָה, וְלָכֵן מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָךְ תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

תתכ.

**אֲנִי נִפְגַּשְׁתִּי תַקוּפָה אֲרָפָה עִם בְּחוּר דְּתִי, וְאֵינְנִי
יֹדַעַת אִם לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ אוֹ לֹא**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יַפְעָת: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְצַדִּיק. הַשֵּׁם יִשְׁלַח לְכֶם
רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת. אֲנִי בְּחוּרָה
חַלוּנִית בַּת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, וְנִמְצְאָת בְּקֶשֶׁר עִם בְּחוּר
מִמְשַׁפָּחָה דְּתִית חֲרָדִית. וְאֲנִי לֹא יֹדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת,
הֲאִם לְהַמְשִׁיךְ בְּקֶשֶׁר וּלְהִתְחַתֵּן וְכוּ', כִּי הַבְּחוּר לֹא
עוֹבֵד, וּבְכָל פַּעַם שְׂאֵנִי מִבְּקֶשֶׁת מִמֶּנּוּ לְמַצֵּא עֲבוּדָה,
הוּא דוֹחָה אוֹתִי בְּקֶשׁ. לַפְעָמִים הוּא בָּא בְּלְבוֹשׁ חֲרָדִי
עִם כּוֹבַע וְחֻלְיָפָה, וְאוֹמֵר שֶׁהוּא רוֹצֵה לְלַכֵּת לִישִׁיבָה,
וְלַפְעָמִים בְּלְבוֹשׁ רְגִיל. הַמְשַׁפָּחָה שְׁלוֹ רוֹצֵה שְׁנִתְחַתֵּן,
וְאֲבֵא שְׁלוֹ אָמַר, שְׂיַעֲזֹר לָנוּ. מַה לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, וְיֵאָלּוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל יַפְעָת תַּחֲיָה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין, שאת כבר בחורה בגיל שלשים ושתים (בכלל לא צעירה), וקרה מה שקרה וכו', ולכן תכף-ומיד תשתדלי להתחתן עם הבחור הזה, ובפרט שאביו אומר שהוא יעזר, ולכן אל תסתכלי עכשו על פרנסה וכו', פרנסה תמיד באה... את צריכה עכשו להסתכל על עצמך, מאחר שקרה מה שקרה וכו', עליך לדעת, שהפלה זה רצח ממש! ואם כבר קרה מה שקרה — עליך להתחתן תכף-ומיד, העקר אל תדאגי, והקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך תמיד, ובכל אשר תלכי תשכילי ותצליחי.

רק אל תפנסי בלחץ, את בחורה די מבגרת, ובודאי תלמדי עכשו חכמת החיים וכו', העקר רק לשמח, והכריחי את עצמך מאד מאד להתחזק עם מדת השמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת, ומוציאה את האדם מכל מיני בעיות ולחצים.

אקנה להקדוש-ברוך-הוא שתציתי אותי, ואז תצליחי בחייך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשכילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תתכא.

**לְאַחֲרוֹנָה עוֹשִׂים מְסֻבּוֹת לְנָשִׁים דְּתִיּוֹת עִם
מוֹזִיקָה קַצְבִּית, יֵשׁ בְּזָה בְּעֵינָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מֵיטַל: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי הַצַּדִּיק מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ,
שְׁלוֹם וּבְרָכָה! יְהִי רְצוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח
לְכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה וּבְרִיאוֹת אִיתְנָה, וְתִזְכּוּ לִרְאוֹת רֵב
נַחַת וְשִׂמְחָה מְכֹל פְּעֻלְכֶם הַקְּדוֹשׁ.

בְּרְצוֹנִי לְשָׂאֵל אֶת הַצַּדִּיק עַל תּוֹפְעָה שֶׁהִתְפַּשְּׁטָה
לְאַחֲרוֹנָה, שְׁעוֹרְכִים מְסֻבּוֹת רְקוּדִים, שֶׁבְּהֶן הַמוֹזִיקָה
הִיא מְאֹד מְקַפֵּיצָה וּמְרַקֵּדָה (מוֹזִיקַת טְרַאנְס) אֵךְ
הַכֹּל בְּאֻוִירָה דְּתִיּוֹת. זֶה מְאֹד מְשַׁחֵרֵר וּמְשַׁמֵּחַ לְבַעֲלוֹת
תְּשׁוּבָה, כִּי בְּכָל זֹאת קָשָׁה לְבַעֲלַת תְּשׁוּבָה לְהִתְחַבֵּר
לְעוֹלָם הַחֲרָדִי. אֵךְ מֵצַד שְׁנֵי, צָרִיךְ וְנִכּוֹן לְהִתְנַתֵּק
מִהָעוֹלָם הַחֲלוּנִי. הַמְּסֻבּוֹת הָאֵלוּ וְהַמוֹזִיקָה הַזֹּאת
נוֹתְנוֹת סוּג שֶׁל מַעֲנָה לְמָקוֹם הַמְּרַכֵּב שֶׁבְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה
מְנַחִים בּוֹ. אֲנִי אִישִׁית הַרְגָּשְׁתִּי לֹא שְׁלֵמָה עִם עֲצָמֵי
בְּהַמְּצָאוֹת שְׁלֵי בְּמָקוֹם כְּזֶה, אֵךְ לֹא אֲשַׁקֵּר, שְׂזֵה הִנֵּה
לִי מְאֹד מְשַׁחֵרֵר. מַה דַּעַת הַצַּדִּיק בְּעֵנֶיךָ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ו' אָלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל מֵיטַל תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחוּלִים לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

זה דבר גדול מאד מאד, שמדי פעם תתאספנה הנשים יחד לשמחה ורקודים, כדי לשחרר עצמן מהלחץ התמידי שעובר עליהן, ואני תקנתי בקהלה שלנו תקנה, שפעמים בשבוע תתקבצנה כל הנשים במקום אחד, ותשמחנה ותרקדנה, כדי שתשתחררנה מהלחץ התמידי שיש עליהן.

אבל פמוכן זה צריך להיות צנוע מאד, שלא יהיו שם שום גברים, חס ושלום, וכן צריכים להקפיד על אילו שירים שומעים וכו', פי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ג'): מי ששומע נגונים ממנגן רשע, קשה וכבד לו מאד ביהדות וכו', וכן הרקודים צריכים להיות באפן ראוי — להזהר מאד מאד לא לחקות את הגוים וכו', ושלא לרקד כדרךם, שזה געל נפש, ולא מתאים לבנות ישראל, אבל עצם העבודה שנשים מתקבצות יחד ושמחות ורוקדות — אין בזה שום עולה, אדרבה חכמינו הקדושים אמרו (כתבות פרק ז', משנה ה'): 'המדיר את אשתו שלא תלך לבית המשתה, יוציא ויתן כתובה, מפני שנוצל בפניה'; ופרש הרב רבי עובדיה מברטנורא, שנוצל בפניה דלת של שמחה והסרת יגון.

הרי שלך לפניך, שאשה צריכה לצאת למקום שמחה, כדי להסיר ממנה את היגון והעצבות וכו' וכו', אבל פמוכן, שהכל צריך להיות על טהרת הקדש — שלא ימצא שם שום גבר, וכן ראוי לכל בנות ישראל לא ללכת אל שום הופעות שהזמר הוא גבר, כי זו פריצות גדולה מאד מאד, ואפלו שהזמר הוא חרדי וחסיד וכו' אסור בשום פנים ואפן לאשה ללכת אל הופעה כזו. כי על זה נאמר (ישעיה יג, כא): 'ושעירים ירקדו שם', ואמרו חכמינו הקדושים (לקוטי ויקרא, רמז תקפב): 'אין שעירים אלא שדים'; כי במקום כזה, שגבר הוא הזמר

שׁו"ת תתכב בְּרִסְלָב רכז

וְהַמוֹפִיעַ עַל הַבְּמָה — שׁוֹרִים הַשָּׂדִים וְהַרוּחוֹת וְכו', וְלִכְּנֹן
אֲשֶׁר־י הָאִשָּׁה שְׁנֹזְהֶרֶת מְזֵה מְאֹד.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֹשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֵבָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

תתכב.

אֲשֶׁתִּי אוֹהֶבֶת שְׁמוֹת מִיְחָדִים שְׂאִינָם מְזַכְרִים
בְּתַנ"ךְ. הָאֵם כְּדַאי לִקְרֹא לִילָדִים בְּשֵׁמוֹת הָאֵלוֹ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּן: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר אֶת תּוֹרָתוֹ אָנוּ
שׁוֹמְעִים בְּצִמְאָה, וּמְחַיִּים אֶת עַצְמֵנוּ בְּעֲצוּתוֹ
הַקְּדוֹשׁוֹת. אֲשֶׁתִּי אוֹהֶבֶת שְׁמוֹת מִיְחָדִים, שְׂאִינָם
מְזַכְרִים בְּתַנ"ךְ כְּמוֹ: בְּתָאֵל, אוֹרְאֵל, שִׁירְאֵל, מִתְנָאֵל.
הָאֵם יֵשׁ קִדְשָׁה בְּשֵׁמוֹת הָאֵלוֹ, מֵאַחַר וַיֵּשׁ בְּסוֹף כָּל
שֵׁם אוֹתִיּוֹת אֵ"ל, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינָם מְזַכְרִים בְּתַנ"ךְ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזֶרֶת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי עֶרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרַ שׁוֹפְטִים, ו' אָלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל דָּן, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר לֹא לְתַת שְׁמוֹת בְּדוּיִים לִילָדִים,

שָׁאִין לָהֶם שׁוּם עֶרְוָה וְכוּ', וְצָרִיכִים לְהִזָּהֵר מֵאֵד פְּאֶשֶׁר מְעִנְיָקִים אֶת הַשֵּׁם, כִּי כִּפֵּי הַשֵּׁם כָּף נִמְשָׁכִים נְשִׁמָּת וּמְזִל הַיְלָדִים.

לְכֵן מָה טוֹב וּמָה נְעִים, לְתַת שֵׁם אַחַר צְדִיק אוֹ אֶחָד מִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאֹת וְכוּ', שֵׁם תַּנְכ"י, כַּמּוּבָא מִהַצְדִּיק הַקְּדוּשׁ, הַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיז'עֵנְסְק, זְכוּתוֹ תִּגְן עָלֵינוּ (נַעַם אֱלִימֶלֶךְ, פְּרָשַׁת בַּמִּדְבָּר): 'הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא גִזֵּר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם, שְׂיֵהָא כָּף וְכָף שְׁמוֹת רְאוּבֵן, וְכָף וְכָף שְׁמוֹת שְׁמֻעוֹן, וְעַתָּה כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל אֵיזָה אָדָם בְּעוֹלָם, וְנוֹתְנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צְדִיק אֶחָד שְׂיֵהָיָה כְּבָר בְּעוֹלָם, זֶה גּוֹרֵם לְאִישׁ הַלְּזָה שְׂיֵהָיָה גַם-כֵּן צְדִיק, מִחֲמַת שְׁנִתְעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל הַצְדִּיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂתֵהֵיָה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה עִם הַיְלָדִים.

הַמֵּאחַל לָךְ שְׁבַת שְׁלוֹם...

תתכג.

כַּמָּה נִירוֹת אִשָּׁה צְרִיכָה לְהַדְּלִיק לְכַבּוֹד שְׁבַת-קִדּוּשׁ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חֵיָה: שְׁלוֹם לְצְדִיק מִיבְנָאֵל. רְצִיתִי לְשָׂאֵל: כַּמָּה נִירוֹת אִשָּׁה צְרִיכָה לְהַדְּלִיק לְכַבּוֹד שְׁבַת? כָּל אַחַת אוֹמְרַת לִי דָבָר אַחַר וְאֲנִי מְבַלְבֶּלֶת. יֵשׁ שְׂאוּמְרוֹת לִי,

שְׁצָרִיכִים לְהַדְלִיק גַּם גֵּרוֹת לְכַבוֹד הַצְּדִיקִים, הַאִם זֶה
נְכוּן?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַ שׁוֹפְטִים, ו' אָלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל חַיָּה תְּחִינָה.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶצְלָנוּ נוֹהֲגִים תְּכַף־וּמִיד כְּשֶׁמִּתְחַתְּנִים, מְדַלְּקִים שְׁנֵי
גֵּרוֹת שֶׁל שְׁמֹן בְּשֶׁבִיל 'זְכוֹר וְשָׂמֹר', וְעוֹד אַרְבָּעָה גֵּרוֹת שֶׁל
חֶלֶב כְּנֶגֶד אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַוַּי"ה בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה הַכֹּל, לֹא
מוֹסִיפִים וְלֹא פּוֹחַחִים כָּלֵל.

וּכְשֶׁתִּקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר, וְנוֹלָד בֶּן אוֹ בַת —
מוֹסִיפִים עוֹד גֵּר אֶחָד, וְכֵן בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁנוֹלָד עוֹד יֶלֶד אוֹ
יְלָדָה, מוֹסִיפִים עוֹד גֵּר וְלֹא יוֹתֵר.

אֵין שׁוֹם עֲנִיָּן לְהוֹסִיף עַל גֵּרוֹת שַׁבַּת לְהַדְלִיק לְשֵׁם
צְדִיקִים, וְצָרִיכִים לְהַשְׁמֵר בְּדָבָר זֶה מְאֹד — לֹא לְגִרְעַ וְלֹא
לְפַחֹת כָּלֵל מִחֻשְׁבוֹן זֶה.

אֲשֶׁה צְרִיכָה לְדַעַת, כִּי עַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת הִיא בְּשֶׁבִילָהּ
עַת רְצוֹן גְּדוּלָה מְאֹד, וְיִכּוּלָה לְפַעַל אֲז אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה
שֶׁהִיא צְרִיכָה, וְלִכֵּן בְּעַת שֶׁהִיא מְדַלְּקַת אֶת הַגֵּרוֹת — רְאוּי
לָהּ לְעִמּוֹד עַל יַד הַגֵּרוֹת, וְלִשְׁפּוֹף שִׁיחַ וּתְפִלָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ,
וּכְבוֹדָאֵי אֲז הוּא הַזְּמַן הַכִּי מְכַשֵּׁר שְׁתַּתְּפַלֵּל עַל בַּעֲלָהּ וְעַל

יְלֻדְיָהּ, שְׂיִצְלִיחוּ בְּחַיֵּיהֶם. אֲשֶׁרֵי הָאִשָּׁה שְׂיֻדְעַת לְנַצֵּל אֶת
הַעֵת רְצוֹן שְׁלָהּ, וְתַפְעֵל אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל הַיְשׁוּעוֹת שְׂפַעוּלָם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

תתכד..

איך אפשר להנצל מצער התולעים בקבר?

שאלה:

מאת מיכאל: שלום לכבוד קדשת הצדיק. יהי רצון
שהקדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְכָל
הַבְּרָכוֹת שֶׁבְּתוֹרָה תִּרְדּוּפְנָה וְתִשְׁגְּנָה אוֹתְךָ. קְרֵאתִי
בְּשִׁיחוֹת-הַרְ"ן בְּשִׁיחָה פ"ד הַמְדַבֵּרֶת עַל צַעַר הַמֵּת
בְּקֶבֶר, שֶׁהַמֵּת שׁוֹמֵעַ מִמֶּשׁ אֶת כָּל הַתּוֹלְעִים, וּמְרַגֵּשׁ
צַעַר אֵים וְנוֹרָא. הָאֵם נִתֵּן לְהַנְצִיל מִכָּל זֶה?
קְרֵאתִי שֶׁהַרַב כָּתַב, שְׂאָדָם יָכוֹל לְבַנוֹת לְעַצְמוֹ בֵּית
רוּחָנִי: עַל-יְדֵי לְמוֹד יוֹם שֶׁל בִּיבְלִי יִירוּשָׁלַיִם
וְתִיּוֹסְפֵתָא, וּבְזָכוֹת זֶה לְהַנְצִיל. הַשְּׂאֵלָה הַיָּא, הָאֵם זֶה
יָכוֹל לְהַצִּיל כָּל אָדָם, אוֹ שְׂזָה תְלוּי בְּמַדְרַגְתּוֹ שֶׁל
הָאָדָם? תּוֹדָה.

תשובה:

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ו' אֱלוֹל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל מִיכָאֵל, נְרוּ יָאִיר.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תּוֹדָה עַל הָאֲחֻלִּים לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

אדם צריך להרגיל את עצמו לדבר בכל יום אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו כמה דקות, שזו נקראת התבודדות, כי בזה שאדם מדבר אליו יתברך, הוא בונה לעצמו את האמונה הקדושה, כי אי אפשר לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אלא על-ידי שיש לו אמונה פשוטה, שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, ושומע תפלתו, התפלה שאדם מתפלל אליו יתברך, ממשיכה על עצמו אור, זיו, וחיות ודבקות באין סוף ברוך הוא, וזה שורף את כל הקלפות המסכבות את האדם מחמת רב עוונותיו, כמאמרם ז"ל (ברכות ו): 'תניא, אבא בנימין אומר, אלמלי נתנה רשות לעין לראות, אין כל בריה יכולה לעמד מפני המזיקין, אמר אביי, אינהו נפישו מינו, וקמי עלן פי כסלא לאוגיא. אמר רב הונא, כל חד וחד מינו אלפא משמאליה ורבבתא מימיניה'.

ובזה שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו — הוא שורף את כל הקלפות שבא מחמת עוונותיו, כי התפלה ממשכת אור על האדם. ולכן אשרי מי שמרגיל את עצמו בכל יום לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשיטות גדולה, שזה היה רצונו של רבנו ז"ל, שאדם יהיה מתמיד בעבודה הקדושה הזו, ועל-ידי-זה ינצל מכל פגעי ומקרי הזמן, כי התפלות שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, נקראת התבודדות, שרבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): 'התבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על-כל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, ולבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו

תהיה בלשון שמדברים בו וכו', ואת כל אשר עם לבבו ישיח
 ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת
 תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת,
 וכיוצא בזה, כל חד לפום דרגיה. ויזהר מאד להרגיל עצמו
 להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיחדת, ושאר היום יהיה
 בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והיא דרך
 ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה
 כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת
 השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך,
 על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפלו אם
 לפעמים נסתתמים דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו
 יתברך כלל, אף-על-פי-כן זה בעצמו טוב מאד. דהינו
 ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחספץ ומשתוקק
 לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם-כן טוב מאד, וגם יוכל
 לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק
 ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל-כף, עד שאינו יכול אפלו
 לדבר. ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו
 ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ואמר רבנו ז"ל, שכמה וכמה צדיקים גדולים מפרסמים
 ספרו, שלא באו למדרגתם, רק על-ידי הנהגה זו. והמשפיל
 יבין מעצמו גדל מעלת הנהגה זו, העולה למעלה למעלה,
 והוא דבר השונה לכל נפש מקטן ועד גדול, כי כלם יכולים
 לנהג הנהגה זו, ועל-ידי-זה יבואו למעלה גדולה, אשרי
 שיאחז בזה!

כי תכף-וימיד כשאדם חזק בזה, אזי הוא מתלבש עם

אורו יתברך, וזה סוד 'חשמל' העולה בגימטריה כמספר 'מלבוש' — שמעור את עיני הקלפות ושוּרְפָן לגמרי, ויש לנשמתו מלבוש רוחני, שעל ידו אי אפשר להתקרב אליו.

ולכן כל מי שמרגיל את עצמו לדבר בכל יום עמו יתברך, אינו צריך לפחד מהתולעים שבקבר, כי לא יגעו בו, אדרבה! יברחו ממנו מרב אור שיש בנשמתו, ויחכמינו הקדושים אמרו (תנא דבי אליהו רבה, פרק טו): 'לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלוים אותו עד שיגיע לבית עולמו'; אין עוד דבר שמלוה את האדם עד הרגע האחרון כמו השיחה בינו לבין קונו, ואחר-כך כשיצא מזה העולם, שום שרץ ועכבר ונחשים ועקרבים ותולעים וכו' וכו' — לא יכולים לגשת אליו; ולכן כל מי שמתבודד כל יום עמו יתברך, אין לו מה לחשש מפל זה.

מוהר"ת ז"ל אמר: 'בגוף שיהיה נמצא ה"לקוטי-מוהר"ן", התולעים בקבר לא יגשו! ולכן אשרי מי שמתמיד בספר הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן'.

כשיהודי עושה לעצמו שעור בכל יום דף גמרא בבלי ירושלמי ופרק תוספתא, אזי הוא בונה לעצמו ב'ית' רוחני, שששבווא היום, שייצטרף לעוב את זה העולם, יש לו לאן להכנס למעלה, מאחר שהוא בנה לעצמו בית רוחני.

רק חזק ואמץ! ואל תבלבל את עצמך משום דבר, ראה לקים את כל הנאמר פה, ואז אין לך מה לדאג כלל.

המאחל לך שבת שלום...

תתכה.

איך אפשר לודא שהמשדכת שלי בריאה
בנפשה?

שאלה:

מאת גיא: לכבוד הצדיק מוהרא"ש. רציתי לבקש
מהצדיק שייסביר בכמה נקודות, איך אפשר לזהות או
לדעת אם יש מחלות נפש או הפרעות נפשיות, כאשר
יוצאים לפגישות בשדוכים?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שופטים, ו' אלול
ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גיא, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם לפני שיוצאים לפגישות בעבור שדוכים, צריכים
הרבה לבקש ממנו ותברך, שלא יפל בפח, וזה שיך הן לבן
והן לבת, שלא יפלו בפח עם זווג שיש שם הפרעות נפשיות
וכו', כי מה שתפלה פועלת, שום דבר בעולם אינו יכול
לפעל, וצריכים הרבה הרבה רחמים על זה.

תמיד כדאי לשאל לפני שעורכים פגישות ולברר במקום
למודם של הבן או הבת, אצל הצנות ואצל החברים, ולברר
ככל שיכולים יותר לברר, וזה אחד מהעקרונות שצריכים
להקפיד על זה לפני שיוצאים לפגישות, כי אוי ואבוי אם

שו"ת תתכו ברסלב רלה

נופלים בפח של הפרעה נפשית, הן מצד הדין הן מצד הבנת
וכו', ולכן ממליץ לבדוק מה שיותר — לפני שיוצאים
לפגישות וכו'.

ועל כולם הוא תפלה, לשפך שיח ותפלה לפניו יתברך,
שלא יפל בפח עם בעיה נפשית וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום...

תתכו.

**האם להמשיך בלמודים באוניברסיטה או לעבר
למדרשה?**

שאלה:

מיאת נופר: לכבוד קדשת מוהרא"ש הצדיק, אני בת
21 וחזרתי בתשובה לפני שנה וחצי בערך. מיד אחר
השחרור מהצבא התחלתי ללמוד באוניברסיטה
תקשרת ומדעי המדינה. אני מרגישה צורך עז לעבר
למדרשה, אולם אינני מרגישה שגכון יהיה לעזוב את
הלמודים באמצע. כמוכן אני תוהה אם אני בכלל
מוכנה לנשואיו, מאחר ולא למדתי במסגרת תורנית
כלשהי, וכל ידיעותי בהלכה ובמוסר הנם מקריאת
ספרים ושעורי תורה גרידא. אני מרגישה שבסיס
האמונה שלי לקוי, ואיננו מיסד מספיק. מה הצדיק
חושב? מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שופטים, ו' אלול
ה'תשע"ב.

שלום רב אל נופר תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק עם בטחון עצמי — זה יסוד
החיים, כי בלי זה אי אפשר להתקיים, ורק באשר יש בטחון
עצמי — מצליחים מאד בחיים.

ולכן אני מצייע לך להמשיך בלמודים וכו', וזה לא סותר
את החזרה בתשובה, וכן את יכולה ללכת אל סמינר ללמד
יהדות, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך עם בטחון עצמי,
שתוכלי להתחנך.

רק תשתדלי מאד להיות בשמחה עצומה, כי השמחה
מרחבת את הדעת בגשמיות וברוחניות, ומכניסה באדם
בטחון עצמי.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן סא): כמו שצריכים
אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא,
והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא מנהיג את עולמו בקדו
וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה
מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו
חכמינו הקדושים (חלין ז:): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה
אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם אינו מקבל מכה
קטנה באצבע קטנה, אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה,
כמו-כן צריכים אמונה בעצמו, שהוא יכול להצליח בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

שו"ת תתכו ברסלב רלוז

בתפלת, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצלחי.

המאחל לך שבת שלום...

תתכו.

נהגתי בלי רשיון ועשיתי תאוונה, ועומד להיות
לי משפט

שאלה:

מאת אליעזר: שלום רב למוהרא"ש שליט"א.
הסתבכתי בבעיה רצינית. נסעתי עם רכב בלי רשיון,
ועשיתי תאנות דרכים. עכשו אני עומד לפני משפט
גורלי בעבורי, ואיני יודע מה לעשות. אני בלחץ עצום
ואני צריך הרבה חזק. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אליעזר, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע, שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לשמור על הכסף
שלו, ואמר (חיי"מוהר"ן, סימן תקמז): 'הלא כמה האדם מיגע
עצמו בשביל חפציו וממונו, ונוסע לדרכים, ומבטל עצמו
הרבה מתורה ותפלה ועבודת השם ימים הרבה בשביל
להרויח ממון, ואחר-כך בשביל חמרא אחת יאבד הכל, חס
ושלום, ויצטרף שנית לבטל עצמו הרבה.

ואמר על עצמו, שכשהוא מוליך ממון אצלו בדרך, הוא מִדְקָדֵק מְאֹד לְגַזְזוֹ יָפֵה בְּבִגְדוֹ שֶׁלוֹ בְּתוֹךְ בֵּית יָד כְּנֶגֶד לְבוֹ, וְשָׂא יְהִיָּה בּוֹ שׁוֹם קָרַע וְנִקְבּוֹ. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן בְּכָל עֵת שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ הוּא מְמַשְׁמֵשׁ בְּכִיסוֹ בְּכָל שָׁעָה אִם יֵשׁ אֶצְלוֹ הַמָּמוֹן. וּבְכָל עֵת שֶׁנִּזְדַּמְּן שְׁאֲחָד מְאֻנְשֵׁי-שְׁלוֹמְנוֹ נֹאבֵד אֶצְלוֹ אִיזָה סֵף מָמוֹן בְּדֶרֶךְ, וְהָיוּ בָּאִים בְּקַבְלָנָא לְפָנָיו, הִיָּה מְבַזָּה וּמוֹכִיחַ אוֹתוֹ מְאֹד עַל-זֶה, עַל שֶׁלֹּא נִזְדַּרְזוּ בְּשִׁמְרַתּוֹ יָפֵה'.

אותו דבר אני מִכְרַח לְהַגִּיד לָךְ, אֵתָה רוֹצֵה עֲכָשׁוּ, שְׂאֲנִי אֲחֻזֵק אוֹתָךְ שְׁעֵבֶרְתָּ עֲבֵרָה פְּלִילִית וְכוּ'?

מה אמר לך! יודע ומְפָרְסֵם דְּבַר זֶה, שֶׁגְּדוּלֵי גְאוּנֵי הַדּוֹר מִהַדּוֹר הַקָּדָם אָמְרוּ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אִם הָיוּ דִינֵי בֵּית-דִין צָדֵק מְחֻקְקִים בְּפִסְקָם אֶת חֻקֵי-הַתְּנוּעָה, הָיוּ מְחַמְרִים פִּי אֶלְף מֵאֲשֶׁר הִמְשִׁטָּרָה בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה מְחִיבָת. פִּי רָכַב זֶה נֶשֶׁק מְסָפֵן, וּבְטָעוֹת הִכִּי קִטְנָה יְכוּלִים לְהַרְג בְּנֵי אָדָם."

ולכן איני לוֹ לְאָדָם שֶׁהוּא מְפָקֵר וְנוֹהֵג בְּלִי רְשִׁיוֹן, אוֹ עִם רָכַב בְּלִי טָסֵט, וְלֹא בְּטוֹחַ וְכוּ', שֶׁהָאָדָם הַזֶּה הוּא מְתַחִיב בְּנַפְשׁוֹ, כִּי בְּקִלּוֹת יָכוֹל לְהַרְג מִיִּשְׁהוּ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְאַחֲרֵי-כֵן שֶׁלֹּא יָבֹא לְבִכּוֹת, שֶׁהַכְּנִיסוֹ אוֹתוֹ לְמַעַצֵּר וְכוּ'. רָכַב זֶה נֶשֶׁק מְסָפֵן, וּמִי שְׂאִינּוֹ יוֹדֵעַ לְנַהֵג וְכוּ' וְהוּא נוֹהֵג, הוּא פְּשׁוּט רוֹצֵחַ!

ולכן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁשׁוֹמֵר עַל דְּבָרִים אֵלוֹ, כִּי בְּנַפְשׁוֹ הוּא, כִּי לְאַחֲרוֹנָה שׁוֹמְעִים בְּעוֹלָם עַל תְּאַנּוֹת מְחַרְדוֹת שֶׁקָּרוּ לַיהוּדִים חֲרָדִים וְכוּ', וְלְבִסּוֹף מִתְגַּלֶּה, שֶׁנִּהְיָה בְּלִי שִׁדְעוֹ אֶפְלוֹ אֵיךְ לְנַהֵג, וּמְפָל שְׁכַן בְּלִי רְשִׁיוֹן. וְלְבִסּוֹף גְּרַמּוֹ תְּאַנָּה קִטְלָנִית.

ולכן צריכים להזהר בזה מאד מאד, וזה בכלל מצות
עשה של שמירת הנפש, אשרי מי שנוזהר בזה. ולכן מה אתה
רוצה שאני אכתב לך?

מוהרנ"ת ז"ל הזהיר תמיד את אנשיו, שלא יתעסקו
בשום עסקים האסורים על-פי חקי המדינה. ואחד ממתפללי
המגן שלו בעיר ברסלב לא שמע בקולו, אלא התעסק
בדברים שהמדינה אסרה, ולבסוף תפסו אותו ועצרו אותו.
וכתב מכתב למוהרנ"ת ז"ל: "איי הייתם פל-כף צודקים, אני
לא שמעתי בקולכם, ועכשו אני מאד מתחרט, ואני רוצה
לצאת מהמעצר, מה עושים?" ענה ואמר וכתב לו מוהרנ"ת
ז"ל: "דע לך, שחרטה תמיד מועילה, אם היית מתחרט על
מעשיך, והיית חוזר באמת בתשובה, אזי היית יכול לצאת
מהמעצר, ומהמצב שבו נקלעת, אף הבעיה שהחרטה שלך
היא, שאתה מתחרט, למה הלכת בדרך זו שהמשטרה תתפס
אותך, ולא נזהרת שלא להתפס... זו לא נקראת חרטה, אלא
פשיעה".

תוציא רמזים מהמכתב הזה בשבילך, והקדוש-ברוך-
הוא יעזר, שתהיה לך באמת חרטה גמורה, ותקבל על עצמך
לא לנהוג בלי רשיון, ומפל שפן בלי לדעת איך לנהג.

המאחל לך תשובה שלמה...

תתכח.

איך צריך להוכיח את בני משפחתי ותלמידי
בצורה נכונה?

שאלה:

מאת אהרן אביחי: למוהר"א ש שלום רב. רבנו אומר בלקוטי מוהר"ן תנ"גא, סימן ח', שהמוכח שאינו ראוי להוכיח, הרי שהוא עושה יותר גרוע וגם מקלקל. איך יהודי פשוט צריך ללכת עם ההדרכה הזאת לגבי אשתו וילדיו? ואם הוא מתנדב, אז לגבי תלמידיו? האם מתר להעיר להם או לא, ובאיזו דרך? תודה רבה לכבודו, ושתזכו לאריכות ימים בטוב ובנעימים, אמן כן יהיה רצון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אהרן אביחי, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'): אף-על-פי שתוכחה היא מצוה גדולה מאד, עם כל זאת לא כל אחד ראוי להוכיח, ומי שאינו יודע להוכיח, הרי במקום לעזר לו וכו', הוא עוד מפילו יותר ויותר, כי הוא מבאיש ריחו וכו', ועקר התוכחה צריך להיות כמו תוכחה של משה רבנו, שהיתה תוכחה של אהבה; ע"ן שם.

והענין הוא, שאף פעם אסור להתנפל, לצעק, להשפיל, לכנות בכנויי גנאי — "למה עשית דבר זה"? ומכל שפן שלא להכות וכו', אף שההוא עשה עול גדול מאד, אלא תמיד להסביר בהסברה נכונה איך צריך להתנהג וכו', ואם היית עושה ככה — לא היית בא לטעות או לגזק הזה, כי אני בטוח שלא ידעת ... ולא הבנת ... רק כך צריכים לדבר ולהוכיח וכו', ולא להתנפל על הזולת, ולצעק עליו: "למה

עשית? ואיפה השכל שלך? ולקרא אותו בכל מיני שמות של גנאי, ולהשפיל אותו, ולצעק ולצרח עליו וכו' וכו'.

וזה סובב לגבי תוכחה על כל אחד ואחד, מכל שפן שאסור להתנפל על אשתו ועל ילדיו. ואמרו חכמינו הקדושים (גטין ו:): 'אמר רב חסדא, לעולם אל יטיל אדם אימה יתרה בתוך ביתו, שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתרה, והפילה כמה רבבות מישראל. אמר רב יהודה אמר רב, כל המטיל אימה יתרה בתוך ביתו — סוף הוא בא לידי שלש עברות: גלוי ערוות, ושפיכות דמים, וחלול שבת'; עין שם.

והחכם מכל אדם אומר (משלי ט, ח): "אל תוכח לץ, פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך". ופרשו חכמי המוסר: אל תוכיח את האדם בצורה כזו: "אתה לץ וכו', ואיך עשית דבר כזה?" כי על-ידי-זה הוא ישנא אותך, אלא תוכיח אותו: "אתה חכם כזה! בודאי הייתה טעות מה שעשית וכו', או בודאי שכחת", ועל-ידי-זה יאהבך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתכט.

כמה צריך אדם לצום כדי שיוכל לעלות למעלה
מתקון?

שאלה:

מאת נתן חיים: שלום כבוד הרב. ראיתי שכתוב בספר "הרוחות מספרות" של רבי יהודא פתיה זצ"ל דבורים על העולם הבא ועל יום הדין, ומביא פסוק (שמואל-א' כה, כט): "וְאֵת נַפְשׁ אִיְבִידָּהּ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כֶּף הַקְּלַע". ומסביר שם, שלפני שהנשמה מגיעה לעולם הבא, קודם פורעים ממנה את העברות. וממשיך ואומר שם, שכל אדם שחטא, יצטרך להעגש בכף הקלע, אפילו אם היה צדיק גדול ועשה עברה קטנה – לא יותרו לו, ולא תעזור לו תשובה למחיקת העגש. הוא מביא שם את דברי האריז"ל שמדבר על תקונים, וכמה ימי תענית צריך לצום על מנת לתקן כראוי וכוי.

השאלה היא, איך אדם שרוצה לתקן את כל העברות, ידע כמה לצום על מנת לתקן את חטאיו בשלמות? אני מדבר על אדם שמוכן להקריב את חייו לנושא זה, העקר שכשיעלה למעלה, יוכל לומר: "תקנתי את חטאי"? תודה כבוד הרב, אשמח לקבל תשובה, תודה ושבת שלום.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נתן חיים, גרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר בסוף ימיו: "אם הייתי יודע מעלת השיחה בינו לבין קונו, לא הייתי מסגף את הגוף שלי עם כל-כף הרבה סגופים, כי אין למעלה מזה". כי בזה שבר ישראל בא להקדוש-ברוך-הוא, ומדבר לפניו יתברך, ומספר לו יתברך את כל אשר עם לבבו, על-ידי-זה הוא שורף את

כָּל הַקְּלֹפֹת שֶׁבָּרָא מַחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו הַמְּרִבִּים, כִּי (לקוטי-מוֹהַר"ן, חלק ב', סימן כה): 'הַהִתְבּוֹדוֹת הֵיא מַעֲלָה עֲלֵיוֹנָה וּגְדוּלָה מִן הַכֹּל. דִּהְיִינוּ לְקַבֵּעַ לוֹ עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה אוֹ יוֹתֵר לְהִתְבּוֹדֵד לְבַדּוֹ בְּאִיזָה חֶדֶר אוֹ בְּשֻׁדָּה, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחַתּוֹ בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ בְּטַעֲנוֹת וְאִמְתְּלֹאוֹת בְּדַבְרֵי חֵן וְרִצּוֹי וּפְיוּס, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִקְרְבוּ אֵלָיו לְעִבּוֹדָתוֹ בְּאֵמֶת. וְתִפְלָה וְשִׁיחָה זֹו יִהְיֶה בְּלִשׁוֹן שְׂמֻדְבָּרִים בּוֹ וְכוּ', וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ יִשִּׁיחַ וְיִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, הֵן חֲרָטָה וְתִשׁוּבָה עַל הָעֶבֶר, וְהֵן בְּקִשְׁתַּת תַּחֲנוּנִים לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ מֵהַיּוֹם וְלְהִלָּאָה בְּאֵמֶת, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה כָּל חֵד לְפּוֹם דְּרַגְיָה. וַיִּזְהַר מְאֹד לְהַרְגִּיל עֲצֻמוֹ לְהִתְמַיֵּד בְּזֶה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹם שְׁעָה מִיַּחַדָּת, וְשָׁאֵר הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

וְהִנְהִיגָה זֹו הִיא גְּדוּלָה בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, וְהוּא דְרָךְ וְעֲצָה טוֹבָה מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי זֹאת הִיא עֲצָה כְּלִלִית, שְׂכוּלָלֶת הַכֹּל. כִּי עַל כָּל מָה שְׂיִחְסֹר לוֹ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, אוֹ אִם הוּא רְחוּק לְגַמְרֵי מִכָּל וְכָל מַעֲבּוֹדָתוֹ יִתְבַּרֵךְ — עַל הַכֹּל יִפְרֹשׁ שִׁיחַתּוֹ וַיִּבְקֹשׁ מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְאִפְלוּ אִם לְפַעֲמִים נִסְתַּתְּמִים דְּבָרָיו, וְאִינוּ יָכוֹל לְפַתַּח פִּיו לְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, אַךְ-עַל-פִּי-כֵן — זֶה בְּעֲצֻמוֹ טוֹב מְאֹד. דִּהְיִינוּ הִתְכַּנְּנָה שֶׁהוּא מוֹכֵן וְעוֹמֵד לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְחַפֵּץ וּמִשְׁתּוֹקֵק לְדַבֵּר, אַךְ שְׂאִינוּ יָכוֹל, זֶה בְּעֲצֻמוֹ גַם-כֵּן טוֹב מְאֹד, וְגַם יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לוֹ שִׁיחָה וְתִפְלָה מְזִה בְּעֲצֻמוֹ. וְעַל זֶה בְּעֲצֻמוֹ יִצְעַק וְיִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂנִתְרַחַק כָּל-כָּף, עַד שְׂאִינוּ יָכוֹל אֲפְלוּ לְדַבֵּר. וַיִּבְקֹשׁ מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵךְ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, שְׂיִחְמַל עָלָיו וַיִּפְתַּח פִּיו, שְׂיִוְכַל לְפָרֵשׁ שִׁיחַתּוֹ לְפָנָיו.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂכַמָּה וְכַמָּה צְדִיקִים גְּדוּלִים מִפְּרָסְמִים סְפָרוּ, שְׂלֹא בָּאוּ לְמַדְרַגְתָּם, רַק עַל-יְדֵי הִנְהִיגָה זֹו. וְהַמְשָׁפִיל

יבין מעצמו גדל מעלת הנהגה זו, העולה למעלה למעלה, והוא דבר השונה לכל נפש מקטן ועד גדול, כי כלם יכולים לנהג הנהגה זו, ועל-ידי-זה יבואו למעלה גדולה, אשרי שיאחז בזה'.

ולכן כיון שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא כבר לא צריך להתענות שום תעניות, ולא לסגף את עצמו בשום סגופים, רק להיות עקשן גדול לשיח ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו, ועל-ידי-זה יפטר מכל הענשים שבעולם וכו', כי בזה שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומתודה על עוונותיו, בזה הוא ממתיק מעצמו את כל הדינים, ואינו זז משם עד שמוחלים לו, ולכן העקר להיות רגיל הרבה מאד לדבר עמו יתברך בשפת האם שלו בתמימות ובפשטות גדולה, וזה יציל אותו מכל מיני ענשים קשים, ובפרט מפך הקלע וכו' וכו', אשרי מי שמצית את רבנו ז"ל, ומתבודד בכל יום, ועל-ידי-זה ינצל מכל מיני ענשים קשים ומרים, וימשיך על עצמו ערכות ידידות ויו שכנית עזו יתברך, ויטעם טעם גן-עדן עוד בזה העולם.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תתל.

התחתנתי עם אשתי, ועכשו קשה לי מאד לחיות אתה

שאלה:

מאת יצחק: שלום רב לצדיק, ובריאות איתנה ואריכות ימים. התחתנו אני ואשתי, ועכשו מאד מאד

קֶשֶׁה לִי אֶתָּה מְכַל הַבְּחִינֹת. עֲבַרְנוּ וּפְוַחִים מָאד
 קֶשִׁים, שְׁכָלְלוּ מִשְׁטָרָה וּבֵית-מִשְׁפָּט, וְאֲנִי לֹא יוֹדַע מֵה
 לַעֲשׂוֹת. מִצַּד אֶחָד יֵשׁ יָלֵד, שְׁאֲנִי מָאד מָאד אוֹהֵב,
 וְלֹא רוֹצֵה לְפָרֵק בֵּית, וּמִצַּד שְׁנֵי יֵשׁ אִשָּׁה שְׁאֲנִי לֹא
 נִהְנֶה אֶתָּה בְּכָלוּם. וְלֹא נִרְאָה לִי שְׁאֲנִי יִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ
 בְּמִצַּב הַזֶּה עוֹד הַרְבֵּה זְמַן. בְּבִקְשָׁה רַבִּנוּ תִּזְעַץ לָנוּ מֵה
 צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי כִי תִצָּא, ח' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יִצְחָק, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻלִּים לְכַרְיאוֹתֵי.

אֶתָּה צְרִיף לְדַעַת, שְׁעַל כָּל דְּבָר יֵשׁ מַחִיר בְּזֵה הָעוֹלָם
 — מְשֻׁלְּמִים בִּיקָר עַל הַמַּעֲשִׂים שְׁעוֹשִׂים נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא וְכו'.

אֶתָּה כּוֹתֵב שְׁכַאֲשֶׁר הַתַּחֲתָנִתִּים, אֲשֶׁתְּךָ כָּבֵר הִיָּתָה בְּמִצַּב
 וְכו', וְכו', וְעַכְשָׁו קֶשֶׁה לָךְ אֶתָּה מְכַל הַבְּחִינֹת, וְאֵינְךָ אוֹהֵב
 אוֹתָהּ וְכו' וְכו'. לָמָּה לֹא תַחֲשֹׁב, שְׁאֶתָּה אִמְלִלְתָּ אֶת אֲשֶׁתְּךָ?
 עַכְשָׁו אֶתָּה זוֹרֵק אֶת כָּל הָאֲשָׁמָה עַל אֲשֶׁתְּךָ וְכו'.

לְדַעַתִּי, תִּשְׁלִים עִם הַמִּצַּב, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנָּה סְלִיחָה,
 וּתְחַזְרוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכְנִיס בֵּינֵיכֶם
 אֶהְבָּה גְדוּלָּה מָאד, וְתַעֲזְרוּ אֶחָד לַשְּׁנֵי, וְתַפְסִיקוּ לְהַתּוֹכַח
 יַחַד, וּכְבָר אֲמָרוּ חֻקְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ל', סִימָן יז):
 'אֵין דְּבָר טוֹב וְאֵין שְׁלוֹם יוֹצֵא מִתּוֹךְ מְרִיבָה'.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מֵה שְׁבִיכְלָתְךָ לְהַשְׁלִים עִמָּה, וְשִׁיחֵיו

ביניכם שלום ואהבה וכו', כי אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.): 'איש ואשה זכו — שכינה ביניהן'. ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט', הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה'; ובמקום שהשכינה נמצאת — שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת יז.): 'שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא'. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום-בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלא.

מה הנסח הנכון ומתי הזמן הטוב ביותר לומר תקון חצות?

שאלה:

מיאת אלחנן: האם צריך להקפיד לומר סדר תקון חצות, כמובא בספר 'שערי ציון', או שאפשר לומר בנסח המובא בסדורים הספרדיים? וכו' ישנם כמה שנויים בין השערי ציון לסדורים הספרדיים גם בהלכות, כגון בימים שאין אומרים, וכדומה. כיצד עדיף לנהג? האם אפשר לומר את ה'תקון חצות' רק בשעתים של חצות ממש, או שאפשר גם עד סמוך

לעלות השחר? הרב, תודה רבה! ומחילה על הטרחה. אנא! שהרב יברך את כלנו, שנזכה להיות נאה דורש ונאה מקים, ולומר את סדר 'תקון חצות' בכל לילה ולילה, ולהתאבל על ירושלים באמת. תודה רבה ושבת שלום.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אלחנן, נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר סדר החצות הוא כפי גסח של הספרדים, ויכולים לומר את הסדר הזה עד סמוך לעלות השחר, וכן נוהגים כל הספרדים, ומדפס בסדור גסח ידות המזרח, תקף-ומיד כשקמים, אומרים ברפת התורה וברפת השחר, וכבר אומרים סדר 'תקון חצות', פי מעלת אמירת 'תקון חצות' עולה על הכל.

עם כל זאת, רבנו ז"ל היה אומר את הגסח של תקון חצות מהספר 'שערי ציון', וכמו שאמר (שיחות-הר"ן, סימן רסח): "איכה נחרב האולם" וכו'. "עד אן יצעק בשבי" וכו'. "עד אן" וכו'. "בן אמתך" וכו' (תקון חצות). וכתב מוהר"ן ז"ל: 'רמז אלי, כמה אני צריך לצעק זאת לפניו יתברך, ותפס לדגמא איך הם מעוררים הלב ואמר אותם בנגון חצות בקול נעים עמק מאד. גם מהחרוז "דודי ירד לגנו" ספר, ושבחו מאד. פי הוא מדבר מופוח של כנסת ישראל עם השם יתברך ומעורר הלב מאד', עיין שם.

וכן מובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמט) על הפסוק (תהלים קיט, סב): "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך",

רמח שו"ת תתלב ברסלב

חצות הוא מסגל כמו פדיון, כי הוא המתקת הדינים. כי צדק דינא, ומשפט רחמי. וזהו "על משפטי צדקך", הינו שצדק גובר על משפט. התקון לזה "חצות לילה אקום"; ועקר חצות הוא תמיד אחר שש שעות מתחלת הלילה הן בקיץ והן בחורף, ואז מתחיל זמן חצות. ונמשך עד גמר אשמורה שנייה, דהינו שתי שעות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל — ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרובה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלב.

אני אברך כולל, ומשפחתי כועסת עלי, שאיני מביא פרנסה

שאלה:

מאת יקי: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני אברך הלומד בכלל, אבל בבית אומרים כל הזמן: "אינד מביא פרנסה". מה עלי לעשות? בברכת בריאות איתנה, ותזכו עוד להרבות ולהפיץ תורה ויראת שמים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יקי, נרו ואיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הָאֲחֻלִּים לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה.

אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אָבוֹת פָּרָק ב'): 'יָפָה תִּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שְׂיָגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּח עוֹן'; וְלִכֵּן מָה טוֹב וּמָה נָעִים, שֶׁתִּמְצָא גַם עֲבוּדָה, כִּי כָּבֵר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (ח"י מוה"ר"ן, סימן תקא): 'שְׁחַפֵּץ מְאֹד שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ פְּרִנְסָה, אֶף-עַל-פִּי שֶׁבִטְחוֹן גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב מְאֹד כְּשׁוֹכִים שְׂיֵשׁ לוֹ מַעֲמַד פְּרִנְסָה, כִּי בַמָּקוֹם עֲבוּדַת הַבִּטְחוֹן, בַּמָּקוֹם זֶה יַעֲשֶׂה עֲבוּדָה אַחֲרַת, כְּלוּמַר, כִּי אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ מַעֲמַד פְּרִנְסָה, וְיִהְיֶה לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת מִהַפְּרִנְסָה, וְיִצְטָרֵף בְּכָל פַּעַם לְחִזָּק עֲצָמוֹ בְּמַדַּת הַבִּטְחוֹן, בַּמָּקוֹם זֶה יַעֲסֹק בְּעֲבוּדָה אַחֲרַת וְהִתְחַזְּקוֹת אַחֲרַת בְּשָׂאֵר עֲבוּדַת הַשָּׁם'.

אֲנִי לֹא רוֹאֶה שׁוֹם חֲסָרוֹן בְּזֶה שֶׁתִּהְיֶה לָךְ גַּם עֲבוּדָה בְּמֶה שָׂרָק תִּבְחָר, וְכֵן תּוֹכַל לְשַׁכַּח וְלִלְמַד, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדָּךְ, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתלג.

כִּיצַד רְאוּי לְהִתְפַּלֵּל בְּצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל — לְבַקֵּשׁ מִהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹ מִהַצְּדִיק?

שאלה:

מאת ישראל: שלום וברכה. רציתי לשאל: כשפאים אל ציון רבנו ז"ל, צריכים להתפלל בלשון נוכח אל רבנו, או להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא בזכות הצדיק? ואולי צריכים להתפלל בשני האפנים? בנוסף, האם יש לצדיק תפלה כדי לזכות להיות בראש השנה באומן, שבה כלולות כל המניעות הן מאשתו, מהמשפחה, הן ממון וכו' כי כמעט כל אחד צריך את זה. רפואה שלמה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם ותפלה, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ישראל, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קעג): 'על-ידי השתטחות על קברי הצדיקים, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות, אף-על-פי שאינו ראוי לכך'.

ולכן זה דבר גדול מאד להיות רגיל ללכת אצל קברי צדיקים, ובפרט אצל רבנו ז"ל שהוא בקש מאתנו שנבוא אליו, ונבקש כל מה שנצטרך ונקבל, כמוכא (שיחות-הר"ן, סימן קנו): 'כשהיה רבנו ז"ל באומן, שמע בביתו קול של הצועקים על הבית עלמין על קברי אבותם, שדרךם לצעק ולהתפלל שם בקול מר, כנהוג. ופעם אחת שמע אשה אחת שהיתה צועקת שם על קבר אביה: "אבי, אבי", בקול מר מאד, ובתו של רבנו ז"ל היתה עומדת אצלו אז. ענה ואמר לה רבנו ז"ל: האשה הזאת צועקת בכונה היטב: "אבי, אבי", אבל אביה אינו בכאן כלל. ואמר אז, שטוב כשפאים על קברי

אבות — לומר למתים השוכנים סביב סביב לקבר אביהם ואמם, וכיוצא, שבאים אליו — לבקש מהם שיודיעו לו, שבא בנם או בתם אליו. פי בודאי לא כל המתים נסתלקים ממקום קבורתם למקום שנטרדים, פי הרבה שרויים על קברם. על-כן טוב להודיעם, כדי שהם יודיעו לאביהם וכו'.

ואמר אז: אבל אצל הצדיק אין צריכים לחשש על זה שפא אינו שם, פי מיתת הצדיק הוא רק כמו מי שיוצא ממחנה לחנה אחר. והמשיל אז לבתו על עצמו: כמו שאני עתה בחנה זה, ואחר-כך אני יוצא ממחנה זה, ונכנס לחנה השני, וסוגר הדלת אחרי. אם את תבואי אצל הדלת, ותצעקי: "אבי, אבי" וכו', לא אשמע דבריך! כדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים, שרמז לכל אחד ואחד כמה גדולה המעלה של מי שיזכה לבוא על קברו הקדוש והנורא. פי בודאי ישמע דבריו, ויעזר וישיע לו בכל מה דאפשר וכו'; עי' שם.

יש שני סוגי תפלות בקברי צדיקים:

א. לבקש את הקדוש-ברוך-הוא בזכות הצדיק הקדוש השוכן בן.

ב. לדבר בלשון נוכח אל הצדיק, שבודאי שומע את הבקשה כמו בחיים חיותו.

מה שאתה מבקש לחבר לך תפלה על ראש השנה וכו', מה טוב ומה נעים שתהיה רגיל לומר את התפלה בלקוטי-תפלות, תפלה ע"ו, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להיות בציון רבנו ז"ל על ראש השנה, שאין למעלה מזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתו שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלד.

האם ראוי לקצר בתפלת תינוקות של בית רבן, כדי שייספיקו ללמוד יותר?

שאלה:

מאת דן: כבוד הצדיק שלום רב. זכיתי ללמוד במספר תלמודי תורה, וראיתי שלכל מנהל יש גישה משלו בחינוך. לדגמא: יש מנהל ששם דגש על תפלה, בטענה שתפלה מחדירה לילדים הרבים הרבה יראת שמים, וגם התלמידים בכתות הנמוכות מתפללים קרוב לשעה שלמה עם מנגינות והרבה תוספות בתפלה. לעומת זאת, הנה לי מנהל, שגישתו הייתה לקצר בתפלה של התלמידים, מאחר והלמוד שלהם, שהוא הבל פיהם של תינוקות של בית רבן חשוב יותר מהתפלה שלהם, ולכן זמן התפלה בכתות הנמוכות היה כ־ 20-25 דקות בלבד.

יורנו רבנו כיצד לנהג, האם יש לקצר בתפלה, כדי שהתלמידים יספיקו ללמוד עוד תורה? יישר כח מראש על שהצדיק מקדיש זמן להנהיג אותנו בדרך הישרה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, ח' אֲלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּן, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה צְרִיף לְדַעַת, שְׁצָרִיכִים אֶת שְׁתִּיָּהֵן — תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְזֶה יְהִיבֵל שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שְׂאִין בְּהֵם חֲטָא', שְׁמַתְקַבֵּל לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן בְּשָׂמִים, שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּלֵה רַבְתִּי פָּרָק ב'): 'בְּכָל יוֹם מִלְּאָף יוֹצֵא מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחַבֵּל אֶת הָעוֹלָם, כִּיִּן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתְּפֵל בְּתִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, מִיַּד נְהַפֵּף פְּעֵסוֹ לְרַחֲמִים'.

וְלִכֵּן זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן אִיף לְהַתְּפַלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב, וְכֵן לְלַמֵּד אוֹתָם תּוֹרָה, וְלְהַחֲדִיר בְּהֵם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַעֲקֹר לְסַפֵּר לָהֶם הַרְבֵּה סְפוּרֵי צְדִיקִים, שְׁזֶה מוֹשֵׁף אֶת הַלֵּב, וְלִכֵּן אֵינִי לְצַמְצֵם בְּתְפִלָּה, כִּי צְרִיכִים אֶת שְׁתִּיָּהֵן, וְלֹא שִׁף לְהַגִּיד שְׁזֵו חֲשׁוּבָה יוֹתֵר מִזֵּו.

מָה אֵמַר לָךְ! זֵו זְכוּת מְאֹד גְּדוֹלָה לְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּבָא בְּתָרָא ח'): עַל הַפְּסוּק (דְּנִיָּאל יב, ג'): 'וּמִצְדִּיקֵי הָרַבִּים כְּפוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד' — אֵלוֹ מְלַמְּדֵי תִינוּקוֹת; וְהַפְּרוּשׁ הַפְּשׁוּט הוּא, כְּמוֹ שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְסַפֵּר אֶת הַכּוֹכְבִים, כִּי הֵם לֹאִין סֵפֶר, כִּף אֵי אֶפְשֶׁר לְהַסְבִּיר אֶת גְּדֵל הַשֶּׁכֶר שֶׁל מְלַמְּדֵי תִינוּקוֹת, שְׂמַחֲדִירִים בְּהֵם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִרְאֵת שְׂמִים שְׁלֵמָה, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ שְׁהַעֲרַב-רַב לְקַחוּ אֶת עֲצָמָם לְעַקֵּר אֶת הָאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה מִנְעֲרֵי וּמִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן אֲשָׁרֵי מִי שֶׁהוּא עֲכָשׁוּ מְלַמֵּד

תינוקות של בית רבן, ומחֲדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולים לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הפוכבים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלה.

האם אפשר לסמוך על הפתוב בספרים של תלמידים, כגון: 'שיחות-מוהרא"ש', וכדומה?

שאלה:

מאת ערן: שלום וברכה לכבוד מורנו הרב שליט"א. רציתי בבקשה לשאל: ראיתי כבר כמה פעמים שהזהרתם לא לקבל כל שיחה שנאמרת בשמכם, אלא לראות מה שכתוב בספרים שחברתם. רציתי לשאל מה לגבי הספרים 'שיחות-מוהרא"ש', ו'דרשות-מוהרא"ש', ו'אמרי-מוהרא"ש', כי הבנתי שאת הספרים האלו כתבו התלמידים שלכם. האם אפשר לסמוך על הפתוב שם? לא ראיתי שם הסכמות שלכם. אני שואל את זה, כי שמעתי מכמה תלמידים שלכם, שאומרים ש'מוהרא"ש אמר ככה', זה אומר ככה, וזה אומר ככה, וזה מביא ראיה מספר שלכם, כזה ואחר. אז רציתי לשאל, מה עושים כדי שלא נפל לטעויות, וגם לא נטעה אחרים, חס וחלילה. בתודה מראש ובברכה.

תשובה:

בְּצִוַּת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, ח' אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל עַרְן, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר מְאֹלּוֹ שְׁמֵי דְבָרִים בְּשָׂמִי וְכו', וְכו', מֵה שְׂיֵשׁ לִי לְהַגִּיד כְּבָר כְּתִבְתִּי, וְאֲנִי כּוֹתֵב בְּסִדְרַת הַסְּפָרִים שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֲל" וְכו', וְכָל הַתְּלַמִּידִים קוֹלְטִים כָּל אֶחָד כְּפִי הַבְּנֵתָם וְכו', וְאֲנִי לֹא אֶחְרָאֵי עַל זֶה.

הַעֲקָר שֶׁבְּכָל הָעֲקָרִים, מֵה שְׂיֵשׁ לִי לֹמַר, וְזֶה מֵה שְׂאֲנִי אוֹמֵר כְּבָר לְמַעַלְה מִחֲמָשִׁים שָׁנָה — לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וּמֵה טוֹב וּמֵה נָעִים לְהַתְמִיד בְּ'שִׁיחוֹת-הַר"ן' וּבְ'חֵי-מוֹהַר"ן', שְׁהֵם הַשִּׁיחוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְלִקְיָם אֶת כָּל אֲשֶׁר נֶאֱמַר שֵׁם בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֲנִי לֹא מַחְדָּשׁ שׁוֹם דְּבָר שֶׁלֹּא מוּבָא בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, רַק מְחֻזָּק וּמְעוּדָד שֶׁיִּקְיָמוּ אֶת כָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת כָּלֵל, הֵן בְּהַתְּבוּדוֹת בְּשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוּנוֹ, וְהֵן בְּסֵדֶר דְּרָף הַלְמוּד, וְהֵן בְּשִׁמְחָה, וְהֵן בְּהַפְּצַת מַעְיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲזִי כָּל מִי שֶׁיֵּאֱמַר בְּשָׂמִי חֻזֵּק עַל דְּבָרִים הָאֵלוֹ — יְכוּלִים לְקַבֵּל וְכו', אֲבָל הַנְּהַגוֹת חֲדָשׁוֹת שֶׁלֹּא מוּבָאוֹת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יִדְבַר בְּשָׂמִי, כִּי הַכֵּל שֶׁקָּר, כִּי אֲנִי לֹא זֶז כִּי הוּא זֶה מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם תִּקְבַּל אֶת הַכָּלֵל הַזֶּה, אֲזִי לְעוֹלָם לֹא תִפְשֵׁל.

מֵה אֲמַר לָךְ! צְרִיכִים לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּשִׁיחוֹתָיו

הקדושות של רבנו ז"ל, אשר בפרוש גלה לנו (חיי-מוהר"ן, סימן שנה): 'שְׁבַכְל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שֶׁהִיא מְשִׁיחַ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ, יְכוּלִים לְהִיּוֹת עַל יְדֵה אִישׁ כָּשֶׁר, וְאֶפְלוּ צַדִּיק גָּמוּר כָּל יְמֵי חַיָּיו, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹצֶה (אֲזוּי וְיֵא אִיף מִיִּין אִיִּין גּוֹטְעַר יְהוּד), אִם יִרְצֶה לִילֵף עִמָּה לְקַיֵּם כְּפִי שִׁיחְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה. וְמִי שֶׁזָּכָה לְשִׁמְעַ שִׁיחְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה מִפִּי הַקְּדוּשׁ, הוּא יוֹדֵעַ זֹאת בְּאֵמֶת וּבְבִרוּר. וְגַם אֶפְלוּ עֲכָשׁוּ כְּשִׁלּוּמְדִין דְּבִרְיו הַקְּדוּשִׁים, יֵשׁ לָהֶם גַּם-כֵּן כַּח גְּדוּל לְעוֹרֵר לְהֵשֵׁם יְתִבְרָךְ, לְזִכּוֹת לְדַרְכֵי הֵשֵׁם בְּאֵמֶת, לְמִי שֶׁיֵּשִׁים לְבוֹ הַיֵּטֵב לְדַבְּרֵיו וּלְשִׁיחֻתּוֹ הַקְּדוּשׁוֹת הַנֶּאֱמָרוֹת בְּזֶה הַסֵּפֶר, וּבְשָׂאָר סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים. כִּי כָּל שִׁיחָה שְׁלוֹ הִיא הַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלְאָה וְנוֹרְאָה מְאֹד וְדַרְךָ יִשְׂרָה וְנִכּוֹנָה מְאֹד לְעִבּוֹדַת הֵשֵׁם יְתִבְרָךְ, לְכָל אֶחָד לְפִי מְדַרְגָּתוֹ, יְהִיָּה בְּאִיזָה מְדַרְגָּה שִׁיחָה. אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה מְאֹד, יְכוּל לְקַבֵּל דַּרְךָ יִשְׂרָה וְעִצּוֹת נִפְלְאוֹת מִכָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שְׁלוֹ. וְכֵן לְהִפָּךְ, מִי שֶׁהוּא בְּתַכְלִית מְדַרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה, חַס וְשָׁלוֹם, בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא, יְכוּל לְקַבֵּל דַּרְךָ יִשְׂרָה וְעִצּוֹת נְכוֹנוֹת מִכָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שְׁלוֹ — לְמַלֵּט נִפְשׁוֹ מִנֵּי שַׁחַת, וּלְשׁוּב אֶל הֵשֵׁם בְּאֵמֶת, אִם יֵשִׁים לְבוֹ לְדַבְּרֵיו הַיֵּטֵב, וְיִקְיֵם אוֹתָם בְּאֵמֶת וּבִתְמִימוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת. אֲשֶׁרִי מִי שִׁיאֲחֹז בָּהֶם'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתלו.

האם אֶפְשָׁר לְקַנּוֹת סִפְרֵי רַבְּנֵי לְהַפְצָה מִכִּסְפֵי
מַעֲשָׂר?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת בְּנֵי־מִין: שְׁלוֹם כְּבוֹד הַרַב. הָאֵם אֶפְשָׁר לְקַנּוֹת
אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵי, וּלְהַפִּיץ לְאַחֲרִים מִכִּסְפֵי מַעֲשָׂר?
תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּצִוְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, ח' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל בְּנֵי־מִין, גְּרוּ וְיֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלְּהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל,
וְלִכְּן יְכוּלִים לְקַחַת מִכִּסְפֵי מַעֲשָׂר, וְלְקַנּוֹת סִפְרֵים וְלְהַפִּיץ
לְאַחֲרִים, וְזוֹ הַצְדָקָה הִכִּי גְדוֹלָה, וְאֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָךְ,
שֶׁקַּבְלָנוּ מִרַבְּנֵי ז"ל מִתְּנָה שְׁנִקְרֵאת 'הַפְצָה' — לְהַפִּיץ אֶת
סִפְרֵי הַקְדוּשִׁים בְּתוֹךְ שְׂכַבַת הָעַם, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ
(לְקוּטֵי־מִוֶּהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן יד), שֶׁעַל־יְדֵי שְׁמֻקְרָבִים בְּנֵי־אָדָם
לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מַעֲלִים אֶת כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְשֵׁרְשׁוֹ.
וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּכֹא מִצִּיעָא פּוּחַ) עַל פְּסוּק (יִרְמְיָה טו, יט):
"אֵם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל" — אֱלוֹ שְׁמֻקְרָבִים בְּנֵי־אָדָם לְעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי זֶה נִקְרָא 'מוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל', הֵינּוּ מְזִילוֹתָא
דְּגִלוֹתָא.

וְלִכְּן כָּל מִי שֶׁיִּלְוֶךְ לְהַפִּיץ — תָּמִיד יִהְיֶה לוֹ כֶּסֶף בְּכִיס,

וְזֶה בְּדוּק וּמְנֹסָה. כִּי מִי שְׁזוּרַע רוּחַנִיּוֹת — צוּמַחַת לוֹ גַּשְׁמִיּוֹת, הֲלוֹאֵי שְׁהִיִּית מְצִיַת אֶת מוֹהַרְנָת ז"ל, שְׁהַנִּיחַ לְנוּ צוּאָה אַרְבָּעָה יָמִים לְפָנָי הַסְתַּלְקוּתוֹ, וְאָמַר אֲזוּ לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "הֶעֱבָדָה שְׁלָכֶם תִּהְיֶה יְפוּצוֹ מְעִינֹתֶיךָ חוּצָה", וְאֲזוּ אַף פַּעַם לֹא הָיָה חֶסֶר לָךְ כְּסָף בְּכִיס, וְהִיִּית צוּחַק מְכַל הַמַּתְנַגְדִּים וְהַלִּיצָנִים שְׁמַתְלוּצָצִים מִזֶּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֵנִי מִבְקָשׁ וּמַתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתלז.

**אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְנַצֵּל אֶת הַחֲפֵשֶׁה לְבִלּוֹי עִם
הַמְשַׁפְּחָה מְבִלֵי לְפַל בְּרוּחַנִיּוֹת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יַעֲקֹב: רְצִיתִי לִשְׂאֵל אֶת כְּבוֹד קַדְשֵׁי מוֹהַרֵּא"שׁ שְׁלִיטֵי"א: עֲכָשׁוּ כְּשִׁמְגִיעַ הַ"חֲפֵשֶׁשׁ", אֵיךְ צָרִיךְ לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן לְלַמּוֹד תּוֹרָה, וּבְיַחַד עִם זֹאת לְצִאת קֶצֶת עִם הַמְשַׁפְּחָה וְלֹא לְפַל בְּרוּחַנִיּוֹת? בְּבִרְכַת בְּרִיאוֹת טוֹבָה, וְתִזְכּוּ לְהַרְבִּיץ עוֹד תּוֹרָה וְחִזּוּק בְּעַם יִשְׂרָאֵל.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, ח' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה אֵל יַעֲקֹב, גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מי שְׂרוּצָה בְּאֵמֶת לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁנֵיהֶם, וְזֶה לֹא נוֹגֵד אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, אָדָם צָרִיף הִרְבֵּה לְהִשְׁקִיעַ בְּאִשְׁתּוֹ וּבִילָדִים, שִׁיְהִיו מְשֻׁפְּחָה חֲמָה וּמֵאֲחָדָת וְכוּ' וְכוּ'.

וְכֵן צָרִיף הִרְבֵּה לְהִשְׁקִיעַ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְיְכוּלִים לְהִרְאוֹת אֶת שְׁנֵיהֶם, כִּי עִם רְצוֹן טוֹב יְכוּלִים אֶת הַכֹּל, וְזֶה לֹא נוֹגֵד אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, אֲדַרְבֵּה! שֶׁהָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים רוֹאִים שְׁלֹאֲבָא יֵשׁ תְּמִיד חֲמֵשׁ וּמִשְׁנִיּוֹת וְשִׁלְחָן עָרוּף וְכוּ' וְכוּ', וּבְכָל עֵת פְּנָאֵי הוּא גּוֹרֵס, זֶה חֶלֶק גְּדוֹל מֵהַחֲנוּף, כִּי הָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים רוֹאִים אֶת מַעֲשֵׂי הָאֲבָא, וְזֶה מְשַׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם לְטוֹבָה, הַיּוֹם יְכוּלִים לְהַשִּׁיג חֲמֵשׁ, מִשְׁנִיּוֹת וְשִׁלְחָן עָרוּף קְטַנִּים, שִׁיְכוּלִים לְקַחַת אֶת זֶה עַל הַדֶּרֶךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתוֹצֵה לְהַכְנִיס שְׂמִחָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַכְנִיס אֵימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: 'אָמַר רַב חֲסִדָּא, לְעוֹלָם אֵל יִטִּיל אָדָם אֵימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שֶׁהָרִי פִּילְגָשׁ בְּגִבְעָה הִטִּיל עֲלֶיהָ בַּעֲלָה אֵימָה יִתְרָה, וְהַפִּילָה כַּמָּה רַבְבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל. אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, כָּל הַמִּטִּיל אֵימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ — סוּף הוּא בָּא לְיַדִּי שֶׁלֹּשׁ עֲבָרוֹת: גְּלוּי עֲרִיוֹת, וְשִׁפְכוֹת דָּמִים, וְחִלּוּל שְׂבַת', עֵינֵי שָׁם.

אֲבָא צָרִיף תְּמִיד לְהַכְנִיס גְּדִלוֹת הַמַּחֲזִין בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְלֹא לְלַכֵּת עִם יַד קָשָׁה, וְלָזֶה זּוֹכִים אִם מְנַצְּלִים אֶת הַזְּמַן הַפְּנוּי לְתוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת וְאֶת הַשִּׁכּוֹל.

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַצְלִיחַ בְּכָל מַעֲשֵׂיךָ.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתלח.

יש לי בן אחד, והרופאים אומרים שלא אוכל
להפקד שוב

שאלה:

מאת שרית: שלום כבוד הרב, יש לי ילד כמעט בן
שלוש, ועדין לא נפקדתי שוב, והרופאים אומרים,
שיש לי ולבעלי בעיה, ולא אוכל להרות רק עם טפולי
פוריות, וזה גם לא בטוח... אני מיאשת וכל היום
בעצבות. כואב לי על הילד שלי שהוא לבד ובלי
אחים. יש לי חסר שלום-בית בגלל המצב, כי אני
מאד לא רגועה. אני מתחננת לעצה ועזרה בזכות
הצדיק, בברכה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל שרית תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את ובעלך צריכים לרקד בכל יום על המתנה הנפלאה
שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא בן יחיד, כי אנשים אחרים היו
משלמים מליוננים על זה, ואתם עצובים וממרמרים, ואינכם
יודעים להעריך את המתנה שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא
וכו', עד שנעשית זולה בעיניכם, ובשביל זה אתם מתנפחים,
ואין לכם 'שלום בית' וכו', לדעתי, אתם הזוג שיכלתם
להיות הכי מאשר בחיים.

וְלָכֵן רָאוּי לְכֶם רַק לְשַׁמַּח וּלְתַן תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא על החסד חנם שַׁעֲשֵׂה אִתְּכֶם, וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל
ה'שְׁלוֹם-בֵּית' שְׁלָכֶם, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוֹטָה יז):
'אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן', וְאָמְרוּ (יְרוּשָׁלַיִם בְּרִכּוֹת, פָּרָק
ט', הַלְכָה ח'): 'אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה
בְּלֹא אִישׁ, אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהּ בְּלֹא שְׂכִינָה; וּבִמְקוֹם שֶׁהַשְׂכִּינָה
נִמְצְאָת שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיְהִי בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה
גְדוּלָה מְאֹד, כִּי שְׁלוֹם, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שַׁבָּת י'): 'זֶה
שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא', וְלָכֵן אִם מְכַנְּסִים אֶת הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא 'שְׁלוֹם-בֵּית', הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

וְכֹאֲשֶׁר יִרְאֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאֵתֶם שְׂמֵחִים וְעֹלִיזִים,
וְנוֹתְנִים לוֹ תּוֹדָה בְּכָל יוֹם עַל הַמַּתָּנָה שְׁנַתֵּן לְכֶם, עַל-יְדֵי-זֶה
תִּכְנְסִי לְהַרְיוֹן וְכוּ', הַרּוֹפְאִים לֹא יְכוּלִים לְקַבֵּעַ וּלְיָאֵשׁ, כִּי כִּף
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ס). עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כֹּא, יט):
"וְרַפָּא יְרַפָּא" — 'מְפָאן שְׁנַתְנָה רְשׁוֹת לְרּוֹפֵא לְרַפָּאוֹת'.
וְאָמְרוּ צְדִיקִים, שְׁנַתְנָה רְשׁוֹת לְרּוֹפֵא לְרַפָּאוֹת, אָבָל לֹא
לְיָאֵשׁ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ וּמִבְעֵלְךָ, שֶׁתַּעֲשׂוּ כָּל מַה שְׁבִיְדֻכֶם
לְהַשְׁלִים בֵּינֵיכֶם וְכוּ', כִּי זוּג שְׂרָבִים בֵּינֵיהֶם, גּוֹרְמִים פְּרוּד
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ כָּל מַה שְׁבִיכְלֵתְכֶם תִּכְף-וּמִיָּד לְהַתְפִּיֵס אֶחָד
עִם הַשְּׂנִי, כִּי לֹא יֵאבְּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סְלִיחַ לְכֶם, וְאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שַׁבָּת קטז): 'לְעִשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ,
אָמְרָה תּוֹרָה — שְׁמִי, שְׁנֹכְתָב בְּקִדְשָׁה יִמְחָה עַל הַמַּיִם; וְאִם
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֵר מְסַפִּים שְׂיִמְחַק כְּכִיכּוֹל שְׁמוֹ,

שְׁמַחְזִיק אֶת כָּל הָעוֹלָם, הֶעֱקָר שְׂיֵהִיָּה שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ', בְּנֹדָאֵי אַתָּם צְרִיכִים לְהַשְׁלִים בֵּינֵיכֶם, וּבְזָכוֹת זֹאת תִּתְבָּרְכוּ בְּזֵרַע שֶׁל קִימָא, רַק לֹא לְהַפְגִּס בְּלַחֲץ וְכוּ'.

מה טוב ומה נעים, שהבעל יבדק את התפלין שלו, וכן את המזוזות.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתֵי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָף, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתלט.

לְאִשְׁתִּי קֶשֶׁה מְאֹד עִם פְּסוּי הָרֹאשׁ, וְהִיא רוֹצָה לְהוֹרִיד אוֹתוֹ

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מִטָּה: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הַיָּקָר, וְתוֹדָה עַל הַכֹּל. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֹאמְרֵךְ? מִיכֶם מֵתוֹף בְּרִיאוֹת אֵינְתָּה וְנַחַת דְּקִדְשָׁה. מִדֵּי פֶעַם אֲשֶׁתִּי מֵתְלוֹנְנֶת לְפָנַי עַל זֶה, שֶׁקֶשָׁה לָּהּ כְּפִסּוּי-הָרֹאשׁ, וְאֶפְלוּ מִתְחַרְטֶט עָלֶיהָ שְׂמָה מְלַכְתְּחֵלָה. הִיא חוֹשֶׁבֶת שֶׁזֶה מְכַעֵר, וְשׁוֹם דָּבָר אֵינּוּ מְעוֹדֵד אוֹתָהּ בְּעֵנְוֹן. כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים, הִיא אוֹמְרַת לִי שֶׁהִיא תִּמְיֵד מְרַגִּישָׁה כָּךְ, אֲבָל מִסִּפְרַת לִי רַק לְפִעְמִים. הִיא שְׂאֵלָה אוֹתִי לְאֲחֻרוֹנָה, מָה אֶעֱשֶׂה אִם הִיא תוֹרִיד אֶת הַכְּפִסּוּי. אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה מִמֶּשׁ קֶשֶׁה לָּהּ, וְאֵינִי יְכוֹל לְרַשֵּׁם הַכֹּל

בְּעֵינַי, אֲבָל אֲנִי מִבְּקֵשׁ שֶׁהַצַּדִּיק יִתְפַּלֵּל בְּעַדְנִי, וַיְדַרִּיף
אוֹתִנוּ כִּיְצַד לְנֶהֱג.

תשובה:

בְּעֵזֶרֶת הַשָּׁמַיִם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, ח' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מֹשֶׁה, נְרוּ וַיֹּאִיר.

לְנֶכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לְךָ! הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוֹצֵה רַק לְשִׁבֵר אֶת בְּתִי
יִשְׂרָאֵל, וּלְהַכְנִיס שָׁמָּה קָלָלָה וְכוּ', כִּי הָרִי כְּשֶׁהָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת
בְּכֶסֶף רֵאשׁ — זֶה בְּרָכָה בְּבֵית, וְלִהְפֹּךְ, כְּתוּב בַּזֵּהָר (נִשָּׂא
קַח): אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, תּוֹנֵב לִיְתִי עַל הֵהוּא בַר נֶשׁ, דְּשִׁבַּק
לְאַנְתְּתִיהַ דְּתַתְּחִזִּי מִשְׁעָרָא דְּרִישָׁה לְבַר. וְדָא הוּא חַד מְאִינוֹן
צְנִיעוּתָא דְּבֵיתָהּ. וְאַתְתָּא דְּאַפִּיקַת מִשְׁעָרָא דְּרִישָׁה לְבַר,
לְאַתְתְּקָנָא בֵּיהּ, גָּרִים מִסְכְּנוּתָא לְבֵיתָא. וְגָרִים לְבִנְהָא דְּלֹא
יִתְחַשְׁבוּן בְּדָרָא. וְגָרִים מְלֵה אַחְרָא דְּשִׁרְיָא בְּבֵיתָא. מֵאַן גָּרִים
דָּא? הֵהוּא שְׁעָרָא דְּאַתְחִזִּי מְרִישָׁה לְבַר. וַיְמַה בְּבֵיתָא הַאי, כֹּל
שְׁכֵן בְּשׁוּקָא, וְכֹל שְׁכֵן חֲצִיפוּתָא אַחְרָא. וּבְגִין כֵּן: "אַשְׁתַּדַּד
כְּגִפְן פּוֹרְיָה בִּירְכַתִּי בֵּיתְךָ".

[אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, קָלָלָה תְּבוּא עַל הָאָדָם הַזֶּה, שְׁמַנִּיחַ
לְאַשְׁתּוֹ שִׁירְאָה מִשְׁעָרוֹת רֵאשָׁה חֲחוּצָה. וְזֶה אֶחָד מִיְסוּדוֹת
הַצְּנִיעוּת שֶׁל הַבֵּית. וְאַשָּׁה שְׁמוּצִיאָה אַחַת מִשְׁעָרוֹת רֵאשָׁה
הַחֲחוּצָה, לְהַתִּיפוֹת עַל יְדָהּ, גּוֹרְמַת עֲנִיוֹת לְבֵית, וְגוֹרְמַת לְבִנְיָה
שְׁלֵא יִהְיוּ נֶחֱשָׁבִים בְּדוֹר. וְגוֹרְמַת דְּבַר אַחַר שְׁשׁוּרָה בְּבֵית.
מִי גוֹרֵם אֶת זֶה? הַשְּׁעָר הַהוּא שְׁנִרְאָה מְרֵאשָׁה חֲחוּצָה. וַיְמַה
אִם בְּבֵית זֶה כְּכָה, כֹּל שְׁכֵן בְּשׁוּק, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה

כְּשֶׁהָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת בְּחֻצֵיפוֹת אַחֲרַי, הֵינּוּ שְׂמֵסְתוֹכֶבֶת עַל הָרְחוֹב בְּבִגְדִים צְמוּדִים וְשִׁקּוּפִים וְכוּ' כְּדֵי לְגַרוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת, הָרִי זֶה גּוֹרֶמֶת שֶׁהַחֵיצוֹנִים יִתְאַחֲזוּ בָּהּ].

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (פְּתוּבוֹת עב.): 'וְאֵלּוּ יוֹצְאוֹת שָׁלֵא בְּכַתְּבָה — הָעוֹבֶרֶת עַל דַּת מֹשֶׁה וַיהוּדִית וְכוּ', וְאִיזוּהִי דַת יְהוּדִית? יוֹצְאָה וְרֵאשָׁה פְּרוּעַ וְכוּ', הָרִי כְּשֶׁאִשָּׁה הוֹלֶכֶת בְּגִלּוּי שֶׁעַר מַגִּיעַ לָהּ גִּט'.

וְלִכֵּן תִּגִּיד לְאִשְׁתְּךָ, בְּזִכּוֹת שְׁתִּלַּךְ בְּכֶסֶף רֵאשׁ, הִיא תִזְכֶּה לְכָל הַבְּרָכוֹת הַמּוֹבָאוֹת בַּתּוֹרָה, וְהַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי מְטַפְחוֹת יְפוֹת, יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַקְּיִם אֶת כָּל זֶה, וְתַהֲיֶה הַבְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם תָּמִיד.

וְאֵינִי מֵאֵד מִבְּקֶשׁ מִמֶּךָ, אֶל תְּרִיב עִם אִשְׁתְּךָ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן, כִּי כִּךָ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (בְּבֵא מְצִיעָא נט.): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֹהִיר בְּאוֹנָאֵת אִשְׁתּוֹ, שְׂמִתוֹךְ שְׂדֵמַעְתָּה מְצוּיָה אוֹנָאֵתָה קְרוּבָה'. וְאָמְרוּ (שס): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֹהִיר בְּכָבוֹד אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְּשָׁבִיל אִשְׁתּוֹ, שְׂנֵאָמֵר (בְּרֵאשִׁית יב, טז): "וְלֵאכֶרֶם הִיטִיב בְּעִבּוּרָה"'. וְהֵינּוּ דְאָמַר לָהּ רַבָּא לְבַנֵּי מַחוּזָא, אוֹקִירוּ לְנִשְׂיִיכוּ כִּי הֵיכִי דַתְתַּעֲתְרוּ [כְּפִדּוֹ וְיִקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׂתַתַּעֲשְׂרוּ].

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סט), 'שְׁעָרָה הַעֲשִׂירוֹת בָּא בְּזִכּוֹת הָאִשָּׁה'.

וְאִשְׁרֵי הָאִשָּׁה שְׂמִקְפִּידָה עַל כֶּסֶף הָרֵאשׁ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הִיא מְבִיאָה אֶת הַשְּׁפַע בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

שו"ת תתמ ברסלב רסה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתַי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדְךָ, שְׂתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֵבָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמ.

**אִין לִי פְרִנְסָה, אִין לִי אִשָּׁה, אִין לִי כְלוּם. לָמָּה
הַכֵּל הוֹלֵךְ לִי עֵקֶם?**

שְׂאֵלָה:

מֵאַת אֵיתָן: לְכָבוֹד הַרְבּ מוֹהֲרָא"ש, שְׁלוּם וּבְרָכָה. לָמָּה הַכֵּל הוֹלֵךְ לִי עֵקֶם? אִין לִי פְרִנְסָה, אִין לִי שְׂמִיחָה, אִין לִי אִשָּׁה, אֲנִי כָּל הַיּוֹם בְּעֵצְבוֹת, וְלֹא מְצַלִּיחַ לְהַיּוֹת שְׂמִיחַ. בְּעֵינַי הַפְּרִנְסָה אִין לִי בְּרָכָה. אֲנִי כָּל הַזְּמַן נוֹאֵף, וְלֹא מְצַלִּיחַ לְהַתְּגַבֵּר עַל הַיִּצָּר! קִשָּׁה לִי עַד כְּדֵי יֵאוּשׁ וְדַכְּאוֹן מִהַחַיִּים, אֲפֹלוּ כְּשִׁקוּרָה רַע לְאַחֲרִים, אֲנִי נִכְנָס לְעֵצְבוֹת מְזָה. מָה עוֹשִׂים? אֲנִי אוֹבֵד יְצוֹת וְרוּצָה לְמוֹת מִמֶּשׁ. אֵיךְ אֲנִי מִתְּגַבֵּר עַל כָּל זֶה? בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ תַּעֲזֹר לִי.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּדֶּךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָה כִּי תִצָּא, ח' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוּם וּבְרָכָה אֵל אֵיתָן, גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

כָּל הַצְּרוֹת שֵׁישׁ לְךָ זֶה רַק מִפְּנֵי שְׂאֵתָה שְׂרוּי בְּעֵצְבוֹת, בְּמִרְיוֹת וּבְדַכְּאוֹן וְכו', וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, שְׂהַקְלִיפָה שְׂמִכְשֵׁלֶת

אֶת הָאָדָם בְּנֵאוֹף וּבְפָגַם־הַבְּרִית נִקְרָאת 'לִילִית', עַל שֶׁ
 'יָלְלָה', כִּי הִיא מְכַנִּיסָה בְּאָדָם מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל
 אוֹתוֹ בְּעֵבְרוֹת חֲמוּרוֹת, וּכְשֶׁאָדָם בְּעֲצָבוֹת — אֵין לוֹ שׁוֹם
 מִזֶּל בְּחַיִּים, וְאֲדַרְבָּה הוּא חֵי בְדַמְיוֹנוֹת וְכוּ', כִּי אָדָם שֶׁעֲצוֹב,
 הוּא מְלֵא דַמְיוֹנוֹת וְהַבְּלִים וּפְחָדִים, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל
 (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַמִּתְקַת דִּין, סִימָן ב'): חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת הֵינּוּ עֲצָבוֹת,
 עַל־יְדִי־זָה בָּא רַע מִזֶּל, וְעַל־יְדֵי רַע מִזֶּל מֵדַת הַדִּין שׁוֹלְטֵת
 בּוֹ; וְאָמַר (שֵׁם אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן לד): 'כָּל הַנִּמְשָׁף אַחַר צָעֲרוֹ יוֹתֵר
 מִדֵּי, הַצָּעַר נִמְשָׁף אַחֲרָיו'.

לְכֵן אַתָּה צָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְעוֹלָם רַק
 לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה קָשָׁה יוֹתֵר מֵהַכֵּל, עִם כָּל
 זֹאת, אַתָּה מְכַרַח לְמִסַּר אֶת נַפְשְׁךָ רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאִז
 תִּפְתַּח אֶת הַמִּזְלָ שְׁלֶךְ, וְכֵן אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁמִחָה,
 חֵלֶק ב', סִימָן א'): 'מִי שֶׁהוּא שֶׁמַּח תָּמִיד, עַל־יְדִי־זָה הוּא
 מְצַלִּיח'.

וְלִכֵּן רַק חִזֹּק וְאַמִּץ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ תִּתְבַּרֵךְ, וּתְצַיֵּר
 בְּדַעְתְּךָ, אִיךָ שְׂאִין בְּלַעֲדֵיךָ תִּתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת
 גְּמוּר הוּא, וְדָבָר גְּדוֹל דְּבָר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא
 בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, וְצָרִיף שֶׁתִּדַּע, שֶׁבִּידִיעָה זוֹ תִּכְנַס
 בְּךָ שִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי אֵין עוֹד שִׁמְחָה כְּשִׁמְחַת הָאֲמוּנָה,
 וְכִשִּׁיִּתְבַּרֵּר לְךָ בְּבִירוֹר גְּמוּר, שְׂאִין בְּלַעֲדֵיךָ תִּתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכֹל
 תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֵלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִז בְּקֻלוֹת תּוֹכֵל לְדַבֵּר
 אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲפִלוּ כְּמָה דְּבוּרִים, וְזֶה מְאֹד מְאֹד
 יָקָר בְּעֵינָיו תִּתְבַּרֵךְ. וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטֹלָן, צֵא מֵעֲצָמְךָ, וְתִהְיֶה
 רַק שֶׁשׁ וְשִׁמַּח כָּל יוֹם, וְזֶה יִפְתַּח לְךָ אֶת הַמִּזְלָ, וְתִזְכֶּה לְאִשָּׁה
 וּלְפִרְנָסָה וְלְהַפְסִיק לְחֵטָא וְכוּ' וְכוּ'.

הרב הקדוש רבי אברהם מקאליסק זי"ע (מנוחת פבודו בטבריה), הלך פעם ברחוב וראה יהודי שבוכה מאד, ושאל אותו תכף-ומיד הצדיק: "למה אתם בוכים?" ענה ואמר: "אני רוצה למות!" נתן הצדיק צעקה עליו: "טפוש! האם לא כדאי לחיות עוד יום כדי להניח תפלין?" אתה יודע מה זה לקיים מצוה אחת של הקדוש ברוך-הוא? שצריכים לשמח עם זה מאד מאד.

ולכן אני מבקש אותך, שתקח את עצמך בידיך, ותניח תפלין בכל יום, ותשמח עם התפלין, ותהיה רגיל בתפלה זו כל יום ויום, ואפלו כמה פעמים ביום, ועל-ידי-זה תזכה לשמחה, והשמחה תפתח לך את המזל שלך, ותהינה לך אשה ופרנסה, וכל טוב אמתי ונצחי וכו' וכו'.

"רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ושס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך. אנא! רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל-ידי-זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בה לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותו תתברך, איך שאתה מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה בלה, וזכני לאמונה ברוכה ומזככת, שאזכה לדעת בידיעה ברוכה, שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ועל-ידי-זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בה מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
 בְּתַפְלְתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה
 מְרֵבָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמא.

**אֲשֶׁתִּי נִמְצְאת כָּל הַיּוֹם אֶצֶל אִמָּא שְׁלָה, וְאֲנִי
 מְרַגֵּישׁ 'צֹלַע שְׁלִישִׁית'**

שְׁאֵלָה:

מֵאת אָבִיתָר: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכָבוֹד הַרַב הַגָּאוֹן וּרְפוּאָה
 שְׁלֵמָה. אֲנִי וְאֲשֶׁתִּי נְשׂוּאִים שְׁלֹשׁ שָׁנִים. יֵשׁ לָנוּ יִלְדָה
 בֵּת שְׁנָה, וְאֲשֶׁתִּי בְּהַרְיוֹן בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי. אָנוּ לֹא
 מִסְתַּדְרִים תְּקוּפָה אֲרַכָּה, וְזֶה מְלוּוֶה בְּזָלוּל, בִּי
 וּבְמִשְׁפַּחְתִּי, בְּזָכוּתִים וּמְרִיבוֹת, וְהִיא רוֹצָה לְהִתְגַּרֵּשׁ.
 הִיא כָּל הַיּוֹם אֶצֶל אִמָּא שְׁלָה, וְאֲנִי מְרַגֵּישׁ שְׂאֵמָה
 שְׁלָה הִיא בְּעֵלָה. הִיא מִתְנַעֶצֶת אֵתָה וְעוֹשֶׂה הַכֹּל
 אֵתָה, וְאֲנִי כְּבִיכּוֹל צֹלַע שְׁלִישִׁית. מֵה שְׁחָשׁוּב לָהּ זֶה
 הַכֶּסֶף, וְהִיא רוֹצָה לְהַעֲלִיל עָלַי עֲלִילוֹת שְׂוֹא שְׂאֵנִי
 מִכָּה אוֹתָה. עֵינָה נִפְשִׁי, וְאֲנִי מִיַּחַד לְתִשׁוּבָתְךָ — מֵה
 לַעֲשׂוֹת, הֲאִם לְהִתְגַּרֵּשׁ בְּמִצַּב כָּזֶה, שְׂיֵשׁ לִי יִלְדָה וְכוּ'?
 מֵה יִהְיֶה עִם הַיִּלְדָה וְכוּ'! הֲאִם הִיא תִּשְׁתַּנֶּה? מִיַּחַד
 לַעֲצָתְךָ הַמְהִירָה, כִּי כָּבֵר נִפְשִׁי עֵינָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, ח' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אָבִיתָר, נְרוּ וְיֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה צְרִיף לְדַעַת, שְׂאִשָּׁה צְרִיכָה הֶרְבֵּה תְשׁוּמַת לֵב וְכו',
 וְכו', וְכִנְרָאָה שֶׁהִיא לֹא מִקְבְּלַת אֶת זֶה מִמֶּךָ, אִזּוּ הִיא הוֹלֶכֶת
 אֶל הָאִמָּא שְׁלָה וְכו', כִּי אִם הִיא הֵיטָה מִקְבְּלַת מִמֶּךָ חֵם
 וְאַהֲבָה וְתְשׁוּמַת לֵב, הִיא לֹא הֵיטָה הוֹלֶכֶת אֶל הָאִמָּא בְּכָל
 פַּעַם, וְזוֹ הַטְּעוֹת שֶׁל הַבְּעַל — הוּא אֵינוֹ נוֹתֵן שׁוּם יַחַס
 לְאִשְׁתּוֹ, וְעוֹד מוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים שְׁלוֹ עָלֶיהָ וְכו', וּמְקַמֵּץ
 מִמֶּנָּה אֶת הַכֶּסֶף, וְהִיא אֵף פַּעַם לֹא שׁוֹמְעַת מִמֶּנּוּ אִיזוֹ
 מַחְמָאָה, אוֹ אִיזוֹ מְלָה טוֹבָה וְכו', אִזּוּ מָה הַבְּעַל חוֹשֵׁב,
 שְׂהָאִשָּׁה תִּשְׂאָר בְּכָלוֹב? אִזִּי הִיא בּוֹרַחַת אֶל הָאִמָּא שְׁלָה.

רַבֵּנוּ ז"ל הִזְהִירֵנוּ מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, וְאָמַר
 (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רסד), שְׂצָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ. כִּי
 אָמַר, הֲלֹא הַנְּשִׁים הֵן סוֹבְלוֹת צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד
 מִיְלִדְיָהֶן, צַעַר הָעֵבוֹר, הַלְדָּה וְהַגְּדוּל, כְּאִשֶּׁר יְדוּעַ לְכָל עֲצָם
 מִכְּאוֹבָן וְצַעֲרָן וְיִסּוּרֵיהֶן בְּכַמָּה אָפְנִים הַקָּשִׁים וְכַבְדִּים מְאֹד
 מְאֹד וְכו', עַל-כֵּן רְאוּי לְרַחֵם עָלֶיהָ וּלְיַקְרָן וּלְכַבְּדָן.

וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא נט.): 'אוֹקִירוּ
 לְנִשְׂיֵיכּוֹ, כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ' [תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם,
 כִּדִּי שְׂתִהִיו עֲשִׂירִים]. וְכֵן אָמְרוּ (יְבָמוֹת טג.): 'דִּינּוּ שְׂמַגְדָּלוֹת
 אֶת בְּנֵינּוּ וּמִצְלַת אוֹתָנּוּ מִן הַחֶטָּא, וְלִכְּן צְרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר
 אוֹתָם מְאֹד מְאֹד, וְזֶה יְסוּד גְּדוֹל בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב, שֶׁהַבְּעַל
 מְכַרַח לְעִזּוֹר לְאִשְׁתּוֹ, וְאִם הוּא רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ
 ז"ל וּלְצִיַּת אוֹתוֹ, הַדְּבַר הָרֵאשׁוֹן, מִטָּל עָלָיו לְעִזּוֹר לְאִשְׁתּוֹ
 בְּכָל הַמּוֹכְבָּנִים.

וְלִכְּן קַח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְךָ, וְתַתְחִיל לְהַעֲרִיף אֶת אִשְׁתְּךָ,
 וּלְתַת לָהּ הֶרְבֵּה תְשׁוּמַת לֵב, חֵם וְאַהֲבָה, וְאִזִּי תִרְאָה אִיף

שְׁהִיא לֹא תִבְרַח אֶל הָאָמָא בְּכָל פֶּעַם, אֲלֵא תִרְצֶה לְהִיּוֹת אִתָּךְ וְכוּ'. חֲשַׁב הֵיטֵב עַל זֶה, וְתִרְאֶה שְׁכָף הוּא הַמְצָב וְכוּ'.

תּוֹצִיא מִהֶרָאשׁ שְׁלָךְ אֶת הָעֲנִיָּן שֶׁל גְּרוּשִׁין, כִּי הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזַר שֵׁישׁ לָךְ בַּת, וְעַכְשָׁו אֲשַׁתְּךָ מְחַפֶּה וְכוּ', וְלִכְּן אֵין דְּבַר כְּזֶה מִתְגַּרְשִׁים, אַתָּה תִשְׁנֶה אֶת הַגִּישָׁה שְׁלָךְ, וְתִרְאֶה לְקַרֵּב אֶת אֲשַׁתְּךָ, וְלִשְׁמַח אוֹתָהּ, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (ראש השנה ו:): 'אִשָּׁה בַעֲלָה מְשַׁמְחָה'.

וְלִכְּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתַּעֲשׂוּ כָּל מַה שְׁבִיְדִיכֶם לְהַשְׁלִים בֵּינֵיכֶם וְכוּ', כִּי זוּג שְׂרָבִים בֵּינֵיהֶם, גּוֹרְמִים פְּרוּד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְלִכְּן תַּעֲשׂוּ כָּל מַה שְׁבִיכְלִתְכֶם תִּכְף-וּמִיד לְהַתְפִּיֵס אַחַד עִם הַשְּׁנִי, כִּי לֹא יֵאבֶה הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סְלַח לָכֶם, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (שַׁבַּת קטז): 'לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, אֲמָרָה תוֹרָה, שְׁמִי שְׁנֹכַתֵּב בְּקִרְשָׁה יִמְחָה עַל הַמִּים'; וְאִם הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֵר מְסַפִּים שְׁיִמְחַק, כְּבִיכּוֹל, שְׁמוֹ שְׁמַחְזִיק אֶת כָּל הָעוֹלָם, הָעֶקֶר שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ', בּוֹדְאֵי אַתֶּם צְרִיכִים לְהַשְׁלִים בֵּינֵיכֶם.

הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמב.

מדוע מעלת ההפצה גדולה כל-כף?

שאלה:

מאת בנימין: לכבוד מוה"ר א"ש הצדיק. אני התקרבתי אל ברסלב דרך הספרים שלכם, ואני רואה שאתם מרבים לדבר מענין תקוה האדם שיעסק בהפצת תורת רבנו. רציתי לשאל, מדוע מעלת ההפצה כל-כף גדולה, ובזכותה האדם זוכה לתקווה?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שני לסדר פי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל בנימין, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מרחק להגיד לך, שהספרים שחנני הקדוש-ברוך-הוא לחדש, זה רק דברי רבנו ז"ל — להסביר ולהרחיב את דבריו, כדי שגם קטני ערך כמונו נוכל להבין, כי רבנו ז"ל הוא מתנהג לכלל נשמות ישראל ולכלל העולם כולו, וכמו שאמר רבנו ז"ל בפרוש, כשנסע לנאורו ויטש, בהיותו יושב על העגלה, אז אמר (סי' מו' ה'ר"ן, סימן רנ"א): 'יש לאל נדי להחזיר כל העולם כולו למוטב, ולא בלבד אנשים פשוטים, אלא אפלו צדיקים ואנשים גדולים, אני יכול להחזירם למוטב. כי גם הצדיקים צריכים להחזירם למוטב. ולא מבעיא ישראל קדושים, אלא כל האמות העולם כולם, אני יכול להחזירם

לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וְהֵייתִי יָכוֹל לְהוֹלִיכֶם סְמוּךְ לְדַת יִשְׂרָאֵל, אֲךָ
דִּיּוּ לְעֵבֶד לְהִיּוֹת פְּרָבוּ'.

וְתִהְיֶה לְאֵל, רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁהַסְּפָרִים הָאֵלוּ שְׂזַכִּיתִי
לְחֵבֶר וְכוּ', שֶׁהֵם סֵלֶת מֵתוֹךְ סֵלֶת מְסַפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל וּמוֹהַרְנ"ת
ז"ל — עוֹשִׂים רֶשֶׁם גָּדוֹל בְּעוֹלָם, וּבְמִשְׁפָּחָה לְמַעֲלָה מְאֻרְבָּעִים
שָׁנָה שְׁאֵנִי עוֹסֵק לְהַדְפִּים אֶת סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְלְהַפִּיצֵם בְּכָל
הָעוֹלָם כָּלוּ, מֵתְקַרְבִּים עֲשָׂרוֹת אֲלָפִים אֲנָשִׁים אֶל דַּעַת רַבְּנֵי
ז"ל, וְלְהַבְדִּיל, אֲפֹלוּ גוֹיִים חוֹטְפִים אֶת הַחוֹבְרוֹת
וְהַקּוֹנְטְרָסִים, וְזֶה לָהֶם לְמַשִּׁיבַת נֶפֶשׁ וְכוּ' וְכוּ'.

וּמָה שְׂאֵתָה שׁוֹאֵל — לָמָּה צְרִיכִים לְהַפִּיץ? יָדוּעַ מֶה
שְׂמוּבָא (חיי-מוהר"ן, סימן תקמג), שְׂרַבְּנֵי ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד לְקַרֵּב
נַפְשׁוֹת לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ — לְהַשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם בְּנֵי-אָדָם
כְּדֵי לְעוֹרְרָם וְלְהַשִּׁיבָם וּלְקַרְבָּם לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וּרְצוֹנוֹ הָיָה
אֲפֹלוּ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי הָעוֹלָם שִׁיחוֹת חֲלִין בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם, אוֹלֵי
יִצְמַח וְיִתְגַּלְגַּל מִזֶּה דְבוּרִים שְׂיַעוֹרְרוּ אוֹתָם לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ,
וְאֲפֹלוּ אִם לֹא יַפְעֵל, כִּי אִם תְּנוּעָה בְּעַלְמָא, שְׂיִכְנַס בָּהֶם אִיזָה
הַרְהוּר תְּשׁוּבָה אוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְפִי שְׁעָה, גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד,
מְכַל שְׂכָן שְׂיִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂבֻרְבוֹת הַיָּמִים, כְּשִׂידְבֵּר עִמָּהֶם,
וְיִחְזֹר וְיִדְבֹר, אוֹלֵי יִזְכֶּה לְעוֹרְרָם בְּאֵמֶת לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ,
וּלְקַרְבָּם לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין דְּבַר גָּדוֹל מִזֶּה וְכוּ', וְקָרָא
אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שְׁלֵא רוֹצִים לַעֲשׂוֹת בְּזָה — 'עֲצִים
יְבֻשִׁים', שְׁלֵא מוֹצִיאִים פְּרוֹת וְכוּ', וּבְזָה אוֹתָם מְאֹד' וְכוּ',
עֵינֵן שָׂם.

וְכֵן סֵפֶר רַבְּנֵי ז"ל מְשַׁל — לָמָּה צְרִיכִים לְקַרֵּב אֲנָשִׁים
(חיי-מוהר"ן, סימן תמז): 'פַּעַם אַחַת הָיָה עֲשִׂיר גָּדוֹל, שֶׁהָיָה לוֹ
כַּמָּה אֲלָפִים וּרְבֻבּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וַיְהִי הַיּוֹם, עָשָׂה הָעֲשִׂיר פְּרוֹז,

וְאָמַר, כָּל מִי שֶׁצָּרִיךְ לְלוֹוֹת כֶּסֶף — יָבֹא אֶצְלוֹ וְהוּא יִלְוֶהוּ, מִסְתַּמָּא הָיוּ עַל זֶה קוֹפְצִים רַבִּים, וּבָאוּ אֵלָיו הֶרְבֵּה אַנְשִׁים וְלוֹוּ אֶצְלוֹ כֶּסֶף, וְהֶעֱשִׂיר הַזֶּה הָיָה אֶצְלוֹ פִּנְקָס עַל כָּל הַחֹבֹבוֹת וְכוּ', מִי שֶׁלֹּוֹה אֶצְלוֹ, וּמִי שֶׁחָיֵב לוֹ וְכוּ', פַּעַם אַחַת לָקַח אֶת הַפִּנְקָס בְּיָדוֹ, וְהִתְחִיל לְעִיֵּן בּוֹ, וְרָאָה שֶׁהוֹצִיא הֶרְבֵּה כֶּסֶף עַל עֶסֶק הַהִלְוָאוֹת שֶׁהִלְוֶה לְכָל-כֶּף הֶרְבֵּה אַנְשִׁים וְכוּ', וְאִין אִישׁ שָׁם עַל לֵב שֶׁיָּבֹא לְהַחְזִיר וּלְפָרַע לוֹ מֵה שֶׁלֹּוֹה מִמֶּנּוּ. וְחָרָה לוֹ עַל זֶה, וְהָיָה לוֹ עֲגָמַת נַפְשׁ וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים.

בְּתוֹךְ הַלּוּוִים הָיָה אִישׁ אֶחָד, שֶׁלֹּוֹה גַם-כֶּן אֶצֶל הֶעֱשִׂיר, וְאָבַד וְהִפְסִיד אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלֹּוֹה בְּאִיזָה מִשָּׂא וּמִתָּן וְכוּ', עַד שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ מִמָּה לְפָרַע חוֹבוֹ, וְהָיוּ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְזֵה, הֵינּוּ שֶׁהָאִישׁ הַזֶּה שֶׁאָבַד אֶת הַכֶּסֶף בְּאִיזָה עֶסֶק שֶׁעָשָׂה וְלֹא הִצְלִיחַ וְכוּ' — הָיוּ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְזֵה שֶׁאִין לוֹ לְפָרַע חוֹבוֹ, וְהִתְיַשֵּׁב הָאִישׁ הַזֶּה בְּדַעְתּוֹ, שֶׁעַל-כָּל-פָּנִים צָרִיךְ לְהִתְרַאוֹת פָּנִים עִם הֶעֱשִׂיר, וּלְסַפֵּר לוֹ כָּל לְבוֹ, בְּאֶשֶׁר שֶׁהוּא אָנוּס בְּדַבָּר וְאָבַד אֶת הַכֶּסֶף, וְאִין לוֹ מֵאִיפָה לְשָׁלֵם וְכוּ'.

וּבֵּא אֶצֶל הֶעֱשִׂיר, וְהִתְחִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו לְבוֹ, בְּאֶשֶׁר שֶׁאִיךְ שֶׁקָּבַל אֶצְלוֹ כֶּסֶף בְּהִלְוָאָה וְהִגִּיעַ זְמַן פְּרַעוֹן, וְאִין לוֹ מִמָּה לְשָׁלֵם, כִּי הִפְסִיד אֶת כָּל הַכֶּסֶף וְכוּ', וְאִינוּ יוֹדַע כָּלֵל לְשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ מֵה לְעֲשׂוֹת בְּזֵה וְכוּ', עָנָה הֶעֱשִׂיר וְאָמַר לוֹ: מָה אַכְפֶּת לִי הַכֶּסֶף שֶׁאַתָּה חָיֵב לִי וְכוּ', כִּי מֵה כָּבֵר נִחְשָׁב אֶצְלִי סֵךְ קָטָן כְּזֵה, שֶׁאַתָּה חָיֵב לִי, כִּשְׁתַּחֲזִיר לִי אֶת זֶה, אוֹ לְהַפְּךָ, נִגְדָה סֵךְ הַכּוֹלָל מֵהִלְוָאוֹת אֲשֶׁר עוֹלָה לְאַלְפִים וְלָרַבּוֹת? עַל-כֶּן רְצוֹנִי שֶׁתִּלְךָ אֶצֶל כָּל הַלּוּוִים שְׁלִי וְתִתְבַּע אוֹתָם, וְתִזְכִּיר לָהֶם שֶׁהֵם חָיִבִים לִי כָל-כֶּף הֶרְבֵּה כֶּסֶף, וְלָמָּה לֹא מִשְׁלָמִים לִי חֲזָרָה מֵה שֶׁלוֹוֹ אֶצְלִי? וְאֶפְלוּ אִם לֹא יִפְרְעוּ וְיַחְזִירוּ אֶת הַכֶּל, רַק כָּל אֶחָד יִתֵּן וְיַחְזִיר אֶפְלוּ מְעַט מִחוֹבוֹ

וכו', גם כן יעלה אלפי פעמים כמו הסוף כל החוב והלוואה שלך.

הינו כשאדם חוטא, וכא לבבות להקדוש-ברוך-הוא, שהוא מאד מתחרט למה חטא ולמה עשה שטיות בחיים, ורוצה לחזור בתשובה, אבל קשה לו, כי הרע מתגבר עליו וכו', אומר לו הקדוש-ברוך-הוא: "לך תגבה את החובות אצל שאר אנשים, הינו תעורר אותם בתשובה שלמה שיחזרו אלי וכו', ואפלו שלא יחזרו בשלמות, רק כל אחד יקיים כמה מצוות, זה כבר שוה אצלי פי מליונים ממה שאתה חייב לי וכו', ואם תגבה לי חובות אחרים, אז אני אמחל גם את החוב שלך, הינו אם תחזיר בני אדם בתשובה, אזי אני אמחל גם על העוונות שלך".

רואים מזה את גדל המעלה של מי שהולך להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, ולקרב רחוקים.

ולכן אשרי האדם שעוסק בהפצת מעינות החכמה חוצה, ועל-ידי-זה ימחל לו הקדוש-ברוך-הוא גם כן על כל עוונותיו, אשר אין ערף לדבר זה, כמו לקרב רחוקים, פמוכא בזהר הקדוש (תרומה קכח): תא חזי, כל מאן דאחיד בידא דחייבא, ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפיא סטרא אחרא. וגרים דאסתלק קדשא בריך הוא ביקריה. וגרים לקימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר-נש כתיב, בריתי היתה אתו החיים והשלום. וזכי למחמי בגין לבנוי, וזכי בהאי עלמא, וזכי לעלמא דאתי. כל מארי דינין, לא יכלין למידן ליה, בהאי עלמא ובעלמא דאתי. עאל בתריסר תרעי, ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא

פתיב (תהלים קיב, כ"ד): "גבור בארץ יהיה זרעו, דור ישרים יברך, הון ועשר בביתו, וצדקתו עומדת לעד, זרח בחשך אור לישרים" וגו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמג.

מה החדוש בדברי רבנו ז"ל שאמר, שצריכים להיות מקרב לצדיק, הרי כבר פתוב "עשה לך רב"?

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק. איזו זכות לכתב לצדיק! ממש אשר גדול! מאז שקבלתי תשובות לשאלות שלי, אני מרגיש מקשר יותר ויותר להקדוש-ברוך-הוא ולצדיקו רבי נחמן, בבחינת: "ויאמינו בה' ובמשה עבדו". רציתי לשאל: מה החדוש בכך שרבי נחמן פותב להיות מחבר לצדיק האמת, הרי כבר פתוב בפרקי אבות: "עשה לך רב" האם יש הבדל בין "רב" או "צדיק"?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שרבנו ז"ל לא בא לחדש שום דבר, רק לחדש את דברי חכמינו הקדושים — שנוזפה לוקים בהתחדשות חדשה. ולכן מה שמדבר רבנו ז"ל בענין להתקרב אל צדיק אמתי, זה ממש מה שאמר התנא הקדוש (אבות א, ה): 'עשה לך רב', ופרוש דבריו הקדושים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קכג): 'העקר והיסוד שהכל תלוי בו — לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר פי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי פרשת שופטים): 'אפלו אומר לך על ימין שמאל' וכו'. ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו פאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאָר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק'.

פי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות, וזה בדיוק מה שהתנא הקדוש אמר: 'עשה לך רב', אדם צריך להיות מקרב אל צדיק אמתי, אי אפשר לומר שאני יודע את הכל וכו', אדם צריך לדעת את האמת, שבלי הצדיק האמת הוא שורה בחשך וכו', וכך הוא בכל מאמר חז"ל, בא הצדיק האמתי, ומחיה ומקרב את המאמר חז"ל אל שכלנו הפחות והמגשם וכו', שגם אנחנו נוזפה להבין את זה ולקיים את זה.

ולכן אין שום קשיה פלל. אדרבה! רבנו ז"ל בא רק לחזק ולעודד ולשמח את כל בר ישראל — שיזפה לקיים את דברי חכמינו הקדושים. ולכן לא בחנם, שרבנו ז"ל

הכניס בְּנו חֶשֶׁק עצום להיות בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְנָתַן לְנו דְרָךְ הַלְמוּד קֵלָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, (שיחות-הר"ן, סימן עו), אִיךְ שְׂיִכּוּלִים לְהַתְחִיל וּלְסַיֵּם תַּנּוּךְ, שְׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, בְּבִלְי, יְרוּשָׁלַּיִם, תּוֹסֵפֶתָא, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּף וְכוּ' וְכוּ', אֲשָׁרֵי מִי שְׂיִתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִז כָּל דְּבָרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים יִהְיוּ מְאִירִים בְּעֵינֵינוּ בְּאוֹר נוֹרָא וְנִפְלְאָה מְאֹד, כְּפִי הַקְדְּמוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמד.

**כְּשֶׁהִתְחַלַּתִּי לַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה הִיָּה לִי קֵל, אֲבָל
עֲכָשׁוּ קִשָּׁה לִי מְאֹד**

שאלה:

מֵאֵת בְּנֵימִין: חֲדָשׁ טוֹב וּמְבָרֵךְ לְכַבּוֹד הָרַב, הַשֵּׁם יִבְרַךְ וְיִמְיַכֶּם בְּטוֹב וּשְׁנוֹתֵיכֶם בְּנַעֲמִים לְעַד. רְצִיתִי לְשַׁאֵל אֶת כְּבוֹד הָרַב: אִיךְ הָרַב מְצִיעַ לְהַתְמַוָּדָד עִם נְסִיווֹנוֹת לֹא פְּשׁוּטִים וְהַפְרָעוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם? אֲנִי מִנְסָה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם, אֲבָל יֵשׁ לִי קִשְׁיִים וְעִכּוּבִים וְלַפְעָמִים גַּם נִפְּלוֹת. אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לֹא לְהַכְעִיס אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל לַפְעָמִים אֲנִי לֹא מְצָלִיחַ וְנִכְשָׁל. כְּשֶׁהִתְחַלַּתִּי לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם, הִיָּה לִי הָרַבָּה יוֹתֵר קֵל, אֲבָל עֲכָשׁוּ זֶה נַעֲשָׂה קִשָּׁה יוֹתֵר וְיוֹתֵר. תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל בנימין, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שהחיים לא קלים, לכל אחד ואחד יש לו את הגסיונות הקשים והמרים שלו וכו', כי מנסים את כל אחד לראות איך יעמד בנסיון, ועל זה אנחנו צריכים את ההקדמות הנוראות והנפלאות של רבנו ז"ל, שהוא מחיה ומחזק ומעודד ומשמח אותנו איך להחזיק מעמד בזה העולם העובר ולא להשבר.

הדבר הראשון מה שאתה צריך להחדיר בעצמך זה שמחה — למטר את נפשך קדם להיות בשמחה, כי השמחה זה יסוד גדול בעבודת השם יתברך ובחיי יום יום, ואני מכרח להגיד לך, שלחיות בשמחה — זו העבודה הכי קשה, כי אדם יכול לעשות את כל העבודות שבעולם, אבל פשוט לשמחה, בא לו מאד מאד קשה. וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, שבת, הלכה ד', אות מה): 'שרש נפשות ישראל הוא סוד שמחה, כי שרשם במחשבה דקדשא בריך הוא. כי ישראל עלו במחשבה תחלה, ששם מקור השמחה, כמו שכתוב (דברי-הימים א' טז, כז): "עז וחדנה במקומו", כי אין עצבות לפני המקום.

וכל עקר פגם כל העברות, הוא רק מחמת עצבות ומרירות ודפאון שנוכנסו באדם, שמשם נמשכות כל העברות, שעקרן פגם הברית, שנמשך מהקלפה הנקראת 'לילית', על

שם העצבות והיללה כידוע, ועל-כן עברה גורת עברה, פי
העברה נמשכת מסוד זהמת הנחש, שהיא בחינת 'בעצבון
תאכלנה', הפך קדשת השמחה, שהיא לשמח בהשם יתברך,
בסוד (תהלים קד, לד): "אנכי אשמח בהו"ה", וכתוב (תהלים לב,
יא): "שמחו בהו"ה וגילו צדיקים", וכשעובר עברה, חס
ושלום, נמשכת עליו עצבות, כמו שכתוב (תהלים לח, יט):
"אדאג מחטאתי" — שזה יגון ואנחה, שהם סוד הסמ"ך-
מ"ם ונוקביה דיליה, ומחמת התגברות העצבות יותר, גורת
עברה יותר.

ועל-כן 'עברה גורת עברה', ולא היה שום תקנה לשוב
וכו', כי מאחר שמי שנפל כבר בעברות, אזי עברה סוכת
עוד עברה, עד שקשה לו לצאת מזה וכו', על-כן עקר
התשובה הוא רק על-ידי גדולי מבחרי הצדיקים, שיכולים
לעורר הנקדות טובות שבכל בר ישראל, אפלו בהגורעים
המלאים עברות — גם בהם מחפשים הצדיקים הגדולים,
ומוציאים בהם נקדות טובות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי
מזהר"ן, חלק א', סימן רכב); כי אפלו פושעי ישראל מלאים מצוות
כרמון, כמאמרם ז"ל (ברכות נו.) על הפסוק (שיר השירים ו, ז):
"כפלח הרמון רקתך" — 'מאי רקתך? אפלו ריקנין שפך
מלאים מצוות כרמון, והצדיקים הגדולים במעלה נוראה
ונפלאה מאד, הם מכניסים ברחוקים חיות והתחזקות, שגם
הם ישמחו נפשותיהם. ועל-ידי-זה הם מוציאים אותם
מעברות ומפגמים, ומחזירים אותם בתשובה וכו', עין שם.

הרי שלך לפניך, שהעקר רק להיות מקרב אל צדיק
אמתי, אשר יודע לחזק ולעודד ולשמח אותו, ולקרב אותו
אליו יתברך בהתקרבות אמיתית, ולכן תמיד בספרי רבנו

ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך, והעקר שיכניס בך שמחה אמיתית, וזה יתן לך את התנופה לא לפל בעצבות וכיאוש.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמה.

האם כדאי לי ללמוד בסמינר של בעלות תשובה, למרות שאני חרדית מבית?

שאלה:

מיאת פייגי: שלום וברכה. אני חיבת לצדיק את החיים שלי. כבר ענייתם לי תשובה, וזאת הייתה בדיוק בדיוק תשובה בשבילי, וזה נתן לי חיוק לקים מה שאמרתם לי, ומאז שאמרתם לי לא לצאת בפילה, אפלו שאני גרה בסביבה חרדית, אני מקימת את זה, וקוב הדין את החר, ואני לא מתחרטת על זה, כי קבלתי את העצה מצדיק. ברצוני לשאל — האם כדאי לי להכנס ללמוד בסמינר של בעלות תשובה? אני לא יודעת אם זה יתאים בשבילי, כי אני חרדית מהבית. תודה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם ותפירה, יום שני לסדר פי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל פניגי תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד שמח, שאת מציתת אותי לא לצאת בחוץ בליקה וכו', כי זה בכלל לא צנוע לבת ישראל לצאת בליקה להסתובב ברחובות וכו', כמו שכתוב (תהלים מה, יד): "כל כבודה בת מלך פנימה", שבת ישראל לא צריכה להסתובב ברחובות וכו', ובפרט עכשו שיש כל מיני אינשי דלא מעלי וכו', ויש כל-כף הרבה נושרים ונושרות, ועושים כל מיני שטיות וכו', ולבסוף מאבדים את העולם הזה ואת העולם הבא גם יחד, ולכן אני מאד מאד שמח שאת מציתת אותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שבזכות זה תהיי בת ישראל מצלחת מאד.

בענין להפגס לסמינר של בעלות תשובה, זה את צריכה להתייעץ עם ההורים, אם הם מסכימים, אבל אני מאד מקוה להקדוש-ברוך-הוא, שאם תתחילי להתנהג כמו שהתורה הקדושה מזהירה אותנו, תוכלי למצא חתן טוב, ותזכי לבנות בית נאמן בישראל, ותהיי הכי מאשרת בחייה, כי אין עוד דבר יפה לבת ישראל כמו מדת הצניעות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמו.

פתיב בלקוטי-מוהר"ן: לצדיקים יש יצר הרע גדול, בתנאי: לצדיקים אין יצר הרע בכלל. איך זה מסתדר?

שאלה:

מיאת יונתן: לכבוד קדשת מוהר"א ש שליט"א, יהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה מהרה. כבוד הרב ענה באחת מתשובותיו בשם רבי נחמן זי"ע, שלצדיקים יש יצר הרע גדול מאד ממדת הגבורה. רציתי לשאל את כבודו, כיצד זה מסתדר עם הכתוב בספר ה'תנאי' (חלק לקוטי אמרים, פרק א'), שלצדיקים אין יצר הרע כלל? ועוד איך מסתדר מה שכתוב בספר ה'תנאי' עם מה שכתוב במסכת בבא בתרא (דף יז.) שרק באברהם, יצחק ויעקב. ויש אומרים, אף בדרך לא שלט יצר הרע? ועוד, איך זה מסתדר עם זה שמצאנו בגמרא, שגם צדיקים חטאו, לדגמא: יש סברא, שדרך המלך קבל לשון-הרע?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר פי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יונתן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן על האחולים ועל התפלות לרפואה שלמה.

כְּשֶׁשָּׂאֵלוּ אוֹתִי, אִם יֵשׁ לְצַדִּיקִים גַּם-כֵּן יֵצֵר הָרַע וְכוּ',
 צִינֵתִי אֵת מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עב),
 שֶׁהֵיטָר הָרַע שְׁלֵהֶם זֶה מִדַּת הַגְּבוּרָה וְכוּ'. וְהִנֵּה עֲכָשׁוּ אֶתְּךָ
 רוּצָה לְפַלְפֵּל בְּעֵינַי הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל אָבוֹת הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ',
 הָאֵמֶן לִי, שֶׁעֵדִין לֹא גְמַרְנוּ עִם עֲצֻמְנוּ וְכוּ', אֲנַחְנוּ יֵשׁ לָנוּ
 יֵצֵר הָרַע מְגֻשֵׁם מְאֹד מְאֹד, וְעֵלֵינוּ לְעֵבֵד קֶשֶׁה מְאֹד לְעַקֵּר
 מֵאֵתְנוּ תְּאוֹת נְאוּף, תְּאוֹת מְמוֹן, תְּאוֹת כְּבוֹד וְיִשׁוּת, תְּאוֹת
 כַּעַס וְהִשְׁתַּרְרוּת עַל הַזּוּלָת וְכוּ' וְכוּ', אֵיךְ יֵשׁ לָנוּ זְמַן וְעֻזָּה
 מִצַּח לְהִתְחִיל לְחַקֵּר עַל הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים,
 אָבוֹת הָעוֹלָם, נְבִיאִים, תַּנָּאִים וְאִמּוֹרָאִים וְכוּ' וְכוּ', הֲאֵם
 גְּמַרְנוּ עִם עֲצֻמְנוּ?

וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה כה:): מַעֲשֵׂה בְּאָדָם אֶחָד,
 שֶׁהָיָה קוֹרָא לְמַעֲלָה מֵרַבִּי אֱלִיעֶזֶר (יחזקאל טו, ב): "הוֹדַע אֵת
 יְרוּשָׁלַיִם אֵת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ", אָמַר לוֹ: עַד שֶׁאֵתָּה בּוֹדֵק בְּתוֹעֲבוֹת
 יְרוּשָׁלַיִם, צָא וּבְדַק בְּתוֹעֲבוֹת אֲמָךְ, בְּדַקוּ אַחֲרָיו וּמִצְאוּ בּוֹ
 שֶׁמֶן פָּסוּל.

וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְעַסֵּק עִם הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁלָּנוּ,
 שְׁבוּעֵר בָּנוּ כְּמוֹ תַנּוּר וְכוּ' וְכוּ', כֹּל אֶחָד מֵאֵתְנוּ עִם הַיֵּצֵר
 הָרַע שֶׁלוֹ, וְלָכֵן עֵלֵינוּ לְלַחֵם עִם הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁלָּנוּ, וְלְעַקֵּר
 אוֹתוֹ מֵאֵתְנוּ לְגַמְרֵי, וּמָה עֵלֵינוּ לְהַכְנִס בְּקִשּׁוֹת וּבַחֲקִירוֹת
 וְכוּ' וְכוּ', בַּיֵּצֵר הָרַע שֶׁל צַדִּיקִים?

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְרַחֵם עָלֵינוּ, שְׁנֹזְפָה לְעַקֵּר אֵת הַיֵּצֵר
 הָרַע מֵאֵתְנוּ לְגַמְרֵי, וְנִכְנָס בְּדַעַתְנוּ וּבְמַחְשַׁבְתְּנוּ אֵת אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְנֵאִיר עַל עֲצֻמְנוּ אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, לְקַיֵּם מִקְרָא
 שֶׁכָּתוּב "בְּאוֹרֶךְ נִרְאָה אוֹר", וְנֹזְפָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּאֲשֶׁר
 יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבִּין אֶל אָבִיו, שְׁזָה יְסוּד הַיְסוּדוֹת

בחסידות ברסלב — לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת
האם שלו וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמו.

מה דעתו של הרב על שמי 'גיא'? האם צריך
להוסיף שם?

שאלה:

מיאת גיא: שלום וברכה למוהרא"ש. רציתי לשאל
אתכם מה אתם אומרים על השם שלי. הרבה זמן זה
מטריד אותי, האם אני צריך להוסיף שם?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר פי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גיא, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, שזה לא שם, ואין לזה שום
משמעות וכו'.

ולכן טוב מאד שתוסיף שם, כי אתה מסבך, אין לך שם
יהודי וכו', ולצערנו הרב, כל אלו המינים והאפיקורסים

עָקְרוּ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שְׂרוּצִים לְהִרְאוֹת שְׂאֲדָם אֵין לוֹ שוֹם יִתְרוֹן עַל צוּמַח וְדוּמָם וְכוּ', וְלִכְן נִוְתָנִים שְׁמוֹת עַל שָׁם צְמָחִים, וְעַל שָׁם דוּמָם, וְעַל שָׁם יָמִים וּנְהָרוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהַפֵּל כְּדֵי לְעַקֵּר אֶת הַנְּשָׁמָה מִשְׂרָשָׁה, כִּי הָרִי כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ב, יט): "וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", כִּי הַשֵּׁם הוּא הַנֶּפֶשׁ.

וְלִכְן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁמֵר לֹא לְתַת לִילָדִים שְׁמוֹת בְּדוּיִים, שְׂאֵין לָהֶם שוֹם עֶרְךָ וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִקְבְּלוּ עַל עֲצָמָם לְתַת שְׁמוֹת קְדוּשִׁים אַחֵר הַצְּדִיקִים, אַבּוֹת הָעוֹלָם, הַנְּבִיאִים וְכוּ' וְכוּ'.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמתח.

**מִצִּיק לִי מְאֹד שְׂאֲמָא שֶׁל בְּעָלִי מַעֲנִיקָה לוֹ
תְּשׁוּמַת-לֵב בְּלִי גְבוּל כָּל הַזְּמַן**

שאלה:

מֵאֵת מוֹרֵן: לְכַבּוֹד הַצְּדִיק שְׁלִיט"א. שְׁהַשֵּׁם יִשְׁלַח לָךְ הַמוֹן בְּרִיאוֹת וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה. יֵשׁ לִי בְּעִנְיָה עִם חֲמוּתֵי. הִיא מַעֲנִיקָה לְבַעֲלִי תְּשׁוּמַת-לֵב בְּלִי גְבוּל, וְאֲנִי לֹא מְסַגֵּלֶת לְרֵאוֹת אֶת הָאֲהָבָה הַזֹּאת. הִיא גַם מְרַבָּה לֹמֵר: "הֵבֵן שְׁלִי הַכִּי מֵיַחַד בְּעוֹלָם". זֶה מִצִּיק לִי וּבְעִנְיָ נִרְאָה מְגֻזָּם. אֲנִי מְבִינָה שֶׁחֲמוּת וְהַפְּלָה אֶף פְּעַם לֹא תִשְׁתַּוְּיָנָה, וְתַמִּיד הָאֲמָא תִּנְסָה לְהִרְאוֹת

שְׁהִיא מַעְלִי, וְהִיא גְדֹלָה אֶת בְּנֵה וְכוּ', אַךְ זֶה מִצִּיק לִי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, ט' אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל מוֹרְן תַּחֲוִיה.

לְנִכּוֹן קִבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הַתְּפִלוֹת וְהָאֲחֻלוּלִים לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה.

זֶה יְדוּעַ, שְׁטַבַּע שֶׁל אִשָּׁה שְׁהִיא מְקַנְנָא, כְּמֵאֲמַרְם וְ"ל (מְגִלָּה יג): 'אֵין אִשָּׁה מִתְקַנְנָא אֲלֵא בִּירֵךְ חֲבֵרְתָּה'; וְכֵן אָמְרוּ (טְהוֹרוֹת פָּרָק ז', מִשְׁנֵה ט'): 'נָשִׁים גְּרַגְרָנִיּוֹת הֵן, שְׁהִיא חֲשׂוּדָה לְגִלוֹת אֶת הַקְּדוּרָה שֶׁל חֲבֵרְתָּה, לִידַע מָה הִיא מִבְּשָׁלְת'.

אָבֵל לְקַנְאוֹת בְּאֵמָה הַמַּעֲנִיקָה לְבִנָּה אֲהָבָה וְתִשׁוּמַת־לֵב — זֶה כְּבָר מְגֻזָּם! סוּף כָּל סוּף זֶה הָאֵמָה שְׁלוֹ, וְהוּא הַבֵּן שְׁלָה וְכוּ'.

אֲמַת, שְׁיִכּוֹל לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד מְגֻזָּם שְׁהָאֵמָה נוֹתְנַת לוֹ תִשׁוּמַת לֵב כָּל־כֶּף הַרְבֵּה, אָבֵל לָךְ אֲסוּר שְׁזֵה יִצִּיק אוֹ יְכָאב בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן וְכוּ', אֲדַרְבֵּה! אֶת צְרִיכָה לְהִיּוֹת שְׁמַחָה וְעֲלִיזָה, שְׁיֵשׁ לָךְ בְּעַל כָּל־כֶּף טוֹב, שְׁהָאֵמָה מִתְנַאָּה אִתּוֹ וְכוּ', יְכוּל גַּם לְהִיּוֹת שְׁהָאֵמָה רוּצָה בְּתוֹךְ תּוֹכָה לְהִרְאוֹת לְבִנָּה, שְׁהִיא אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ יוֹתֵר מֵאִשְׁתּוֹ וְכוּ', וְפֵה נִכְנָס הָעֵנִין שֶׁל כְּלָה וְחִמּוּתָה, שְׁאֵף פַּעַם לֹא תִשְׁתַּוְּיָנָה וְכוּ', וְזֵה טַבַּע רַע שְׁנִכְנָס בְּדַמְיוֹן שֶׁל חִמּוֹת, כְּאֵלוֹ הַכְּלָה גְּנָבָה אֶת הַבֵּן שְׁלָה וְכוּ'.

וְאִם הַכְּלָה פְּקָחִית, וְלֹא מְשִׁיבָה שׁוּם דְּבָר לְחִמּוּתָה —

על-ידי-זה תמיד ישרה השלום בינה לבין בעלה וכו', כי סוף כל סוף זו האמא שלו, וכואב לו אם את תדברי עליה וכו'.

ולכן תהיי פקחית, ואל תדברי לפני בעלך נגד האמא שלו, אלא שחקי את המשחק וכו', וכך הכל יסתדר על הצד הכי טוב, אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שאת מבינה אל מה אני מתכוון.

תהיי פקחית ושמחה ועליזה, שהקדוש-ברוך-הוא נתן לך בעל כל-כך טוב, ותשמחו יחד, ואל תעשי עסק מזה, ומכל שכן שלא צריך להציק לך דבר זה, תכניסי בעצמך גדלות המחין, וכך לא תצטרכי שיכאב לך דבר כזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמט.

לאחר ארבע פגישות, המשדך שלי בטל את השדוך, ועכשו הוא רוצה להמשיך

שאלה:

מיאת ספיר: שלום רב לצדיק מוהרא"ש, השם ישמרך! ברצוני לקבל עצתך בענין שדוכים. אני בת 25, ונפגשתי עם בחור חסיד ברסלב בן 29. נפגשנו ארבע פעמים, ובפגישה הרביעית הוא הגיע להכיר את הורי במטרה רצינית לסגר. היתה מציאת חן

בינינו ומטרות משתפות. לאחר הפגישה האחרונה, הוא החליט לרדת מהשדוד בטענה שאני לא בשבילו. כעבור חודש הוא דבר אתי שוב, ורצה לנסות שוב להפגש. מה דעת הצדיק בענין? כיצד פדאי לי לפעל בהמשך? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל ספיר תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, אדם צריך שיהיה לו כבוד עצמי. לא יתכן שאחד ישפיל אותך כל-כך עד עפר, ויעשה ממך סמרטוט, ואת עוד תחשבי מחשבות לחזר אליו... כי הרי זו השפלה שאין כמוה, אחר ארבע פגישות, וכבר בא להפיר את ההורים שלך במטרה רצינית לחתונה, ואחר-כך הוא החליט שאת לא בשבילו וכו'. ועכשו הוא מדבר אתך לנסות שוב להפגש.

האם את לא חושבת שהוא יכול לעשות זאת גם לאחר החתונה? לי אין שום ספק, שיעשה את זה ... ויכול גם להיות שיהיו לך שני ילדים, ואחר-כך יזרק אותך. ולכן לדעתי, בשום פנים ואופן לא לחזר אליו, ומכל שכן לא לדבר אתו יותר, כי אם אדם מסגל מאיזו סבה שרק לא תהיה, לנהג בהשפלה כזו — הוא לא ראוי אליך כלל.

אני מאד מקווה שגם דעת ההורים היא כך.

את השתדלי להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ואל תכנסי ללחץ, כי גדול אדונינו ורב להושיע, הקדוש-ברוך-הוא לא

יעזב אותך, ועוד תמצאי את בן זוגך משרש נשמתך, ואסור לך להכנס בלחץ זו הדחק, רק תתאזרי בסבלנות, ואף שזה כואב מאד מאד וכי, עם כל זאת מי יודע דרכי המקום ברוך הוא יתברך שמו.

ולכן אסור לך להשבר בשום פנים ואפן, זה הנה לך נסיון מאד מאד קשה בחיים, ותעברי את זה וכי, דבר אחד אני יכול להגיד לך, שהבחור הזה הוא אינו חסיד ברסלב! כי מי שלומד ספרי רבנו ז"ל, וכן מתבודד עמו יתברך בכל יום, ויש לו ישוב הדעת, הוא אינו מתנהג כף בשום פנים ואפן, ומכל שפן שלא יעשה דבר כזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתנ.

פיצד אשה צריכה להתנהג ולהתקדש לפי רבנו ז"ל?

שאלה:

מיאת אפרת: רציתי לשאל, פיצד אשה צריכה להתנהג ולהתקדש לפי דרכו של רבנו נחמן מברסלב? רב הספרים מודברים רק לגבר. אשמח, אם כבוד הרב

יברך אותי לשנה החדשה להתקדשות והטהרות,
 ולהקים בית קדוש. תודה רבה, השם יגמל לכם רק
 טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אפרת תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש מצוות השיכות רק לנשים, ויש מצוות השיכות
 לגברים, והעצות של רבנו ז"ל שיכות לכלם, הן לגברים והן
 לנשים, כי כלם התחזקות צריכים, הן גברים והן נשים.

ולכן תראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז בשני דברים:

א. רק להיות בשמחה, ותמסרי את נפשך להיות בשמחה
 עצומה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן
 כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד; ותכף-ומיד
 כשרוצים לעשות את הרצון של הקדוש-ברוך-הוא, עברה
 גדולה כשהוא בעצבות, ולכן עליך לעשות כל מיני פעלות
 שבעולם רק להיות בשמחה, שזו מצוה גדולה מאד, כי בזה
 ששמחים ועליזים עמו יתברך, זו המדרגה העליונה ביותר,
 עד כדי כך, שעל-ידי-זה מתבטלים כל החטאים, כמו שכתוב
 (תהלים קד, לה): "אנכי אשמח בהו"י"ה יתמו חטאים מן הארץ,
 ורשעים עוד אינם", ותכף כאשר האדם שש ושמח עמו
 יתברך — נגמרים כל החטאים, ואין עוד רשעים וכו'. ולכן
 צריכים רק להיות שמח בשמחה אין סופית, שזכינו
 להבראות מזרע ישראל, ולא עשנו גוי כגויי הארצות, אשר
 אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י"), שהשמחה הזו עולה

על כל השמחות.

ב. להרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, וכל מה שעובר עליך בגשמיות וברוחניות, לדבר ולספר רק לפניו? תברך, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): 'ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר, או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו תברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו תהיה בלשון שמדברים בו וכו'.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והיא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו תברך, פי זאת היא עצה פלית, שכוללת הכל. כי על כל מה שייחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו תברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו תברך, ושני הדברים האלו שכימים גם לכל אשה, ומי שחזק בשני הדברים האלו, על-ידי-זה יכול לעבר את זה העולם כל ימי חיי הבלו בשלום ובבטחון גמור'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכי לשנה טובה ומתוקה, וגם את תזכי להיות על-כל-פנים פעם אחת אצל ציון רבנו ז"ל באומן, שזה דבר גדול מאד מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתנא.

האם צריך לכוון בשם אדנות "אדון הכל ה'ה, ה'ה ויהי'ה", או להתפלל בפשיטות ותמימות ללא פונות?

שאלה:

מאת עמרם: שלום רב למורנו ורבינו מאור עינינו, הצדיק מוהרא"ש שליט"א. שמעתי מחמי, שפעם שאל את כבוד תורתו, ולא השיב לו דבר ברור, הן ולא ורפיא בדיה, ואמרתי אשלח שוב את השאלה על מנת שכבוד תורתו יענה בלישוב הדעת בהיותו יושב על הספרים (השאלה נשאלה בקבלת הקהל באומן). השאלה היא כזאת: רבינו הצהיר שחסידיו יכולים לקמט את ספרו ככל שירצו, רק לא לשנות מהשלחן ערוך כהוא זה. ומאיך, הוא אמר לחסידיו: "גאט כפשוטו לא טוב לך?" כלומר: לא צריך לכוון "אדון הכל ה'ה ה'ה ויהי'ה" באמירת השם, אלא אלקים כפשוטו. וזה לכאורה נוגד את השלחן ערוך! אשמח לתשובה מכבוד תורתו. בברכת התורה, עמרם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עמרם, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להתדיר בעצמו את אמתת מציאותו יתברך, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך

מחיה ומנהיג ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, פי הרי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם מסתתר, ואל מח נקי כזה — לחשב תמיד רק ממנו? תברך, זה זוכים על ידי רבוי שיחה בינו לבין קונו, שצריכים להרגיל את עצמו לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו בתמימות ובפשיטות גמורה עד מאד, וזה מה שמנקה את המח והמחשבה מכל מיני לכלוך וזהמא וכו' וכו'.

ותכף ומיד כשבר ישראל מחדיר בעצמו השגה זו, שאין בלעדיו תברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, אז כשרק אומר: ברוך אתה הוי"ה וכו', וכן בכל פעם שמזכיר את שמו תברך וכו', כבר מרגיש שהוא מדבר פנים אל פנים אל הקדוש-ברוך-הוא, ובזה בעצמו כבר נכללות הפונות הפשוטות שעליהן נצטוינו בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן ה', סעיף א'): 'יכון בברכתו פרוש המלות כשיזכיר השם יכון פרוש קריאתו באדנות, שהוא אדון הכל, ויכון בכתיבתו ביו"ד ה"א שהיה והנה ויהיה, ובהזכירו אלקים יכון שהוא תקיף ובעל היכלת ובעל הכחות כלם'.

פי כאשר האדם חושב רק מהקדוש-ברוך-הוא, ולא מסיח דעת ממנו, ולכן כשמדבר עמו תברך, אומר ברכה או מזכיר את שמו תברך, בזה בעצמו נכללת כבר הפונה בפשטות, אבל לזה צריכים מח נקי לגמרי, עד שלא יהיה למראה עיניו, רק הקדוש-ברוך-הוא, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נה), שאדם צריך להגיע בתפלתו לבטול כזה, שגם את עצמו לא יראה, אלא את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ואז ממילא כבר נכלל הכל בזה וכו', וזה מה שאמר רבנו ז"ל (ת"י-מוהר"ן, סימן תיד): 'אחד שאל אותו על

ענין מה שנגאמר בשלחן ערוף לכוון בשעת אמירת ה' וכו', השיב לו: ומה חסר לך בפשוטו אדני גאט, כי על-ידי האמירה בכונה פשוטה זאת, מחיבים לרעד ידיו ורגליו וכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו של האדם; ובזה בעצמו כבר נכללה כל הכונה הפשוטה, ויותר מכל הכונות והיחודים והשמות וכו'.

ולא בתנאם שמוכא בשלחן ערוף (ארח חיים, סימן צח, סעיף א'): 'המתפלל, צריך שיכוון בלבו פרוש המלות שמוציא בשפתיו, ויחשב כאלו שכינה כנגדו, ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו, עד שתשארו מחשבתו וכונתו זכה בתפלתו, ויחשב כאלו היה מדבר לפני מלך בשר ודם, היה מסדר דבריו, ומכוון בהם יפה לבל יפשל, קל וחמר לפני מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, שהוא חוקר כל המחשבות. וכך היו עושים חסידים ואנשי מעשה, שהיו מתבודדים ומכוונים בתפלתם, עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמיות, ולהתגברות כח השכלי, עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה, ואם תבוא לו מחשבה אחרת בתוך התפלה, ישתק עד שתתבטל המחשבה, וצריך שיחשב בדברים המכניעים הלב ומכוונים אותו לאביו שבשמים, ולא יחשב בדברים שיש בהם קלות ראש: הגה, ויחשב קדם התפלה מרוממות האל יתעלה ובשפלות האדם, ויסיר כל תענוגי האדם מלבו; עין שם.

הרי שלף לפניך, שדברי רבנו ז"ל מכוונים בדיוק למה שכתוב בשלחן ערוף, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קט), שעקר התפלה הוא רק לכוון פרוש המלות, ואצל הצדיקים האמתיים הגדולים במעלה אצלם כל הכונות של הארז"ל הם פרוש המלות, שבפרוש המלות שלהם כלולים

שו"ת תתנא ברסלב רצה

כָּל הַכּוֹנְנוֹת, עֵינַי שָׁם. אֶקְוֶה שְׁתִּבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, שְׂרַבְנוּ
ז"ל לֹא נוֹטָה כִּהְיָא זֶה מִהַשְׁלָחַן עָרוּף, וְשִׁנְיָהֶם הֵם דְּבַר אֶחָד,
וְדו"ק.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תָּם וְנִשְׁלָם לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

להצלחת תורמי יוסף וולף

להצלחת
בני ונעמי סולימני
חיים טרבלסי
שחר וליבנת ובנס דור כהן

לזרע בר קיימא
גולן וכרמית רותי אברהם

לזיווג הגון
גלעד חזון
נאוה בת נעמי

לעילוי נשמת
ציון טרבלסי
בוגיק יתרו בן זוריה

הספר הודפס
לעילוי נשמת

משה בן לאה ז"ל

נעים הליכות
ששמח תמיד לעזור מאונו ומהונו
במאור פנים

נפטר ביסורים
ת.נ.צ.ב.ה
יום פטירה ה' אלול התשע"ג

לרפואתו והצלחתו של
כ"ק מוהרא"ש שליט"א
שיזכו לגור ביבנאל במהרה מתוך שמחה

לעילוי נשמת הרב עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

להצלחת יעקב בן חנה
ואישתו ז'קלין בת סוליקה שתחי'
שיזכו לנחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם
ולפרנסה טובה

להצלחת

אריה בן רות יעקוטה נ"י

וזוגתו

רונית שפרה בת מינה תחי'

שיזכו ליציאה מכל החובות
ולזרע בר קיימא
בזכות שסיפסד מאות ספרי שו"ת בחסידות ברסלב
זכות הרבים תגן בעדו

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

מנחס בן נחמיה
אופיר בן נורית
סעידה בת עזרא מאיר וחנני
טל מנשה בן יעקב וחנה ז'אן
רפאל בן אליהו ויוכבד
פנינה פרווין בת אברהם ושרה
אמיליה מרים בת רחל
ויקטור חיים בן ציון
אמירה אביגיל בת נאג'י
יגאל בן אברהם
יצחק אייזיק בן יעקב דב
אליעזר דוד בן בנימין זאב
חיה בתיה בת הרב ישראל
שלום מאיר הכהן
אסתר בת בנימין זאב
משה אהרן בן בנימין זאב
חנה בת רגי'נה
יחזקאל בן עזרא מאיר
רפאל בן אליהו ויוכבד
דוד בן ירמיהו ורחל
דבורה בת דוד
רחל בת שרה פרץ

סעידה בת עזרא מאיר וחנני
טל מנשה בן יעקב וחנה
ז'אן
דקלה בת ז'ינה
רפאל בן ז'נה
איידור יצחק בן עזריאל
פליקס

כל מתי עמך ישראל
שאין מי שיגיד
עליהם קדיש

נינט בת זהבה
אליעזר שלמה בן נינט
מלכה בת נינט
לזיווג פייגא בת חדוה
אליהו בן סיון
גולן בת אסתר
כרמית בת מרים
יואב בן שושנה
שמעון בן תרצה
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
אייל בן אסתר
גואל בן כורדה
שלומית בת אורה
יעקב בן רחל
מרדכי בן עליזה
אדל בת סיון
רויטל בן רות
נחמן נתן בן רויטל
רבי אליעזר שלמה בן מלכה
אליעזר שלמה בן שושנה
נחמן נתן בן שושנה
הרצל טוביה בן לאה
דינה בת גרסיה
צבי בן חנה טובה

לעילוי נשמת
הרב עובדיה יוסף
בן ג'ורג'יה
תומר עמוס בן רבקה
ויקטוריה בת מסעודה
יחזקאל בן עזרא מאיר
עמנואל בן מורדי'נה

דוד בן תמר
תמרה בת רחל
אליעזר שלמה ושרה מהרב
עזרא בן נעימה נעמי
אליעזר שלמה בן ירדנה
שמחה
שריה בן רחל
לרפ' מרדכי בן אסתר
אסתר מלכה בת מיכל
דוד בן מיכל
משה יהושע בן אסתר
מרים בת שרה ומשפחתם
רמי בן אוה
יחזקאל בן רבקה
עמית נועה בת ציפורה
מלכה יהודית בת עמית
אדל בת עמית נועה
אליעזר שלמה בן עמית נועה
נחמן נתן בן עמית נועה
שרה רחל מלכה בת ירדנה
שמחה
נועה רבקה בת ירדנה שמחה
לרפ' הענא רחל בת דבורה
מש' חיים ושושנה עטר
נתנאל ורויטל בן יעקב
רבקה בת לאה
יעקב עמרם בן שרה
לרפ' נחום בן דידיה
ירדנה שמחה בת צ'חלה רחל
גמ"ח רבי נחמן מברסלב
אשקלון
אייתי אלימלך בן גבריאל
ורבקה
מסעוד אליהו אשר בן מזל
שמשון בן טובה

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכָל־לִיּוֹת
הַחֲטָאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְיָה לְפִרְסְמוֹ לְכָל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצְּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב
עִי"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

תקון הפללי

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש, צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליי נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: כי אל גדול יי, ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד, שמרני אל פי חסיתי בך: ב אמרת ליי אדני אתה, טובתי בל עליך: ג לקדושים אשר בארץ המה, ואדירי כל חפצי-בם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיך נספיהם מדם, ובל אשא את שמותם על שפתי: ה יי מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי בנעמים, אף נחלת שפרה עלי: ז אברך את יי אשר יעצני, אף לילות יסרוני כליותי: ח שויתי יי לנגדי תמיד, פי מימיני בל אמוט: ט לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף בשרי ישכן לבטח: י כי לא תעזב נפשי לשאול, לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך, נעמות בימינך נצח:

ל * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשָׁב יִי לּוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָה : ג כִּי הִחַרְשְׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יָדָךְ נְהַפֵּךְ לְשִׁדִּי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעֵי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מִצּוּא רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים, אֱלֹוֹ לֹא יִגְיֵעוּ : ז אַתָּה סִתַּר לִי* מִצַּר תִּצְרֵנִי רְנִי פִלְט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ, אֵיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמִתְג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּבָנוּ : יא שְׁמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מ * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדָנוּ עַל עֶרְשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֵת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מְתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שְׁוֹא יִדְבֵר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֵר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוּם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמֵי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בּוֹזֵאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכֵת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתור לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵהָ וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְהָ בַחֲמָה כִּלְהָ וְאִינְמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁלַל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְלָל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסִדְךָ כִּי
 הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסִדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי
 דְּרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאֲנָה הִנָּחַם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזַּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכָּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֻצַח חֲסִדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמֵי סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכָּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֵלְךָ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גֹּאֲלֵת בְּזִרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֵף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוֹ בְּרִקִּים תִּבְלָל,
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּינָם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פֶּרֶשׁ עָנַן לְמִסָּד, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושביעם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח: ה' אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו' תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי: ז' זָכַר יְיָ לְבִנְי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הִיסוּד בָּה: ח' בַּת
 בְּכַל הַשְׂדוּדָה אֲשָׁרֵי שִׁישָׁלַם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ: ט'
 אֲשָׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסָּלַע:

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ: ב'
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ: ג' הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַת
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר: ד' הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגָב: ה' הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו' כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יְהִי הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל: וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיּוֹם מַעֲוֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: